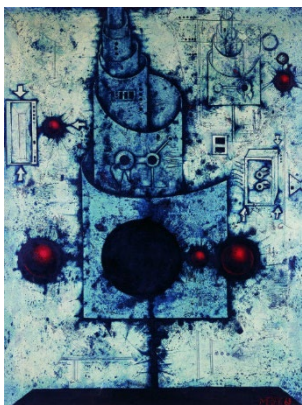

Communitas Šluknovsko

Vstupní snímky

**vnímání situace a priorit obyvatel obcí zapojených
do projektu Communitas Šluknovsko**

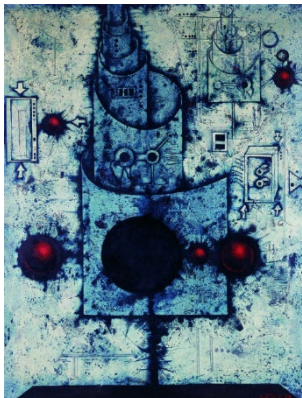
Verze z 31. 3. 2024

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

institut
kritického
myšlení **ikm**

Communitas Šluknovsko

Vstupní snímek – Huntířov

Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel obce Huntířov

M. Medek: Stůl stavitele věží

Vstupní snímek – Huntířov. Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel obce Huntířov

Autorský tým:

Kateřina Vyhnánková, Petr Jíra, Alžběta Říhová, Lenka Petráková, Jana Malkusová, Lucie Šancová

Institut kritického myšlení, Fakulta sociálně ekonomická Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.

2024

Projekt „Communitas Šluknovsko“, registr. č. CZ.03.03.01/00/22_022/0001407, je podpořen v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus.

Spolufinancováno
Evropskou unií

OBSAH

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ	4
CELKOVÝ PŘEHLED O OBCI	5
1. OBEC (Huntířov)	7
2. VIZE	16
3. JÁ A OBEC	24
4. PROGRAM ROZVOJE OBCE.....	39
5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU	45

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ

Tento materiál vznikl na základě záznamů z 30 osobních strukturovaných rozhovorů s obyvateli Huntířova, které s nimi vedla komunitní pracovnice v průběhu druhé poloviny roku 2023. Struktura hloubkových rozhovorů vychází z Metodiky Integrovaného rozvoje obce (IRO), kterou vytváří Institut kritického myšlení / Univerzita J. E. Purkyně. Smysl rozhovorů je dvojitý. Za prvé iniciuje a provází občany reflexí hodnot a svého vztahu k místu, která se uskutečňuje skrze jejich jednání. Za druhé poskytuje dialogická metoda také základ pro budování osobní komunikace a vztahu komunitního pracovníka s občany. Doporučení na respondenty jsme získali od paní starostky a metodou sněhové koule se komunitní pracovníci otevíraly dveře k dalším respondentům.

Huntířov se skládá z několika osad, z nichž Huntířov, Stará Oleška a Nová Oleška jsou hlavní rezidenční oblasti, ostatní místa jsou spíše rekreačními oblastmi. Snahou bylo oslovit dotčené ze všech místních částí. A to v co možná nejširším věkovém spektru. Což se zdařilo – věková struktura a místo bydliště je u respondentů zastoupeno rovnoměrně. Dvě třetiny respondentů jsou novousedlíci, třetina občanů se považuje za starousedlíky. Většina dotázaných je nějak aktivní ve spolcích či vedení obce (včetně několika zastupitelů).

Děkujeme za čas a za otevřenost v rozhovorech všem, kteří souhlasili s rozhovorem a našli si na něj prostor. Většina rozhovorů trvala hodinu a půl až dvě hodiny času. Rozhovory jsme v tomto shrnutí kódovali v otevřeném kódování a nabízíme výstup, který by co nejplastičtěji a nejautentičtěji zachytil výchozí situaci a náladu v obci na začátku působení komunitní pracovnice v Huntířově, abychom dokázali:

- (i) Co nejlépe navrhnout cíle a strategii jejího působení v návaznosti na existující záměry a aktivity, které se v rozvoji Huntířova dějí.
- (ii) Vyhodnotit dopady, posuny a podmínky k nim v jednotlivých letech jejího působení – a to jak v rámci Huntířova, tak v porovnání s dalšími čtyřmi obcemi zařazenými do projektu na podporu komunitního rozvoje a péče o komunitu MAS Český sever (odladěný strukturovaný rozhovor je využíván ve stejném znění otázek také v dalších obcích).

Rozhovor byl obecně strukturován následovně:

1. HUNTÍŘOV – obecná reflexe vztahu obyvatel k místu, hodnocení kvality života zde

Když se řekne Huntířov – která 3 slova se vám vybaví jako první? Jak se vám v Huntířově žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času? Jak moc je pro vás důležitá vaše obec? Považujete se za patriota? Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

2. VIZE – vize rozvoje obce, představy obyvatel o její budoucnosti, růstu a podobě

Jak vidíte Huntířov za 20 let? V čem bude obec jiná? V čem bude stejná? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

Jak vidíte Huntířov za 3 roky? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

3. JÁ A OBEC – co dělá obec pro obyvatele a co dělají obyvatele pro obec?

Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje? Co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

A co děláte pro obec vy? Čím vy přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili? Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé v obci vzájemně znali / scházeli? Máte v obci dostatek příležitostí k setkání? Jak k mezilidským vztahům a komunitnímu životu přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé? Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Pokud byste se ocitli v nouzi, spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce? Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci? A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace (služby?) Jak mělo by být?

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE – jak je sdílen a vnímán program rozvoje obce, jaká je participace občanů na utváření místa a rozvoji obce?

Huntířov má program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem? Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo, rada a městský úřad? Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet? A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit? Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU – obavy, hrozby, přání a touhy

Máte nějakou obavu z vývoje (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)? Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

CELKOVÝ PŘEHLED O OBCE

Na základě rozhovorů, které provedla komunitní pracovnice s občany během podzimu 2023 lze shrnout následující hodnoty, priority a obavy občanů.

VZTAH K MÍSTU A CO OBYVATELÉ NA ŽIVOTĚ V HUNTÍŘOVĚ OCEŇUJÍ

- Venkovský ráz, obyvatelé se víceméně znají, dobré vztahy, příjemné místo k životu
- Život v přírodě, krásná krajina. Rybník jako symbol a dominanta obce.
- Klid, ticho a pohoda
- Vstřícnost vedení obce, ocenění a důvěra ve starostku

VIZE A OČEKÁVÁNÍ

Napříč občany panuje vysoká místní identita. V rozhovorech se opakují témata a přání, z nichž lze shrnout vizi dobré obce:

Huntířov bude moderní, slušnou vesnicí. Modernizuje se při zachování venkovského urbanistického a krajinného rázu. Bude zde větší komfort, dostatek vody, kanalizace, bude vyřešena zatěžující silniční doprava. ZŠ a MŠ budou i nadále v pořádku a dobré péči, budou reagovat na změny v počtu dětí. Rovněž bude stále dbát na potřeby mladých rodin a seniorů. Bude zde vyžití pro děti a mládež. Mladí lidé se zapojí do aktivit v obci. Bude zde lepší kulturní dění. Bude zde panovat pospolitost, komunitní život a občanské angažovanost. Najde se vize, jak dát lidem opět dohromady.

OBYVATELÉ OČEKÁVAJÍ PROMĚNY VESNICE:

Stárnutí populace – obec by měla být připravená včas poskytovat adekvátní zázemí (služby) občanům

Odliv mladých lidí za prací, nedostatek pracovních míst v obci, „noclehárna“ pro lidi, kteří pracují jinde. Teď zde práce není, a proto musí mladí dospělí jezdit do měst za prací, přijíždějí pozdě, mají málo času a ve vesnici proto de facto nežijí, neangažují se, chybí jim ten čas, který projezdí. - Bylo by dobré se na úrovni spolupráce veřejného, soukromého a občanského sektoru zabývat vizí obce, která by byla atraktivní pro rezidenty, ale zároveň zajišťovala příjem a práci (např. turistický produkt, který by dal práci lidem a oblast zviditelnil (například jako Trhy v Jánské)).

Krásná příroda a krajina láká k výletům. Budou sem také jezdit lidé z města venčit psy, už teď to dělají.

Nová výstavba včetně obav ze vzniku satelitu. Nárůst počtu obyvatel, příchod nových obyvatel. – Obec by si měla stanovit vizi a mantinely rozšiřování, jak z hlediska počtu domů a územního plánu, tak i z hlediska začlenění a komunikace s nově přistěhovanými, zabránit dalšími rozdělování na staro- a novo-usedlíky (už tak existujícímu), podporovat vznik komunity. Uvážlivou výstavbu občané vesměs vítají, protože přivede nové lidi, což může obec oživit.

Obyvatelé byli ještě před pár lety hrdí na komunitní život – společenské události, setkávání, společné akce a aktivity. V posledních několika letech došlo k jeho zastavení, lidé se nescházejí, přičítají to zásahu covidové pandemie; doufají, že se podaří alespoň některé aktivity obnovit. Například v Nové Olešce komunitní život díky místním lídrům existuje. V jiných částech není vnímán. Respondenti mají chuť se zapojit, ale jakoby chyběl impuls, který by to rozpohyboval.

PRIORITY PRO ROZVOJ OČIMA OBYVATEL

Z rozhovorů vyplývají tři hlavní prioritní oblasti:

- Zázemí pro občany (vybavenost, služby, infrastruktura)
- Péče o společenství a komunitní život. Lepší komunikace mezi vedením obce a občany
- Výstavba a rozšiřování obce, proměny složení obyvatel

PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ

1. OBEC Huntířov

1.1. Když se řekne Huntířov, která 3 slova se vám vybaví jako první?

Proč se ptáme:

Otevírací otázka dává prostor pro spontánní asociace obyvatel s obcí: co se jim vybaví jako první, s čím si obec primárně spojuje, jak pojmají základní vazby na obec.

Cílem otázky je uvést rozhovor a jeho neformální atmosféru: půjde o to, jaký máte vztah k místu, kde žijete, a jak se vám v obci žije. Záměrem je ukázat, že nejde primárně o dotazník zjišťující potřeby, požadavky na obec, stížnosti, přání apod., ale o celistvější zamyšlení občana nad životem v obci a příležitost se zastavit a klást si otázky, na něž obvykle nebývá čas.

Co se dozvídáme:

Obyvatelé Huntířova si nejvíce cení místa jako domova, rodiny, jednoznačnou prioritou jsou krásy přírody (rybníky a lesy), klidu, ticha a pohody.

Rýsují se zde tři základní slova a nálady:

- **příroda a rybník (jako symbol / dominanta obce)**
- **domov**
- **klid a pohoda**

Celková nálada odpovědí je milá – domov, příjemné místo k životu, malebnost, hezká příroda a klid. Za povšimnutí stojí i odpovědi, které již hned v první otázce otvírají témata, jako ocenění starostky, nesourodost obecních částí, společná péče obyvatel o konkrétní místa, která budou v následujících otázkách ještě podrobněji doplněny.

Interpretace nemůže být provedena pouze obsahovou analýzou (např. počítání výskytu klíčových slov), ale diskurzivní analýzou (jež zkoumá proces, jak se významy utvářejí a jak je člověk kategorizuje; a také jak ovlivňují dění reality):

Demonstruje to typickou reakci, kdy vztah k místu člověk vnímá primárně na emoční úrovni – jako cit, pocit, sentiment. A protože emoce je zatím ještě nestrukturovaná (z hlediska myšlení), je nutno je číst jen jako první orientační signály. A důležité je uvědomit si, že nejde jen o význam samotného slova, ale vůbec význam toho, že a jak je slovo vůbec použito.

Čili už zde se jasně ukazuje, proč stručné ankety a dotazníky, pocitové mapování má jen omezený význam, že je potřeba je brát jen jako indikativní výsledky s vědomím, že zdaleka nejsou schopny rozkrýt celek. Na něj je nutno se naučit ptát, rovněž jako se naučit interpretovat zjištění nejen obsahovou analýzou, ale i kritickou analýzou diskursu (nejen co, ale proč a jak se říká, kde to má kořeny a rizika, a jak s nimi pracovat). Proto rozhovor komunitního pracovníka (dále též „KP“) s občany pokračuje a KP má významnou roli moderátora a facilitátora rozhovoru, aby nezůstal jen u povrchních odpovědí.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Rybník (dominantní obec), rodina, domov.*
- *Příroda, klid, domov.*
- *Rekreační oblast, malebná vesnička, vesnice bez problémů.*
- *Domov, příroda, nesourodost obecních částí (HUN-SO-NO).*
- *Rybník, příroda (lesy a skály) a vesnice celkově.*

- *Domov, příroda, pomníček (boží muka, která jsme společně opravili a u kterých se setkáváme).*
- *Napadá mě Nová Oleška a starostka. Ta je dobrá, Nové Olešce se hodně věnuje!*
- *Domov, relax, malinká vesnička.*
- *To ticho tady, příroda s lesy, malá vesnička.*
- *Volnost, krajina, spokojenost (jsme tu spokojení)!*
- *Příroda, klid, škola.*
- *Fotbal, domov, vesnice.*

1.2. Jak se vám v Huntířově žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času?

Proč se ptáme:

Druhá otázka se věnuje širšímu subjektivnímu hodnocení kvality života v obci. *Je to první otvírací otázka na hodnocení kvality života, zatím obecná a nestrukturovaná, což dává možnost více prozkoumat mínění obyvatel o dvou základních otázkách: jak posuzují kvalitu života (co pro ně znamená, jak ji vykládají) a jak posuzují svou obec (včetně individuálních pojetí pojmu „obec“).*

Co se dozvídáme:

Nejprve je třeba říci, že otázka vyvolala u výrazné většiny respondentů chuť povídat o svém životním příběhu. Respondenti se dělí na dvě skupiny – ti, kteří v obci vyrostli, a ti, kteří se sem přistěhovali (v různém časovém rozmezí od „nastěhovali jsme se sem před lety, vychovali děti“ po „nastěhovali jsme se před pár měsíci“). Z dosavadního vzorku respondentů, které zatím v rámci této první vlny rozhovorů komunitní pracovnice oslovila, více než polovina respondentů uvádí, že se do obce přistěhovali. Jak tito přišedší, tak rodáci, všichni projevují velký cit ke své obci a životu zde.

Respondenti hodnotí život v obci zásadně kladně. Oceňují klidné prostředí, venkovský charakter a bezpečí v obci. Je pro ně důležité toto místo, jeho charakter, krajina a příroda kolem.

Velká část obyvatel také do svého pojetí „obce“ promítá samotnou charakteristiku místa a vztahů. Dalo by se říci slovy – obec, kterou si utváříme my, obyvatelé. Spontánně na otázku kvality života v obci odpovídají komentářem k proměně vztahů a komunitního soužití, občanské angažovanosti. To lze dobře doložit postoji zejména obyvatel části obce Nová Oleška, kteří život v obci hodnotí citelně lépe; je to část obce, kde je skupina aktivních novousedlíků, kteří aktivně po dobu 10 let cíleně budují komunitní život v obci a často se setkávají).

Zároveň neoddělitelně vnímají obec ve smyslu obecního úřadu a vedení obce, které zajišťuje zázemí pro dobrý život. Respondenti výrazně kladně hodnotí přístup současné starostky a zastupitelstva – jejich dobrého působení v obci, která se postupně zlepšuje a vzkvétá (starostlivost o obyvatele, estetika prostoru, služby, vytváření zázemí pro setkávání).

Zmiňovány jsou i nedostatky, které se jich osobně dotýkají – zejména nedostatek společenského vyžití, nedostatečnost místního obchodu a restaurace pro běžné posezení obyvatel, chybějící volnočasový program a hřiště pro děti, problémy kolem silničního provozu (nedodržování rychlosti na hlavním silničním tahu Děčín – Liberec, který prochází obcí).

Mnozí však uznávají, že je očekávatelné, že obslužnost a nabídka služeb je jiná na vesnici než ve městě; v pozadí takových výpovědí je patrné, že hodnotová orientace respondentů jde spíše k rysům venkova, přírody, malé komunitě a klidu, než k zajištění a dostupnosti občanských služeb městského typu.

Respondenti, kteří uvádějí absenci větších staveb, jako je kanalizace nebo multifunkční hřiště, ale rozumí, že vybudovat takové velké projekty trvá déle nebo jsou omezeny územím CHKO, do něž obec spadá.

Pestrost jednotlivých výpovědí (co oceňují a co kritizují; vnímání změn obce v průběhu času) je odvislá od individuality respondentů a jejich životního příběhu (věk, povaha, družnost, zda se jedná o starousedlíky, či novousedlíky a také mírou společenské angažovanosti).

Respondenti byli velmi sdílní a můžeme konstatovat, že zadání otázky zde funguje tak, jak jsme zamýšleli: aby občan v přemýšlení o obci a kvalitě života vnímal sebe sama jako součást dění, tedy utváření skutečnosti obce, nikoli jen jako externího pozorovatele.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

DOBŘE a VELMI DOBŘE – obecnější shrnutí:

- *Dobře a moc, do města bych se už nevrátila.*
- *Nechtěla bych bydlet nikde jinde, znám tady lidi od narození.*
- *Pro mě není až tak důležité, kde bydlím, ale s kým tam bydlím! Vždy se mi tu žilo dobře, lidé jsou skvělí, děti měly kamarády.*
- *Hezky, jsem z města a tady je krásně a je tu klid! Přidali autobusové spoje, což je za mě super. Líbí se mi, že jsou upravené silnice, i příjezd do SO je zkulturnován, upravené je i okolí rybníka. To vše jsou vizitky obce a jsou zde vidět změny k lepšímu.*
- *Moc dobře, zlepšilo se to, je to zde více komunitní. Když jsme sem před 30 lety přišli, nikoho jsme tady neznali, dělali jsme rekonstrukci domu, znali jsme jen 2 sousedy!*
- *Stavěl jsem, šli kolem sousedé, stavili se, časem jsme se seznámili. Také v obchodě a na fotbale jsem potkal pár lidí. Zajdeme občas do hospody, místní tam ale moc nechodí. Výborné bylo i jednání s paní starostkou a úřednicemi. Vždycky mi vyšly vstříc.*
- *Velice dobře, spokojeně. Dříve jsme bydleli v Děčíně v paneláku, tady je krásně a je tu klid! V průběhu let se to tady zlepšilo, hlavně za stávající paní starostky. Nezlepšilo se to ale o moc, školka se opravuje, je uklizeno, zeleň je posekaná, traktor nám rozhrnuje sníh, máme dobré sousedy.*
- *Dobře, jinak bych tu nežil! Nic mi tu neschází!*
- *Za těch 28 let, co tu bydlím, se zde nic nezměnilo, a to je myslím dobře.*
- *Šli jsme do bydlení zde s tím, že bez auta to není možné, já i žena máme každý jedno, mladí mají jedno a naše auta půjčujeme vnučkám. Žije se nám tady dobře!*

Z ODPOVĚDÍ SE RÝSUJÍ JEDNOTLIVÉ TEMATICKÉ OBLASTI – ocenění i námitky:

INFRASTRUKTURA A SLUŽBY PRO OBČANY

- *Vesnice je dlouhá a pohyb po silnici nebezpečný (rychle jedoucí auta). Děti láká multifunkční sportoviště v Markvarticích, tam rády chodí kvůli sportovním aktivitám i vrstevníkům. Byla bych ráda, kdybychom také měli takové multifunkční sportoviště, abychom měli kam chodit sportovat, je to ale složité (nákladné zřízení, obec je navíc v zóně CHKO, tak je složité získat povolení (jsou zde vzácné druhy rostlin a živočichů, proto byla stavba odložena). Děti dojíždí do školy v Děčíně, v obci je jen 1. stupeň.*
- *Je tu krásně, žije se nám tu dobře. V létě jsme ale měli problémy, poblíž našeho pozemku je silnice I. třídy, přímý tah na Liberec a v létě to tady bylo šílené, hlavně motorkáři! Jsme téměř u konce obce a značky tu motoristi moc nedodržují, málokdo vjede, nebo vyjede z obce povolenou padesáti kilometrovou rychlostí!*
- *Chybí mi víc pracovních příležitostí (ale ne továrnu!), krám, restaurace. Dříve jsme do restaurace chodili, ale nyní nový provozovatel, už se mi tam nechce. Chybí místo k setkávání cca 1x 14 dní.*
- *Upadá to zde, chybí krám, lidí zde žilo dříve víc, myslivci dělali zábavy, u rybníka bývaly diskotéky.*
- *Zbožňujeme místní školu, naši sousedi jsou milí, paní starostka je velice nápomocná.*
- *Moje děti (náctiletí) nemají žádné vyžití a do města je to daleko! Uvítala bych víc akcí.*
- *V obci pracuji 7 let. Změna je velká a k dobrému, obec vzkvétá a starostka řeší i estetickou stránku obce.*

- *Pomalu se to tady mění, šli jsme do toho s tím, že nic neočekáváme! Od doby, co taky vládne paní starostka, a zastupitelstvo ve stejném složení (3 volební období) se to hodně změnilo! Obec je nyní uklizená, veřejné prostory jsou v pořádku. Vada je, že nemáme kanalizaci.*

PROMĚNY VZTAHŮ A KOMUNITNÍHO ŽIVOTA

- *Během let se to tady výrazně změnilo, asi už stárnu, ale připadá mi, že se vztahy mezi lidmi změnily! Dříve se lidé víc potřebovali a podporovali, přišli noví lidé i styl života se proměnil.*
- *Rozdíl vidím v tom, že se posledních 10 let všichni hodně angažujeme a změna je proto znát (důležité je, že nejen diskutujeme, ale hlavně pořádáme akce, máme zde pěvecký sbor, různé aktivity. Důležitý je také prostor Staré školy, jehož přízemí nám poskytla obec, můžeme se zde scházet, mít zkoušky pěveckého sboru i další aktivity, a hlavně je to prostor, kde se můžeme setkávat!*
- *Dobře. Od doby, kdy je k dispozici Stará škola přišly i nové aktivity, také Kruh přátel Nové Olešky, Osadní výbor atd. Zásadní změny se nedějí, mimo komunitní život.*
- *Žije se mi dobře, ale posledních pár let se vztahy tady mezi lidmi zhoršily.*
- *V posledních letech se udělalo hodně k lepšímu, klub ve škole, přednášky, lidi se snaží dělat akce pro děti (manželé Ackermanovi, pan Houda).*
- *Ted' už dobře, ale ze začátku jsme se cítili hodně osamoceni, když jsme se přistěhovali (...) Nejdříve jsme se začali bavit s manželi Ackermanovými, začali jsme k nim chodit na jógu a tam jsme se seznámili s některými sousedy, poté jsme se začali setkávat i na setkáních Kruhu přátel Nové Olešky a také se členy Osadního výboru. Po založení komunity to bylo super, seznámili jsme se se všemi a bylo to skvělé. Po covidu se lidé zase odtáhli, individualizovali.*
- *Starostka je na svém místě, na 90% vyslechne připomínky a žádosti obyvatel. Díky vzniku Kruhu přátel Olešky a jejich komunikativnímu přístupu jsme se s lidmi poznali, začali se bavit. Přineslo to sice i nějaké konfrontace, ale šlo si vše vyříkat. Za tu dobu, co jsem tady v Nové Olešce, vnímám, jak založení Klubu přátel NO a akce a aktivity, které KPNO pořádá, stmelily obyvatele. Pořád je tu ještě malý nesoulad mezi „starousedlíky“ a „novousedlíky“, ale vím, že se i to začíná zlepšovat a jsem za to rád! Hodně se o místní rozvoj zasloužili manželé Ackermanovi, Hoškovi, Houdovi, Parlesákoví!. Rád pomohu s organizací, s diskusemi (v rámci místního Diskusního ringu), uvařím apod. Hodně tomu sbližování napomohl prostor Staré školy, kde se máme možnost setkávat!*
- *Dříve zábavy končily rvačkami mužů, teď se perou i ženy. Ve vesnici jsou v podstatě dva klany, které jsou příbuzensky propojené.*

DALŠÍ TÉMATA – např. NOVÁ VÝSTAVBA a LETNÍ TURISTICKÝ RUCH

- *Báli jsme se, když se tady asi před 6 lety mělo začít stavět, ale naštěstí jsme se to dozvěděli včas a pan Bohuňovský (který je zastupitel) se hodně angažoval, sepsala se oficiální petice proti divoké výstavbě (mělo se rychle postavit asi 10 nových domů, což by změnilo ráz krajiny a to, co tu máme rádi) a podařilo se tak stavby zastavit.*
- *Život se nám změnil, když jsme v roce 2021 konečně po třech letech dostali stavební povolení a mohli začít stavět! Přestěhovali jsme se sem letos v červenci a já jsem tady opravdu šťastná! Miluju místní školu, znám už pár maminek, s několika z nich se vídáme, chodí sem i jeden klučina, kamarád našeho syna, kterého zná ze školy.*
- *Žije se mi tu dobře, pochopitelně, ale vadí mi nová zástavba, vadí mi, že se zastavuje zelená plocha, staví se zde 10 nových domů. Jsme kousek opodál, jinak jsou zde samí chalupáři, v zimě jsou v našem okolí natrvalo pouze další 3 rodiny.*
- *Jsem tady spokojená, je tu klid, v zimě jsou zde jen místní. Těším se na zimu, přes sezónu je tu mumraj, v zimě klid až příliš.*

1.3. Jak moc je pro vás důležitá vaše obec?

Třetí otázka je formulována takto široce, aby umožnila každému zvolit svou vlastní linii odpovědi, kterých se zde nabízí několik (a budou postupně explicitně položeny v následujících otázkách zejména okruhu č. 3). U odpovědí sledujeme různé výklady pojmu obce a její důležitosti (záměrně se neptáme na funkce či jakékoli jiné zužující obrazy). Zatím to tedy není explicitní, ale nás zajímá vztah člověka k obci, hodnotová orientace člověka a napětí mezi vnímanou realitou („jak aktuálně je“) a vnímanou hodnotou („jak to má být“).

Celek odpovědí ukazuje, že pro obyvatele je obec velice důležitá a vyjadřují to především vazbou na rodinu, domov, práci a přátele (mají tu domov, vychovali tu děti, pracují tu).

Také už se zde projevují osobní pojetí pojmu „obec“ a postoje k obci. Někteří ji charakterizují jako skutečný domov, jiní sledují „obec“ spíše jako zázemí pro život. Např. „*Nechtěla bych bydlet nikde jinde, znám tady lidi od narození*“, kde je obec spíše domovem, územním společenstvím – versus „*Jako zřizovatel naší školy, finanční podporovatel, partner a podporovatel ZŠ*“, kde je obec vnímána jako obecní úřad. Tato různá pojetí ještě budeme zkoumat podrobněji v otázce č. 2. A jak ještě uvidíme v následujících kapitolách, tento postoj do značné míry přispívá k jejich ochotě/neochotě či zájmu/nezájmu se občansky angažovat, zapojit se.

„Důležitost“ obce lidé formulují kromě adjektiv či příslovčí míry (např. nejdůležitější, hodně) také slovesy: záleží mi, potřebuji, je to splněný sen, patřím se, vybudovali jsme, pořádáme /děláme něco, jsem hrdý (na svou obec) apod.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Nechtěla bych bydlet nikde jinde, znám tady lidi od narození.*
- *Jako zázemí pro život a rodinu.*
- *Je to domov mých dětí, záleží mi tedy na kvalitě života pro děti, její děti neměly vrstevníky, když vyrůstaly. Když byly děti malé, spolu se širší rodinou pořádali mezi sebou čarodějnice, karnevaly.*
- *Jako zřizovatel naší školy, finanční podporovatel, partner a podporovatel ZŠ.*
- *Hodně! Jsem zde zaměstnaná a záleží mi na tom, aby děti i učitelé byli ve škole spokojeni!*
- *Hodně, je to můj domov, potřebuji, aby to zde fungovalo! Od doby, co obec vede současná starostka, se všechny obecní části zvedly, ta práce je vidět!*
- *Nechtěla bych, abychom se připojili k Děčínu, to by mi vadilo! Je důležité, aby Obecní úřad v Huntířově stále existoval! Když něco potřebuji, tak na OÚ zavolám a dohodnu si vše, co potřebuji.*
- *Hodně, je to můj splněný sen!*
- *Asi ano, nedovedu si představit bydlet někde jinde, manžel se tu narodil a nešel by jinam!*
- *Je důležitá, patřím sem, mám to tady rád, snažím se být prospěšný, času je málo.*
- *Je pro mě důležitá a moc! Byla bych ráda, kdyby to vydrželo tak, jak je to teď.*
- *Ano, ale nemusím se setkávat s hodně lidmi. V životě jsem se hodně stěhoval, žil jsem v různých zemích, a tak je pro mě důležité konkrétní místo a jeho genius loci, a to v Nové Olešce je! Jsem rád, že se tu pořád něco děje a lidé mají možnost se setkat.*
- *Největší hodnota je pro mě život v přírodě!*
- *Jako zázemí, ale život obce nás zajímá, je tu klid, pořádek, dobré sousedské vztahy.*
- *Ted' důležitá. Sledujeme zprávy o obci. Ted' tu bydlíme a už tu chceme zůstat!*
- *Je důležitá z hlediska úklidu, svozu popelnic, obchodu, to jsou věci důležité pro žití!*
- *Ztotožňuji se s místem, kde bydlím. Neupínám se na NO (dovedl bych si představit bydlet i jinde, např. někde ve světě), ale jsem tu spokojený a líbí se mi, kde v obci žiju i obec.*

1. 4. Považujete se za patriota?

Toto už je explicitní otázka na vztah k obci, k místu, kde člověk žije, k regionu. Sledujeme, jak lidé formulují místní identitu.

Dvě třetiny se prohlašují za patrioty. Třetina respondentů se za patriota nepovažuje nebo by se takto neoznačil či neví (u některých je cítit váhání nebo ne absolutní souhlas; jeden respondent se označil spíše za fanouška obce než patriota).

Zajímavé je sledovat, čím lidé svůj postoj zdůvodňují. Někteří chápou svázání pojmu patriotismus s podmínkou narození v dané v obci (např. *Ano, narodil jsem se tu. / Ano, ačkoli jsem se tu nenarodil*). Někteří vykládají pojem patriotismu jako přitakání, že jim na obci záleží; potom tedy komentují svůj postoj tím, že je potřeba se o věci kolem sebe nějak aktivně zasazovat.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

ANO:

- *Určitě.*
- *Ano, i když nejsem místní.*
- *Ano, budu svou obec vždy hájit.*
- *Po 30 letech více, ale ne na 100 %, ne absolutně!*
- *Ano jsem, neumím si představit, že bych bydlela jinde!*
- *Ano, bydlím tady 20 let!*
- *Samozřejmě, dovedu si ale třeba představit žít na čas i v zahraničí.*
- *Ano, určitě! Nedám na SO dopustit, hodně cestuji, a vždy se těším domů! Máme rodinné pořekadlo „domove líbezný“, to myslím vystihuje vše.*
- *Ano, ale jen ve zdravém slova smyslu.*
- *V určitém smyslu ano (máme i byt v Děčíně, kde jsme spíše v zimě).*
- *Ano určitě! Chodím s dětmi na procházky a výlety, беру s sebou pytle na odpadky a s dětmi je sbíráme.*
- *Já se těším, že začnu chodit na ryby. Zatím nebyl čas, ale už vím, kde si pořídit rybářský lístek! Známe to tady, jezdili jsme do Staré Olešky od 80. let, když se pak naskytl pozemek, neváhali jsme!*

TAK NAPŮL:

- *To bych si netroufl, spíš fanoušek, obci přeji jen to nejlepší.*

NE:

- *Ani moc ne, vyrostl jsem ve Staré Olešce. Od covidu se setkává jen s úzkou skupinou kamarádů.*
- *Asi ne.*
- *Takhle bych se neoznačila!*
- *Asi ne, ale můj manžel ano, narodil se tu.*
- *Neumím odpovídat!*
- *Ne, nikde nejsem patriot, ani v Ústí nad Labem, kde jsme bydleli nejdříve, ani v Děčíně, kde jsme bydleli poté, ani tady. Narodila jsem se v Kolíně, táta tam byl nasazen, maminka byla z Krupky.*

1.5. Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

Huntířov má 835 obyvatel a dělí se na čtyři části, konkrétně to jsou: Františkův Vrch, Huntířov, Nová Oleška a Stará Oleška vč. osady Filipínky. V současné době máme zaznamenány odpovědi čtyř procent obyvatel.

Jak na pozitivech, tak negativech se ukazuje, že dosavadní počet rozhovorů reprezentuje zatím velmi malý vzorek občanů. Doslova každý respondent si všímá „svého“ tématu/problému, odpovědi jsou tematicky i postojově roztržštěné. Otevřenost této otázky umožňuje získat pestrou mozaiku postřehů a komentářů k obci. A zároveň poukazuje na názorovou nesourodost, odhaluje otázky a témata, u nichž neexistuje sdílená vize nebo veřejná diskuse, eventuálně ukazuje, že se občané diskuse neúčastní. Odpovědi tak označují

oblasti, jimž by bylo žádoucí ze strany vedení obce věnovat pozornost, a zasluhují větší prozkoumání ze strany komunitního pracovníka v další fázi jeho práce v obci.

- Co máte nejraději?

Celkové hodnocení, co mají občané na Huntířově nejraději, lze shrnout slovy: **klidné místo blízko k přírodě, kde jsou dobré vztahy a živý komunitní život**. Toto jsou hodnoty a důležité aspekty v životech občanů, které se objevují poprvé v otázce 1.1. (Když se řekne Huntířov, která 3 slova si vybavíte?) a zde se potvrzují – jsou tedy důvodem, proč tu lidé žijí, čeho si nejvíce váží a zároveň o co se strachují, aby se nezměnilo.

- Co Vám naopak vadí?

V postoji k tomu, co jim vadí, se obyvatelé ve velkém množství shodují na problému **nedostatečné občanské vybavenosti** (např. kanalizace, obchod, pravidelné aktivity, hřiště), **problematické nové výstavbě** (nedostatek informací a komunikace ze strany obce), **nevhodném chování (nejen) turistů a spojená s nadužíváním alkoholu a rozdělování obce na starousedlíky a novousedlíky**.

K míře spokojenosti **s novou výstavbou rodinných domů**, respektive prodeji obecních pozemků se však objevuje **napříč jednotlivými postřehy polemika a potřeba lépe rozhodnutí a plány obce komunikovat** (viz dále).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

OCENĚNÍ PŘÍRODY A KLIDU

- *Nejraději mám klid a volnost.*
- *Nejraději mám přírodu a okolí!*
- *Klid, okolí, přírodu, lidi jsou fajn.*
- *Nejraději mám přírodu, líbí se mi vesnický život. V NO jsem již 25 let.*
- *Nejraději to, že bydlím stranou, bokem a mám klid. Líbí se mi, že můžeme jet na kole k rybníku. Líbí se mi i kempy a atmosféra kolem nich.*
- *Nejvíce se mi v Huntířově líbí, příroda a soukromí (máme domek se zahradou).*
- *Nejraději mám polohu domu v krajině, zázemí, které tady mám.*
- *Není tu nepořádek, je tu klid.*
- *Nejraději mám klid a krásné procházky do Kamenice, Jetřichovice, Janova, do Hřenska.*
- *Chtěla bych pochválit tým VPP za údržbu zeleně, dělají svou práci úžasně!*

PESTRÉ NÁZORY NA OBČANSKÉ SOUŽITÍ, MEZILIDSKÉ VZTAHY, KOMUNITNÍ ŽIVOT A ANGAŽOVANOST OBČANŮ

- *Vadí mi lidi, kteří si stěžují a pro změnu nic nedělají!*
- *Vadí mi, že lidé nepřemýšlí a jen čekají na změnu. Vadí mi přístup zastupitelstva a nedostatek odbornosti, je zásadní, aby zákony byly dodržovány tak, jak mají! Vadí mi nadužívání dotací, které kazí konkurenceschopnost i míru zapojení lidí do činností pro zlepšení svého prostředí!*
- *Vadí mi lidi, kteří si stěžují a pro změnu nic nedělají!*
- *Vadí mi protekce!*
- *Vadí mi, to že lidem v diskusi chybí vize (vize o tom, jak by si přáli žít, co potřebují pro to, aby se jim žilo lépe atd.).*
- *Vadí mi nezáměr a nepochopení ostatních (respektive spíše nezáměr pochopit)!*
- *Vadí mi buranství.*

- *Vadí mi vztahy – lidi mají pocit, že za ně vše vyřešíme. Rozdíl mezi Huntířovem – Starou Oleškou a Novou Oleškou. Huntířov je největší území, je roztahané, lidi spolu moc nemluví, chybí soudržnost, spíše komunikují v partičkách. V SO je rybník a restaurace (tedy i místa setkání a turistický ruch), lidé jsou stmelení, ale z H, nebo NO sem lidé moc nejezdí. V NO jsou náplavy i starousedlíci, noví lidé – náplavy se snažily dělat nové akce, ale starousedlíci je moc neberou.*
- *Vadí mi, že Osadní výbor je vytvořen z náplav, které neznají místní poměry, potřeby atd.*
- *Vadí mi přístup některých rodičů dětí (jejich vztah k alkoholu, drogám atd.), ale problém s nimi nemám.*
- *Nejvíce mi vadí občasný nepořádek, někteří problémoví sousedi (nepřizpůsobivé rodiny, které společné soužití narušují a dělají nepříjemnosti), jinak máme se sousedy dobré vztahy.*
- *Ted' se přidal konflikt s mým sousedem, který mě moc mrzí. Protože soused začal dělat schválnosti, nevím, jestli se to podaří nějak vyřešit.*
- *Možnost pozorování vzniku komunity, proces sbližení komunity bývá zdoluhavý, ale když je překotný, může se něco důležitého přehlédnout! Důležité také je, že v Sudetech nejsou starousedlíci! Není tu nepořádek, je tu klid, lidé se nepomlouvají.*
- *Pospolitost, když se sejdem v hospodě, je legrace. Bývalo to lepší, dřív se dělal lampiónový průvod, retro prvomájové průvody, karnevaly. Mladí to ale nepřevzali, nic neorganizují.*
- *Nejraději mám společenský život.*
- *Nejraději mám klid, přírodu, historii, není zde žádná kriminalita!*
- *Přírodu a lidi, máme pěkné vztahy a velkou rodinu, nepřipouštím si nepříjemné reakce a je mi líp!*
- *Baví mě komunitní život!*
- *Výborně se mi komunikuje s obcí, mám s ní dobré vztahy a nemám strach se vyjádřit.*
- *Jsem tady doma, není to zde anonymní, jako ve městě.*
- *Na obci mám nejraději dobré vztahy se sousedy i s lidmi.*
- *Nejraději mám v tuto chvíli pána s traktorem, který nám prohrnuje silnici a cesty.*
- *Mám rád klid v místě bydliště, fotbal x týdně a následné posezení u piva s kamarády z Fotbalového klubu Huntířov (a několika spoluhráči z Děčína, kteří dojíždějí na tréninky).*
- *Nic mi vyloženě nevadí, zařídím si to tak. Dříve jsme pořádali hodně akcí, čarodějnice, májové průvody, silvestry na Myslivně. Ted' mám ráda svůj klid a rodinné oslavy. Covid hodně akcí zrušil, vždy jsme se na akcích alespoň podíleli, kulečník, hraní šipek, různé turnaje, ted' už mi akce tak nechybí, život se změnil. Mladí převzali aktivity, ve SO jsme oddělení, do Huntířova už nejezdíme, ted' se nejvíce akcí děje v Nové Olešce. Tony Ackerman z Nové Olešky tu dělá každý rok o Vánocích pěvecké vystoupení, u nás v Olešce se zase dělá Den dětí.*

OBČANSKÁ VYBAVENOST A VYŽITÍ

OCENĚNÍ:

- *Nejraději zde mám školu a školku.*
- *Mimo jiného mám rád i fotbalové hřiště.*
- *Všechno máme, máme i obědy od obce, přivezou vám to až domů.*

NEDOSTATKY:

- *Vadí mi, nebo spíš mě mrzí, že u rybníka je hospoda, kam jsme dřív chodili. Léta upadala a obec jí nyní koupila, jmenuje se Linka. Bývala to nejlepší hospoda a byl tam i obchod s potravinami. Ten krámkem mi chybí, do obchodu v Huntířově nejezdím, je tam nepořádek a kvalita potravin je špatná, jezdím do Markvartic.*
- *Mrzí mě, že u nás není obchůdek, ale vím, že provoz takového obchodu je ekonomický nesmysl. Taký mě mrzí, že k nám nejezdí žádná dovážka jídla (např. damejidlo.cz) apod., to bych přivítala.*
- *Není tu obchod.*

- *Jsem tady doma, není to zde anonymní, jako ve městě. Vadí mi, že tu nic není. Dřív se zde dělalo kino na Statku a společné pravidelné aktivity s jinými ženami. Občas tu nějaká pravidelná aktivita začne, ale vyšumí to. Je těžké sladit časy setkání, protože ženy dojíždí za prací. Bývala tu dřív sranda při setkávání se ženami.*
- *Není zde kanalizace.*
- *Vadí mi, že stále nemáme multifunkční hřiště, bylo v předvolebním programu a stále nic. Hřiště by mělo být na louce za motorestem, ale přípravné práce se pozastavily kvůli nálezů ohroženého druhu rostliny, nebo zvířete (to přesně nevím, ale práce tam byly zastaveny). Hřiště by mohlo být i pod fotbalovým hřištěm, ale obec prodávala pozemky, tak nevím, jestli je ještě má. FKH sdružuje 20 dospělých fotbalistů + 20-30 dětí, ti všichni by hřiště využívali na sportovní aktivity (i nohejbal atd.).*

DALŠÍ NÁMITKY A PŘIPOMÍNKY:

- **NOVÁ VÝSTAVBA a NEDOSTATEČNÁ KOMUNIKACE O NÍ**
 - *Vadí mi nové stavby a to, že se nedozvíme, že je nějaká stavba plánovaná, jako třeba za naším domem, ale snad se nakonec stavba odloží, nerada bych se místo na louku koukala na stavbu.*
 - *Vadí mi stavba domů, hromadné stavební práce, nelíbí se nám to! Je to zásah do klidu a soukromí. Lidé chtějí bydlet, ale je to moc rychlé, překotné. Nemáme dostatečné informace o výstavbě, je to naše chyba, na projednání zastupitelstva nechodíme. Já jsem se proto o výstavbě dozvěděla od souseda, chtěli jsme sepsat petici, ale pozemky jsou soukromé, tak to nešlo, Je naše chyba, že na zastupitelstvo nechodíme, ale mrzí mě to, uvítala bych, kdyby tyhle informace o stavbách byly ve zpravodaji!*
- **DOPRAVA A PARKOVÁNÍ**
 - *Silnice tady jsou úzké a doprava RYCHLÁ a NEBEZPEČNÁ, lidé jezdí i podnapilí! Byla bych ráda za opatření na omezení rychlosti, řešíme to už dlouho, ale není to jednoduché a na dlouhé lokty. Bylo by super mít alespoň retardéry, ale ty dělají hluk, nebo funkční radary. Jsem moc ráda za zrcadla v nepřehledných zatáčkách, někdy bývá problém i střetnutí s obytným vozem.*
 - *Je tu velmi vytížená silnice.*
 - *Vadí mi maličkosti, třeba do křoví zarostlá dopravní značka „dej přednost v jízdě“, nikdo to nevyřeže. U školy není žádné parkoviště, naproti se udělal bez rozmyslu sad, bylo to jediné místo, kde se dalo parkovat. Když se dělají akce ve Staré škole, je parkování hodně aut nebezpečné pro provoz.*
 - *Taky mi vadí, že lidé, kteří jedou k rybníku si zajede autem až přímo k němu, ačkoliv je poblíž rybníka parkoviště. Taky mi vadí, že jezdí v podnapilém stavu a moc rychle, jeden skoro zajel naši dceru! Manžel si ho podal! V sezóně se musíte pořád vyhýbat autům. dřív bývala na silnici u rybníka závora, aby lidé nevjížděli do areálu rybníka a do lesů, nevím, pro už tam není, měla by se tam zase vrátit, je to přece CHKO!*
- **ZANEDBANÁ MÍSTA**
 - *Vadí mi zanedbaná místa v obci.*
 - *Dřív jsem se staral o rybník na návsi, ale je to teď stoka pro celou ves, nemáme čističku a lidi tam mají svedené trativody. Není tam už ani přítok vody z potoka, voda se ztratila. Rybníkům rozumím, jako zastupitel jsem se 8 let staral o rybník ve Staré Olešce, spolupracoval s rybáři, té problematice dobře rozumím a byl jsem schopen zajistit i dobrý výnos ryb z rybníka! Vím, jak se musí pečovat o hráze, o přítok atd.*
- **LETNÍ TURISTICKÝ RUCH**
 - *Vadí mi v létě bandy turistů, hlavně Němců, kteří se chovají, jako kdyby jim to tam patřilo. Třeba nám ukradli krásnou novou mapku Staré Olešky ze zastávky, koukala jsem na toho muže, který ji sundával, věděl o mně a stejně tu mapu kradl, lidé i ničí věci. Je to ale o konkrétních lidech, místní lidé*

jsou naštěstí všímaví a drobné problémy řeší. Dříve bývali v lesích čundráci, kteří tam žili skoro celý rok, znali jsme je, teď už tam nejsou.

NEVADÍ MI NIC

- *Nic mi vyloženě nevadí, ale už se nechci angažovat, lidi zde si toho neváží.*
- *Nevadí mi nic, je ale třeba dále rozvíjet komunitní život!*
- *Nic mi nevadí, nic mě nenapadá. Ani v Huntířově, nebo SO mi nevadí nic!*
- *Nic mi tady nevadí, jsou tady dobří lidé.*
- *Nevadí mi nic v Nové Olešce.*
- *Nic mi nevadí, jsem už dospělý.*

2. VIZE

Druhá tematická oblast rozhovoru se zaměřuje na budoucnost obce: jaký bude charakter obce, co se změní a co zůstane. Nejprve se zajímáme o pohled na vzdálenější budoucnost a dlouhodobou vizi (horizont 20 let) a následně na krátkodobou (horizont 3 let).

Záměrně se ptáme nejprve na dlouhodobější horizont. Smyslem je oprostít se od aktuálních a partikulárních potřeb a dívat se s přesahem.

2.1. Jak vidíte Huntířov za 20 let?

Tato otázka dává možnost sdělit své sny o budoucnosti života v obci. Ukazuje se, že je to otázka pro mnohé respondenty překvapivá, nezvyklá.

Každý z respondentů uchopil odpověď po svém, takže se tu mísí obavy z budoucího vývoje a obavy, že už nebude stejná, s předpoklady, kam se pravděpodobně vyvine, a s přáními, kam by se vyvíjet mohla. Někteří z nich otálí podívat do tak vzdáleného budoucna. Důvody jsou různé, někteří dávají najevo, že se jich vzhledem k věku perspektiva 20 let netýká; někdo si to neumí představit nebo ho to nenapadlo. Řada respondentů otázku obchází – nevztahuje se k budoucnosti, ale raději mluví o stavu, jak je to teď.

Zhruba třetina ve své odpovědi doufá, že obec zůstane stejná; v obci se jim žije ve stávajících podmínkách dobře a nic jiného k dobrému životu nepotřebují. Několik hlasů zmiňuje prognózu socio-ekonomického vývoje a předvídají změny, na nichž je třeba již nyní začít pracovat (stárnutí populace, proměny obyvatelstva, výstavba, podnikání a turismus). Většina pak zmiňuje vybrané problémy, které kolem sebe vnímá.

Při dotazu na charakter obce v dlouhodobém horizontu se vynořují tři dominantní témata:

- **občanská vybavenost a infrastruktura**
 - **výstavba a noví obyvatelé**
 - **mezilidské vztahy v obci a komunitní život**
1. V první oblasti lidé věří, že bude v obci dobudováno, co jim chybí (opravený rybník, kanalizace, chodníky, navýšení kapacity MŠ, ZŠ, silnice, možnosti trávení volného času).
 2. Druhé významné téma jsou pro občany – dobré vztahy v obci a aktivní komunitní život. Občané si přejí zachovat nebo rozvinout dobré vztahy, obnovit pospolitost a angažovanost, mít možnost se někde setkávat.

3. Třetím tématem je nová výstavba a přistěhování nových obyvatel. Odpovědi jsou často závislé na lokalitě, tj. zda se výstavba a s ní související omezení a změny okolí respondenta bezprostředně týkají. Celkově lze shrnout, že obyvatelé chtějí zabránit vzniku satelitu. Akceptují trend, že výstavba přijde, a nejde jim o naprosté zamezení výstavby. Uvážlivou výstavbu vítají, protože přivede nové lidi, což může obec oživit. Zejména ve Staré Olešce je znát odpor proti velkému developerovi; s individuálním vlastníkem nemají problém, neboť s ním lze komunikovat, jednat. Někteří respondenti jsou v regulaci výstavby osobně angažováni, zasahovali do toho vznikem spolku.

Obyvatelé by uvítali komunikaci od vedení obce vůči občanům ohledně vize rozšiřování obce, plánované výstavby a změn územního plánu. Ocenili by přehledné a transparentní informace, aby to včas zaznamenali a mohli se účastnit řízení.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

BUDE STEJNÁ / KÉŽ JE STEJNÁ

- *Byla bych ráda, aby se nic moc nezměnilo, aby byla NO stále stejně udržovaná.*
- *Také doufám, že si vesnice zachová svůj ráz (mám ho ráda).*
- *Snad se podaří zachovat přírodu v co největší míře!*
- *Za posledních 20 let se tu nezměnilo téměř nic, vidím to stejně. Vizuálně zůstane NO stejná (znám územní plán).*
- *Moc nevěřím, že by se do SO investovaly velké peníze. Bude stejná, asi dojde i ke kácení a toho se bojím! Už tam káceli, a to mi vadilo, vadilo mi, jak novou silnici poškodili těžaři, jak zničili cesty a nechali po sobě nepořádek!*
- *Nemyslím si, že budou zásadní změny, jak se obec bude vyvíjet, ovlivní i zastupitelé.*
- *Doufám, že se podaří udržet malebný vzhled obce.*
- *Chtěla bych, aby obec stejná zůstala.*
- *Doufám, že v tom klidu a zachování pohodového stylu života!*
- *Ve stejné urbanistické podobě.*
- *V klidu, v přírodě, v rozvoji komunitního života!*
- *V lidech.*
- *Bude zde stejný klid a bezpečnost se udrží, to, co je dobré, bude pokračovat.*
- *Nevím, možná bude něco zveleveno, spíše stagnace. Lidi jen koukají do mobilu, nekomunikují.*
- *Přemýšlím o tom 13 let, nic mě nenapadá. Co šlo, je už uděláno (voda, elektřina, ČOV, budeme bagrovat rybník). Obec se snaží, starostka splní, co leze udělat. Dělají akce, tancovačky.*

PROMĚNÍ SE – OBAVY A PŘÍLEŽITOSTI:

- *Bude nárůst počtu obyvatel, menší nárůst obslužnosti, budu si přát, aby obec vymyslela turistický produkt, který by dal práci lidem a oblast zviditelnil (například jako Trhy v Jánské), nějakou legendární akci, která by proběhla 1x za rok, obci ani obyvatelé by nezatížila a přinesla by obci finanční prostředky a lidem možnost výdělku, druhotně by znamenala postupný nárůst návštěvníků, kteří by poté přijeli i mimo akci. Rád se na tomto procesu zúčastním jako poradce.*
- *Bude to noclehárna pro lidi, kteří pracují jinde! Budou sem také jezdit lidé z města venčit psy, už teď to dělají. Pro změnu by bylo třeba něco udělat s tím, aby tu lidé v místě bydliště našli i zaměstnání! Děti zde do ZŠ chodily vždy jen na první stupeň, poté chodily do Markvartic, ale po střední škole se sem vracely za prací, pokud tady byla a mohly se proto podílet na rozvoji vesnice. Ted' zde práce není, a proto musí mladí dospělí jezdit do měst za prací, přijíždějí pozdě, mají málo času a ve vesnici proto de facto nežijí, chybí jim ten čas, který projedí!*
- *Nebo se možná stane to, že z Nové Olešky někdo udělá velkou turistickou parádu.*

BUDE LEPŠÍ, ROZVINUTĚJŠÍ, MODERNÍ

• Celkové vize:

- *Vidím ji jako moderní, slušnou vesnici s kanalizací a zabezpečeným provozem.*

- Obec bude jiná. Modernizuje se při zachování rázu
- Bude zde větší komfort, voda, kultura
- Bude to vyspělá obec, vymazlená z grantů, ZŠ a MŠ budou v pořádku a dobré péči. Přibude hodně naučných stezek.
- Postřehy k občanské vybavenosti a infrastruktuře:
 - Nebude jiná, snad udělají kanalizaci, ale asi není dost peněz, lidé mají septik.
 - Bude už určitě mít kanalizaci. My máme svoji čističku, tu pak budeme muset připojit do kanalizace. Plyn zde asi nebude ani za 20 let, ale to nám nevádí, plyn nepotřebujeme!
 - Měla by se konečně dodělat kanalizace, to je hodně důležité! Máme sice studnu, ale je nepoužitelná, je tam nějaký průsak, jsme teď připojeni na obecní vodovod. Máme čističku, a tu musíme nechat odkalit (je nás v domě 6).
 - Nedodrží se maximální povolená rychlost na silnici směrem Markvartice, je to nebezpečné! Je třeba změnit kanalizaci a osvětlení, i když už teď jsou změny k lepšímu na infrastruktuře vidět!
 - Bylo by dobré, kdyby tady byl lepší signál na internet (nebo nějaký posilovač signálu), internet máme, ale máme špatný signál.
 - Myslím, že se toho za následujících 20 let moc nestane. Ale myslím, že by třeba šly doplnit chodníky alespoň u zastávek, děti chodí na autobus, bylo by dobré, kdyby to pro ně bylo bezpečnější.
 - Bude upravenější!
 - Nad námi by měla vzniknout odpočinková zóna s lavičkami a výsadbou, tak se těšíme.
 - Za 20 let budeme mít krásně opravený rybník, kde to půjde, budou chodníčky.
 - Taky by bylo skvělé, kdyby se okolí rybníka upravilo a doplnilo o dětské herní prvky, děti si u rybníka nemají kde hrát (ať už místní, nebo děti návštěvníků obce).
 - Rybník, bylo by třeba ho obnovit! Je o ale nákladné a také tam jsou vedeny mnohé trativody a přepusti septiků z domácností, je zde bahno, a to vše by se také muselo vyřešit. Bylo by také třeba obnovit vyvalující se stěnu hráze rybníka a udělat na ní poté chodníček pro snazší a bezpečnější pohyb v místě alespoň pro děti.
 - Bylo by potřeba udělat dětem nějaké hřiště, stačil by i plácek, kde by se mohly vylítat, potkávat, vyrádit, stačilo by pár prvků. Škoda je to i pro maminky dětí, které se také nemají kde potkat. Syn byl rád za cyklostezku, aby se mohl projet na kole, nebo bruslích. Po silnici to ale není možné, je to nebezpečné! Bylo by fajn, kdyby hřiště, nebo nějaký plácek vznikl u Motorestu, mohlo by se zde snadno rozšířit i parkoviště, dá se tam parkovat, je to tam bezpečné, děti by si tam mohly koupit i pít, zmrzlinu atd. Není tu ani pískoviště.
 - Bylo by skvělé, kdybychom měli multifunkční sportoviště a kdyby došlo k rozvoji kultury! Za vším se musí dojíždět! Lidé zde pořádají akce ve volném čase, lidé by ale chtěli všechno zadarmo, a to není možné! Nechce se jim platit, nejsou spokojeni, nebo nepřijdou! Ve Staré Olešce bývaly leče, na ty se v Huntířově těšili a jezdili tam moc rádi. Lidé ze Staré Olešky ale na akce nejezdí. Než došlo ke změně pronajímatele naší hospody tady v Huntířově – Motorestu, chodili jsme sem posedět v pátek, nebo v sobotu po fotbalu. Dříve se zde výborně vařilo a byla zde příjemná obsluha, teď už sem nechodíme, a to mi chybí.
 - Multifunkční sportovní hřiště, nová hospoda /respektive nový nájemce hospody.
 - Pro staré lidi tady není krám, to je problém. Lidé musí pro nákup daleko, nyní je alespoň výhoda, že supermarkety mají otevřeno dlouho.
 - Vytvoření pracovních míst v obci!
 - Populace v obci stárne, obec by měla disponovat nějakými ošetrovatelskými silami. Starali jsme se o matku mojí ženy, měla Alzheimeru, nebylo to jednoduché a bylo to vyčerpávající (v té době tady sociální pracovnice obce ještě nebyla!)! Brzy tu bude hodně lidí, kteří budou potřebovat např. pomoci umýt okna, nakoupit atd. V obci navíc mohou být ženy, které jsou třeba na mateřské, nebo nemají práci a tohle by byl vhodný přivýdělek! Bylo by dobré, kdyby Obec uvažovala i o zřízení malého domu s pečovatelskou službou pro seniory, kteří už nejsou schopni se postarat o sebe a dům. Bylo by ideální, kdyby to bylo spíše menší zařízení rodinného typu. Toto dělá vesnici vesnicí, nemusí to být žádné hogo fogo, ale musí mít vytvořené mechanismy, aby se o lidi postarala. Problém je také v tom, že do zastupitelstva volím ty, které znám, což neznamená, že je to nejlepší kandidát! Současné vedení obce je skvělé, s paní starostkou se setkáváme, obracím se na ni, někdy ona na mě kvůli radě. Jsem rád, že ona i paní místostarosta jsou uvážliví lidé a zastupitelstvo je ve smíru!
 - Zajištění péče o seniory (dům s pečovatelskou službou rodinného typu).
 - Bude stejná v prostředí a snad bude i nějaké **zlepšení se silnicí** a bude jezdit míň aut!
 - Lépe by se mi tu žilo, kdyby se usměrnil provoz a dřevaři, jinak jsem spokojená!

- Doprava by se mohla zlepšit, mohlo by být víc spojů, chtělo by to spoje posílit. I pro budoucí obyvatele a děti, kvůli dojíždění do školy a rodičů do práce.
 - Zklidnění dopravy na komunikacích mezi SO a HUN i NO.
 - **V létě by měl být kolem rybníka stálý dozor kvůli alkoholikům**, bojím se třeba pouštět dceru na hřiště u Myslivny, kvůli podivným existencím. Občas na ně musíme zavolat policii, ta přijede hned a řeší. Bylo by skvělé, kdyby zde byl někdo, kdo by na situaci dohlížel, nebo obec stánky, u kterých se alkoholici sdružují, byly obcí pronajaty někomu slušnému a tito lidé by se sem netáhli.
 - Konkurence stánkařů mi nevadí, jen lidé, kteří dělají problémy, obec by měla dohlédnout (prověřit si), komu stánky pronajímají!
- Vize dobrých mezilidských vztahů a komunitního života
 - Budou zde místa, kde se lidé budou moci setkávat a akce, kam lidé budou chodit.
 - Bude se zlepšovat a zkvalitňovat život. Změní se vztahy a soudržnost.
 - Byl bych rád, kdybychom se vrátili k vesnickému životu, lidé měli bližší vztahy (za komunistů), protože to byla situace, která lidi spojovala. To se vytratilo. Chápu to ve městě, ale ne tady na vesnici, je mi to líto. Závidíme si, lidi nevidí, kolik je za získáním majetku tvrdá práce, nemá čas zevlovat.
 - Generace se bude angažovat a starat, převezmou to od nás starších.
 - A doufám, že lidé se nezmění a zůstanou tak milí, jak jsou.
 - Fotbalový klub zanikne, není dost dětí a tedy nikdo, kdo by v klubové činnosti pokračoval.
 - Doufám, že se vztahy mezi lidmi ještě zlepší.
 - Doufám, že zde vznikne stálé komunitní místo.
 - Přál bych si, aby spolu lidé víc kamarádili!
 - Bude více rozdílů mezi chudými a bohatými, rozdíly se prohloubí. Lidé dělají rozdíly i u dětí (např. ty bohaté si dle rodičů nemají hrát s těmi chudými).
 - Chování rodičů, aby děti nevystavovali pohledu na drogy a alkohol ani na vedlejší efekt jejich užívání!
 - Nejsme jednotní, původně byla Stará Oleška samostatná obec, než se dostala pod Huntířov. Vnímám to tak, že je zvlášť Huntířov – Stará Oleška i Nová Oleška. Když jsme dělaly kroužky pro děti, byl to kroužek i pro děti z HUN a NO, museli jsme čas kroužků přizpůsobit příjezdům autobusu do SO. Mrzí mě, že už se nesetkáváme tak, jako dřív. Ráda bych toto změnila. Nikdo ale nechce přebrat příměstské tábory, je to škoda, know how je, je zde snadné zajistit i stravu atd. Ráda bych vedla tvůrčí kurz pro ženy, který by střídal místa SO-HUN-NO. Potřebovala bych ale partačku, Jsem schopná i vyrobit letáky, obojité ženy a pozvat je, zapojit! Naši muži mají hospodu, my nic! Každá z nás žen umí nějakou zajímavou kreativní činnost, kterou by mohla obohatit ostatní. Bude se sem stěhovat čím dál více mladých rodin s dětmi a už to tady nebude tak „zamrzlé“, zpátečnické (tj. stará mentalita typu „někdo to za nás udělá, zařídí“).
 - Obec bude stejná v mezilidských vztazích a budu doufat, že se mladí připojí a převezmou to po nás.
 - Jinak doufám, že to důležité zůstane stejné – příroda, krajina, klid, dobré sousedské vztahy.
 - Komunikace mezi lidmi.
 - Žije se mi tu dobře, chybí mi možnost se potkávat (akce, aktivity).
 - Je třeba více soudržnosti a více a lepší komunikace.
 - Lidé by se měli více stmelit, nyní je NO rozdělená na 2 tábory, to mě mrzí a nelíbí se mi to!
 - Lidé by se měli více angažovat, přiložit ruku k dílu, nebránit se diskusím a pozitivním změnám.
 - Přístup obyvatel ke svojí vlastní zodpovědnosti a nepoužívat „oni“, ale „já“! A to je dlouhodobý proces!
 - Mělo by se změnit myšlení lidí, hlavně starších ročníků. Přála bych si, aby lidé, kteří jsou relativně mladí, dokázali víc otevřít myšlení, vystoupit ze stereotypů, které nic nepřinášejí (někdo tu udělá za mě, mě se to netýká, nemůže to být lepší, není důležité se angažovat, nezáleží na mém názoru a nepřinese změnu).
 - Byl bych rád, kdyby bylo více kulturních akcí, mám moc rád hudbu Tonyho Ackermana z Nové Olešky.
 - Lidi zde budou rádi, budou zde rádi žít (ne jako ve většině Sudet).
 - Očekávání proměny složení obyvatel a téma výstavby:
 - Staví se zde nové domy, nastěhují se noví lidé.

- *Přibude domů (staví se) a lidí, kteří se do H nastěhují a stavět se bude i dál, dle územního plánu jsou zde ještě pozemky, na kterých se bude stavět.*
- *Domů přibývá, před rokem by mě nenapadlo, že bude válka a ekonomická krize, to ovlivňuje mnoho věcí!*
- *Pokud se začne stavět za naším domem, tak se mi tam tak líbit nebude!*
- *Budou zde nové domy,*
- *Za 20 let se ve Filipínkách možná bude stavět*
- *Pozemky na nové stavby už tu nejsou, stavět se nedá.*
- *Bude tam stát více domů, což neovlivním. Bude tam ale i víc lidí a větší provoz.*
- *Je zde (v NO) stavební uzávěra, nic nového se už stavět nedá.*
- *Také doufám, že se nepřistěhují v souvislosti s výstavbou hordy lidí!*
- *Nechci novou zástavbu, chápu, že lidé chtějí někde bydlet, byla bych radši, kdyby opravili staré domy, aby se ráz vesnice nezměnil do paskvilu.*
- *Hodně nových domů, lidem se to moc nelíbí, mě to nevádí, když jsem sem přišla, moc domů tu nebylo. Některé nové lidi ani neznám, já znám starousedlíky a jejich děti.*
- *Bude výrazně větší (nejméně dvojnásobek současné velikosti). V Děčíně je již málo domů (nebo i bytů) k dispozici. Proto je potřeba, aby s tím Obec počítala a připravila vhodnou infrastrukturu (navýšení kapacity MŠ, ZŠ, silnice, vodovod, kanalizace, trávení volného času). Před 5 lety byl přístup Obce jiný, spíše v duchu „nikoho tady nechceme“, teď už je to jinak!*
- *Bude zde výrazně víc lidí, celý svah za námi by měl být zastavěný. Záleží, jestli pozemky budou meliorovány, tedy odvodněny.*
- *Bude zde znatelně větší množství obyvatel, přistěhují se sem mladé rodiny, bude to zde progresivnější!*
- *Dojde ke změně složení obyvatel, je to dnes těžší – pracovat, a ještě dojíždět a zároveň věnovat svůj volný čas péči o obec!*
- *Asi dojde i k vyliďnění a populace zestárne a bude zde hodně starých lidí!*
- *Bydlíme ve CHKO, museli jsme tomu uzpůsobit i náš dům a vlastně nám to nevádilo, doufáme ale, že to další obyvatelé, kteří tady staví vezmou za své a nepostaví tady haciendy, které se do krajiny nehodí a nevznikne kolem nás satelitní městečko.*
- *Hlavně ať se tady nestaví! Aby nebyla zastavěná spodní louka, přišli bychom o nádherný výhled.*

2.2. Věříte, že je to možné?

Na otázku, zda věří, že je to možné, přichází výrazná většina odpovědí, které vyjadřují přesvědčení, že usilovat o něco v obci je možné. Dvě třetiny občanů jsou si jisti zcela; čtvrtina respondentů je přesvědčena, že když se bude chtít, vyvine se nějaká aktivita, půjde to. Jen tři respondenti se vyjádřili váhavě – možná, nevím. Žádný z občanů nevyjádřil otevřeně skepsi či negativní postoj, což je ojedinělé.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO

- *Určitě ano!*
- *Ano, jsem optimista.*
- *Ano, doufám, dobré věci už se udělaly.*
- *Ano, umím si to představit!*
- *Ano věřím, pokrok nelze zastavit!*

MUSÍ TO JÍT – MUSÍ SE CHTÍT

- *Ano, když se chce, všechno jde!*
- *Ano, věřím, když přijde někdo akční. Nikoho takového neznám. Když by mi takový člověk seděl, zapojila bych se.*
- *Ano, při dobré konstelaci, aktivitě a ochotě.*
- *Ano, jsem optimistka, vidím to tak 50 na 50. Jsem původně z Prahy.*
- *Nenapadlo by mě, že se to v mé čtvrti tak změní k lepšímu, stane se z toho komunita, ze začátku šlo jen o pár lidí, kterým se ostatní smáli a nevěřili, že nejsou jen snílci a blázni. Ano, jsem si tím jistý. Jestli se chce obec rozvíjet, pak to musí být! Stejně jako prostor pro rozvoj dětí, ten tu také chybí.*

NEVÍM, MOŽNÁ

- *Nevím. Popelnice snad nebudou hyzdit výhled na rybník – dominantu obce, bouda na tříděné odpady by mohla stát za rohem, aby nekazila výhled. Byla bych ráda, kdyby v rybníku bylo více vody (musela by se spravit hráz) a okolí rybníku bylo udržováno a zveleboeno, osadilo by se více laviček. Nejraději bych byla, kdyby zde vzniklo místo pro relaxaci ve formě parku. Hodně lidí sem chodí na procházku se psy.*
- *Ano, na 50 %.*
- *No, co se komunity a stmelování týče, s vytrvalostí a práci pro věc ano. Co se týče dopravy, myslím, že to bude horší. Postaví se nové domy, Veřejné projednání územního plánu se chystá už 10 let! Co se týče územního plánu, je to nepřehledné. Já jsem s dalšími 7 sousedy sepsala petici, která se týkala pozemku u nás a sousedů, aby se tam nestavělo a bylo nám vyhověno. Také bych ráda pořídila parcelu na budoucí dům pro mé děti. Zastupitelstvo dle mého názoru zamrzlo. Komunikace chybí a turistický ruch se rozmáhá, infrastruktura není dostatečná, a to ani pro další budoucí obyvatele. Mrzí mě i to, že nám pronajímatel stánku, který patří obci, dělá špatné renomé. Na facebooku jsem se dočetla příspěvky 2 žen, které napsaly, že byly ve stánku okradeny, pronajímatel jim vrátil zpět jen část peněz. Chybí i infocentrum, turisté se nás pořád na něco ptají, postrádají informace. Nechápu také, proč není hospoda Linka, kterou obec koupila už loni stále hotová? Ráda bych sem chodila a setkávala se s lidmi, přivítala bych, kdyby se zde konaly i další akce (výstavy, bazárky, zpívání vánočních koled atd.) Bylo by skvělé, kdyby šetrný turistický ruch probíhal i v zimě a lidé si po skončení sezóny nemuseli hledat jinou práci.*

2.3. Jak vidíte Huntířov za 3 roky?

Při dotazu na krátkodobější výhled panuje mezi občany všeobecná skepse vůči možným změnám. Nadpoloviční část si myslí, že se nic velkého nestane nebo se mohou udát ne tak zásadní změny (více postavených domů a obyvatel, kanalizace, opravy).

Vyjadřují přání na zlepšení vztahů v obci, možnosti si více povídat, vznik komunitního spolku a návsi, hledání společné řeči mezi starousedlíky a novousedlíky.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Bude hotová infrastruktura.*
- *Škola a obec se zvelebují, stěhují se sem nové rodiny.*
- *Doufám, že se bude konat pár pravidelných akcí a že zde vznikne komunitní spolek. Dříve zde působila paní ze SPOZ (vítání občánků, vítání prvňáčků, gratulace seniorům atd.), neuměla ale lidi stmelit, aktivizovat.*
- *Nová místa, která se udrží. Je to o lidech, lidi mívali stejně, podobnou pracovní dobu, lidi si nepovídají. Kdyby na sebe nebyli lidi zlí a negativní, někteří lidé se změnili vlivem peněz, postavení.*
- *Bez velkých změn, ale zkvalitnění života, možná prvky zkrášlení.*
- *Bude to stejné, jen rybník bude zelenější. Vyčištění rybníka je drahé.*
- *Doufám, že s kanalizací, doufám, že se to do 3 let podaří! Chtěli bychom „omlazení“ obce, aby se sem přistěhovali noví obyvatelé, v obci je málo dětí.*
- *Stejně, jsem pragmatik. Asi zde bude za 3 roky více domů a s tím spojený nárůst provozu.*
- *Bude to stejné, co se vzhledu týče, doufám, že bude opravený rybník, lidi si budou vzájemně povídat, to bych si přál!*
- *Víc stejně, než za 20 let, možná uděláme boudu pro odpady u zastávky, řešíme to už 7 let. Snad dojde ke změně mezilidských vztahů, jsem optimista.*
- *Bude to stejné, výhoda je, že se opravila Myslivna. I ty restaurace se po sezóně omezí.*
- *Postaví se tu domy, bude tady větší firmol, přibudou noví obyvatelé. Záleží na jejich chování, jestli zapadnou. Lidé by si měli uvědomit, proč se stěhují do klidu a vážit si toho!*
- *Malé opravy, dílčí výsledky, ale nic výrazného, vztahy budou lepší.*
- *Možná vyřešíme ohrádku kolem tříděného odpadu (kontejnerů). Víc se toho asi nestane, toto řešíme už 7 let! Fungování OÚ je defenzivní, řeší to, co „hoří“.*
- *Starousedlíci a novousedlíci se spojí a najdou společnou řeč, Stará škola tomu napomůže, bude se dít víc akcí a aktivit. Bude více organizátorů.*

- *Zásadní změna se už asi nestane, větší změny již proběhly. Za 3 roky asi už budou dořešené popelnice (řešíme to už 7 let). Přála bych si, aby vznikla nějaká náves, kde bychom se mohli potkávat, bylo by také pěkné, kdyby se veřejné (obecní) pozemky zútlunily!*
- *Pořád stejně a ani nechceme, aby se tady něco změnilo! Má zde být ta odpočinková zóna, na tu se těšíme.*
- *Bude kanalizace, jen bude vše nějakou dobu rozkopané, bude to chvíli těžké, ale to je nutné.*

2.4. Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo?

Zde respondenti pokračují ve svých komentářích z předchozích otázek. Slyšíme buď' pouhé přitakání a potvrzení již dříve řečeného nebo přidávají další podrobnosti. Víceméně lze shrnout, že se nedozvídáme nic nového, co by nebylo otevřeno již výše; tato otázka se rozvíjí na půdorysu již výše identifikovaných témat. Připomeňme, že předchozí otázky na vizi obce (2.1–2.3) i na to, co respondent na obci oceňuje a co mu vadí (1.5), vymezují tři tematické okruhy odpovědí: a) zázemí pro občany (vybavenost, služby, infrastruktura), b) vztahy a komunitní život, c) výstavba a rozšiřování obce, proměny složení obyvatel. V této otázce se respondenti vyjadřují k prvním dvěma.

Z celku provedených rozhovorů vyplývá volání občanů po tomto typu změn:

- Přání lepšího obchodu a hospody. Nespokojenost s výběrem, kvalitou a cenou potravin.
- Kultivace rybníka a jeho okolí, vč. problémového chování u kiosků
- Dobudovat kanalizaci, chodníky
- Vybudovat dětské hřiště
- Vyřešit zatěžující dopravní transfer (silnice 1. třídy vedoucí skrze obec)
- Důsledné třídění odpadů
- Rychlejší internet
- Setkávání lidí a komunitní život
- Občanská angažovanost
- Dobrá komunikace mezi vedením obce a občany

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ZÁZEMÍ PRO OBČANY (VYBAVENOST, SLUŽBY, INFRASTRUKTURA)

- *Potraviny! Vietnamec, který prodává dětem nevhodné a zdraví škodlivé potraviny (energetické nápoje, škodlivé cukrovinky atd.). S dětmi se v rámci projektu Zdravá strava zaměřují na návyk na zdravou stravu (ovoce, zelenina, ořechy, pití atd.).*
- *Možná by tu měl být obchůdek.*
- *Nic mi tu nechybí, jen kdyby dobře fungovala hospoda a bylo kde se setkávat!*
- *Hospoda Linka.*
- *Vyčištění rybníka, zmodernizování jeho okolí, doplnění o herní prvky pro děti. A ten dohled policie, nebo nějakého hlídače!*
- *Bylo by skvělé, kdy došlo k odbahnění rybníka, je to ale ekonomicky náročné. Bylo by super, kdyby se vytvořila strategie mezi zastupiteli obce a podnikateli, obec by jejich služby více propagovala a vyšší výdělky odvedené z daní, by se poté mohly použít pro úpravu infrastruktury v okolí rybníka pro získání atraktivity pro návštěvníky. V jeho okolí je kiosk, který patří obci. Obec ho pronajímá externím nájemcům, za stávajícími nájemci ale jezdí lidé, kteří u kiosku postávají celý den (což není příjemné pro návštěvníky) a večer pouštějí velice hlasitě hudbu a křičí, (což je pro okolní autokempy a jejich návštěvníky velice nepříjemné) a občas je třeba volat i policii. Bylo by dobré změnit nájemce.*
- *Jediné, co by bylo dobré, kdyby se změnilo, by bylo více kulturních akcí ve Filipínkách.*
- *Ráda bych změnila okolí MŠ a udělala kolem školky dopravní hřiště, mohly by sem mít přístup i malé děti z obce ve volném čase. Bylo by ale nutné hlídání hřiště, kvůli pořádku a zabránění vandalismu. Pod tímto pozemkem je ale stará kanalizace a je nesmysl zde hřiště dělat před její výměnou.*
- *Dořešení odpadů a nakládání s ním.*

- *Upravenost – záleží na vůli Obce (odpady, čistička atd.). Záleží i na tom, jak bude fungovat stát (např. sankce za nepoužití sběrného dvora a netřídění odpadu atp.*
- *Konečně dodělat spojku Děčín-Nový Bor! Bydlím u silnice, kde je obrovský pohyb. V roce 2030 by měla být dokončena spojka, která pohybu na „naší“ silnici značně odlehčí!*
- *Silnice a spanilé jízdy motorkářů, kteří dělají neuvěřitelný hluk v létě.*
- *Nic mě nenapadá, snad rychlejší internet!*
- *Kanalizace. Nebojím se o osud Huntířova, paní starostka je dobrá ekonomka, jsem za to ráda!*
- *Doprava MHD.*
- *Nejvíc záleží na zastupitelstvu, které má zájem obec rozvíjet. Zastupitelé by měli šetřit, aby si vytvořili dostatečnou rezervu pro případ nutnosti, i jako investice do infrastruktury. Obec by se měla zaměřit na mladé rodiny a potřeby seniorů. Jsme kousek od Děčína a České Kamenice, tam se dá vyřešit vše, co zde ne.*

KOMUNIKACE S VEDENÍM OBCE, VZTAHY V OBCI A KOMUNITNÍ ŽIVOT

- *Komunikace mezi lidmi, vytvoření míst, kde se lidé mohou setkávat.*
- *Komunikace a soudržnost.*
- *Mělo by dojít ke stmelení obyvatel, všichni a v klidu by se podíleli na rozhodování o Nové Olešce.*
- *Měl by se zlepšit komunitní život.*
- *Nic, pokud bude autobus jezdit tak, jak jezdí a budeme mít pořád dobré vztahy.*
- *Taky bych chtěl, aby fungoval Kruh přátel Nové Olešky – dělaly se akce, aby se lidé setkávali, měli příležitost se setkávat, mluvit, diskutovat.*
- *Přijde mi, že má Osadní výbor malou podporu.*
- *Nevím, pro lidi se toho dost dělá. Zábavy, společenské akce, společné výpravy na muzikál, důležité je, aby se lidé setkávali!*
- *Proces komunikace s obcí (a řešení potřeb NO i jejích obyvatel) je třeba zlepšit, aby se věci dořešily, dotáhly.*
- *Je třeba také lépe komunikovat se starostkou v rámci Osadního výboru a vše dobře vysvětlit, aby se poté realizace akcí v NO nekonala bez nás, ale v rámci spolupráce!*
- *Nastolit lepší komunikaci, vytvořit lepší místo pro život pro všechny. Bylo by skvělé, kdyby se osadily alespoň na některých místech chodníky, ale vím, že je to finančně náročné.*
- *Bylo by fajn, kdyby se zapojilo víc lidí, kteří se ještě nezapojili, aby lidé věděli, kolik je to práce něco organizovat, pořádat atd. Když by se zapojili i tito lidé, kteří zatím stáli stranou, předešlo by se předsudkům.*

2.5. Věříte, že je to možné?

Také při rozvažování o změnách v krátkodobějším horizontu navazují respondenti na své hodnocení z otázky 2.2 (věříte, že je změna v rámci 20 let možná?). Odpovědi jsou vesměs kladné a nadějeplné. Vycházejí z toho, že se o to vedení obce umí postarat a také jmenují další občany, kteří se umí zasadit o změny.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Ano, budu optimistka, hlavní je, aby se situace nezhoršila.*
- *Ano, určitě, díky panu Houdovi, manželům Ackermanovým, panu Hoškovi!*
- *Ano, když to lidé chtějí a dohodou se.*
- *Ano, všechno je možné! Obec se snaží, nezažil jsem žádné pochybení, laxnost. Napadá mě obecní fotovoltaika, nebo centrální vytápění biomasou!*
- *Ano, obchod už tu byl, ale neužil se, přes léto ano, ale jinak ne. Konzum byl v sezóně i u rybníka, to bylo super, ale stálí obyvatelé, kteří pracují ve městě, si nakoupí tam. I zábavy jsou, to je dobře (akce jako „Úcta ke stáří“ se mi líbila, bylo to důstojné. Líbí se mi i hromadné zájezdy do divadla, na muzikály atd., to cením!*
- *Ano, když si osadní výbor vše kvalitně připraví, abychom měli aktuální seznam potřeb, rozpočty a abychom byli v „pořadí“ na obci.*
- *Určitě!*
- *Ano i ne, slyšeli jsme, že se chystá nějaký obchvat, v tuhle chvíli jde veškerá kamionová doprava přes Huntířov a kolem našeho domu, zjistíme si o tom víc.*
- *Ano, jsem optimista!*

3. JÁ A OBEC

Následuje sada otázek, které se zaměřily na vazby a vnímání obce jako aktéra společenského dění, ke kterému se člověk jako osoba nějak vztahuje, tedy nějak rozumí sám sobě ve vztahu k obci a nějak vnímá obec a její roli vůči své osobě.

Metodika IRO (integrovaného rozvoje obce) buduje třístupňové tázání se na vztah k obci, na pojetí obce.

První sleduje osu fakticity a ptá se občanů na potřeby, které si do obce projektují. Je obsažena v otázce 3.1: Co pro vás dělá/nedělá/měla by dělat, poskytovat vaše obec.

Ptát se na potřeby a přání je nejtradičnější a nejčastější způsob, který se v rozvojovém plánování uplatňuje, v mnoha metodikách strategického plánování dokonce jediný. Obecně bývá v plánovacích procesech zajištěna dotazníkovým šetřením, anketami, veřejným odsouhlasením. Občané jsou považováni v takových procesech pokládání za klienty, beneficiary služeb a funkcí obecního úřadu a lokálních organizací.

Druhá je osa subjektivity, tedy ptá se, co chceme a můžeme – my, občané – pro svou obec dělat. Občanům je zde přisouzena role aktérů – jsou aktéry obce, aktéry proměn, aktéry místního rozvoje. Její význam není jen zjistit, zda a na čem občan participuje, ale vůbec zda obec vnímá jako dění, jehož je součástí a spolutvůrcem a jakou roli to v jeho životě hraje; zda si uvědomuje existenciální rozměr této otázky. Je možné, že pro některé (ne-li mnohé) respondenty bude otázka podnětem, aby se teprve poprvé nad tímto výkladem pojmu „obec“ zamysleli, aby se zamysleli nad svou účastí na přítomnosti a budoucnosti obce. I pasivita je participace, jednání, které má dopad.

Tato druhá osa je obsažena v otázce č. 3.2: A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Třetí osa je axiologická, týká se hodnot, hodnotové orientace. Obec je především společenstvím občanů. Otázka na hodnoty je otázka na to, co má být. Tj. **co je hodnotné, co má být, pokud mluvíme o obci.** Resp. jaké v jakých hodnotových rámcích občané operují. Jaké z hodnot, které formulujeme v metodice IRO jako hodnoty společenství, občanům rezonují. Hodnoty zároveň nejsou ničím abstraktním, ale uplatňují se v jednání, proto se ptáme na důkazy.

Třetí osa je promítnuta do otázek č. 3.3–3.6, které zároveň sledují napětí mezi tím, co má být (co občané vnímají jako hodnotu) a tím, jak to v současné době reálně je (jak občané vnímají skutečnost, současnou situaci).

3.1. Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje / co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

První otázka se vztahuje k první ose, ptá se na to, co občan od obce očekává.

U této otázky očekáváme, že odpovědi přinesou konkrétní přání, potřeby, stížnosti apod., které mají pro vedení obce nespornou informační hodnotu.

Zároveň nás zajímá pojetí „obce“, tj. co pro respondenta znamená, když se řekne slovo „obec“. Většina odpovědí ukazuje, že v takto položené otázce asociují respondenti automaticky s „obecním úřadem“, s „vedením obce“, se „zastupitelstvem obce“ - a jejich úkoly, role. Nicméně vyskytují se i odpovědi, v nichž respondent vnímá obec jako místo, kde žije („Kvalitu života – ticho, klid, přírodu, lesy“) a jako společenství lidí, kteří obec utvářejí („Myslivci dělali ples. Obec na to nemá kapacitu.“ / „Nemám rád, když se lidé na akcích opijí, připadá mi to nedůstojné.“ / „Nic jiného nepotřebujeme, tady už nejde nic zlepšit, tady už nejde nic zlepšit, i vztahy jsou tu dobré.“ / „Spolková činnost“)

V Huntířově panuje vysoká míra spokojenosti se současným stavem – velká část občanů sděluje, že jim nic v současné době k životu nechybí a jsou spokojeni. Oceňují vstřícnost a aktivitu starostky a

obecního úřadu. Jmenují konkrétní služby a zázemí, které obec dobře zajišťuje: mateřská a základní škola, úklid veřejných prostranství, odpadové hospodářství, zajištění pité vody, péče o seniory apod.

Nedostatky lze členit do několika tematických oblastí, jež víceméně kopírují půdorys, který se již vytvořil odpověďmi na otázku č. 2.4 – co by se mělo změnit:

- **občanská vybavenost a služby (kanalizace, hřiště, obchod)**
- **komunikace a informovanost** (vize, směřování, plánovaná výstavba, prodej majetku, vodní hospodářství – potoky, rybníky, spodní voda)
- **spolková činnost, komunitní život, společenské využití** (prostor pro setkávání, řešení otázek kolem turismu, kulturní aktivity a aktivity pro děti)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

CO MI POSKYTUJE?

OBČANSKÁ VYBAVENOST A TECHNICKÉ SLUŽBY:

- *Vše, co potřebujeme – tříděný odpad, zajišťují dobrý chod obce.*
- *Posekaná prostranství.*
- *Obyvatelé se často obrací na OÚ, např. se obrátili kvůli vyschlé vodě – obec jim okamžitě dodala cisterny vody. Obec také zařizuje odvoz lidí k lékaři, rozvoz obědů, léků.*
- *Co jsem potřeboval, jsem si na OÚ vyřídil (přípojku atd.). Když mi něco vadilo, řešil jsem se starostkou (např. průsak ze statku nad jeho domem).*
- *Školu, školku, informace, svoz nebezpečných odpadů a nyní i sběrný dvůr v Huntířově, což je daleko pohodlnější, obchod, obědy pro rodiče a jejich dopravu k lékaři.*
- *Mateřskou školu, základní školu. Paní ředitelka je velice schopná a hodně se angažuje v akcích i modernizaci školy, učitelky v akcích a aktivitách pro děti a rodiče.*
- *Obec dělá dovoz k lékaři pro seniory a osamělé osoby, což je super! Vozí jim i obědy, to cením. Je udělaný vodovod a nové přípojky.*
- *Základní servis (vodu, odpady atd.).*
- *Dovoz obědů z jídelny ZŠ, dovoz seniorů k lékaři apod.*
- *Odvoz odpadů, vodu (2 roky), aktivity, služby (třeba ověření podpisu). Můžeme si pronajmout místnost v Myslivně na soukromou společenskou akci, což vítám, naše rodina je obrovská.*
- *Nějaké základní služby (odpady, vodu).*
- *Uklízí zeleň i sníh. Dodává nám vodu a veřejné osvětlení. Poskytuje nám i obchod, ten mají teď pronajatý Vietnamci. Poblíž nás koupil budovu bývalého pneuservisu také Vietnamec, chce tam také otevřít obchod s potravinami, v budoucnu by zde mohl vzniknout problém s příjezdovou cestou, pokud tam budou parkovat jeho zákazníci, ale věřím, že se to podaří vyjednat k plné spokojenosti.*
- *Ještě tu nemáme trvalé bydliště, ale už teď nám poskytuje odvoz odpadů a tříděné odpady! Třídění odpadků nás hodně zajímá, nechápeme, že lidé netřídí, to je v dnešní době šílené! Když chodím s dětmi na procházky, vždycky беру pytel na odpadky a s dětmi je sbíráme! Rádi bychom se sousedy společně v HUN odpadky sesbírali! Třeba v rámci akce Uklidme Česko. Obec nás připojila na obecní vodovod, jsme za to moc rádi!*
- *Na ZO řešíme třeba nezákonné zabránění hranic pozemků soukromníky ve spojitosti s obecními cestami a jejich prostupností, a tedy i dobrým přístupem k pozemkům pro příští generace.*

DOBŘÉ VZTAHY A NABÍDKU POMOCI

- *Když mají občané problém, obec jim pomůže. Lidi si to neuvědomují, neví o tom, chtělo by to lepší informace o nabídce!*
- *Neobtěžují mě z obce, když potřebuji, tak si zajdu na OÚ, můžu přijít kdykoliv.*
- *Nic jiného nepotřebujeme, tady už nejde nic zlepšit, i vztahy jsou tu dobré. Já nikomu neberu jeho názor, i když nemá pravdu, nechci nikoho přesvědčovat, ani se hádat, nemám to rád!*
- *Naslouchají, dělají to nejlepší, co udělat lze. Je to dobré, což neznamena, že mi to stačí! Starostka je super, ale nemá dobrý management! Neumí přerozdělovat agendu! Důležité je si ale položit otázku, co děláme my, aby se starostka cítila lépe?*
- *Doufám, že se akce zase rozjedou, lidé jsou tu ochotní a starostka nám vždy vyjde vstříc, doufám, že tam bude ještě dlouho.*

- *S obcí se mi komunikuje dobře – tj. vše si vyřídím a nadto je v zastupitelstvu zástupce Nové Olešky.*
- *Vždy se s obcí lze domluvit, jsou vstřícní, snaží se řešit požadavky! Dává mi i pěkné sousedské vztahy, na těch je třeba pracovat. Se sousedy máme hezké vztahy, pomáháme si, podporíme se. S jinými máme vztahy neutrální, dobrý vztah máme i se školkou (ta je hned vedle). Víím, že někde vztahy vyhocené jsou (ve Staré Olešce). Obec musí být otevřená vůči světu (Děčín, Česká Kamenice) – lidé sem prchají, aby měli volnost a klid.*
- *Jistotu, že když potřebuji, obec to zařídí, je to můj parták.*
- *Poskytuje informace, je možné se s nimi na všem dohodnout, jsou ochotní, vstřícní.*
- *Obec podporuje i podnikání, když potřebuji, snadno se domluví na tom, co potřebuji.*

CO BY VÁM MĚLA POSKYTOVAT A NEPOSKYTUJE? CO VÁM V OBCI CHYBÍ?

NIC MĚ NENAPADÁ; MÁM VŠECHNO, CO POTŘEBUJI; JSEM SPOKOJEN/A

- *Vše, co potřebuji, si řeknu a je mi vždy vyhověno!*
- *Nevím, mám vše, co potřebuji. Pro dobrovolnou činnost Mladý hasič nám obec poskytuje prostory, i když jsou krásné, hasičárna s vybavením to není. Děti učíme základy první pomoci, v rámci her a pohybových aktivit i jiné dovednosti.*
- *Nevím, nic mě nenapadá!*
- *Nic mi nechybí.*
- *Nic takového není, vždy se dá s OÚ domluvit!*
- *Když Nová Oleška potřebuje něco, co je uskutečnitelné, dostane to!*
- *Ted' už máme i vodu, kterou nám obec zařídila, tak nám nic nechybí!*
- *Poskytuje mi vše, na co si vzpomenu, lidé z Filipínek se obracejí na mě kvůli řešení, já pak vše řeším s obcí (např. sekání). Chápu, že starostka toho má hodně moc, snažím se pomoci.*
- *Mám vše, nic dalšího nepotřebuji!*
- *Nemám žádný nevyřízený požadavek!*
- *Myslím si, že dělám vše, co by měla. Líbí se mi hromadné zájezdy na muzikály. Máme vše, a tak nejsme nespokojení. Když budu nadávat, k čemu mi to bude? Když chci něco změnit, tak na tom zapracuji.*
- *Poskytuje mi všechno, co potřebuji. Víím i o sociální pracovníci, v minulosti mi pomohla, možná bych se na ní mohl znovu obrátit.*
- *Na to neumím odpovědět, vše si řeším sám, na OÚ mi vždycky vyšli vstříc. Některé věci nebylo možné realizovat (nebyly na ně zdroje), ale co šlo mi OÚ poskytl.*
- *Nic, máme dokonce on-line výuku AJ pro dospělé.*
- *Už jsem v tom věku, kdy mi nic nechybí!*
- *Nic, vše se dá domluvit. Starostka je ochotná a řeší, zařídí!*

KOMUNIKACE A INFORMACE, TRANSPARENTNOST

- *Chybí smysl, vize, myšlenka, jak dát dohromady lidi.*
- *Nedovedu říct, je to problém v komunikaci. Je třeba, si i lépe řešit Osadní výbor a pozici Nové Olešky v rámci Huntířova.*
- *Informovanost, na zastupitelstvo ale nechodím, je to moje chyba, chybí mi nástěnka. Proč jí nemáme? Bylo by super, mít info každý měsíc o tom, co se plánuje a chystá!*
- *Vadí mi rozdíly v ceně pozemků dle toho, komu se prodává!*
- *Lepší komunikaci a větší podporu, v Nové Olešce ji moc nemáme. Jednou až dvakrát ročně pozveme na předem připravené, dobře organizované setkání, abychom se domluvili na dalších akcích, projektech, plánech.*
- *Měla by nám poskytnout pomoc a řešení s ohrádkou na odpady a rekonstrukci rybníka. Uvítala bych lepší komunikaci OÚ – informace o chystaných aktivitách, plánovaných aktivitách i výhledu, kdy se co bude realizovat!*
- *Líbilo by se nám, kdyby obec lidi více spojovala.*
- *Problémy. Neřeší to, co ze zákona má, povinnosti ne. Je to problém pro podnikatele, chybí spolupráce s obcí, aby nedocházelo ke zbytečné konkurenci. Živnostníků zde moc není a nedělá jim problém okrášlit a zkulturnit okolí jejich provozoven, bylo by dobré, kdyby je obec přitáhla k sobě spolu s nimi nastolila spolupráci. Od roku 1948 je živnostník vnímán se stigmatem.*
- *Co by ale OÚ měl dělat? To, co by měla dělat, není to samé, co by si lidé přáli!*

- Info o zástavbě, jinak nic!
- Chtěli jsme udělat pódium u Staré školy a také vysázet sad. Starostce jsme o to říkali, byla podpůrná, ale nepochopila ten komunitní rozměr celé akce, že si to chceme naplánovat sami, ve vlastní režii a mít radost ze společné práce. Najednou mi volal soused a řekl mi, že už se pódium dělá a stromy se sázejí! Bylo nám z toho smutno a starostce, která to myslela dobře, ale do procesu nás nezahrnula, připadalo, že jsme nevděční! Takže nedostatek komunikace, a to mě mrzí!
- Dohled nad stánky, které v SO pronajímá.
- Vadí mi navýšení ceny vody, sice se měnil vrt, ale cena vody byla navýšena rychle a o hodně! Ze 17 Kč na 50 Kč, což je změna za posledních 50 let, to se mi zdá přehnané!
- Starostka má také obrovskou agendu, má hodně úkolů a může se stát, že něco „zapadne“, je třeba se připomínat, pro to se nezlobím, chápu to, ale byl bych rád, kdybychom věděli, co se chystá! Ostatní zastupitelé si moc agendy nerozebrali, většina věcí zůstává na starostce, má toho moc! Chybí nám i voda v potoce, před pár lety se ztratila, nemáme proto dostatečný přívod vody do rybníka, to je problém! Problém je to i kvůli centrální čističce, která potřebuje přísun vody, kterou nemáme, potok teče jen v zimě! Některým lidem v NO byl proto nabídnut obcí příspěvek na zřízení vlastní čističky. To využilo cca 10–15 domácností z celkového počtu 100 domácností.

OBČANSKÁ VYBAVENOST, PROSTORY, SLUŽBY

- Zázemí pro děti – škola je v kopci a chybí zde prostor pro sport a volnočasové aktivity.
- Svítí se zbytečně moc dlouho (veřejné osvětlení).
- Hřiště.
- Obec by se měla pochlubit pěknými místy a zařízeními, které má.
- Chybí nám obchod s potravinami (krám v Huntířově je katastrofa!), jezdím proto nakupovat do Markvartic. Stánky si ale nikdo z místních obyvatel nechce pronajmout a provozovat je, bylo by to tak nejlepší.
- Sportoviště, a aby lidé víc třídili (v současnosti mnoho lidí v Huntířově netřídí, je to šlené, ale lidi třídít nic nenutí, tak to nedělej!) Máme sběrný dvůr a u bytovek jsou kontejnery na papír a sklo a lidé jsou líní odpad vytřídít, vše dají do směsného odpadu!
- Krám, malé potraviny (v Janské mají malý krámeček se super sortimentem a dokonce tam i vaří!, to by se mi líbilo!
- Chybí mi PŘÍROZENÉ místo setkávání – náves, nebo hospoda, jako místo, kde potkáte i jiné lidi, než své přátelé.
- Hřiště, sportoviště, nebo plácek. Náves. Třeba by stačilo umístit 2 workoutové přístroje k rybníku? Využili by je obyvatelé i turisté! Místo, kde se setkat, popovídat si, plácek 20x20 metrů. Dříve bylo možné chodit do kempů hrát třeba tenis. Máme hřiště, ale je daleko od centra. Děti 10+ nemají vyžití (hlavně v zimě).
- Bylo by skvělé mít v NO dobrou restauraci, kam se dá zajít na dobré jídlo a drink a lze tam jít pěšky a nebát se, že mě na silnici srazí autem neopatrný řidič. Co by, ale obec poskytnout měla, jsou chodníky, alespoň na některých úsecích. Asi by bylo dobré i to, kdyby se k silnici přidalo pár lamp veřejného osvětlení do míst, která jsou temná a nepřehledná.
- Delší provoz sběrného dvora v Huntířově, jsou tam jen jedno dopoledne v týdnu, to je málo, nějak se nám nedaří se tam dostat. Bylo by skvělé, kdyby tam byli alespoň 1 celý den v týdnu. Trápí mě, kde vytrídít gumy od aut! Dříve se jejich likvidace řešila při hromadném svozu, do sběrného dvora je odevzdat nemůžeme!
- Není zde vyžití pro děti a mladé lidi – kroužky, sport.
- Čistička, ale víme, že to není možné ji zde udělat. Pokud to bude fungovat jako dosud, nic mi chybět nebude.
- Obchůdek s kvalitními (farmářskými potravinami a pečivem), nebo alespoň možnost objednat „farmářské bedýnky“, že by je někdo dopravil do Staré školy a tam jsme si je mohli 1x týdně vyzvednout! Možná by něco šlo objednávat i přes košík a lidé by si to mohli dojet vyzvednout?!
- Pošta! Tu bych si přál. Když mě poštáci nezastihnou, musím si zásilku vyzvednout v Markvarticích, nechápu, proč se to doručuje zrovna do Markvartic a ne třeba do Ludvíkovic, kam je to od nás daleko blíže!
- Hřiště, obchvat. Také by se nám líbilo, kdyby se zde konaly bleší trhy v uličce od Motořestu k louce.
- Obec platí prostory Staré školy, bylo by skvělé, kdyby budova patřila obci!
- Připadá mi zbytečné na vesnici pořizovat bioodpad, namísto toho, aby se to někde zkompostovalo a potom použilo na hnojení.

- Plnohodnotná budova na pořádání společenských aktivit (schůzky pěveckého sboru, přednášky, vystoupení). Přízemí Staré školy máme jen v pronájmu, který platí OÚ.
- Kanalizace, větší informovanost o dění a plánech obce. Naše Listy vycházejí 1x za měsíc, ale není tam info o obci a procesech, ani vyjádření obce, nebo lidí k dění (líbí se mi tato forma dialogu)! Myslím si, že je výhodou, když články píše někdo vně obce. Bylo by dobré, kdyby se změnila podoba Listů, byly více čtivé i informativní a lidé by se těšili na to, že si je přečtou. Možná by stálo za to najmout nějakého externistu.
- Úklid, i když mi připadá nedostatečný. Když budu mluvit o údržbě zeleně (hřbitov, okolí zastávek, okolí rybníka, kolem silnice – už ta údržba není, co bývala, květiny na zastávkách udržuje sousedka). Rybník potřebuje péči a údržbu, hráz je prasklá, potřebuje opravit a vyčistit. Nemáme náves, tak je pro nás rybník přirozená dominanta obce, proto tak řešíme budoucí podobu ohrádky/boudy na tříděné odpady. Ty jsou umístěny u autobusové zastávky, která je naproti rybníku a v současnosti tedy tuto dominantu obce (rybník) hyzdí. Naproti rybníku býval kuželnárna. Ted' používáme okolí (bývalé) Staré školy, je to fajn, ale máme pouze pronajaté přízemí objektu, což je škoda. V okolí školy proběhlo osazení laviček a pódia a výsadba stromů.

SPOLKOVÁ ČINNOST, SPOLEČENSKÉ VÝŽITÍ

- Rovnost mezi obyvateli, víc společných zájezdů autobusem. Starostka by se měla více zapojit a slyšet přání a potřeby všech.
- Nic mi nechybí, snad jen ta kultura. Nemusím moc hromadné akce, spíš ty menší, nejsem moc družný typ.
- Nápaditost! Dělat akce jiné, jinak, aby to bavilo všechny. Je jedno, jaké věkové kategorie se akce týkají, ale lidi už nebaví akce, které byly zajímavé před 30 lety! V Srbské Kamenici mají divadelní sbor, to by se mi líbilo! Velice bych uvítala Komunitní centrum se štávou! Taky by se mi líbilo, kdyby obec uměla pracovat s malými komunitními granty, aby se věci mohly snadněji obměňovat! Nemám pocit, že jsme zde v Nové Olešce partnery Huntířova a Staré Olešky! Obec nakupuje budovy, dělá infrastrukturu, ale nepřipadá mi, že v tom nějak hrajeme úlohu.
- Spolková činnost a také nějaké náměstí, nebo rynek, třeba u školy, tam je kopcovitý terén, ale dalo by se to vyřešit terasami.
- Nevím, nejsem náročná. S kamarádkou chodíme na turistické výlety, zakončíme v nějaké hospůdce. Dříve jsme chodily cvičit, to už není, tak jsme neohebné! Z našich kamarádek jsme už zbyly jen 4.
- Kulturu!
- Dříve se pořádaly zábavy v Myslivně, myslivci dělali ples. Na tyhle zábavy jsme se těšili, pořádali jsme dokonce hon na lístky, nebylo snadné je získat. Obec ale nemá kapacity něco takového pořádat. Obec Myslivnu pronajala komerčnímu nájemci. Přivítal bych akce na úrovni, které by pořádal někdo ze Staré Olešky. Na poslední akci v Myslivně jsem dostal špinavý püllitr, na akcích nechci takové věci řešit. Je taky důležitý výběr piva, aby ho lidé pili. Nemám rád, když se lidé na akcích opijí, připadá mi to nedůstojné. Myslím si, že zastupitelé by v tomto ohledu měli zachovat důstojnost!
- Chodím na akce do Staré Olešky i Huntířova. Tam se ale chlapi často perou, proto na zábavy a Dětský den nepůjdu, dospělí se navíc opijí, perou se a končí to zásahem policie!
- Chybí zde atmosféra, jsou zde velké rozdíly mezi lidmi (super lidi/versus povýšení lidé).

3.2. A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Druhá otázka se vztahuje k druhé ose, ptá se na to, co občan pro obec dělá, jak se účastní. Otázka otáčí perspektivu a zajímá se o to, jak dotázaní vnímají vlastní příspěvek k tomu, aby se lidem v obci lépe žilo. „Obec“ je v tomto případě vnímána spíše jako společenství občanů, jako sousedé a jejich vztahy.

V tomto ohledu je třeba podotknout, že respondenty otázka zaskočila, nikdo z nich ji nečekal a způsobila u některých odmlku a delší přemýšlení, u některých i pocit studu – a též efekt zaktivizování z těchto pocitů u zamyšlení, čím by mohli přispívat. Aktivní lidé a lídři si zároveň sami připomněli, shrnuli i pro sebe, co vše už pro obec dělají či udělali; mohli se ocenit a některé překvapilo, že je toho dost, co dělají. Znovu zde zaznívalo ocenění a projevení velké důvěry ve starostku.

Odpovědi ukazují, že podstatná část respondentů se nějak aktivně zapojuje či v minulosti zapojovala do dění, především do dění společenského a kulturního, méně už do dění politického. Prakticky nikdo z respondentů ale není pasivní a téměř každý se nakonec rozpomenul na něco, s čím pomáhal – buď přímo v roli hybatele, nebo v roli pomocníka:

Rýsují se tři skupiny odpovědí:

- Dobrovolnictví, spolková činnost a akce pro spoluobčany
- Aktivity Osadního výboru
- Pečují o okolí svého domu a veřejný prostor (vč. třídění odpadů, udržování pořádku apod.)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

ČÍM VY PŘÍSPÍVÁTE K TOMU, ABY SE V OBCI LÉPE ŽILO?

- *Jsem vždy k mání, když je třeba pomoci a pomohu rád. Zabývám se historií obce (žila tu moje babička), fotil jsem např. srovnávací fotky míst z historie a současnosti.*
- *Pomáhám při akcích ve SO, a při akcích MŠ a ZŠ Huntířov, jsem v komisi při volbách. Na vyzvání starostky jsem ochotná pomoci.*
- *Angažuji se ve SPOZ (Sbor pro občanské záležitosti), přebrala jsem agendu od paní, která se odstěhovala. Jedná se o neformální skupinu, zaměřujeme se na občasně aktivity – přání jubilantům, seniorům, vítání občánků, vítání prvňáčků apod. Pořádáme i akce – Den matek a Den úcty ke stáří (v rámci této akce dopravíme naše seniory na akci i zpět domů). Seniorů je ale málo, takže den úcty ke stáří už asi pořádat nebudeme! A problém je i doprava.*
- *Asi nic, sekáme obecní pozemky kolem nás, i když nejsou naše, můj muž protahuje v zimě silnici i pro sousedy.*
- *Jsem v zastupitelstvu, šel jsem tam s tím, doufal jsem, že moje účast bude přínos pro NO. Snažíme se v několika lidech obnovit místní starý německý hřbitov a baví nás to. Občas přijedou odsunutí Němci (starousedlíci), jedna paní jezdí pravidelně na dušičky, měla velkou radost, že jsme postavili ovalené náhrobky, co šlo, opravili, že zde udržujeme vegetaci. Poslala nám peníze a my jsme za ně koupili bránu ke hřbitovu, ten sice nemá plot, ale s bránou vypadá důstojněji! Založil jsem Osadní výbor a vše dohodl se zastupitelstvem. Jsem v Kruhu přátel Nové Olešky a diskusním rynku v rámci Kruhu, to je diskusní platforma. Podílím se na plánování i realizaci akcí v NO.*
- *Snažím se pomoci, kde to jde, hlavně se zvířaty! Pomáhala jsem se starat o koně, nebo chytat např. psy, koně na útěku.*
- *Účastí v Osadním výboru, dobrovolnickou činností v Kruhu přátel NO. Snažím se mít dobrý vliv na lidi, opravili jsme hřbitov, vedlejší cesty atd.. Později jsem ze svých funkcí odstoupil, aby se také dostalo na jiné lidi, jiné nápady. I hněv je jiný, když není anonymní.*
- *Dlouhá léta jsem dělala kroužky pro děti a tábory, 2 roky jsem prodávala výrobky dětí. Pořádala jsem Mikulášskou, Pohádkový les, dražila jsem i výkresy dětí při Karnevalech, dražili rodiče, abychom měli finance na pomůcky na kroužky. Dražby rodiče moc bavily!*
- *Ničím. Ale pomáhám starším lidem s prací kolem domu, kterou už nejsou schopni zastat.*
- *Uklízím si před vlastním vchodem. Sekám i obecní trávník. Nestěžuju si, že obec nic neudělala, angažuji se v Osadním výboru (moderace schůzí, poradenství apod.).*
- *Pomáhám při plánování i organizování akcí i při akcích KPNO samotných. Rád uvařím na akce něco dobrého k jídlu, zajistím víno apod. Ve své práci vyřizuji žádosti, řeším kauzy v rodinách (alkohol, násilí, drogy). Lidé to nechtějí řešit, nejsou zvyklí to řešit. Po 3 letech mého působení se to zlepšilo. Někdy jedu za obyvateli s nabídkou pomoci osobně.*
- *Ve SPOZu a v zastupitelstvu. Ideální by bylo, aby v každé části obce (Huntířově, Nové Olešce i Staré Olešce) byl tým 2-3 žen, které by se aktivně podílely ve svém okolí (ve „své vesnici“), situace by také byla lépe zmapovaná (potřeby komunity dle věku, účast na akcích apod.). Letos se chystáme pořádat vánoční bazárek. V minulosti jsme organizovaly masopustní průvod po Umlčičí stezce, pro všechny části obce (SO, NO, H), pořádávaly jsme i lampionový průvod, dříve se ho účastnilo 70 lidí, nyní už jen 15. Děti odrostly, lidé proto ztratili motivaci a zájem.*

ČÍM BYSTE MOHL/A PŘÍSPÍVAT?

- *Mohl bych trénovat děti, ale je jich málo.*
- *Účastí ve SPOZ, kdybych byla oslovena, zapřemýšlela bych nad tím!*
- *Ráda pomůžu, kde to půjde! Ráda bych se zapojila do péče o komunitní sad, do organizování akcí, chybí mi i společné turistické výlety! Ráda bych spolu pečovala o komunitní slepičky, až nějaké budeme mít!*
- *Mohla bych dělat víc, chtěla bych dělat „létaující“ kroužek (aby se střídala místa) pro ženy.*
- *Zajímá mě komunitní život, to mě zajímá, ráda bych se více zapojila!*
- *Celý život jsem se věnoval ekonomice, pokud mě někdo z obce osloví, abych pomohl, rád to udělám! Aktivně to ale vzhledem k věku vyhledávat nebudu. Už se na věci dívám z pohledu staršího seniora, už nemám tu energii, ale jednorázově rád pomohu!*

Následující blok otázek se vztahuje k třetí ose – k ose hodnot. Zjišťujeme v ní základní východiska a hodnoty, o které by snad bylo možné opřít hledání toho společného, co stojí za to sdílet, o čem má smysl se bavit, co stojí za společnou pozornost a péči.

3.3. Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili?

V této otázce panuje naprostá shoda: pozdravit druhého je slušnost, ba víc – je to vyjádření respektu, je to oslovení, je to setkání, možnost započít rozhovor.

Když se lidé zdraví, vytvářejí tím mezi sebou vlídné vztahy, vstřícnost a dávají si najevo, že společně někam patří, nejsou sami. V malém městě je to samozřejmost nebo by měla být. Zároveň je tu i pochvala nad tím, že děti zdravení za normální považují a zdraví své okolí.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Velice, snažím se dětem tuhle dovednost vštípit, zdravení zlepšuje vztahy v obci.*
- *Určitě je, po pozdravu mohou začít konverzovat!*
- *Hodně, jsme malá obec. Je to obyčejná lidská slušnost, ale i začátek konverzace, projev zájmu o druhé.*
- *V okruhu svých bydlišť se známe a zájem by tam měl být!*
- *Hodně. Lidé se zde zdraví automaticky, i děti se to snad už naučily!*
- *Je to jeden ze základních kamenů a pro vznik rozhovoru!*
- *Hodně! V Americe jdete po ulici, lidé vás zdraví, ačkoliv vás vůbec neznají, to je výborné. Neděje se tam to, že pokud se lidé dobře neznají, dělají, jako že se nevidí! Lidé by se měli zdravít za každé okolnosti, protože to znamená „zaevidoval jsem Tě a nic proti Tobě nemám“!*

3.4. Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Máte pocit, že se mění/ změnily?

Předchozí otázka na důležitost pozdravu otevřela možnost reflektovat hlouběji interpersonální hodnoty, tj. ty, které člověka vyvádějí z uzavřenosti vlastního já k otevřenosti vůči druhému jako ty (nikoli neosobní on). V předchozí otázce se jednoznačně ukázalo, že obyvatelé Huntířova považují interpersonální hodnoty za podstatnou pro dobrý život. Zde nás zajímá, nakolik se tato hodnotová orientace v soužití v obci opravdu uskutečňuje. Z odpovědí lze konstatovat, že zde se obraz začíná problematizovat, zamýšlení se začíná kriticky prohlubovat.

V otázce na sousedské vztahy se občané vyjadřují spíše ke svému bezprostřednímu okolí, k vztahům a komunikaci s bezprostředními sousedy. V Huntířově je přičítán vliv na mezilidské vztahy aktivitám a činnostem Osadního výboru a Kruhu přátel NO, Diskusního rynku atp.

Zde jasně převládá pozitivní hodnocení (téměř u dvou třetin dotázaných) nad negativním hodnocením: dotázaní vnímají mezilidské vztahy na dobré úrovni.

U druhé otázky – jak se vztahy mění v čase, se zorné pole u respondentů rozšíří, a oni hodnotí celkovou proměnu vztahů a komunikace v širším okolí, v obci, ale i jako celospolečenské klima. Objevují se komentáře jako **přílišná uzavřenost, rozdělení na starousedlíky a novousedlíky (polemiky o vlivu Osadního výboru), nezáměr o druhé, závist, čím dál méně aktivních, zajímavých se mladých lidí. Mnozí to ale přičítají pandemii, která zavedené akce/aktivity/zápal lidí zcela utlumila či úplně ukončila, celkové proměně společnosti, politiky a sociálním a ekonomickým změnám.**

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

JE TO ČLOVĚK OD ČLOVĚKA, S NĚKÝM SE DOMLUVIT LZE, S JINÝM NE

- *Jak kde, v některých částech Huntířova se lidé velice a cíleně pomlouvají navzájem, hádají se (nejhorší jsou „bytovky“).*
- *Někde dobré, někde špatné, na některých místech jsou lidé lhostejní. Dle mého pohledu se toto v čase moc nezměnilo.*
- *Obyvatele rozděluje Osadní výbor.*
- *Vztahy jsou různé, dobré i špatné. Před pár lety lidé posílali hodně anonymních dopisů na úřady, jezdily kontroly, sousedovi třeba vyčítali hlasitost pily, kterou provozoval, musel jí zavřít! Nelíbí se mi paktování skupin proti jednotlivci. Za covidu se lidé i navzájem fotili, že nemají na svém pozemku roušku a udávali se. Asi se přihlásím do Osadního výboru!*
- *Od vzniku Kruhu přátel NO se prohloubily některé vztahy, lidé se začali zdravit. Přineslo to ale také nějaké spory vzniklé rozdílnými představami starousedlíků a novousedlíků a nedostatkem komunikace, nebo předpojatostí, to je těžké!*
- *Před půl rokem bych řekl, že krásné. To trvá i nadále s lidmi z KPNO a sympatizanty, jen mi to kalí ten konflikt se sousedem. Se sousedy se jinak setkáváme rádi a často, rádi spolu trávíme čas.*
- *Jak s kým, některé vztahy jsou nadstandartní! Některé vztahy jsou vřelé, s některými složitější, s některými lidmi se sporu nelze vyhnout (nechtějí se prostě dohodnout), ale těch je našťástí minimum.*

DOBŘE, VZÁJEMNÝ RESPEKT

- *Vše výše zmíněné. Spory máme také, víme o nich, někde se to podařilo vyřešit jinde ne. Máme ale diskusní ring, kde je možné si vše vyříkat.*
- *Vyjdeme si vstříc, vše si řekneme a vše vyřešíme společně!*
- *Vztahy jsou neutrální, nejsou tady vyloženě vyhocené spory. A je to lepší, než před vznikem Klubu přátel NO!*
- *S lidmi, které znám, je mi dobře, ostatní neřeším. Lidé jezdí autem, nepotkají se.*
- *V okolí našeho bydliště nemáme se sousedy žádné spory, ani problémy. Zdravíme se, moc těsně se nedružíme, ale máme hezký vztah (jak my, tak sousedé jsme hodně prorodinní). Když jsme bydleli v paneláku, bylo to hrozné, vedle nás bydlel alkoholik, časté byly scény, křik a hádky, zde je to super!*
- *Dobré se sousedy v našem okolí si pomáháme. Lidé zde jsou i mezi sebou v pohodě, komunikují spolu. Život na vesnici by MĚL BÝT diametrálně odlišný od života ve městě, na sídlišti!*
- *Máme dobré vztahy se sousedy v okolí, pomáháme si. Stejně se ale i po 20 letech cítím jako přistěhovalec.*
- *Moji přírodní sousedé jsou fajn, máme dobré vztahy, někteří jsou mi jedno a neřeším je.*
- *Máme výborné vztahy, jsme schopní si vše vyříkat (mluvím o přibližně 150 obyvatelích SO).*
- *Mám dobré vztahy, vyjdu se všemi. Nevadí mi nikdo, kromě problémových rodin, kteří se nechovají slušně.*
- *Vztahy jsou normální, jako všude. Vše se dá vyříkat!*
- *Vztahy se mění v průběhu času, ale rozhodně to jde nahoru! Důležité je, že si lze věci vysvětlit, vyříkat.*
- *Je to složité, nyní je to spíše lhostejnost, ale protože jsme navzájem příbuzní, lidé názory a postoje časem přehodnotí a zapojí se.*
- *Dobře, občas se vyskytne problém, ale vše se urovná!*

- *Dobré, nejsou zde otevřené spory, snažíme se spolu vycházet. Je to stejné, jako všude, vztahy se trochu zlepšily, dříve zde bylo hodně pubertáků, ti dospěli a odstěhovali se. Někteří z nich ale stále jezdí, děláme společné brigády, uklidili jsme třeba černou skládku v lese.*
- *Vztahy jsou dobré. S novými obyvateli se pozdravíme, ale moc se nedružíme, neznáme je. Se sousedy si děláme na konci letní sezóny Vánoce, pustíme si koledy, protože se potom vidíme až zase na začátku další sezóny. Družíme se se sousedy v okolí našeho domu, do vesnice chodíme na oslavy a akce do hospůdky.*

NE TAK DOBRÉ (A POSTUPNĚ HORŠÍ)

- *Nejsou vyloženě špatné, ale poslední 2 roky se vztahy zhoršily, zavládla celková apatie, lidé si pořádaných akcí neváží, nechťejí se podílet, účastnit se dění. Myslím, že je to hodně ovlivněno i celospolečenským děním, zhoršením ekonomické situace i válkou na Ukrajině.*
- *Vztahy byly soudržné dlouho, lidi se pravidelně setkávali na akcích pro děti i dospělé několikrát do roka, poslední 2 roky se to pokazilo.*
- *V mém okolí jsou dobré vztahy, snažím se se sousedy vycházet. Od covidu se lidi míň druží, míň komunikují, míň se scházejí. Chybí tradiční akce – čarodějnice, on dodržuje alespoň na koledu na Velikonoce, obejde Huntířov a navštíví všechny a seznámí se s novými lidmi. Chybí zábavy (hudba + tanec + alkohol – lidé přijdou), Dětské dny, obec dělá i Letní kino v SO.*
- *V mém okolí jsou převážně starší chalupáři, kteří jsou zde na prodlouženou sezónu, potom jsem zde sám. Po pádu komunismu (v jehož době byli sousedé stmeleni společným zlem) se vztahy změnily, zhoršily, svou úlohu sehrál taky covid a mobily.*
- *Jsem bokem, nevíme o sporech a nepídíme se po nich. Máme dobré sousedské vztahy. Vztahy bývaly dříve lepší, ale mnoho lidí již zemřelo, to společnost ve SO ovlivnilo. Lidé byli dříve méně závistiví!*

3.5. Jak k mezilidským vztahům přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé?

Zhodnoťte, zda skutečně přispívají ke komunitnímu životu.

Tato otázka chce po občanech zhodnotit, zda akce, spolky či konkrétní lidé skutečně přispívají ke komunitnímu životu. Skrývá se v ní pojetí slova „komunita“ a „komunitní život“.

Téma komunitního života je v Huntířově jedním ze tří hlavních pilířů kvality života v obci. Respondenti mu v celém rozhovoru dávají velkou důležitost, v různých otázkách se k němu znovu vrací a komentují jej. Jisté je to také tím, že komunitní pracovníce vedla v této první vlně rozhovory cíleně s aktivními lidmi a lídry jednotlivých společenství a aktivit. Ne všichni respondenti jsou s komunitním životem aktivně spjatí, ale většina z nich ano, leží jim u srdce, jak se bude setkávání dále odvíjet.

Dozvídáme se výčet akcí a spolků, které v obci existují; a také jejich proměny v posledních letech, kdy zejména covidová pandemie zamezila setkávání, čímž se tyto akce vlastně utlumil či zcela vymizely. Podrobnosti o tom, které aktivity se podařilo znovu vzhopit, u kterých by si to lidé přáli, a kterým z pohledu respondentů „již asi odzvonilo“, se dozvíme v prepisech jednotlivých výpovědí níže. Rovněž zmiňují i své nápady a náměty. Zápisy z rozhovorů k této otázce jsou záměrně ponechány dlouhé a četné, neboť jde o klíčové téma.

Mnohdy se zdá, jako by respondenti odpovídali zúženě spíše na to, zda se nějaké akce pořádají, než na celou otázku, zda tyto akce přispívají k pěstování mezilidských vztahů. Teprve důraz v druhé podotázce je vede k hlubšímu zamyšlení. Někteří odhalují problémy a nesváry mezi účastníky akcí, ale i pocit jisté uzavřenosti některých skupin. Bude úkolem komunitního pracovníka postupně rozkrýt důvody těchto pocitů a tvrzení.

Tři místa k setkávání, které občané nejčastěji zmiňují je Myslivna, Stará škola, Motorest (objekt Motorestu ale nyní nemá jen pozitivní hodnocení – pro někoho stále zůstává místem k setkání, ale mnozí občané tam přestali s novým provozovatelem chodit).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

UŽ TO NENÍ, CO TO BÝVALO

- Dříve bylo hodně akcí (před dvěma roky to bylo lepší).
- Ano, v restauraci Havaj, tam jsou i různé turnaje atd. Chodili jsme dříve i společně cvičit, dělaly se zde pěkné Dětské dny. Pohádkový les.
- Dříve byl Myslivecký spolek organizace, která sdružovala velké množství lidí. Pořádali jsme leče a poté jsme dělali plesy ve Staré Myslivně ve Staré Olešce, nyní je nás v Honební společnosti 15 mužů. Nikdo z mladých myslivců se nechce angažovat v pořádání plesů a jiných akcí.
- Covid ukončil akce, které se konaly pravidelně, lidé přestali komunikovat.
- Převažuje lhostejnost, občas spory (i já jsem je řešila), po covidu se to zhoršilo!
- Vztahy se zhoršily po covidu, lidé se přestali setkávat, odcizili se.
- Vztahy se zhoršily po velké hádce Osadního výboru se starousedlíky před 6 lety. Osadní výbor nejdříve hodnotila kladně (obnova kapličky, osazení laviček atd.), poté už ne.
- Spolky zde už nejsou, hodně aktivní byli myslivci, pořádali akce, teď už nemají kapacity. Byli zde i hasiči, ale ani oni už nejsou, což není škoda, nic nedělali. V obci nejsou akční lidé, možná o nich jen nevím.
- Dříve hráči s manželkami po zápase, nebo tréninku poseděli, popovídali si, mladší fotbalisti ale nyní po tréninku odcházejí, neposedí. Je to škoda, byla to milá tradice.
- Vztahy ochladly po covidu, podíl na tom má i situace ve světě. Dříve nás spojovala nenávisť ke komunismu, lidé také mají víc práce.
- Bývalo zde i cvičení, to už ale není. To by se mi líbilo, bylo to sranda.
- Akcí je po covidu málo a mají malou návštěvnost, často dojde k bitce mezi muži. Ano, Myslivna (Stará Oleška), sál v Motorestu v Huntířově – možnost pronájmu, ale lidé nic neorganizují.
- Moc už ne, akcí je málo a lidé tam nechodí, v čase covidu se to odnaučili, nebo se setkávají jen v partičkách.
- V Huntířově v době Covidu vznikly různé skupiny, kteří se teď dohadují mezi sebou – vlastenci, antivaxeři apod. Nechtějí poslouchat názory druhých. Pořádáme akce, ale je otázka, kdo přijde, když se někteří dozví, že jdou tihle, nepřijdou.

PŘÍSPÍVAJÍ K POTKÁVÁNÍ LIDÍ A SPOLEČENSKÉ ZÁBAVĚ

- Spolky by přispěly ke zlepšení vztahů, to je jisté, ráda bych se setkávala s ostatními ženami, ráda bych si našla nové přátelé. Vždy je to o konkrétních lidech, ale já znám jen malý okruh lidí, když nechodíte s lidmi do školy, vztahy jsou jiné!
- Akce kolem rybníka mají úspěch, lidé rádi přijdou a podílejí se.
- Je zde SPOZ, skupina žen, která chodí gratulovat k jubileím apod., ale moc o tom nevím.
- Přijde mi, že se vztahy prohlubují, známe se navzájem, známe i své rodiče navzájem, děti. Trávím spolu čas a rádi! Manžel je ve Fotbalovém klubu Huntířov, chodím se dívat a fandit na zápasy.
- Zastupitelstvo, které působí ve stejném složení ve více volebních obdobích, zajišťuje stabilitu vztahů. Na akce nechodíme, ale vítám, že se konají a jsem za to rád! Moje žena miluje vážnou hudbu, proto chodí na koncerty, naši mladí mají zase partu kamarádů, s kterými horolezčí. Důležitá je především vzájemná tolerance!
- Mám ráda zájezdy na společné koncerty, do divadla.
- Nevím, jak přesně to funguje, ale obec zajišťuje dovoz obědů, pro seniory organizuje i akci „Úcta ke stáří“ spojenou se zábavou. Seniory vyzvedne doma a po skončení akce je zase doveze domů.
- Ve Staré Olešce dělají chataři rockovou zábavu, je tam 5 hospod a každý majitel pořádá něco. Huntířov má špatné renomé kvůli rvačkám! My se často navštěvujeme doma, na zahradách a na fotbale s rodinami hráčů, posedíme po zápasech v prostorách kabin, kde je malý sálek.
- V Huntířově jsou spolky: Myslivecký spolek (dříve více aktivní i v organizování zábav, nyní již jen lov), Fotbalový klub Huntířov (kolem 20 aktivních hráčů a cca 10 dětí), ten ale nemá dostatek dětí na to, aby se tradice FKH mohla udržet a již zmíněný SPOZ, který má dlouhou historii a je v obci zapotřebí.
- Ano jsou, v Myslivně ve SO se koná 2x ročně zábava, respektive po covidu už jen 1x ročně na Halloween. OV pořádá vynášení Morany, ale to se tady nikdy nedělalo.
- Ano, Dny úcty ke stáří.
- Spolek, který jsem založil kvůli zabránění divoké výstavbě ve Filipínkách, byla sepsána petice, aby se stavby zastavily. To se podařilo, od té doby ale nebyl potřeba, je nás tady velice málo, jsme malá osada o 17 domech, natrvalo je zde obydleno jen 8 domů!

KOMUNITA V NOVÉ OLEŠCE

- *Pořádáním akcí s možností setkávání se na vztazích velmi projevilo! Někteří lidé, jako třeba manželé Ackermanovi velmi, taky Honza Hošek – předseda Osadního výboru, Ivan Parlesák, lidi z Kruhu přátel NO. Sousedé na mém konci tvoří malou komunitu. Důležití jsou ale i ti, kdo se aktivně účastní setkání a ti, kteří čímkoliv pozitivně přisívají. Bez setkávání by vztahy nebyly tak dobré, nemáme zde žádná přirozená místa k setkávání (hospodu, náves, obchod). Před válkou zde bylo 5 hospod.*
- *Ano, Osadní výbor, kruh přátel Nové Olešky, chalupáři Pražáci, kteří zlepšují atmosféru a dělají zde kulturu a přednášky, akce ve Staré Myslivně ve Staré Olešce byly taky pěkné, ale ne tak intimní, to se mi líbí!*
- *Místní hybatelé jsou zároveň i přemostěním (OV, Kruh přátel NO)! Paní Alena Váňová, grandiózní seniorka pro nás byla takovým přemostěním a hodně pomohla stmelení!*
- *Tony Ackerman je super světový muzikant. V Nové Olešce pořádá Vánoční zpívání, v Nové Olešce to dělají dobře! Minulý rok jsme udělali 1. ročník turnaje v petanqu, letos to bude již druhý!*
- *Ano. Akce a aktivity jsou tady, lidé se díky tomu sprátelili.*
- *Ano, maximálně! Ať už neformální Kruh přátel NO, nebo Osadní výbor. Také p. Houda (zastupitel), manželé Ackermanovi, manželé Parlesákovi, manželé Hoškovi!*
- *Ano, zásadně! Kruh přátel NO, Osadní výbor, manželé Ackermanovi, Parlesákovi, Hoškovi a další!*
- *Ano. Kruh přátel NO, Osadní výbor, manželé Ackermanovi, Hoškovi, Houdovi a další!*
- *Osadní výbor, manželé Ackermanovi, Parlesákovi, Rostá Houda a další. U Ackermanových ten komunitní život vlastně začal, dělali Vánoční večírky, lekce jógy, výuku hry na kytaru, meditace atd.). Lidé k nim začali chodit a postupně se seznamovali a navazovali přátelství! Dříve se hodně angažovali i manželé Cerhovi, Eva Cerhová je architektka, vymyslela hodně akcí a aktivit, které byly velice kreativní! Dělali jsme s ní živé obrazy, scénu s Ježíškem betlém ze slámy. Navrhla také zdarma budoucí podoby ohrádky na tříděný odpad (vymyslela několik variant). Její dcera je také velice šikovná, navrhovala nám logo pro Klub přátel Nové Olešky. Manželé Cerhovi se ale po covidu stáhli do sebe, je fakt, že byli zapojeni opravdu moc, doufám, že se po nutné pauze zase připojí k nám!*

MÍSTA K SETKÁVÁNÍ

- *V Myslivně se můžeme setkat, U Soni je také dobré místo! Po volbách si pravidelně chodíme s lidmi sednout do Myslivny a probrat politiku.*
- *Posledních pár let máme k dispozici přízemí Staré školy, nájem platí obec, je to zázemí pro setkávání!*
- *Akce ve Staré Olešce – prostory hospody Myslivna, v Huntířově v Motorestu (dětské akce, zábavy). Možnosti tu jsou, Zde ve Filipínkách se setkáváme se sousedy „na ulici“, navštěvujeme se vzájemně. Před Vánoci se setkáváme u křížku (ten jsme společně opravili) a zazpíváme si spolu koledy. Bylo by dobré mít zázemí proti dešti, něco jako Rychnovský rynek (zde je pergola, ohniště, lavičky a stoly). Uvažoval jsem, že na pozemku pod mým domem bychom mohli postavit pergolu pro společné posezení.*
- *Ty jsou spíše v NO, u nás ne. Chlapi chodí pravidelně do hospody, my ženy taky, ale jiný den.*
- *Ano. Nemáme žádný společný prostor, ale nechybí nám. Když chceme, tak se sejdeme třeba u pomníčku (božích muk).*
- *Ano, v Motorestu v Huntířově a v Myslivně ve Staré Olešce, ale nesleduji to, nemám přesný přehled!*
- *V Nové Olešce mají i svou klubovnu, to se mi líbí.*
- *Vztahy jsou stále stejné. S místními se setkáváme v restauraci Myslivna, nebo v Havaji. Nepořádáme pravidelné akce, ale např. moji známí přijedou zahrát, tak pozvu místní.*
- *Ve Staré Olešce je na rozdíl od Huntířova hodně hospod a setkat se je proto snazší než v Huntířově, co je nově pronajatý Motorest, neradi tam chodíme (nevaří dobře, s pronajímatelem jsou někdy problémy).*
- *Ano, v Motorestu v Huntířově, ale nechce se nám tam chodit, má to víc než 2 roky pronajaté jiný provozovatel a není to ono, jídlo není moc dobré, tak se nám tam nechce chodit. Tak se vzájemně navštěvujeme doma.*
- *Moc ne, chodíme občas do Motorestu, ale místní tam nechodí, nevíme proč, tak se s nimi potkat nemůžeme.*
- *Akce v sále, který je v Motorestu a patří obci, dělal jen pan Potměšil, když Motorest vedl. Ted' má Motorest v pronájmu někdo jiný, taky občas něco pořádá, ale protože tam nechodíme, dozvěděli jsme se o akci až pozdě.*

ÚČAST JE MALÁ, LIDÉ CHTĚJÍ VŠE ZADARMO A PÍT ALKOHOL

- *Paní starostka se snaží pořádat akce, ale je na to sama a lidi na akce moc nechodí – lidé by chtěli vše zadarmo.*
- *Ano, chlapi se někdy poperou. Spolky to zde neovlivňují, spíše obec. Dříve tu bylo plno akcí, přišli jsme do hospůdky a kamarádi vymysleli, že za 30 minut začne karneval, šli jsme se domů převléct, zažili jsme spoustu legrace, dnes už to není!*
- *Ve Staré Olešce jsou 3 kiosky a ty jsou místem setkání alkoholiků. Ve 20 hodin pustí muziku, někdy hrají až do rána, obec s tím nic nedělá, i když je to na jejím pozemku! Zastupitelé to neřeší a provozovatelům nevypoví nájem. Neznám ale obsah smlouvy s nájemci, možná je tam nějaké penále při předčasné výpovědi. Rád bych si vzal toto na starost, pokud bych našel další 2 členy, založil bych Osadní výbor, pokud by to zastupitelé schválili.*
- *Líbí se mi Osadní výbor v Nové Olešce, oni se o sebe starají, nebo ve Filipínkách skvěle komunikují, to mi tady v Huntířově chybí. Lidé v Huntířově se málo občansky angažují! Chtěli jsme třeba motivovat lidi, aby se připojili k úklidu odpadků podél silnice, kolem Umrlčí stezky, moc lidí nepřišlo, ale nevzdáváme to! V obci dělal většinu akcí pan Potměšil a dělal to skvěle, teď už moc akcí nedělá, lidi nechodí.*
- *Důležitá je i finanční stránka akce, lidé nechtějí nic platit.*
- *Už moc ne, dříve bylo hodně akcí – zábavy a akce jsou ale nyní i prodělečné, chodí málo lidí. Já tam nechodím proto, že hodně akcí je o alkoholu, já nepiju, nemám to ráda.*
- *Pan Potměšil již neorganizuje akce. Lidé mají zájem hlavně o akce spojené s pitím alkoholu za levno.*

PRO DĚTI

- *Mrzí mě, že děti nic nemají, je to škoda.*
- *Děti už bohužel nemají takový zájem o sport, jako dříve. Někdy se zájem nečekaně projeví a je obrovský, to ale jen v případech, že se o tom sportu mluví, pak to zase opadne. Děti víc zajímají mobily, moc spolu osobně nemluví. Děti se vlive 2leté on-line výuky uzavřely do sebe. Pro děti nejsou v Huntířově, ani v NO, nebo SO žádné mimoškolní aktivity, což je škoda.*
- *ZŠ dělá s dětmi besídky pro rodiče, ti jsou v těchto aktivitách akční a nápomocní!*
- *Pořádala jsem akce o rodinný pohár, na to lidé reagovali (jsou soutěživí). Škola také dělá drakiádu, aby se rodič s dětmi potkali, popovídali si. Přinesou kytaru, udělají oheň, donesou burty a rodiče s dětmi přijdou rádi.*
- *Udělalí jsme s dětmi také Umrlčí cestu-naučnou stezku pro veřejnost, chodíme tam s dětmi.*
- *Není zde skoro nic pro děti (kromě akcí pořádaných školou ty jsou skvělé, ředitelka školy i učitelky jsou super a velice kreativní a akční).*
- *Ano, na Den dětí.*
- *Chybí hřiště pro malé děti a jejich rodiče.*

AKCE JSOU, ALE SPOLČNOSTVÍ JSOU UZAVŘENÁ

- *Jsou tu Mladí hasiči, je tu Místní fotbalový klub, SPOZ – spolek pro občanské spory, který stále funguje a dělá vítání občánků, přejí jubilantům seniorům k narozeninám, dávají jim květiny atd. Dál máme Myslivecký svaz. Skupiny se ale neprolínají, navzájem nekomunikují.*
- *Chybí pospolitost! Je tu sbor Nebe na zemi, který vede T. Ackerman, na každoroční vystoupení ale chodí jen rodiny účinkujících.*
- *Je ale škoda, že zatím nikdo nepodchytil obyvatele (nové 3 rodiny), kteří se zrovna přistěhovali! Není nikdo, kdo by je do Huntířova „vedl“. Není ani jejich povinností nahlásit na Obecní úřad narození dítěte.*
- *Nevím, jak se zde vztahy měnily, znám jen sousedy z našeho okolí, tak to nemohu posoudit.*

NEVYHLEDÁVÁM TO

- *Ano, ale nevyužívám toho, nechci.*
- *Ano jsou, jen my je nevyužíváme.*
- *Nevím, nepocítila jsem to, nejezdím na akce do HU, nebo NO, tak nevím.*
- *Já se o to nestarám, nevím, nemám rád vyčůrané lidi (platit sousedovi vstupné za jeho koncert mi při jde vyčůrané). Rád luštím křížovky!*

3.6. Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Dvě třetiny respondentů považují za důležité tradice udržovat, třetina respondentů poukazuje na to, že v Huntířově žádné tradice dodržovány nebyly nebo se udržovat přestaly (často vlivem pandemie, ústupu aktivních tahounů z centra dění). Ačkoli je zde silný hlas, který tento úpadek tradic zmiňuje, polovina občanů je schopna uvést přece jen tradice, které se v Huntířově udržují, a někteří i projeviti snahu a touhu se nějak přičinit, aby se držely především kvůli setkávání.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

TRADICE JSOU DŮLEŽITÉ a SNAŽÍME SE o ně

- *Hodně, na tom je postavena sounáležitost. Tím, že se lidé nastěhovali po odsunu, je zde pořád patrná vykořeněnost, na kterou se nijak nenavázalo. Ani na zajímavé historické skutečnosti, což je škoda. Ve Staré Olešce dříve byla uměle, za pomoci hrází, vytvořena soutěska, pro jízdu na loďkách, jako v Edmundově soutěsce ve Hřensku! Bývalý starosta byl i hostinský a fotograf, podařilo se mi získat dobové fotografie z Oblastního archivu Děčínského zámku.*
- *Kvůli budoucím generacím je to důležité, aby děti věděly, odkud pochází, kde mají své kořeny a aby se později vracely!*
- *Přemýšlím, jaké má obec tradice. Dětský den, Den úcty ke stáří, je dobré, že to je, ale nevím, kolik lidí tam chodí, co dcera není za ZŠ, tak na dětské akce nechodím, a tak nevím.*
- *Moc! Důležité jsou jakékoliv pravidelné každoroční akce, je jedno, jestli to jsou čarodějnice, nebo cokoli jiného! Snažíme se dělat různorodé akce – koncerty, přednášky i cestovatelské apod., divadlo, aby si každý našel něco, co je baví a mohl se připojit!*
- *Některé tradice jsou směšné, ale záleží na tom, co se lidem líbí! Zpívání u vánočního stromku bylo pěkné, vynášení Morany pro děti je dobré.*
- *Moc, pro komunitní život určitě! I ty zapomenuté.*
- *Když se dodržují tradice, tmelí se komunita. Určitě ano, naše děti to zažily, věřím v to, že v tom budou pokračovat. Na Velikonoce jsem dělala i 100 vajec a občerstvení pro koledníky!*
- *Jsou strašně důležité! Jsou návodem, jak lidi stmelit a vytvořit pro ně prostor pro setkávání!*
- *Ano, je to důležité, děláme Moranu pro děti, lidé si oblíbili i oslavu MDŽ, muži nám ženám chystají občerstvení a drink. Děláme také tradiční setkání na oslavu Dne vzniku Československa, děláme setkání, se zpěvem národních hymny i hymny Nové Olešky. Také pořádáme tradiční vánoční zpívání, na to chodí i lidé z HUN a SO.*
- *Ano, dávám tomu velký význam, tam kde není minulost, není možné se zabývat přítomností!*
- *Je to hezké a důležité a sbližuje to lidi!*
- *Jsou velice důležité! Já se jich většinou účastním jen zpozvzdálí, protože mi davy nedělají moc dobře, ale to není ignorace, to je moje osobní nastavení!*
- *Asi ano, tradiční hon byl základ! Pan Dvorský, starosta Dobrné je také myslivec, chodí do školy a vede kroužek myslivectví a děti to baví, začal letos na podzim.*
- *Hodně, na tom stojí vesnice! Na jižní Moravě jsou staletí tradic, které drží lidi při sobě. Zde v Sudetech tradice nejsou.*

TRADICE TU NEJSOU

- *Dříve tradice fungovaly (čarodějnice i stavění májky, dělali to hasiči. Bylo to dobré, ale už se to nedělá.*
- *No, je to důležité, ale něco se stalo a lidi již nemají motivaci.*
- *Hodně – nevím ale, jestli jsou tradice stále dodržovány, např. čarodějnice – tradice zlikvidoval covid.*
- *Dříve, když tady byli hasiči, teď už moc ne. Pro mě tradice tak důležité nejsou. Bylo by pěkné nějaké mít, ale moc tradic tu nebylo.*
- *Dříve byly pořádány večery na Den matek, Seniorská setkání s občerstvením a hudbou, seniory navíc obec vyzvedla a poté zavezla domů.*
- *Žádné tradice zde nejsou, lidé z OV začali tradici adventního zpívání, ale ta rychle skončila.*
- *Žádnou jsem tady nezažil, rád bych třeba společně zasadil stromky. Ale místo, kam stromky obec zasadila, není vhodné, mohlo tam být potřebné parkoviště, nebo stání pro kontejnery!*
- *Dříve jsme dělali Májku v dobovém oblečení, měli jsme i alegorické vozy, byla to sranda akce a moc jsme se nasmáli, už se to nekoná, organizátoři to vzdali, chybí mi to!*

- *Huntířov takovou tradici nemá, bylo by super nějakou vytvořit, začít (hudba, tanec, něco pro děti).*
- *Tradice se už nedělají, skončilo to, setkávání nejsou. Chybí mi to, byla legrace. Kdyby to někdo svolal, lidi přijdou. Retro prvomájový průvod, čarodějnice v maskách atd.*

Následující blok otázek směřuje k solidaritě a pomoci lidem v nouzi.

3.7. Pokud byste se ocitli v nouzi (finanční / nemoc / opuštěnost / stáří apod.), spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce?

Nejčastěji by občané požádali o pomoc svou rodinu a nejbližší. Dvě třetiny občanů si dokáží představit se obrátit s žádostí o pomoc na svou obec, zmiňují důvěru v tom, že jim bude pomoheno, explicitně osobu paní starostky a sociální pracovnice. Někteří se zamýšlejí i nad spektrem práce sociální pracovnice – s čím vším se na ní mohou vlastně obrátit. Respondenti si také velmi chválí zajišťování obědů a dopravy k lékaři, pro léky obcí pro seniory. Bez dotazování přímo na sousedskou pomoc, někteří sami zmiňují důležitost této pomoci.

V odpovědích jsou zastoupeny tyto tři skupiny pomoci:

- pomoc od rodiny a nejbližších,
- pomoc od obce,
- pomoc od sousedů.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Ano!*
- *Obec pomáhá opuštěným důchodcům, ZŠ se podílí v rámci projektu „Jsem laskavec“- dělali sbírku na psí útulek, chtěla by získat kontakt se seniory – děti by pomohly seniorům (např. s prací na zahradě, našťípaly by dříví), covid tuto aktivitu zastavil, kvůli nebezpečí nákazy. Paní starostka také organizuje rozvoz obědů a léků pro seniory.*
- *Na pomoc obce ne, spíše na pomoc rodiny a blízkých. Obec může pomoci, vozí lidi k doktorovi. Obec může pomoci, má sociální pracovníci, což je dobře. Nemám osobní zkušenost.*
- *Na pomoc obce a rodiny, máme skvělou sociální pracovníci a ta vždy pomůže!*
- *Ano! Obec je velice podpůrná!*
- *Určitě, sociální pracovnice OÚ Huntířov je schopná pomoci i vyřídit dokumentaci. Lidi ale musí spolknout hrdost, aby si nechali pomoci, mnozí z nich mají pocit, že na různé dávky nemají nárok. Máme velké, propojené rodiny, vzájemně si pomáháme.*
- *Ano, obrátila bych se na obec, je to perfektní služba péče pro občany!*
- *Těžko říct, lidi se zdráhají si říct o pomoc. I já bych se spíš obrátil na rodinu, až potom na obec.*
- *Mám 3 děti, všichni jsou zaopatření, kdyby měla odejít manželka dříve než já (kdyby zemřela), prodal bych to tady a odešel bych pryč. Děti bydlí daleko, jezdí málo, Obec má sociální pracovníci, obrátil bych se na ní pro pomoc, nebo na sekretářku Ditu, ta taky pomůže a o všem má přehled, co kdo potřebuje!*
- *Pomoc sociální pracovnice bych přijal, kdybych jí potřeboval!*
- *Babička i já jsme od nich měli obědy, babička dostala i finanční pomoc od Obce. Sociální pracovníci mají taky, určitě bych se obrátila i tam.*
- *Obec má super program péče!*
- *Ano, určitě, od sousedů, od obce, obec má dobrý program péče!*
- *Ano, obrátila bych se na obec, také na děti. Od obce máme dovážku obědů, to je super! Se sousedy si pomáháme, dojedeme jim nakoupit, když potřebují atd.*

- *Ano, na všechny. Nejdříve na rodinu a sousedy, poté na obec. si ne a je to špatně. Vím, že má obec sociální pracovníci, ale zatím jsem žádnou pomoc nepotřebovala, tak ani nevím, s čím vším může pomoci.*
- *A pomoc obce bychom využili, pokud to bude nutné! Pokud zde v takové situaci bude možnost sjednat ošetřovatelku a pečovatelskou službu!*
- *Mít pocit, že mi někdo pomůže je důležitější, než jestli pomoc dostanu!*
- *Obrátili bychom se na obec, aby nám pomohli vyhledat službu, obrátili bychom se také na naše děti,*
- *samozřejmě!*

3.8. Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci?

Třetina dotázaných prokazuje sensitivitu vůči potřebným a pár jednotlivců dokáže i konkrétně jmenovat potřebné a poskytovanou pomoc (detaily z důvodu ochrany soukromí neuvádíme). Dvě třetiny občanů sdělují, že nikoho takového neznají.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

ZNÁM

- *Ano, vím o jednom případě komplikované mezigenerační zadluženosti, pomáhal jsem to řešit spolu s obcí.*
- *Ano, pomoc dostávají od obce.*
- *Ano, má psychické problémy. Oslovím sociální pracovníci, aby jí pomohla!*
- *Ano, určitě, jedná se o dluhy a traumata.*
- *Ano, senior, ale pomoc obce by nepřijal, pomoc sousedů ano. Pomoc přijme, ale je rád, když tu pomoc řídí sám.*

NEZNÁM

- *Nevím o nikom konkrétním.*
- *Ne. Dost si zde pomáháme a vzájemně se o sebe staráme.*
- *Nevím o nikom (ze svého okolí), kdo by potřeboval pomoc.*
- *Ted' ne.*
- *V podstatě ne. Hodně jsem o tom přemýšlela, ale výhoda u nás je to, že mladí bydlí společně se starými, jezdí sem i Košík. Za covidu zde ale zemřeli 2 lidé a 1 žena si vzala život, byly jsme z toho s ostatními ženami dlouho špatné, že nikdo z nás o tomto nevěděl, nepomohl včas.*
- *Neznám, ale kdyby mě někdo požádal o pomoc, pomohla bych!*

3.9. A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace? Do jaké míry si se svými sousedy vzájemně pomáháte? Jak mělo by být?

Panuje všeobecná shoda, že by pomoc a solidarita měly být samozřejmostí. Většina respondentů uvedla, že si se sousedy vzájemně pomáhají, nejčastěji se jedná o různé druhy výpůjček, dovozu potravin či léků z města, „přivézt/odvézt“, sousedské výpomoci. Někteří se rozhovoří o tom, že pěstování vzájemné pomoci je důležité, protože vlastně přispívá ke kvalitě života a vztahů v obci.

Z institucionální pomoci uvádějí nejčastěji pomoc z obce a její konkrétní aktivity, které pomáhají již nyní (obědy, dovozy k lékaři, pro léky).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

POMOC JE MĚLA BÝT SAMOZŘEJMOSTÍ

- *Naplno! Stýkáme se se sousedy z okolí i přáteli (cca 15 lidí) a aktivněji pořádáme společné akce mezi rodinami.*
- *Se sousedy z okolí si vzájemně pomáháme, např. při stavbě apod.*
- *Se sousedy v mém okolí si pomáháme, v domech zde navíc bydlí staří s mladými, tak si vzájemně pomohou.*
- *Vím, že se obec hodně stará o seniory (obědy, doprava k lékaři atd.). Pomoci se ve SO dostane obyvatelům od sousedů, pomáháme si a nic nám nechybí.*
- *Všichni jsou opečovaní!*
- *Ano, od nás sousedů, hodně si pomáháme, půjčujeme si třeba náradí atd.*
- *Mělo by to tak být, že když někdo potřebuje pomoci, řekne si a pomoc dostane.*

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE

Další zkoumanou oblastí je rozvojový program obce. Při pokládání následující sady otázek primárně nerozlišujeme, zda respondenti jsou či nejsou do tvorby rozvojového programu obce aktivně zapojeni. Zajímá nás obecnější obraz a perspektiva osob, které přímými účastníky plánovacího procesu nebyly, protože jejich pohled na věc může být pro aktivní tvůrce programu důležitou zpětnou vazbou – na proces, na výstup, na komunikaci vize i na praktické využití a následnou práci s rozvojovým programem.

4.1. Huntířov má program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem?

U této otázky se obyvatelé Huntířova rozdělili do zcela početně vyrovnaných dvou skupin. Polovina respondentů netuší, že má obec program, který je zaměřen na rozvoj obce; o rozvojovém programu nemají povědomí. Druhá polovina odpovídá kladně, že ví či tuší, že rozvojový program obce existuje.

- ANO (polovina)
- NE (polovina)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

Na otázku „dokážete říct, co je jeho obsahem“, přicházejí více či méně jisté odpovědi – **přehled či tušení oblastí, které jsou v něm pojednány:**

- *Modernizace, komunita, plánování.*
- *Asi přesně ne, ale myslím, že se to týká velkých věcí (voda, kanalizace, škola, apod.).*
- *Vím o územním plánu. Myslím si, že by občané měli být o vývoji a aktualizacích více informováni ve zpravodaji. Když jsem řešil územní plán, víc jsem bral v potaz i další vazby, mezilidské vztahy atd. Do tohoto procesu bych se jako znalec těchto informací rád zapojil, zastupitelé mě ale vnímají jako konfliktní osobu!*
- *Ano, zahrnuje renovaci MŠ, ZŠ, vzhled obce, zkrášlování.*
- *Ano, něco visí na stránkách obce, ale detaily nevím! Lidé si neuvědomují, že pro starostku jsou některé věci těžké, nebo nemožné zařídit, například kvůli právnímu, nebo zákonnému omezení a že práce pro obec probíhá 24/7, lidé toho i zneužívají a starostce volají i v neděli, starostka to ale vždy zvedne a řeší. V územním plánu je i plán kanalizace v Huntířově, bylo tam zřízení vodovodu ve Staré Olešce, (to hodnotím kladně, lidem ve SO se hodně ulevilo). Je tam také plán obnovy zeleně, zvelebení obce a infrastruktury.*

- *Ano, nevím o všem, ale rámcově o údržbě, infrastruktuře, obnově.*
- *Rybník a jeho vylepšení, sad, oprava vodovou, pozemky a jejich prodej.*
- *Rozvoj obce.*
- *Rámcově – vodovod, v HUN motorest, ZŠ, MŠ, čističky, rybníky, územní plán. Nemáme ale informace, ani ve zpravodaji tyto informace nejsou. Je třeba pracovat na komunikaci oboustranně.*
- *Územní plán, pomoc občanům, zabezpečení obce.*
- *Vzpomínám, že Filipínek se týkalo asi 15 bodů programu, obnovy cest, lesů atd.*
- *Částečně, spíše mám představu za Novou Olešku (popelnice, rybník, pronájem Staré školy, chodníky, čistička atd.).*
- *Ne, ale pravděpodobně se týká kanalizace, elektřiny atd.*

Někteří se vyjadřují k tomu, **jak se o něm komunikuje:**

- *Něco málo. Paní starostka to loni prezentovala.*
- *Ano, vím, okrajově. Víc mě zajímá, jaké jsou plány Obce s Novou Oleškou, pro mě jsou plány zastupitelstva nejasné.*
- *Ano, četl jsem ho, ale nic mě tam nezaujalo, je to stále stejné, jako to bylo, když jsem byl zastupitel.*
- *Nevím, ale chápu, že ho mít musíme.*
- *Vím, že existuje, ale moc se o to nezajímám.*
- *Tuším, že existuje. Před lety bylo veřejné setkání na toto téma, zapojili jsme se.*
- *Vím o něm, ale nevím, co je jeho plným obsahem!*
- *Ano, byla jsem na 2 Veřejných projednáních v roce 2014, kde se Strategický plán rozvoje řešil, vyjadřovali jsme se za Novou Olešku. Přišlo tam jen málo lidí, dostali jsme dostatek prostoru se vyjádřit!*
- *Ne, čtu zpravodaj, byla bych ráda, kdyby zde bylo více informací o této problematice! Zpravodaj čtu pečlivě, toto chybí!*
- *Jenom částečně, nemám dostatek informací a nedozvídám se je! Obec informace i málo opakuje, rozvíjí a informace tak „zapadnou“.*

4.2. Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo a obecní úřad?

Další otázka se zaměřuje na vizi rozvoje obce, kterou na základě rozvojového programu naplňuje vedení obce. Poměr půl na půl se v odpovědích propisuje do této i dalších navazujících otázek.

Kladné odpovědi jsou zpravidla doloženy výčtem témat k rozvoji. Některé občané postrádají informace a komunikaci a vizi a směru rozvoje. Některé přiznávají, že je to tím, že se nezajímají. V pár případech to vede i zamyšlení, že by se zajímat mohl/a či měl/a.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO (polovina)

- **Respondenti jmenují jednotlivé součásti vize, každý si vzpomene (nebo představuje) něco, obecně kolem infrastruktury, pozemků, rybníka, nemovitostí obce:**
 - *Ano, výstavba, komunikace, kanalizace. Řešil se i turistický ruch, naučná Umlčí stezka.*
 - *Ano, stran ZŠ a MŠ – modernizuje se, chystá se otevření naučných stezek se zapojením ZŠ.*
 - *Ano, mám. Obec koupila ve Staré Olešce hospodu Linka a zrekonstruovala ji, má i další objekty, nevím, co s nimi obec dělá, proč je kupovala.*
 - *Hodně se řeší síťování, přistěhovávají se noví obyvatelé.*

- Vyčištění rybníka, úprava jeho okolí. V plánu bylo i dětské hřiště, to je teď u Myslivny a tam je nebezpečný provoz na silnici, takže to tam není bezpečné pro děti. Stačilo by malé hřiště, jako je u MŠ v Huntířově. V myslivně dříve bývaly kroužky pro děti a např. cvičení pro děti, to chybí.
- Ano, vodovod ve SO, výstavba nových domů a prodej pozemků, zkulturnění okolí, rybník, některé věci už jsou vidět!
- Ano, jako zastupitel mám. Je tam vodovod, kanalizace, veřejné osvětlení, revitalizace rybníka ve SO, čištění pozemků, narovnání hranic pozemků v rámci pozemkových úprav. Byl tam také bod týkající se hospody Linka ve SO, tu obec koupila a chtěla ji zrekonstruovat, teď mě napadá, proč to vlastně ještě není opravené? Musím se zeptat!

• **Někteří komentují, jak se o (ne)dozvídají nebo ji hodnotí:**

- Ano, ale tu vizi o Nové Olešce si chci přečíst!
- Ano, přečtu si v listech.
- Ano, je chaotická. Nemám pocit, že by přesně znali a naplňovali směr.
- Na zastupitelstvu to zazní, mám představu o vizích, které zazní!
- Dělalji to dobře, v mezích možností, kuchyň v ZŠ, silnice, zeleň atd.
- Ano, hodně se toho zlepšilo, úpravy kolem rybníka, Linka by se měla zvelebit. Sezóna trvá ale jen 3 měsíce.

NE / NE ZCELA / NE PŘESNĚ a část lidí komentuje nedostatek informací a komunikace (polovina)

- Ne.
- Ani ne.
- Ne přesně.
- Nemám, ráda bych měla větší přehled, nejsme dostatečně informováni.
- Ne! Jsem cizinec, moje čeština není moc dobrá a tato problematika je pro mě proto nedostupná. Tyto věci ale sleduje moje manželka, která mě o všem informuje.
- Jen částečně, víme o věcech, které se objeví ve zpravodaji a těch není moc.
- Ne přesně, občas se o něčem dočtu ve zpravodaji.
- Ne a byla bych velice ráda, kdybych ty informace měla. Z Obecních listů se ale tyto informace bohužel nedozvím,
- Minimálně, zastupitelstvo se spíše zaměřuje na Huntířov.
- Nemám info, myslím si, že info není, starostka je vyčerpaná!

4.3. Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet?

Zde je škála odpovědí pestřejší. Třetina respondentů odpovídá kladně, že možnost má a většinou též přidává příklady, jak se zapojuje. Za pozornost mezi nimi stojí také tyto dvě výpovědi: „To má každý“ a „Určitě, vlastní zodpovědností.“

Druhá třetina respondentů připouští, že možnost má, ale nevyužívá ji.

Zhruba čtvrtina uvádí, že nevnímá možnost se podílet. Zaznívá tu vícehlasný vzkaz vedení obce, že by občané chtěli být více informováno a vtaženi. Jeden obyvatel cítí jakožto cizinec jazykovou bariéru. A jeden občan uvádí, že je ve sporu se starostkou. Podrobněji viz níže v citacích.

Někteří respondenti si při rozhovoru uvědomují, že by se měli více zajímat či angažovat. Jako by položením otázky vůbec vznikl motiv pro přemýšlení o participaci, o němž respondent řekl, že předtím nepřemýšlel.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO a ÚČASTNÍM SE (třetina)

- *Ano.*
- *Ano, na naučných stezkách, v kroužku Mladí hasiči.*
- *Ano, na kvalitě života obyvatel, žití, stáří, hendikepu atd.*
- *Ano (fotbalem, sousedskou pomocí).*
- *Ano, jsem v zastupitelstvu, máme dobrou účast, chodí sem pravidelně cca 5 lidí, i z Filipínek, chodí na veřejná projednání zastupitelstva, máme dobré info.*
- *Ano, rád pomohu, poradím.*
- *Určitě, vlastní zodpovědností.*
- *To má každý, komu se chce.*
- *Určitě ano.*

ANO, ale NECHCI (třetina)

- *Ne, ale pokud bych chtěla, připojit bych se mohla!*
- *Víceméně ne, chyba je na mé straně, že nejsem aktivní.*
- *V případě potřeby jsou dveře na Obecní úřad otevřené.*
- *Už ne, není na čem, nic mě nenadchlo.*
- *Kdyby to bylo v mých silách, tak ano!*
- *Asi ano, ale nechám to na mladších (svých dětech).*
- *Kdybych chtěla, tak by to určitě šlo, ale chci už klid, mám své aktivity.*
- *V zásadě ano, kdybych chodil na projednání zastupitelstva. Také máme možnost problematiku řešit s panem Houdou, který je zastupitelem za NO.*
- *Ano, vím, že bych mohl, ale mám hodně práce.*
- *Můžeme zajít na zastupitelstvo, ale vzhledem k tomu, že tu ještě nejsme hlášeni na trvalo, jsme to neudělali.*

NE, NEMÁM MOŽNOST

- *Ne.*
- *Ne, nevím jak. Pokud by se to ale týkalo mého okolí, byla bych ráda, kdybych měla info a možnost dění ovlivnit (výstavba, lesy). Chtěla bych, aby obec udělala průzkum a více s námi o těchto tématech komunikovala!*
- *Cokoliv navrhnou je s velkými obtížemi, starostka mě vnímá jako kontroverzní osobu, i když vztahy se pomalu zlepšují!*
- *Ne, mám jazykovou bariéru.*
- *Ne, když o něm nevím!*

ANO a CHTĚL/A BYCH

- *Když půjde o zajímavé, mně blízké téma v NO, tak ano!*
- *Doufám, že ano!*

MĚL BYCH (jedna odpověď)

- *Asi bych měl.*

4.4. A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit?

Výrazná většina (80 %) má zájem se podílet. Někteří z nich se účastní, někteří vyjadřují souhlas s tím, že by se nechali vtáhnout, iniciovat. Pro někoho je to omezeno tematicky či lokalitou nebo typem aktivity. Z celku odpovědí ale vyplývá velká ochota podílet se utváření své obce a prostředí, kde žijí.

Pouze pětina respondentů odpověděla záporně, tj. že nechce nebo aktuálně nechce (už ne nebo ještě ne).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO

- *Ano.*
- *Asi ano.*
- *Ano, určitě.*
- *Ano, když mě někdo osloví.*
- *Ano, pokud bude mých schopností zapotřebí, tak rád!*
- *Do pomoci ano, ale jen jako dobrovolník, pomáháme s vnučkou, nemám moc času.*
- *Ano, v rámci aktivit ZŠ a MŠ.*
- *Ano, pokud mě obec osloví, abych se zapojila, tak ano. Ale nebudu nic sama organizovat, nejsem ten typ organizátora, jsem týmový hráč.*
- *Ano, ve věcech, které pro mě mají význam (hřiště, fotbal).*
- *Nevím, v rámci Nové Olešky ano.*
- *Ve Staré Olešce ano, v zastupitelstvu moc ne, ale pokusil bych se, kdyby byla potřeba.*
- *Ano, když mě osloví starostka, nebo škola.*
- *Ano, zapojuji se, kde je potřeba, byla bych ráda, kdyby to tak dělalo víc lidí!*
- *Ano, ráda, cokoliv bude v mých silách, ráda dělám lidem radost.*
- *Myslím si, že to dělám, teď jsem ale trochu zvolnil, abych měl odstup.*
- *Chtěla bych se připojit k akci Uklidíme Česko, pokud se SO připojí, klidně si to vezmu na starost.*
- *Radou.*
- *Ano, když půjde o zajímavé, mně blízké téma v NO, tak ano!*
- *Ano, určitě, ale jsme dost uzavření do sebe (ale to je tou dobou, krizí, vládou, válkami atd.)*

NE

- *Ne.*
- *Asi ne.*
- *Ani ne, záleží, čeho by se to týkalo.*
- *Podle toho, čeho by se to týkalo, ale nechám spíš mladé, aby se také přihlásili.*
- *Mám, ale nemám čas, budu se tomu věnovat v důchodu.*
- *Ne nyní.*
- *Zatím ne.*

4.5. Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

V Huntířově se mezi respondenty snesla opravdu velká chvála a ocenění lidí ve vedení obce a způsobu jejich práce, komunikace a péče o obec. Rýsují především tato témata k ocenění:

- Ocenění starostky
- Vstřícnost a otevřenost vedení obce a úřadu
- Péče o obec, o rozvoj a dobré hospodaření

Na konci citací jsou uvedeny dva podněty, co by se mohlo do budoucna zlepšit.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

OSOBNOST STAROSTKY

- *Vstřícnost pomoci, ochotu řešit a odbornost (paní starostka již 3 volební období a věci opravdu rozumí).*
- *Starostka (a její ženský element) se podílí na zkrášlování a rozvoji obce. Vzhledem k jejímu věku a zkušenostem skvěle uplatňuje teorii v praxi i v aktivitě, prostřednictvím svých a obecních vizí. Před volbami v roce 2016 došlo v rámci kampaně k podpásovému politickému špinění kandidátů.*
- *Především paní starostku, je milá a vstřícná!*
- *Ochota starostky (lidé někdy zneužívají osobní známosti s ní).*
- *Starostka je super, je rozhodně jedna z nejlepších a proto doufám, že vydrží co nejdéle.*
- *Starostka výborně spolupracuje s místostarostou.*

VSTŘÍCNOST, OTEVŘENOST, SPOLUPRÁCE

- *Skvělé jednání, milý přístup, spolupráce (možnost se opřít, obrátit o pomoc a podporu).*
- *Můžu přijít a jednat kdykoliv potřebuji, mělo by to tak být všude.*
- *Sociální pracovnice i starostka jsou top, můžu se na ně kdykoliv obrátit.*
- *Že se do toho pustili, jejich přístup k lidem, starostka se snaží vyjít vstříc.*
- *Krásné vize, na OÚ jsou milí a laskaví, můžu zavolat. Ale je to parta na mém písečku – je to o protekci!*
- *Plní úkoly, co mají, splní to, co slíbí, nikdy jsem neměl stížnost, povinnosti si plní výborně!*
- *Hlavou je pan Ouzký, starostka koná. Podporují náš komunitní experiment, jsou vstřícní, mění se v čase.*
- *Pracovitost, ochotu, součinnost.*
- *Spolehlivost, ochotu, snadnou dostupnost.*
- *Připravenost k jednání (starostka, místostarosta, pracovníci úřadu), ochotu, pragmatismus. tj. nehledají důvody, proč to nejde, namísto řečí o tom, proč to nejde.*
- *Jsou lidsky otevření, snaží se v rámci možností plnit prosby.*
- *Rozvahu, starostlivost, pořádek, ochotu řešit.*

PÉČE O OBEC, DOBRÉ HOSPODAŘENÍ A ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- *Nezadlužují obec*
- *Obec není zadlužená (dobré hospodaření obce) a má zdroje pro případ nutnosti (např. živelné pohromy).*
- *Obec se snaží řešit problémy (vodovod, kanalizace) a projekty dotahují.*
- *V obci je skvěle udržován pořádek (parta VPP).*
- *Že škola a školka jsou přestavěny a dále spolu s jejich okolím zkrášlovány.*
- *Udržují zeleň, zabezpečují vodovod, mají snahu udržovat vše v pořádku.*
- *Že obec není rozkradená, je dobře vedená a na OÚ je ochota řešit a jsou příjemní. Ráda bych pochválila partu VPP za údržbu!*
- *Průhlednost rozhodování, ochota řešit problémy,*
- *Ochotu řešit požadavky, nehrají si na opozici, ačkoliv zastupitelé jsou ze dvou protistran, cením snahu o zlepšování života. Zastupitelstvo nemá společný plán, řeší se velké akce (kanalizace, vodovod atd.).*
- *Že není obec zadlužená, stará se o úklid, zajišťuje běžné věci, vozí obědy.*
- *Racionální jednání, snahu zlepšit život v obci a pomoci lidem a viditelné pozitivní výsledky!*
- *Co tady pro lidi udělali, že vysadili stromy, udělali vodovod, zvelebili obec, krásně zde udržují zeleň.*

CO ZLEPŠIT

- *Ocenila bych, kdyby obec v budoucích letech při koupi budov vysvětlila, proč je kupuje,*
- *Líbilo by se mi vyřešit neoprávněné zabírání obecních pozemků (především cest), které si obyvatelé zaplotí, před plot si navíc zasadí živý plot, takže je zábor ještě větší, a cesty jsou poté neprůchozí, to by obec řešit měla!*

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU

5.1. Máte nějakou obavu z vývoje? (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)

Třetina občanů se vyjadřuje k celé šíři otázky a reaguje spíše obecně na situaci ve světě a aktuální společenské hrozby (nemoci, válka, dezinformace, politický vývoj, ekonomická situace, rozdělenost společnosti) a jejich dopady a souvislosti s místním vývojem ve společnosti.

Druhá třetina se snaží zamyslet konkrétněji nad místní situací či vývojem v regionu. Je to pestrá mozaika úvah – nad perspektivou dětí a mládeže, nad vývojem mezilidských vztahů, vlivem sociálních sítí a umělé inteligence. V souvislosti s územím obce vyjadřuje někdo z respondentů obavu nad jednáním s CHKO, obavu o finance na rozvoj atd. Podrobněji viz níže.

Třetí třetina uvádí, že se o budoucnost neobává a zůstává optimisty.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

OBECEŇJI

- *Ano, již se to děje – válka na Ukrajině, ekonomická krize, mám obavy o budoucnost obyčejných lidí.*
- *Nevím, kam to spěje (přírodní katastrofy atd.).*
- *Ano, z lidí, nechtějí se domluvit (válka atd.), panuje nedůvěra ve vládu, velmocí atd.*
- *Ano, z války na Ukrajině, dále mi vadí, že se lidé odcizují (i když já mám kolektivů dost, proto to na mě tak nedoléhá).*
- *Nejsem spokojená s touto vládou (kvůli ekonomické krizi nevím, jestli budu mít důchod), lidé jsou naštvaní!*
- *Ve světě, nechci, aby byla válka, ale strach nemám. Rád bych, aby moje děti měly pěkný život, ale nemůžu to úplně ovlivnit!*
- *Ze zdražování všeho (energie, daně, potraviny) a podpory mocných justici!*
- *Ani ne, ono se to vystříbří, politika je svinstvo. Mrzí mě, že už není povinná vojna, mladí lidi by zapomněli na blbosti.*
- *Ano, ne v obci, ale ve světě (válka na Ukrajině a v Izraeli). Ale nebojím se o Huntířov, ani region.*

MĚSTO A REGION

- *Třeba trend Krajského úřadu pořádat ankety o nejlepší podnikatele apod., jsou to zbytečně utracené peníze.*
- *Ano, že děti zakrní, sedí doma a hrají hry, chybí jim aktivity a kroužky.*
- *Mám obavy o vývoj mladé generace. V Huntířově nejsou kroužky, děti za nimi musí dojíždět. Děti a pubertáci zde nemají vyžití, nemají nic, co by jim pomohlo budovat si vztah k obci. Bylo by třeba*

vymyslet něco, co by děti mohly dělat zde (např. lukostřelba, ping pong – stoly na ping pong jsou v Huntířově v tělocvičně.)

- Z CHKO, nemusí vám povolit záměr, při zodpovědném vedení by k tomu nemělo dojít. Někdy se vyjádří pozdě a shodí ze stolu záměr, ve kterém neměl být problém.
- Bojím se, že se v obci nic nezmění, svět bohužel neovlivním.
- Obavy má každý, hlavně aby se mezilidské vztahy nezhoršily!
- Mám obavu, aby lidstvo nezblbl ovlivněno přemírou sociálních sítí a aby si uchovalo smysl pro samostatné uvažování!
- Ano, mám obavu, že vesnice nezvládnou nástup umělé inteligence a vývoj IT.
- Ano, že nebudou finance na rozvoj a také toho, že se sem natáhnou nepřizpůsobiví občané.

NEMÁM

- Ne.
- Nemám, jsem optimista.
- Ani ne.

5.2. Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

Na závěr dostali občané imaginární možnost vyslovit pro svou obec jedno dvě tři přání. Většina lidí využívá možnost tří přání. Jen někteří mají méně. Je to vždy pestrá odpověď dotýkající se více oblastí života a obce. Schematicky bychom mohli hlavní postřehy a přání shrnout zhruba do několika oblastí, z nichž nejčastěji se rýsují tato témata:

- Dobré vztahy a vlídnost
- Občanská vybavenost pro každodenní život a vyžití – restaurace, místa pro setkávání, rybník
- Ekonomický rozvoj obce
- Společné akce a komunitní duch

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY – uvádíme v pořadí podle četnosti výskytu:

DOBŘE MEZILIDSKÉ VZTAHY, VLÍDNOST

- Blízké vztahy, pravidelné aktivity, pohodu.
- Víc lásky!
- Ať se lidi mají rádi a jsou jako jedna rodina.
- Lidi, kteří chtějí život v obci aktivně zlepšovat (kde je vůle, je možné toho hodně dokázat!).
- Aby rybka naučila lidi pracovitosti a slušnosti.
- Přála bych si, aby se zlepšily nepřizpůsobivé/problémové rodiny a aby lidé měli větší zájem a chuť dělat něco pro obec, aby neřešili jen své zahrady, ale i nepořádek za plotem!
- Dobré mezilidské vztahy.
- A abychom byli zdraví a nezáviděli bychom si!
- Míň závisti a víc pochopení pro druhé, víc si pomáhat!
- Všichni spolu budou v pohodě
- Aby lidé více komunikovali, byli tolerantnější, měli více porozumění a aby se nestala žádná katastrofa!

OBČANSKÁ VYBAVENOST PRO KAŽDODENNÍ ŽIVOT A VYŽITÍ – NÁMĚSTÍ, RYBNÍK, HOSPODA

- Funkční hasičárna, ZŠ má sportovní hřiště, MŠ interaktivní hračky.
- Škola má plácek, ten potřebuje síť pro zachytávání balónů, aby nelítaly přes plot!

- Multifunkční sportoviště a peníze.
- Hospodu (nebo plné užívání Staré školy).
- Aby se Linka zprovoznila a byla funkční a rybník a rekreaci to povzneslo!
- Aby se obnovila plavba na lodičkách v soutěsce ve Staré Olešce.
- Krásu obce, zeleň, rybník.
- Přála bych si obnovu rybníka ve Staré Olešce, nyní je to bahňák.
- Plný rybník, cesty, kudy jde projít a nejsou zabrány lidmi, kterým nepatří.
- Obnovený rybník, zdraví pro všechny.
- Krásný rybník s pramičkami a molem, prostor Staré školy v našem vlastnictví, meditační místo pro věřící bez ohledu na víru.
- Klid, krásnou nedotčenou přírodu a novou boudu na bydlení.
- Společné koupaliště (v rybníku) s lavičkami
- Hezký rybník, náměstíčko a vlastní kulturní dům.
- Obchůdek, farmářský prodej.
- Aby srovnali rybník ve Staré Olešce, a to mi bude stačit.
- Hřiště pro děti, odpočinkovou zónu.
- Náměstí, nebo rynek.

FINANCE A EKONOMICKÝ ROZVOJ

- Dost peněz na vše, co je potřeba udělat a aby lidé byli spokojení. Aby se lidé dali dohromady, ale je to spolu bavilo a dělali akce, ze kterých budou mít radost. Změnit pohled lidí (naštvanost, negace). Aby obec byla bohatší a zužitkovala potenciál, který má turistický ruch.
- Aby někdo vymyslel něco, jak obec zviditelnit, aby jí to zároveň přineslo pracovní příležitosti pro obyvatele (jako třeba trhy v Jánské).
- Velký rozpočet obce
- Aby měli víc peněz a mohli investovat bez žebrání a shánění a aby jim to vydrželo!
- Aby obec byla bohatší a zužitkovala potenciál, který má turistický ruch.

SPOLEČENSTVÍ, SOUNÁLEŽITOST A SPOLUPRÁCE

- Společné výlety, přednášky a vůbec více společenských akcí, víc pochopení pro druhé.
- Aby se lidé dali dohromady, aby je to spolu bavilo a dělali akce, ze kterých budou mít radost. Změnit pohled lidí (naštvanost, negace)
- Spolkový život.

OBECE

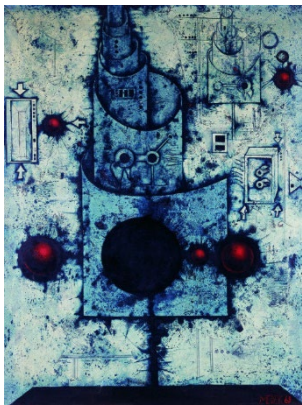
- Ať je to čím dál lepší!
- Byla bych spokojená, kdyby to nebylo horší, než to je!
- Aby byla místem k žití, které by záviděli lidé z Děčína
- Aby to bylo pořád tak pěkné

VEDENÍ OBCE

- Aby starostka vydržela ještě dlouho v zastupitelstvu, Aby na OÚ poslouchali, co si lidé přejí.
- Aby na úřadě byli lidé, kteří to dělají s chutí a patřičnou kvalifikací!
- Rozumné a hodné vedení obce
- Dostupné informace o dění v obci

MLÁDEŽ

- Pubertáci, kteří neničí věci ve veřejném prostoru, nepohazují zde vajíčky.

Communitas Šluknovsko

Vstupní snímek – Jiříkov

Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel města Jiříkov

M. Medek: Stůl stavitele věží

Vstupní snímek – Jiříkov. Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel města Jiříkov

Autorský tým:

Kateřina Vyhnánková, Petr Jíra, Alžběta Říhová, Lenka Petráková, Jana Malkusová, Michaela Zárubová

Institut kritického myšlení, Fakulta sociálně ekonomická Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.

2024

Projekt „Communitas Šluknovsko“, registr. č. CZ.03.03.01/00/22_022/0001407, je podpořen v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

OBSAH

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ	50
CELKOVÉ SHRNUÍ	52
PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ.....	53
1. OBEC (Jiříkov)	53
2. VIZE	59
3. JÁ A OBEC	68
4. PROGRAM ROZVOJE OBCE	82
5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU	88

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ

Tento materiál vznikl na základě záznamů z 30 osobních strukturovaných rozhovorů s 34 obyvateli Jiříkova, které s nimi vedla komunitní pracovnice v průběhu druhé poloviny roku 2023. Struktura hloubkových rozhovorů vychází z Metodiky Integrovaného rozvoje obce (IRO), kterou vytváří Institut kritického myšlení / Univerzita J. E. Purkyně. Smysl rozhovorů je dvojí. Za prvé iniciuje a provází občany reflexí hodnot a svého vztahu k místu, která se uskutečňuje skrze jejich jednání. Za druhé poskytuje dialogická metoda také základ pro budování osobní komunikace a vztahu komunitního pracovníka s občany. Doporučení na respondenty jsme získali od starosty města a metodou sněhové koule se komunitní pracovnici otevíraly dveře k dalším respondentům.

Jiříkov se dělí na 4 části. Starý Jiříkov, Nový Jiříkov, Loučné a Filipov. Snahou bylo oslovit obyvatele ze všech místních částí v širokém věkovém spektru. Zhruba dvě třetiny respondentů byly z části Starý Jiříkov, což je největší místní část Jiříkova. Zbývající třetina respondentů byla v podobném poměru z Nového Jiříkova, Filipova a jeden z Loučné. Více než polovina oslovených jsou aktivními v místní, kulturní a spolkové činnosti, tři jsou zastupiteli.

Děkujeme za čas a za otevřenost v rozhovorech všem, kteří souhlasili s rozhovorem a našli si na něj prostor. Většina rozhovorů trvala hodinu a půl až dvě hodiny času. Rozhovory jsme v tomto shrnutí kódovali v otevřeném kódování a nabízíme výstup, který by co nejplastičtěji a nejautentičtěji zachytil výchozí situaci a náladu v obci na začátku působení komunitní pracovnice v Jiříkově, abychom dokázali:

- (iii) Co nejlépe navrhnout cíle a strategii jejího působení v návaznosti na existující záměry a aktivity, které se v rozvoji Jiříkova dějí.
- (iv) Vyhodnotit dopady, posuny a podmínky k nim v jednotlivých letech jejího působení – a to jak v rámci Jiříkova, tak v porovnání s dalšími čtyřmi obcemi zařazenými do projektu na podporu komunitního rozvoje a péče o komunitu MAS Český sever (odladěný strukturovaný rozhovor je využíván ve stejném znění otázek také v dalších obcích).

Rozhovor byl obecně strukturován následovně:

1. JIŘÍKOV – obecná reflexe vztahu obyvatel k místu, hodnocení kvality života zde

Když se řekne Jiříkov – která 3 slova se vám vybaví jako první? Jak se vám v Jiříkově žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času? Jak moc je pro vás důležitá vaše obec? Považujete se za patriota? Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

2. VIZE – vize rozvoje obce, představy obyvatel o její budoucnosti, růstu a podobě

Jak vidíte Jiříkov za 20 let? V čem bude obec jiná? V čem bude stejná? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

Jak vidíte Jiříkov za 3 roky? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

3. JÁ A OBEC – co dělá obec pro obyvatele a co dělají obyvatele pro obec?

Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje? Co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

A co děláte pro obec vy? Čím vy přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili? Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé v obci vzájemně znali / scházeli? Máte v obci dostatek příležitostí k setkání? Jak k mezilidským vztahům a komunitnímu životu přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé? Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Pokud byste se ocitli v nouzi, spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce? Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci? A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace (služby?) Jak mělo by být?

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE – jak je sdílen a vnímán program rozvoje obce, jaká je participace občanů na utváření místa a rozvoji obce?

Jiříkov má program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem? Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo, rada a městský úřad? Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet? A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit? Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU – obavy, hrozby, přání a touhy

Máte nějakou obavu z vývoje (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)? Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

CELKOVÉ SHRnutí

Na základě 30 rozhovorů, které provedla komunitní pracovnice s občany během podzimu 2023 lze shrnout následující hodnoty, priority a obavy občanů.

VZTAH K MÍSTU A CO OBYVATELÉ NA ŽIVOTĚ V JIŘÍKOVĚ OCEŇUJÍ

- Klid, útulné a hezké město
- Blízko do Tisáé přírody
- Péče o vzhled a rozvoj obce – technické služby, odpadové hospodářství, dotace a rozvoj infrastruktury
- Obyvatelé se víceméně znají, dobré vztahy
- Vstřícnost vedení města a městského úřadu, zejména ocenění a důvěra ve starostu

PŘÍLEŽITOSTI A OBAVY

Napříč občany panuje vysoká místní identita. Obyvatelé mají celkově obavu ze sociální periferizace oblasti.

Za největší problém je napříč obyvateli považován nárůst vandalismu, kriminality, narkomanie a dalších sociálně patologických jevů. Vznikají enklávy strachu (noční doba, určité lokality kolem kina a bistra.)

Vkládají naděje do vize, kterou vedení obce má, nalákat sem nové obyvatele prostřednictvím nabídky levných pozemků pro výstavbu rodinných domů v soukromém vlastnictví. Na jedné straně panuje obava ze vzniku satelitu, na druhé straně naděje na příchod nových lidí s novými pohledy, energií pro podnikání a občanskou participaci a komunitní život.

V kontextu tohoto celkového oživení vkládají naděje také do zlepšení celkového zázemí pro každodenní život. V posledních letech vnímají úpadek služeb a nabídky pro občany a též nedostatek kulturního vyžití, která zakládá celkovou kulturu soužití, jak zmiňuje výstižně jeden z respondentů.

Příležitosti:

- Nová výstavba a noví obyvatelé (s nadějí na občansky aktivnější přístup). Vidí v tom šanci na lepší komunitní život, soběstačnost a pospolitost.

Obavy:

- Obavy ze sociálně-ekonomického vývoje (např. satelit, narkomani, nepřizpůsobiví lidé, nepořádek, nezaměstnanost, méně finančních prostředků, nedostatečně zajištěná zdravotní péče, znehodnocení (vybydlení) historických budov).

PRIORITY PRO ROZVOJ OČIMA OBYVATEL

Z rozhovorů vyplývají tyto čtyři hlavní prioritní oblasti:

1. Prosperita, přiměřené rozšiřování města a socio-ekonomický rozvoj vč. podpory místního podnikání a aktivity občanů
2. Pocit bezpečí ve veřejném prostoru, eliminace sociálně patologických jevů
3. Občanská vybavenost pro každodenní život
4. Péče o společenství, rozvoj komunitního života a kultury; péče o mládež

PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ

1. OBEC (Jiříkov)

1.1. Když se řekne Jiříkov, která 3 slova se vám vybaví jako první?

Proč se ptáme:

Otevírací otázka dává prostor pro spontánní asociace obyvatel s obcí: co se jim vybaví jako první, s čím si obec primárně spojuje, jak pojmají základní vazby na obec.

Cílem otázky je uvést rozhovor a jeho neformální atmosféru: půjde o to, jaký máte vztah k místu, kde žijete, a jak se vám v obci žije. Nejde primárně o dotazník zjišťující potřeby, požadavky na obec, stížnosti, ale o celistvější zamyšlení nad životem v obci, a také klást si otázky, na něž obvykle nebývá čas.

Co se dozvídáme:

Rýsují se zde čtyři základní slova a nálady: domov a rodina, klid a příroda a problémy a nepříjemnosti spojené s užíváním návykových látek a spolužití s cikány.

Demonstruje to typickou reakci, kdy vztah k místu člověk vnímá primárně na emoční úrovni – jako cit, pocit, sentiment. A protože emoce je zatím ještě nestrukturovaná (z hlediska myšlení), je nutno je číst jen jako první orientační signály. A důležité je uvědomit si, že nejde jen o význam samotného slova, ale vůbec význam toho, že a jak je slovo vůbec použito.

Jsou totiž slova, jako je „domov“ nebo „cikáni“, „narkomani“, která jsou zde jasně spojena s hodnoticím soudem, jednoduše řečeno – s kladnou či zápornou emocí, která není jen individuální, ale je součástí sdíleného sociokulturního vzorce. „Domov a rodina“ jsou obecně vnímány jako libá slova, libé emoce; slovo „cikáni“, „narkomani“ nese v promluvě respondenta z většinové společnosti zápornou emoci.

Čili už zde se jasně ukazuje, proč stručné ankety a dotazníky, pocitové mapování má jen omezený význam, že je potřeba je brát jen jako indikativní výsledky s vědomím, že zdaleka nejsou schopny rozkrýt celek. Na něj je nutno se naučit ptát, rovněž jako se naučit interpretovat zjištění nejen obsahovou analýzou, ale i kritickou analýzou diskursu (nejen co, ale proč a jak se říká, kde to má kořeny a rizika, a jak s nimi pracovat). Proto rozhovor KP s občany pokračuje a KP má významnou roli moderátora a facilitátora rozhovoru, aby nezůstal jen u povrchních odpovědí.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- Domov, rodina, dětství (zážitky, vzpomínky)
- Domov, rodina, příroda.
- Příroda a domov. Protože tu mám rodinu.
- Cikáni, noční lidé (narkomani), projíždějící Němci, klid, nic.
- Hranice, historie, domov. Dříve jsem znal Jiříkov jen ze zpravodajství „jak to vypadá na hraničních přechodech“ neměl jsem ani tušení jaké to tu je a že zde jednou budu žít.
- Dobrý obyvatelé, legendy, teď je moc hezké centrum, a ještě chci zmínit kino.
- Větší klid, menší ruch, klidná obec.
- Bydliště. Příroda a klid.
- Domov, historické město a pro mě brána do světa (dostala jsem se zde k rodině a vyplnění snů).

1.2. Jak se vám v Jiříkově žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času?

Proč se ptáme:

Druhá otázka se věnuje širšímu subjektivnímu hodnocení kvality života v obci. Je to první otvácí otázka na hodnocení kvality života, zatím obecná a nestrukturovaná, což dává možnost více prozkoumat mínění obyvatel o dvou základních otázkách: jak posuzují kvalitu života (co pro ně znamená, jak ji vykládají) a jak posuzují svou obec (včetně individuálních pojetí pojmu „obec“). Podotázka na proměny v čase chce navést respondenty v přemýšlení o obci a kvalitě života tak, aby vnímali sebe sama jako součást dění, tedy utváření skutečnosti obce, nikoli jen jako externí pozorovatele; aby se pokusil se zamyslet nad svým vztahem k místu, o své místní identitě.

Co se dozvídáme:

Téměř polovina respondentů zmiňuje, že se jim v Jiříkově žije dobře, někteří připouštějí, že se jejich vztah k místu prohluboval časem, někdo je rád, že se zpět vrátil, někteří oceňují pozitivní vývoj obce – její rozvoj. Téměř čtvrtina dotázaných považuje za důležité hned u této úvodní otázky sdělit také důvody své nespokojenosti. Společným jmenovatelem je pro tuto skupinu lidí sociální situace a poměrně koncentrovaný výskyt sociálně patologických jevů (příklady viz níže).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

DOBŘE / VELMI DOBŘE (polovina dotázaných)

- *Mám to tu moc rád. Vyrosl jsem zde a jsem rád, že jsem se vrátil.*
- *Já jsem sem původně nechtěla, ale postupem času si to tak oblíbila, že tu jsem ráda.*
- *Je to tu hezké a klid. Je vidět, jak to tu vzkvétá.*
- *Žije se mi zde dobře, já jsem vášnivý entomolog a tady je klid a hezká příroda.*
- *Mně se žije dobře, a vždy žilo. Žiji zde od 58 roku a nijak se pro mě život neměnil.*
- *Jen to okolí tady se mění.*
- *Žiji zde skoro od narození. A co nám chybí, to si uděláme.*
- *Žije se mi zde dobře. Nejsem typ člověka, který by zůstával na místě, kde se mu žije špatně.*
- *Jo, určitě se mi zde žije dobře.*
- *Já jsem sem nechtěla, ale nakonec se mi zde líbí, jsem ráda. Už to není takový cikánov, je tu sice spousta nových cikánů, ale žije se mi zde dobře. Jsou tu dobré spoje, dobrá dojezdová vzdálenost do větších měst.*
- *Žije se mi zde dobře. Měnil se hodně, to ano. S každým režimem a dobou.*

DOBŘE, ALE: (čtvrtina)

- *Žiji zde rád. Vlastně celý život. Jsme tu všichni asi jen 2 rodiny. Vesnice, známe se. Ale není zde žádný krám ani hospoda. Kde si mají lidé spolu sednout a popovídat, nebo nakoupit alespoň pečivo. Dříve vše bylo.*
- *Já se tu narodila, takže tu žiji celý život. Mám to tu ráda. Jo, měnil se Jiříkov, to určitě. Dříve zde byly krámky. Zelinář, cukrárna, kino. Těch podniků tu fungovalo taky o poznání více. A byla práce. Dnes to je vše těžké, podnikatel si nemůže jen tak dovolit otevřít krám, vše moc stojí.*
- *Mám to tu rád, ale mohlo by být lepší.*
- *Dřív to bylo průmyslové město, teď je většina zbouraná a využívá se minimum. Je to škoda, sice s tím byl spojen hluk, jak ty fabriky jely do noci, ale lidi měli práci. A požil se k tomu i další život.*
- *Já bych řekl, že dobře. Měnil se, do r. 2004 (rok zavření Besedy, pozn. tazatelky) drželi lidé více u sebe, pomáhali si, potkávali se v Besedě (bylo tam takové to všeobecné dění) Teď se to trochu vrací v Bzendě, ale život se mění, lidé se mění a doba jde dopředu.*

- *Žije se mi zde dobře. Mám jen problém, že za vším se musí dojet. Málo možností: lékaři, vzdělání, péče. Neříkám, že to zde není, pouze ne v kvalitě, kterou bych chtěla.*

NIC MOC – SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY A PROBLÉMY VE MĚSTĚ:

- *Dá se tu žít, neměnila bych. Ale člověk se musí vyrovnat s tím, že děti ve třídě mají hodně žáků z řad sociálně slabých. A s tím i spojené útrapy ve vzdělání a chování.*
- *Je to tu jak velká vesnice. Kdyby nebylo teď těch cikánů a feťáků... Dříve tu byly taky rodiny cikánů, a žijí zde stále, ale chovaly se úplně jinak jak ti, co sem v poslední době přichází. Jo kradlo se, ale tu zmizel kousek dřeva, tu jedna slepice. Teď aby se člověk bál i projít, aby ho neobrali, možná i něco víc neprovedli.*
- *Život tu bych popsala jako takový boj s větrnými mlýny. Po přistěhování a poznávání obyvatel padaly věty typu: „Počkej, až tu budou děti chodit do školy, tak poznáš, jaké to tu je na prd. Neříkej zrovna tam, co máš v plánu uspořádat, podrazí tě, či si vezmou tvůj nápad a zrealizují ho dřív, nebo na stejno. Když se budeš bavit s nimi, tak jiní s tebou už nepromluví.“*
- *No, není to nejlepší. Ti, co se sem přistěhovali z velkých měst, nám dělají problémy. I nám jako cikánům. Když je napomenete, ozve se, tak vám určitě něco provedou. A to rovnou, nebo třeba na autě nebo jiném majetku.*

1.3. Jak moc je pro vás důležitá vaše obec?

Třetí otázka je formulována takto široce, aby umožnila každému zvolit svou vlastní linii odpovědi, kterých se zde nabízí několik (a budou postupně explicitně položeny v následujících otázkách zejména okruhu č. 3). U odpovědí sledujeme různé výklady pojmu obce a její důležitosti (záměrně se neptáme na funkce či jakékoli jiné zužující obrazy). Zatím to tedy není explicitní, ale zajímá nás vztah člověka k obci, hodnotová orientace člověka a napětí mezi vnímanou realitou („jak aktuálně je“) a vnímanou hodnotou („jak to má být“).

Pro většinu dotázaných je obec důležitá. A vyjadřují to především vazbou na rodinu, práci, „kořeny k místu“ a přátele. Z celku odpovědí vyplývá poměrně velká místní identita lidí. Zajímavé je poznamenat, že na rozdíl od jiných obcí se zde obyvatelé nemají potřebu (nenapadá je) vyjadřovat se k obecnímu, resp. městskému úřadu (pojetí pojmu „obce“ jako obecní úřad, tj. k obci jako k „oni“ a co nám důležitého zajišťují; tato různá pojetí „obce“ ještě budeme zkoumat podrobněji v otázce č. 2).

Místní identita je tu silná, navzdory tomu, že tu obyvatelé také cítí problémy, které však odkrývají až na dotázání v dalších otázkách).

Jeden respondent zmiňuje „odvěkou rivalitu mezi Jiříkovskými a Filipovskými“. Další rozhovory mohou ověřit, zda je to názor ojedinělý nebo šířeji sdílený; tj. relevanci pro další komunitní rozvoj.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

JE DŮLEŽITÁ (výrazná většina)

- *Ano. Školky tu jsou moc dobré a škola bych řekla, že taky.*
- *Teď už ano, když zde žiji.*
- *Je to můj domov.*
- *Hodně je pro mne důležitá.*
- *No asi je, je to můj domov.*
- *Po 23 letech, už je to moje kotva. Žila jsem v několika městech, ale tady už zůstanu. Mám to tu ráda.*
- *Důležité je pro mě místo, kde žiji s rodinou. Mám zde přátele.*
- *Je to můj domov, takže důležitá je.*
- *Jasně že je důležitá, máme tu své domovy, rodiny.*
- *Je pro mne důležitá, mám tu rodinu, vyrostl jsem zde, mám zde práci a koníčky, přátele.*
- *Je pro mne důležitá, proto zůstávám stále aktivní. Využil jsem konexí a přátelství na kraji a už se bude dělat kruhový objezd u školy.*
- *Hodně je pro mě důležitá.*

- *Určitě je důležitá, jako rodina tu už jsme 5 generací. Mám tu kořeny a okolí mě bere takového, jaký jsem.*
- *Je, určitě. Žiji tu celý život, takže ano.*
- *Nevím, jak je myšlena otázka. – Je důležitá, asi.*
- *Je hodně důležitá, až zásadní. Mám zde už kořeny.*
- *Je to můj domov. Mám zde síť přátel. Už přes 40 let se scházíme a bylo nám vždy jedno, kdo je jaké politické příslušnosti nebo kdo chodí jak do kostela.*
- *Filipov ano, Jiříkov pač k nim patříme. Mezi Jiříkovskými a Filipovskými je odvěká rivalita. Už jako děti jsme se po škole prali. A přetrvává to dodnes. Jiříkovský koukají na Filipovský skrz prsty.*
- *Pracovní možnost, starám se o kostel, faru a baziliku.*
- *Nevím, už před lety jsem měl takové období, že jsem chtěl odtud zmizet. Bylo to i v krátkém časovém sledu. Těsně před mým odjezdem, jsem se setkal se svou současnou paní a jelikož se vracela zase sem zpět, tak jsem se rozhodl zůstat.*
- *Jak na co je pro mě důležitá.*
- *Asi možná až dostuduji, tak bych chtěl poznat dobrodružství a tak, ale pak se vrátit zpátky sem, do klidu.*

NENÍ DŮLEŽITÁ

- *Vůbec, jinde bych žila raději.*
- *Zkusím to vysvětlit. Není pro mě důležitá, ale to asi nebude žádné místo. Žiji tam, ale necítím se tam jako doma. Respektive jsem doma, ale to i jinde. Jsem ochotna se zapojit, něco dělat, ale dělala bych to i jinde. Nejsem typ člověka, který by měl kořeny na jednom místě.*

1. 4. Považujete se za patriota?

Toto už je explicitní otázka na vztah k obci, k místu, kde člověk žije, k regionu. Sledujeme, jak lidé formulují místní identitu.

Dvě třetiny se prohlašují za patrioty. Několik lidí to jasně odmítá a zdůvodňuje (viz níže).

Vyhodnocení této otázky nesměřuje k tomu, zda či jaké procento lidí jsou patrioty; cílem je nadhodit téma patriotismu do rozhovoru (a tím podobně jako v předchozích otázkách ukázat, že jde o osobní vztah respondenta ke své obci, jejíhož dění je součástí.)

Zajímavé je v tomto smyslu sledovat, jak se intuitivní porozumění pojmu u jednotlivých lidí liší. Např. „Ano, když je to v mé moci, tak se Jiříkova a Jiříkovských zastanu“ versus „Ne, to ne. Já se nestarám o názory druhých, a že se drbe, no drbalo se vždy. To k životu patří. Ale kdyby někdo až moc urážel nebo pomlouval Jiříkov, tak bych asi zakročila.“

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO: (výrazná většina)

- *Ano, na Filipov nedám dopustit.*
- *Ano, nedávno jsem narazila u kontejnerů na odpad na neznámého pána. Nechával tam odpadky i ty, které tam nepatřily, a ani je nedal do kontejneru. Měla jsem automaticky potřebu město bránit. Důrazně jsem mu vysvětlila, že určitě má stejnou možnost vyhodit si odpad i v místě svého bydliště, tak ať tak učiní, že zde je to pro místní obyvatele.*
- *Ano, když je to v mé moci, tak se Jiříkova a Jiříkovských zastanu.*
- *Ano, jsem patriot*
- *Ano. Celá skupina*
- *Ano. Jsem patriot.*
- *Asi ano, jsem.*
- *Jsem patriot, těší mě, když mě osloví někdo další pocházející z Jiříkova.*

- *Spíše ano.*
- *Ano, rozhodně. A to jak lokálně, tak i co se týká ČSR.*
- *Ano! Samozřejmě.*
- *Asi už ano. Měl jsem i sestavenou kandidátku.*

TO SLOVO BYCH NEPOUŽILA, I KDYŽ VLASTNĚ ANO, JSEM:

- *Ne, to ne. Já se nestarám o názory druhých, a že se drbe, no drbalo se vždy. To k životu patří. Ale kdyby někdo až moc urážel nebo pomlouval Jiříkov, tak bych asi zakročila.*

NE: (pětina)

- *Ne ne.*
- *Ne, kdyby paní netrvala na tom zde zůstat, tak tu již nežiji. Chtěl jsem odjet někam ke Středočeskému kraji.*
- *To zas ne, ale jsem rodák.*
- *Ještě ne.*
- *Ne. Muž i dcera jsou zde patrioti, mají tu kořeny. Já jsem patriot jako obyvatel ČR. Budu tak činit i jinde, kdekoliv.*

1.5. Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

Jiříkov má přes 3 600 obyvatel žijící ve 4 částech – Starý Jiříkov, Nový Jiříkov, Loučné a Filipov. Většina obyvatel bydlí ve Starém Jiříkově.

Postojová shoda obyvatel je poměrně konzistentní. Celkové hodnocení, **co mají občané na Jiříkově nejraději**, lze shrnout slovy: „je tu klid“ a hezké město.

K míře spokojenosti s úklidem veřejného prostranství se však objevují protichůdné názory, několik občanů vychvaluje uklizené a čisté venkovní prostranství, některým vadí „binec“ a „nepořádek“.

Negativa: Někteří obyvatelé zmiňují, že se necítí v bezpečí, zejména vzhledem ke svým dětem. V souvislosti s těmito pocity a obavami zmiňují nejčastěji– nepořádek, vandalismus, výskyt narkomanů na veřejných místech, pašování léků, užívání alkoholu a drog ve veřejném prostoru, nepřizpůsobení se životu ve společnosti, nezaměstnanost, migrující rodiny z velkých měst.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

OCENĚNÍ:

KLID, ÚTULNÉ A HEZKÉ MĚSTO

- *Je tu klid.*
- *Nemusíte se bát děti poslat samotné do školy či na kroužek.*
- *Že se nemusíte strachovat o děti a v klidu je pustit ven samotné.*
- *Nevadí mi asi nic.*
- *Mám ráda ten klid.*
- *Asi ten klid.*
- *Asi že je tu klid, je to malé město a není tu takový ruch a šum jako ve velkém městě.*
- *Staré domy (roubenky) a historii.*
- *Můžete vyrazit s kočárem nebo malým dítětem na odraždle ven, a vlastně rychle jste na cestách, kde je malý, skoro žádný provoz. Je tu klídeček oproti větším městům.*
- *Je to útulné město, není to tak roztahané.*
- *Mám ráda kostely a přírodu.*

- *V současné době, že se město stará o hřbitov, vypadá moc hezky. Nejde o kyticky a o opečovávané hroby, ale o to místo celé. Není zarostlé a neudržované. To mám ráda.*

BLÍZKO DO PŘÍRODY

- *Ty hory. Že to tu není jen jednotvárná rovina, kde člověk dohlédne, až bůh ví kam.*
- *Ale ty kopce. Tu tvárnost krajiny.*
- *Tak všeobecně všechno, je tu hornatá krajina, je tu pěkně.*
- *Lesy, okolí a přírodu.*
- *Je zde blízko k přírodě.*
- *Přírodu a biodiverzitu.*
- *Je tu krásná okolní příroda.*
- *Ta příroda a okolí, člověk to má kousek do lesa a ty kopce tady. Nádherné západy slunce, a hlavně klid.*
- *Mám ráda přírodu, stromy, louky.*
- *Mám ráda přírodu.*
- *Určitě to bude příroda, okolí, dost možností být venku.*
- *Je tu poměrně klid a čisto. Myslím jako příroda. Při čištění hasičské nádrže a přítoku jsme narazili i na raky říční, kteří vlastně ve znečištěné vodě nežijí.*
- *Mám ráda přírodu.*

LIDÉ, VZTAHY, KOMUNITA

- *Máme rádi komunitu a zubařku.*
- *Prostředí, dobrá spolková komunita. Rybáři, betlémáři.*
- *Momentálně to bude asi Bzenda, díky ní jsem našel i nové kamarády, kteří mě berou takového, jaký jsem, a to je super.*
- *Mám zde ráda lidi (zákazníky).*
- *V současné době mám nejraději vstřícnost úřadu, a to jako celku.*

KRITIKA:

NEMÁM POCIT BEZPEČÍ / SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY, KRIMINALITA, NEAKTIVNÍ POLICIE

- *Vandalové (narkomani) pohybující se okolo kina. Policie je neaktivní, není skoro vůbec vidět, nic neřeší.*
- *Neaktivní policie. Dobří lidi buzerují, ale na cikány si netroufnou.*
- *Vadí mi neaktivní policie.*
- *Vadí mi nepracující spoluobčané. Že tu není bezpečno, skupiny mladých, jenž se schází třeba v zastávce, a bojíte se okolo nich projít. Narkomani.*
- *Vadí mi ti, co to tu ničí.*
- *Noční lidé (narkomani). Jak se schází u bistra nebo u kina.*
- *Máma s malým děckem na hřišti, v klidu před všemi narýsuje drogu. Při oznámení na policii vám řeknou, že to oni neřeší. Jako s těmi drogami se mi to stalo v Rumburku, ale děti popíjející alkohol je zde zcela normální. jak dlouho to bude trvat, než to bude stejné jak v RBK. A co policie předává ze svého postoje??*
- *Vadí mi nepřízpůsobiví, ale to není problém jen zde. Zde je jen hodně znatelný díky vysoké koncentraci na malém prostoru. A narkomani, vzhledem k poloze na hranicích je zde dobrá dostupnost k pašování léků.*
- *Vadí mi, jak sociálně slabší nemají snahu k zapojení se do života jako ostatní.*
- *Špatné začlenění obyvatel, který o to nestojí. Dělají jen problémy.*
- *Vadí mi nepřízpůsobiví lidé (tím nemyslím jen cikány).*
- *Vadí mi rušivé elementy - „cestovní nepřízpůsobiví“ (migrující nepřízpůsobiví obyvatelé, pozn. tazatelky). Kdyby to tam nebylo, tak by byla větší soudružnost a lépe by vše fungovalo.*
- *Vadí mi feťáci, haiteři a negativismus.*
- *Naši vnučku zmlátili rodiče cikánského dítěte.*
- *Vadí mi rozpínavost cikánů a špatná vymahatelnost zákona.*

MÁLO SPOLEČENSKÉHO VYŽITÍ:

- *Vadí mi, že je zde málo vyžití.*
- *Vadí mi absence společenského života. Kavárna, kino, divadlo...*

NEVADÍ MI NIC

- *Nevadí mi nic.*
- *Jé, asi mi nevádí nic. Já jsem takový spokojený člověk už.*

DALŠÍ ZAJÍMAVÉ VHLEDY A PODNĚTY:

- *Vadí mi kritičtí lidé.*
- *Ale v poslední době je tu mnoho lišek. A město s tím nic nedělá. Možná kdyby podpořili myslivce, tak by se myslivci více zajímali, co jim běhá v revíru.*
- *Nic. No možná to množství v zastoupení bylinek (druhovká pestrost – pozn. Tazatelky).*
- *Jsou tu dvě školky, ještě ke všemu ve zřízení města, si dovolí mít celý měsíc zavřeno. Myslím si, že by se to dalo udělat s ohledem na pracující rodiče, kteří nemají možnost hlídání.*

POLEMICKÉ A NESOURODÉ NÁZORY:

NEPOŘÁDEK VS. JE TU ČISTO

- *Vadí mi ten nepořádek.*
- *Vadí mi ten binec.*
- *Veřejné WC je už asi rok zavřené a lidi chodí kálet všude možně, a i do zastávky.*
- *Líbí se mi, jak je tu čisto.*
- *Líbí se mi pořádek.*
- *Je tu poměrně a čisto.*
- *Po okolí to vypadá čistě jen pro to, že zde chodí paní, která to každý den uklízí (zaměstnankyně technických služeb města s pomocí jedné dobrovolnice, pozn. tazatelky).*

2. VIZE

Druhá tematická oblast rozhovoru se zaměřuje na budoucnost obce: jaký bude charakter obce, co se změní a co zůstane. Nejprve se zajímáme o pohled na vzdálenější budoucnost a dlouhodobou vizi (horizont 20 let) a následně na krátkodobou (horizont 3 let).

Záměrně se ptáme nejprve na dlouhodobější horizont. Smyslem je oprostit se od aktuálních a partikulárních potřeb a dívat se s přesahem.

2.1. Jak vidíte Jiříkov za 20 let?

Tato otázka dává možnost sdělit své sny o budoucnosti života v obci. Ukazuje se, že je to otázka pro mnohé respondenty překvapivá, nezvyklá. Každý z respondentů uchopil odpověď po svém, takže se tu mísí obavy z budoucího vývoje a obavy, že už nebude stejná; s předpoklady, kam se pravděpodobně vyvine; a s přáními, kam by se vyvíjet mohla. Navzdory těmto nuancím je však celkový obraz srozumitelný a poměrně koherentní. Pozitivní zprávou je také naděje, kterou vkládají občané do vedení obce.

Při dotazu na charakter obce v dlouhodobém horizontu nalézáme pět dominantních témat:

- nová výstavba a noví obyvatelé**
- potřeby v občanské vybavenosti, podpory kultury a společenského života**
- větší občanská angažovanost a elán**

- d. péče o děti a mládež
- e. obavy ze sociálně-ekonomického vývoje

Shrnutí k pěti uvedeným oblastem:

a. Oblast, kterou občané spontánně sami (bez nabídky témat) komentují nejčastěji, je výstavba a přistěhování nových obyvatel (s nadějí na občansky aktivnější přístup). K této oblasti se vyjádřila polovina dotázaných. Někteří z nich mají zkušenost s nově přistěhovanými z jiných lokalit, např. z Liberecka – daleko aktivnějšími občany, než jsou ti „přespolní“, občané přistěhovaní z okolí. Vidí v tom šanci na lepší komunitní život, soběstačnost a pospolitost.

b. Touhu po větší angažovanosti občanů promítají do příchodu nových obyvatel (svěží nové krve), což souvisí s první oblastí. Celkově je to velmi silné téma: aby lidé přestali být pasivní, aby přestali kritizovat a přispěli, naděje vůči dalším generacím.

c. Třetí téma, které si občané často vybírají ke komentování, je další rozvoj infrastruktury a občanské vybavenosti (např. vodovod, obchod, hospoda, zdravotnictví, místo pro setkávání, kultura, kino apod.).

d. Čtvrtým tématem je apel na nutnost pracovat s dětmi a mládeží – nabízet volnočasové aktivity, prostory pro venkovní vyžití, preventivní programy pro mládež.

e. Dalším dominantním tématem jsou obavy ze sociálně ekonomického vývoje (např. *satelit, narkomani, cikáni, nepořádek, soc. slabí obyvatelé, nezaměstnanost a příjemci sociálních dávek, nezapojení do společnosti, méně finančních prostředků, nedostatečně zajištěná zdravotní péče, znehodnocení (vybydlení) historických budov*).

Třetina obyvatel použila formulaci, že „obec bude v něčem stejná“, někteří s nadějí (*stále tu bude klid, snad ve všem stejná*), někteří s odevzdaností (*stejně neaktivní policie, stále budou všude cikáni*). Pár lidí si nedovede obec za 20 let vůbec představit.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

PODPORA VÝSTAVBY A NOVÍ OBYVATELÉ

- *Město se snaží nalákat mladé rodiny, prodává pozemky za dobrou cenu, podporuje k výstavbě.*
- *Tak to si neumím představit. Asi tu bude více šikovných lidí se zájmem. Chce to více mládí a perspektivy.*
- *To je těžká otázka, unie sem dává dost financí, což začíná být vidět. Také se sem stěhují lidé z Liberecka (= jiná nátura a povaha lidí) ti sebou snad přinesou i tu akčnost, pracovitost, srandu, soudružnost.*
- *Bude zde tedy o poznání víc domů a mladých rodin. Pozemky rozprodávají ve velkém.*
- *Už teď se zde stále více staví nové domy a přichází nové rodiny. Pomalu se obměňuje společenství. Stěhují se sem nové rodiny (mladé) které snad přinesou i nový pohled. Teď je tu hodně těch starousedlíků se zastaralým myšlením, za 20 let ta starší generace budeme my, tak to bude taky jiné.*
- *Budou vzrostlé stromy, hodně se sazí. Stále se staví i nové domy a staré opravují.*

OBČANSKÁ ANGAŽOVANOST A ELÁN

- *Tak za 20 let to tu bude určitě jiné. Vymění se generace. Chtělo by to více aktivních lidí, sociálně silnějších.*
- *Lidé by si měli začít vážit toho, když se pro ně něco dělá. Nemít plnou pusť komentářů, jak to mělo být, ale sami to teda udělat. Zapojit se.*
- *Možná kdyby se vrátila prevence kriminality, pomohlo by to MP. A spoluobčané by měli být aktivní a nepřehlížet co se tu děje.*

- *Doufám, že v té aktivnosti a chuti něco dělat, jak budovat, tak i v pořádání.*
- *Moc dobře ne, ale je moc dobře, že se sem vrací menší podnikatelé. Elektrikář, vodák, truhlář... To by mohlo život tady změnit.*
- *Každý bude znát všechny.*
- *Lidé z Liberecka s sebou snad přinesou i tu akčnost, pracovitost, srandu, soudružnost...*
- *Vše se posouvá a mění. I Jiříkov tedy. Třeba se více lidí, společenství, zapojí do chodu a péče o město.*
- *Místní hospody nebo spolky se snaží něco pořádat, ale chodí jen ti lidé, kteří dané místo navštěvují i bez pořádání čehokoliv. Nebo přijedou přespolní. Musela by zmizet mezi lidmi ta zášť a závist. Kolikrát, když navštívíte kulturní událost na nějakém místě, tak už na jiné určité místo raději nechodte, protože vám to dají dost jasně najevo.*

OBČANSKÁ VYBAVENOST, PODPORA KULTURY A SETKÁVÁNÍ

- *Možná bude vodovod, slibují ho už nespočet let. A taky krám či hospoda.*
- *Bude vodovod a kanalizace.*
- *Třeba bude už nějaké to místo ke kulturním setkáváním. Třeba kino, nebo něco jiného.*
- *Možná už bude do Filipova vodovod.*
- *Ve Filipově už bude vodovod.*
- *Chybí tu obchod a hospoda. Lidé se nemají kde potkat u piva.*
- *Chybí mi tu takové ty obchůdky, které by vlastně daly práci místním, a lidé by vše nekupovali cestou z větších měst.*
- *Potom dostupnost zdravotní péče. Lékaři, kteří zde působí, jsou opravdu již důchodového věku, a to i v poznatcích.*
- *Chybí zde chodníky.*
- *Nevím, jak to vidí ostatní, ale takové to kulturní vyžití, jako divadlo, kino. Ale vím, že to je moc finančně náročné*
- *Vždyť tu ani není nic pro lidi. Žádné kino nebo divadlo.*
- *Muselo by se změnit to sociální zázemí pro mladé rodiny. Když tu nebudou mít možnost práce, a i nějaké realizace, odpočinku, vyžití. Tak budou utíkat odtud pryč.*
- *Chybí zde kultura, vztah k ní a centrální místo kam by chodili všichni.*
- *Kavárny, prostor pro kulturní akce. Sice je zde několik malých prostorů, ale kino a jeho vize je naplněnější. Kulturní stánek, hřiště v Bzeneckém parku, vyžití.*

PÉČE O DĚTI A MLÁDEŽ

- *Doufám, že i Sokol bude stále funkční a mladí budou aktivní. Teď je ta doba technologií a zajímá je více sedět u mobilu, nebo počítače místo sportu. Konverzace z očí do očí už skoro vymizela.*
- *Možná tu bude i vyžití pro dospělé a mládež. Teď tu ta možnost vlastně není. Mládež potřebuje nějaký svůj prostor, venkovní. Scházejí se všude možně bez jakékoliv aktivity a dělají jen hluk a zůstává po nich binec (skate park, streetworkeri).*
- *To vyžití pro lidi i děti.*
- *Třeba by to chtělo s těmi mladými nějak pracovat, dost se mi líbí nápad „ulice v pohybu“.*
- *Mladí by možná uvítali nějaké místo, pro ně na zevlení, něco jako je skate nebo basketbalové hřiště. Jako rozumíme, že skate je možná zbytečný, když ho máme v dobré dojezdové vzdálenosti, ale to hřiště by nebylo marné. Když si chceme zaházet nebo cokoli s míčem tak nemáme kde. Na spartaku se nesmí šlapat na hřiště, a když jdeme na dětské, tak s tím je taky problém.... Zaházet si na koš je tady nereálné, není kde, přitom na spartaku by se prostor určitě dal ještě využít.*

BUDE STEJNÁ

- *Asi bude stejná.*
- *Minimálně tak jak je teď.*
- *Složení obyvatel bude stejné.*
- *Policie bude stále neaktivní. Na úřadě se taky nic nezmění. Stále se budou plácet po rameni, jací dobří jsou, ale nic vidět nebude.*
- *Stále budou všude cikáni.*
- *Ve všem.*

- *Snad ve všem.*
- *Bude stejná příroda a klid.*
- *Nic se tu nezmění, vše je o financích a dotacích. Jsme malé město s malým kapitálem.*

NEDOVEDU SI PŘEDSTAVIT

- *No to si vůbec nedovedu představit.*
- *Joo, to je daleká perspektiva, to nikdo neví, jaké to tu bude.*
- *To je těžký si představit.*

BUDE HORŠÍ

- *Vše tu bude zničené. Nic tu nebude.*
- *Těžko říct, jak to celé tady dopadne. Policie tady ve výběžku spíše ubývá než naopak. Postupně se ruší jedna stanice za druhou a městská policie nemá takové pravomoci, aby je mohla do určité míry zastoupit.*
- *Moc dobře ne, ale je moc dobře, že se sem vrací menší podnikatelé. Elektrikář, vodák, truhlář... To by mohlo život tady změnit.*

ZÁLEŽÍ NA VEDENÍ OBCE – a to je nadějně

- *To záleží, jak obstojí starosta ve své nové funkci. A jak se k tomu postaví i zastupitelé. Složení mají poměrně pěkné, i v zastoupení opozice.*
- *To záleží na strašně moc věcech, je to těžký odpovědět... Když by se k starostovi obměnilo i zastupitelstvo za mladší se stejným nábojem, bylo by to lepší.*
- *Je tam naděje. Pokud bude vedení města stejné, mohlo by naše město i konkurovat větším městům v regionu. Už jen díky napojení na přírodu, turistika.*
- *Hodně to závisí na vedení města, když bude stále toto mladé se zájmem tak bude... no ono to není ale jen na nich. Záleží, co jim umožní legislativa, finance. Pak město půjde ve prospěch obyvatel. Kultura, sport, bydlení, škola, vše se pozvedne.*

ZACHRÁNÍ SE HISTORICKÉ DOMY a budou dobře využívány

- *Určitě bude více těch historických domu opraveno*
- *Snad se obnoví, zachrání více historických staveb. Roubenky tu mají neuvěřitelnou historii a je škoda je nechat všechny zničit.*
- *Budou vzrostlé stromy, hodně se sazí. Stále se staví i nové domy a staré opravují.*
- *Určitě by bylo hezké, kdyby všechny roubenky byly opravené a užívaly se více smysluplně. Třeba kdyby se ve městě udělaly zóny a dle toho by se určilo, k čemu domy slouží a kým budou užívány. Eliminovalo by to sociální domy v centru města.*
- *Doufám, že nebude stejná v tom jak městské domy (i roubenky) dávají do obývání lidem, kteří si toho neváží, a celou stavbu naprosto znehodnotí a zlikvidují.*
- *Lidi místo nadávání, proč to není opravené či proč to město neopraví, by měli sami zauvažovat nad takovou investicí... není to žádná sranda ani pro to město.*
- *Historické domy v centru města by se dali využít mnohem lépe jak sociální bydlení. Je smutné vidět, jak město nakládá s takovým majetkem*

OBAVY Z HROZÍCH SOCIÁLNĚ EKONOMICKÝCH PROBLÉMŮ MĚSTA

- *Fůůů.... Já mám strach, že zde vznikne satelitní město. Stále se prodávají pozemky a vybízí se k stavění nových domů a stěhování se mladých rodin sem. S vidinou dobře placené práce v Německu a bydlením v Čechách.*
- *Bude tu ještě větší nepořádek a mladí vše budou dál ničit. Když to takto půjde dál, tak tu bude čím dál tím víc těch nepřízřivých a narkomanů. Stále to bude narůstat a s tím i vše co se k tomu pojí.*
- *Snad se změní sociální zastoupení. Chtělo by to vyrovnat nepoměr.*
- *Hlavně asi lidi. Aby se těm cikánům už někdo postavil. Ani děti si nemají kde hrát, protože tam jsou cikáni a feťáci. A taky tu chybí kamerový systém.*

- Kdyby se změnilo sociální postavení města (dříve to bylo město průmyslu, a co si budeme povídat, prostě sociální postavení a myšlení dělníků je trochu jiné, než dnešní společnost potřebuje).
- To by se muselo kompletně změnit nastavení ve státě. Finanční podpora, jakou tito lidé dostávají je neuvěřitelná a dokud jim stát bude dávat, tak budou ničit, brát a chtít víc.
- Chtělo by to, aby pohraničí přestalo být bráno jako místo, kam se odsouvají lidé, které už velkých městech nikdo nechce.
- Vyřešit problém s nepřizpůsobivými (tím nemyslím cikány, ale všeobecně všechny), v tom je budoucnost. V noci ožívají narkomani a potkat je, je dosti nebezpečné. Vzhledem k tomu, že se schází v zastávce, je i umístění bankomatu ne moc dobré (ale chápu, že to je jinak vhodně zvolené strategické místo na náměstí, jen prostě díky těm narkomanům v zastávce si člověk v určitou dobu bojí projít či jít pro peníze do toho bankomatu).
- Snížit sociální dávky. Chtělo by to tu práci, a snížit sociální dávky. Vždyť už tu jsou minimálně 2 generace takto živé. Dokud budou děti zdrojem příjmů, tak pracovat nikdy nebudou.
- Stačilo by, aby město mělo finance, a půjde vše.
- Město by se mělo více snažit využít dosažených konexí, aby sem dostali finance.
- Stejný rozhodně nebude. Chtělo by to průmysl a zavést „nucenou práci“. Když budou muset chodit pracovat, tak ani nebudou potřeba sociální dávky.

DALŠÍ POSTŘEHY A NÁPADY:

- Zrušit **bistro!**
- Dříve, nebyla podpora zaměstnanosti, firem a podnikatelů. Spíše obrácený efekt, vše se rušilo. Město šlo proti firmám a dělalo vše proto, aby s nimi nevycházelo. **Vstřícný a efektivní pronájem prostor by umožnil podnikání.**
- Vynakládaly se prostředky tam, kam nemusely. Více pro lidi by bylo lepší. Viz zastávka u koupaliště a cyklostezka tím směrem. Je nepraktická a stejně tak i náměstí. Velký prostor s trávníkem je díky potoku nebezpečný. Nemluvě o udržitelnosti vody. **Projekty jsou trochu mimo**, jako kdyby to dotčené úseky nijak nekomentovaly. Vše je to způsobeno tím, že dříve si to zastupitelstvo zařizovalo vše samo. Chybí tak pohled 3. osob, nebo osob se selským rozumem (ale těžko říct, jak to bylo). Když se vrátím k dokončené zastávce u koupaliště, všimla jste si, co je na druhé straně? Jen značka zastávky a bláto. Vlastně na straně z města je to hezké, lidé spokojeni a čistí odjíždí. Při návratu je však čeká vystoupení do kaluže či bláta. Moc hezké přivítání a vnímání prožitku, že jsou doma...

2.2. Věříte, že je to možné?

Na otázku, zda věří, že je to možné, přichází výrazná většina odpovědí, které vlastně vyjadřují pozitivní náhled – polovina z nich dodává apel, že se o změny musí usilovat, lidé je musí chtít a zapojit se do nich.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

MUSÍ TO JÍT – MUSÍ SE CHTÍT

- Již nyní se sem stěhují mladé rodiny, pokud se vyváží poměr sociální úrovně obyvatel tak možná ano.
- Asi ano, mládí a chuť pomůže.
- Když se sem přestěhuje dost mladých aktivních lidí, bez předsudků. A Vám se podaří zrealizovat projekt, tak určitě ano.
- Určitě to vše reálné je, stačí chtít a dát tu možnost.
- Určitě je, když se budou snažit.
- Je to možné, vždyť je to jen v lidech a jak se k tomu postaví.
- Ano, je to možné. Pomůže zapojení mládí (těch, co chtějí změnu) do zastupitelstva. Doba je proměnlivá, je tam spousta faktorů. Velká predikce, těžko říct. Možné to je, ale pod spoustou ale. Pomůže komunikace s obyvateli.

- *Ano, myslím, že je. Je to vše v lidech.*

NE, SPÍŠE NE

- *Spíše ne.*
- *Těžko, ale snad jednou.*
- *Vůbec netuším, jestli to není jen hezká vidina.*
- *Ne, vůbec.*
- *Nejsem si jist. Malá naděje ještě zůstává.*
- *To nevím, zatím jsou lidé zvyklí nakupovat cestou ze zaměstnání tak se tu asi nic neuživí.*

ANO

- *Doufám, že ano.*
- *Určitě je.*
- *Ano.*
- *Možné to je.*
- *Ano, je to možné. V tomto ohledu zůstávám optimistický.*
- *Ano, 100%*
- *Všechno je možné.*

2.3. Jak vidíte Jiříkov za 3 roky?

Při dotazu na krátkodobější výhled panuje mezi občany nesoulad mezi skepsí vůči změnám za tři roky a zároveň optimismem vůči změnám za 20 let. Bez změny v krátkodobém horizontu však nelze změnu v tom dlouhodobém očekávat. Zde je prostor pracovat s nadějí respondentů, aby nebyla bláhovou iluzí, ale uvědomili si, že je změny se dějí, pokud se o ně někdo zasadí a pracuje na nich. Výrazně nejčastější odpovědí totiž je, že za tak krátkou dobu se nic nezmění; bude pokračovat současný trend a nic výrazného se nestane. Skeptičtí jsou zejména k sociálním problémům a náladám ve společnosti (zmiňují stále problematickou skladbu obyvatel a sociálněekonomické hrozby, nedostačující intervenční činnost vůči kriminálním deliktům a chování některých obyvatel, perspektivy mládeže.)

Nicméně někteří doufají, že se podaří alespoň některé kroky, jako např. společenské akce, přilákání lékaře, vodovod.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Zatím to tu vzkvétá, tak snad to bude i tak nadále.*
- *Třeba tu bude větší komunita a pořádat se různé sešlosti, akce.*
- *Bude se stavět vodovod, třeba město nabídne zvýhodněně lékařům ordinace, aby je sem nalákalo.*
- *Možná rozhádaně. Vše je teď o penězích, nikdo se nechce dobrovolně do něčeho zapojit. Že by přispěl časem, to už neexistuje.*
- *Možná ještě více rozhádaný, jak je nyní. Další pěkné stavby padnou. Bude tu více problémových obyvatel, se kterými si nikdo zde neporadí.*
- *To je těžký, jak ho budeme vidět. Vše záleží i na společnosti a jak daleko nechá zajít to, co tu teď je. Když se nikdo nebude věnovat mladým a mládeži, tak se budou chytat těch, co se točí okolo alkoholu a dalších drog.*
- *Možná hodně špatně, když se nic neudělá proti těm, co to tu ničí. Dříve tu byli na náměstí lavičky, protože se na nich začali scházet, byl okolo nich bordel, hluk a vlastně i ničili ty lavičky. Tak je město nechalo odstranit. Stejně tak jako lavičky skoro po celém městě.*

2.4. Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo?

V odpovědích se rýsují hlavní čtyři tematické okruhy. Ukazuje se, že jsou občané schopni přemýšlet o směru rozvoje poměrně komplexně a s nadhledem, pokud nejsou tázáni na jednotlivé potřeby, ale pokud se rozhovor odvíjí od vztahu k obci a vlastní vize, v jaké obci by chtěli žít, případně kde vidí rizika, že je jejich obec vyvíjí nepatříčně.

Komplexně řešit bezpečí ve městě, budování infrastruktury, posílit občanskou vybavenost a služby se zapojením místních podnikatelů, pracovat s dětmi a mládeží a nabídnout adekvátní možnosti trávení volného času a preventivních programů.

1. OBČANSKÁ VYBAVENOST (infrastruktura, služby, podpora kulturního a společenského vyžití)

- kavárna, kino, divadlo
- zajištění zdravotní péče (lékař, zubař)
- hospoda (části mimo Starého Jiříkova)
- obchod (části mimo Starého Jiříkova)
- reprezentativní náměstí, pořádání oslav města, jeho historie
- oprava veřejných WC
- vodovod
- podpora podnikání (služby z oblasti péče o tělo atp.)
- finančně dostupné bydlení

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Proč město neprodá kino soukromníkovi, aby ten to opravil a konečně tu něco bylo pro lidi.*
- *Chybí zde krámk a pro toho podnikatele to je až moc náročné.*
- *A opravit už veřejné WC. Lidi, když jsou ve městě, tak chodí kálet všude, kde mohou, a to i do zastávky.*
- *Zakázky se přebírají špatně hotové, protože hlavně že už to je.*
- *Když se podívám po okolních městech, tak všichni mají náměstí. Jiříkov nemá náměstí. Není to reprezentativní prostor. Nemáme ani slavnosti města. Žádná oslava tohoto místa, historie.*
- *Naplnění té absence společenského života. Kavárna, kino, divadlo atd.*
- *Bude vodovod, další stavby hotové, nová generace? Třeba to bude lepší.*
- *Já nějak nevím, co by se mohlo změnit, mně se žije dobře.*
- *Možná kdyby bylo lépe finančně dostupné bydlení.*
- *A taky třeba kdyby tu bylo něco, co se týká péče o člověka. Jako je kadeřnictví, kosmetika, masáže. To uvádím jen příklady, co mám na mysli, rozhodně zde pro ně chybí platební síla. Neuživil by se. Ale jednou by to bylo fajn, kdyby to tu bylo.*

2. VZTAHY A SOUDRŽNOST, SOUŽITÍ

- péče o děti a mládež mimo zájmové kroužky
- větší zapojení do dění v TJ Sokol (sport, děti aktivity)
- lepší komunitní život – více vyžití pro všechny generace.
- spolupráce podnikatelů a spolků

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Spolky a hospody by spolu měly začít normálně jednat a spolupracovat. Ne že si dělají naschvály, pomlouvají se a předhání, kdo stejnou věc udělá lépe a s jakou ozvěnou.*
- *Měla by se lidem vrátit důvěra, že zlepšit, změnit se to dá.*
- *A taky aby přestali dělat rozdíly mezi cikány a bílými. To se hned mluví o rasismu, ale ti utlačovaní a bez práv, jsme tu už my. My si nemůžeme dovolit vůbec nic a oni si klidně dělají nepořádek, a město poslušně přijede a uklidí to po nich. Žádná pokuta, nic. Udělat to jiný, tak už ho ženou před komisi a platí pokutu.*

- *Je třeba, aby se občané lépe poznali, když se poznají tak se i ozvou, více se zapojí a budou i účastnit.*
- *Mělo by se trochu omezit, zastavit to cestování po regionu. Nemyslím tím, že se rozhodnete někam přestěhovat a usadit se tam, ale to časté stěhování.*

3. BEZPEČÍ

- o podpora soudržnosti a dialogu mezi konkrétními občany i skupinami obyvatel
- o řešení neshod a konfliktů
- o spravedlivé a důsledné intervence při porušování pořádku
- o posílení policie, zřízení prevence kriminality

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Místní lidé by se měli umět postavit za sebe, majetek, město. V posledních letech se sem stěhují problémoví občané a všichni jim dělají jen ústupky, všichni jako by se báli a jen jim podstrkují. Když tedy městská policie na to nestačí a státní je zde ve výběžku málo, tak by třeba pomohla ta prevence kriminality.*
- *Rozhodně by bylo lepší vyřešit problém přímo s lidmi, kteří se neumí chovat než odstraňovat lavičky. Vždyť se tu nedá nikde sednout a popovídat si třeba, když se potkáte.*

4. PERSPEKTIVA MLÁDEŽE

- o škola
- o inkluze
- o zájmový program
- o pohyb, sport

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Když my byli menší, tak tu byl spolek Jiřík. To bylo super. Nejdříve jsme tam trávili čas jako děti a pak jako animátoři pro další děti. Je škoda, že už tu nic takového není. Řekl bych, že dříve, když se dětem (mládeži) věnovala pozornost, aktivita, činnost, tak se tolik nepoflakovali. Netíhli k těm partám, co zkouší drogy a vlastně nemají žádné vize do budoucna. Někd, kdo by s mladými pracoval mimo zájmové kroužky.*
- *Více se zapojit do dění v TJ Sokol (sport, děti aktivita) a ta hospoda. Všichni se za něčím neustále ženou a telefony pořád před obličejem. Vždyť děti už nechtějí vůbec cvičit. Aktivních je tu minimum.*
- *Chybí místo pro mládež...*
- *Snaha zde je, ale půjde to pomalu. Mohlo by se změnit vnímání lidí. Pomohla by osvěta ohledně školy. Že se zlepšila kvalita vzdělávání a i jednání. Fungování, inkluze, zapojení dalších lidí a orgánů zvenčí, aby se učitelé mohli věnovat výuce. To by taky pomohlo. Vůbec nemám ponětí, jak probíhá výuka? Nejsou dohledatelné informace.*

2.5. Věříte, že je to možné?

Také při rozvažování o změnách v krátkodobějším horizontu navazují respondenti na své hodnocení z otázky 2.2. (Věříte, že je změna v rámci 20 let možná?). Odpovědi by se daly shrnout slovy: ano / snad ano, ale muselo by se na tom pracovat – důsledně postupovat, jednat srozumitelně a transparentně, řešit konflikty a nepříjemné situace, do kterých se nikomu nechce.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Když mladí položí ty telefony a zvednou se, tak asi ano.*
- *Když starosta ukáže, že má vše pevně v rukách. Zatím nechává všechny dělat to, co se jim zachce.*
- *Jiříkov se zapojil do tohoto projektu, tak snad ano.*
- *Snad.*
- *Nevěřím, že je to možné.*
- *Těžko, město kino neprodá. Proč taky.*
- *Věřím v lepší zítřky, takže ano.*
- *Nechci si ani představit a říct, co by muselo přijít, nastat, aby se to v lidech změnilo a začali zase spolu spolupracovat a vycházet bez závisti a předsudků. (jedině válka v lidech probudí solidaritu).*
- *Ne, všichni jim (problémovým) dělají ústupky, aby měli klid a nemuseli to s nimi řešit.*
- *Zatím to tak nevypadá. Jakákoliv vláda by se potýkala s tím, čím se potýká tato. A měnit řád a zákony není jen tak.*
- *To záleží, jak se k celé situaci postaví město, když ukáže lidem, že mu to není lhostejné, tak třeba taky začnou hájit své zájmy a zapojí se.*
- *Určitě by se na tom dalo zapracovat.*
- *Nevím, jestli se najde někdo, kdo by se chtěl mládeži věnovat.*
- *Samozřejmě, že to možné je.*
- *Dalo by se to řešit.*
- *Změna možná je.*
- *Ano, snad trochu je.*
- *Ano.*
- *Nejsem si jist, doufám, že ano.*

3. JÁ A OBEC

Následuje sada otázek, které se zaměřily na vazby a vnímání obce jako aktéra společenského dění, ke kterému se člověk jako osoba nějak vztahuje, tedy nějak rozumí sám sobě ve vztahu k obci a nějak vnímá obec a její roli vůči své osobě.

Metodika IRO (integrovaného rozvoje obce) buduje třístupňové tázání se na vztah k obci, na pojetí obce.

První sleduje osu fakticity a ptá se občanů na potřeby, které si do obce projikují. Je obsažena v otázce 3.1: Co pro vás dělá/nedělá/měla by dělat, poskytovat vaše obec.

Ptát se na potřeby a přání je nejtradičnější a nejčastější způsob, který se v rozvojovém plánování uplatňuje, v mnoha metodikách strategického plánování dokonce jediný. Obecně bývá v plánovacích procesech zajištěna dotazníkovým šetřením, anketami, veřejným odsouhlasením. Občané jsou považováni v takových procesech pokládání za klienty, beneficiary služeb a funkcí obecního úřadu a lokálních organizací.

Druhá je osa subjektivity, tedy ptá se, co chceme a můžeme – my, občané – pro svou obec dělat.

Občanům je zde přisouzena role aktérů – jsou aktéry obce, aktéry proměn, aktéry místního rozvoje. Její význam není jen zjistit, zda a na čem občan participuje, ale vůbec zda obec vnímá jako dění, jehož je součástí a spolutvůrcem a jakou roli to v jeho životě hraje; zda si uvědomuje existenciální rozměr této otázky. Je možné, že pro některé (ne-li mnohé) respondenty bude otázka podnětem, aby se teprve poprvé nad tímto výkladem pojmu „obec“ zamysleli, aby se zamysleli nad svou účastí na přítomnosti a budoucnosti obce. I pasivita je participace, jednání, které má dopad.

Tato druhá osa je obsažena v otázce č. 3.2: A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Třetí osa je axiologická, týká se hodnot, hodnotové orientace. Obec je především společenstvím občanů. Otázka na hodnoty je otázka na to, co má být. Tj. **co je hodnotné, co má být, pokud mluvíme o obci.** Resp. jaké v jakých hodnotových rámcích občané operují. Jaké z hodnot, které formulujeme v metodice IRO jako hodnoty společenství, občanům rezonují. Hodnoty zároveň nejsou ničím abstraktním, ale uplatňují se v jednání, proto se ptáme na důkazy.

Třetí osa je promítnuta do otázek č. 3.3–3.6, které zároveň sledují napětí mezi tím, co má být (co občané vnímají jako hodnotu) a tím, jak to v současné době reálně je (jak občané vnímají skutečnost, současnou situaci).

3.1. Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje / co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

První otázka se vztahuje k první ose, ptá se na to, co občan od obce očekává.

U této otázky očekáváme, že odpovědi přinesou konkrétní přání, potřeby, stížnosti apod., které mají pro vedení města nespornou věcnou informační hodnotu. Při analýze odpovědí zaznamenáváme řadu zralých odpovědí – nejen vršení hromady potřeb, ale komplexnější zamyšlení nad situací v obci a nad výhledem. Je to také důsledek toho, jak je celý rozhovor veden – od vztahu k obci přes vlastní vizi obce. Potom je člověk hlouběji ponořen do přemýšlení a je více zainteresován, než když má pouze odpovědět na anketní otázku: co v obci potřebujete / chcete mít.

V souboru odpovědí se potvrzuje předpoklad, že „obec“ asociují respondenti automaticky s „radnicí“ – s „městským úřadem“, s „vedením obce“, se „zastupitelstvem města“ či „radou města“. Vyjadřují se tedy k jejich činnosti a dopadu jejich práce.

Přínosy či nedostatky, které zde obyvatelé Jiříkova uvádějí, víceméně kopírují půdorys, který se již vytvořil odpověďmi na otázku č. 2.4 – co by se mělo změnit:

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

CO MI POSKYTUJE, CO DĚLÁ VEDENÍ MĚSTA DOBRĚ

PÉČE O VEŘEJNÝ PROSTOR – ÚPRAVA A BEZPEČÍ

- *Snaží se, vyřizují různé dotační programy. Ted' slibují, že bude u školy kruhový objezd. Problém pak je, když se vás to přímo týká, tak nikoho nezajímá jiný uhel pohledu. Například dělal se nový hydrant a převzala se realizace, i když byla zjevně špatně provedena. Celý je vlastně nakřivo. Já chápu, že jim to nevádí, ale takhle to tady prostě chodí, přebírají se špatně provedené zakázky. Nebo když se prováděla rekonstrukce hasičárny. Dost věci se dělalo na oko, aby bylo opraveno, ale funkčnost chybí.*
- *Budou realizovat vodovod, protože zde ve studních dochází voda, pomáhá s udržením sokolovny, která je zde důležitá.*
- *Stará se tu o okolí města (údržba).*
- *Asi to základní, co dělají i jinde. Odpady, sběrný dvůr, technické služby...*
- *Máme městskou policii. Město zajišťuje odpady. Město je udržované.*
- *Perfektně zajišťuje odpady.*
- *Líbí se mi svoz bioodpadu (dlouhé odmlčení). Dopravní obslužnost, autobusy jezdí dobře.*
- *Je i dobře, že tu máme MP a aktivní dobrovolné hasiče. Sice MP nepodchytí vše, ale je to lepší, než aby tu vůbec nebyli. Je jich málo a potřebovali by pomoc, a i více pravomoci, ale aspoň něco nežli nic.*
- *Stará se o čistotu, upravenost města. Vnímá problémy a snaží se o bezpečí.*

KULTURA A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT:

- *Pořádá akce.*
- *Skvěle pomáhá s reklamou na různá setkání. Poskytovat by mohla společenský místo, kdyby dopadlo to kino, tak to by bylo úplně nejvíc. Lidé by se měli kde potkat (kavárna, sál a další možnosti). Podporuje chod komunit (spolky). Pronajímá zahrádky.*
- *Nevím nikdy jsem nad tím nepřemýšlel, asi pro nás mladé přímo nic. Pořádá různé sportovní akce.*
- *Podporuje spolkovou činnost (dostatek kroužku pro mládež). Je tu pěkná a snadno dostupná příroda.*
- *Určitě toho dělá hodně, myslím, že kdybychom z fary (našeho klubu) přišli na úřad požádat o pomoc s nějakou akcí, tak určitě pomohou, a to i přes těžké vztahy, který mezi sebou mají naši zástupci.*

ZAJIŠTĚNÍ BYDLENÍ A JINÝCH PROSTOR:

- *Když jsem potřebovala bydlení, tak mi poskytli byt. Mám tu krámek, město je vlastně částečným vlastníkem objektu. Vycházíme si vstříc.*
- *Snaží se, aby měli lidé hezké bydlení (stará se o majetek).*

POCHVALA MĚÚ a VEDENÍ OBCE

- *Myslím, že toho dělá dost, zajišťuje prostředky z dotací. Snaží se vlastně využít, co jen to jde a dle možností jaké má. Je to malé město s malým kapitálem.*
- *Město toho tady dělá pro lidi hodně. Pokud vidí, že to dává smysl a že to bude mít pozitivní ohlasy, tak udělají cokoli. Jako kdybych přišla za starostou, že by se lidem líbil na náměstí kolotoč a že by si to*

všechny děti moc užily, tak on by to normálně zařídil. Pokud je něco, co i jemu dává smysl tak neváhá a podpoří. Stačí jen za ním jít.

- *Řešení na úřadě je vždy úspěšné, nevím, jestli jsem měla jen štěstí, ale vždy když tam jdu s nějakou záležitostí tak odcházím po úspěšném jednání. A i to jednání je dobré.*
- *Neustále jsou vidět zlepšování. Sice malými kroky ale stále se obec stará, udržuje.*
- *Vše, co může.*
- *Myslím, že nic nechybí.*

„NIC“

- *Vlastně nic. Jen se všude chlubí, jak má baziliku.*
- *Nic, co by dělalo.*
- *Nic, co si neudělám, to nemám.*
- *Pro mě asi nic.*

CO MI NEPOSKYTUJE A MĚLA BY

BEZPEČÍ

- *Bezpečí. Městská policie by mohla fungovat lépe a více. Jezdí ve stejné době na stejná místa. Očividné přehlíží (viz: jsou přímo u kina a naproti proslulému bistru).*
- *Bezpečí. V poslední době narůstá počet narkomanů a s tím i spojené krádeže atd.*
- *Bezpečí. Prevence kriminality by možná pomohla, kdyby ji dělali lidé, kteří vědí, co mají jak dělat.*
- *Bezpečí, ale toto je problém celého výběžku, nejen zde. Státní policie ubývá namísto opaku, a dle toho to taky vypadá s nárůstem kriminality atd.*
- *Bezpečí, městská policie zde skoro ani neprojede a v poslední době se zde hodně krade ze zahrad.*
- *Bezpečnost. Policie by měla být aktivní.*
- *Policie.*
- *Asi pocit bezpečí, v určité hodiny se raději už nikam nechodí... natož děti.*
- *Možná pomoc preventistů kriminality, mohli by MP pomoci pokrýt větší území.*
- *Proč něco město neudělá s tím, jak okrádají ty chudáky důchodce v tom domově. Však jsou vyhublí, prý jim berou všechny peníze a nechají jim sotva něco na koupení. Stěžují si, jak dostávají málo jídla a pak odtamtud vidíte odcházet zaměstnance s napakovanými taškami.*

PROSTORY PRO KULTURNÍ A SPORTOVNÍ VYŽITÍ

- *Možná jen to místo na kulturní setkání, ale to je moc finančně náročné.*
- *Všechno, vždyť tu nic není. Žádná kultura, nic.*
- *Chybí nám hřiště na různé míčové aktivity.*
- *Centrální prostor jako je budova kina. Ale vypracovaná studie mi nepřijde jako vhodná. V dnešní době digitalizace, nekladu takový důraz a potřebu pro budování knihovny. Lidé už netíhnou ke knihám tak jak dříve. Spousta knih se už vydává jako E-book.*
- *Přála bych si opravené kino, bylo by to zázemí pro vše.*
- *Chybí kulturní sál. Jako spořitelna je fajn, ale chtělo by to něco většího, stálejšího, s více využitím.*
- *Opět zmíním kulturní prostor.*

DALŠÍ POSTŘEHY A PODNĚTY:

- *Nemají otevřeno každý den, člověk, aby si pamatoval, kdy má otevřeno pošta, úřad atd. Dříve bylo otevřeno všude od pondělí do pátku.*
- *Pomoc s nabytím financí z dotací... My na baziliku a kostel nemůžeme žádat o dotace. Kdyby nám město nabídlo odkup za korunu. Pomohlo s dotacemi. Ale nechalo baziliku, kostel a faru stále ve správě panu faráři. Tak to by bylo fajn.*

- *Pomoc s otevřením alespoň malého krámků se základními potravinami, ale aby tam člověk nedal za 10 rohlíků 50 korun.*
- *Pracující rodiče by ocenili, kdyby o prázdninách fungovala školka, alespoň v přiměřené míře a ne, že na měsíc zavřou, a když se zeptáte, zda by to nešlo udělat jinak lépe, tak vám řeknou, že klidně můžou zavřít na 2 měsíce místo jednoho....*
- *Vím, že v některých městech už zasedání zastupitelstva vysílají online na stránkách města. Lidé se tak mohou připojit vlastně i třeba z práce a sledovat celé jednání.*
- *Možná informace? Máme finance v projektech vodovodu a kanalizace pro Oldřichovu ulici, ale vlastně nic dalšího nevíme.*
- *Možná kdyby byli více vidět, jak jsou aktivní i ostatní, nejen pan starosta. Myslím, že právní a dluhové poradenství by se zde uplatnilo. Hodně lidí má dluhy a několik lidí je nespokojených v situaci, ve které se nachází, ale neví, kam mají jít a jak co udělat. Azylové domy jsou plné a náhradní řešení neporadí.*
- *Byt, čekám, až bude městský byt k mání. Mám velký zájem se přestěhovat ze stávajícího domu. Tady, jak bydlím, tak mě by ani nevadilo, že to jsou cikáni. Oni jsou docela slušní a mají i čisto, ale jak už jsem stará, tak bych chtěla mít svůj klid a tady žije spousta mladých rodin s dětmi.*
- *Projektový inženýr, který by pomáhal vyřizovat dotace pro obec.*
- *Lékařská péče.*
- *Rozhodně změna v odpadech, ne aby se více třídilo, ale aby se produkovalo méně odpadu. Ale to je celorepublikový problém a ne obce.*
- *Více služeb.*

3.2. A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Druhá otázka se vztahuje k druhé ose, ptá se na to, co občan pro obec dělá, jak se účastní. Otázka otáčí perspektivu a zajímá se o to, jak dotázaní vnímají vlastní příspěvek k tomu, aby se lidem v obci lépe žilo.

„Obec“ je v tomto případě vnímána spíše jako společenství občanů, jako sousedé a jejich vztahy.

Převážnou část respondentů otázka zaskočila a těm, kteří nejsou aktivní v obecních a spolkových aktivitách, trvalo déle zamyšlení nad tím, čím přispívají. Otevřelo to u mnohých zamyšlení nad tím, co znamená občanství a občanská participace. Nakonec téměř každý pojmenoval svou aktivitu a spoluúčasť.

Odpovědi ukazují, že velká část respondentů se nějak aktivně zapojuje do dění, především do dění společenského a kulturního, méně už do dění politického. Pouze jeden respondent uvedl, že se do ničeho nezapojuje či nijak nepomáhá.

Rýsují se tři skupiny odpovědí:

- Dobrovolnictví, spolková činnost a akce pro spoluobčany (více než dvě třetiny dotázaných)
- Pečují o okolí svého domu a veřejný prostor
- Snažím se neškodit, jít příkladem, pěstovat dobré vztahy

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo?

DOBROVOLNICTVÍ, SPOLKOVÁ ČINNOST A AKCE PRO SPOLUOBČANY (více než 2/3 dotázaných)

- *Vrátil jsem se k trénování fotbalu. Ale jen u dětí.*
- *Snažím se zapojit do menší komunity maminky s dětmi.*
- *Dost dlouho jsem byl preventista, pořádám s SDH i dost veřejných akcí.*
- *Mám tu krámek. Podporujeme a pořádáme různé akce rukodělců (šikovné Jiříkovské ruce).*
- *Snažím se o oživení již stávajícího. Dodám trochu toho elánu do úplně obyčejných událostí. Zapojení více lidí do aktivity. Nedělat věci jen aby se ostatní přišli podívat, ale aby se mohli účastnit, zapojit do realizace.*
- *Pomáháme na různých sportovních akcích. Jsem členem SDH. Stavěli jsme tenkrát trial na Papičáku.*
- *Stále jsem aktivní v kulturním dění. Teď jsem i přes jednoho známého prosadil, aby se vybudoval zamýšlený kruhový objezd u školy.*
- *Starám se jako správce o hřbitov, kdykoliv mi zavolají, že je potřeba připravit a otevřít prostory Klubíčka tak jsem také k dispozici. Není to zde jen pro důchodce, konali se zde i besedy, autorské čtení.*
- *Jsem spisovatel, snažím se o zpestření kulturního života programem na Bzendě. Píši o Jiřikově, mám hodně plánu v realizaci zde v našem městě. Snažím se dělat městu osvětu, kde se dá. Zajímám se o legendy a mám snahu je předávat dále.*
- *Člověk se snaží, pro lidi připravujeme občerstvení (na události ve městě), rauty na úřad, přispíváme finančně na kroužky, MŠ a ZŠ, fotbal, tomboly. Snažím se přispět i aktivitou v zastupitelstvu.*
- *Jsem aktivní v pořádání různých akcí. Pomáhám s organizací a sám se i účastním jako dobrovolník. Chtělo by to zapojení více spolků, vždy se zapojí jen ti stejní lidé. Nikdo navíc. Je i těžké členy spolku k aktivitě přemluvit. Mají rodiny, práce, starání se o domovy a zvířata. Ale to já také, a přesto si čas najdeme. Vždyť se po nich ta aktivita nechce každou chvíli a opakovaně. Jednou za čas by mohli vyjít vstříc.*
- *Pracovala jsem ve škole. Máme spolek, snažíme se být stále aktivní, ale už dochází síly.*
- *Spolek zde funguje přes 10 let. Je za tím taky kus práce, a to nejen mé. Hodně jsme hledali v historii. Pořádáme výstavy, účastníme se soutěží. Snažíme ze zbytku republiky ukázat, kde Jiřikov je, jaké má své krásy a že Šluknovsko není jen cikánov, jak si myslí.*
- *Jsem správce, uklízečka, dozor v TJ Sokol. Starám se tu úplně o vše a taky už mi dochází síly.*
- *Snažím se o využití sokolovny. Mikulášská, cvičení jak pro děti, tak dospělé.*
- *Společně s dobrovolnými hasiči jsme uspořádali „uklidíme Česko“, dělali jsme malování s dětmi na chodníky a silnice. Zábavné putování s dětmi.*
- *Já asi jen pomoci partnerovi při organizaci a aktivitách. Máme hodně zvířat a malé dítě tak těch možností moc není. Ale chtěla bych se věnovat buď zvířatům anebo nějaký kroužek pro malinké děti.*

PEČUJI O OKOLÍ SVÉHO DOMU A VEŘEJNÝ PROSTOR

- *Uklízím město.*
- *Udržuji pořádek v okolí svého domu. Považuji to za samozřejmost. S manželem jsme vysadili celou alej stromů...*
- *Opravit jsem dům. Snažím se oslovit alespoň část obyvatel na různé společenské aktivity.*
- *Udržuji zahradu i před svým domem, jako i chodník, myslím, že to k tomu prostě patří. A měli by to tak dělat všichni. Před plotem jsem udělal několik stání pro auta, když mi přijede návštěva tak ať nestoupají do bláta. Tento prostor nechávám využít i návštěvníky hřbitova, nebo když mají smuteční obřad.*
- *Uklízím ten nepořádek, aby město bylo čisté a vypadalo to tu hezky.*
- *Starám se, aby městská zahrádka vypadala hezky a dělala radost i kolemjdoucím.*
- *Myslím, že i to, jak udržujeme své domovy a okolí domů přispívá k vzhledu města. Sekám trávu před plotem, uklízím, pokud je tam nepořádek.*

SNAŽÍM SE NEŠKODIT, JÍT PŘÍKLADEM, PĚSTOVAT DOBRÉ VZTAHY

- *Naučila jsem tady lidi zdravit. Když jsem se sem přistěhovala, tak nikdo ani nezabučel, teď když jdu, tak mě pozdraví, ale musela jsem je to naučit.*

- *Ráda si s lidmi povídám, hodně jich sem za mnou do krámků chodí jen na popovídání.*
- *Je mi jedno, co si myslí jedni o druhých. Nepodporuji pomlouvání a závist.*
- *Snažím se podporovat patriotismus, výchovu a soudružnost. Dávám srdce a život do své práce.*

OBECEŇ

- *Plním si povinnosti občana. Nenašla jsem ještě něco, v čem bych se mohla realizovat.*
- *Starala jsem o děti a mládež. S panem farářem jsme byli u zakládání Schrödingerova institutu. Než přišla jistá paní a vyhnala nás. Teď rozhazuje s miliony a institut vůbec neplní ten smysl, proč byl udělán. Starají se jen o bohaté děti.*
- *Pořádali jsme akce typu: uklidme Česko. Ale lidé chtějí být pouze vidět, ne cokoli dělat.*
- *Já asi nic, nevím...*
- *Celý život všechno.*

Čím byste mohl přispívat?

UŽ ASI NIJAK / NIJAK VÍC – už nemám víc kapacity / vystřízlivěl/a jsem z aktivity

- *Už asi ničím, vždyť tu sem od rána do večera.*
- *Už ničím, nemělo to smysl. Měli jsme skupinu dětí, byli nadané a učili se obstojně. Domluvili jsme jim stipendia na vybraných školách. Před vstupem dětí na domluvené školy jim to rodiče hromadně zakázali a schůzení s námi také.*
- *Čím bych ještě měla... dělám toho snad málo? Víte, co je toho bordelu, co uklidím?*
- *Já už asi ničím.*
- *Nevím, jestli to má smysl, sice říkají, jak se tu nic nedělá pro děti, ale pak se ani nezúčastní...*
- *Nevím, jestli mám ještě chuť se do čehokoli zapojovat. Vzdal jsem se i svého místa velitele hasičů a nyní i starosty.*
- *Každý si tady hraje jen na tom svém písčku. Když se pořádaly třeba čarodějnice na hřišti, tak fotbalisti se vůbec do organizace zapojit nechtěli, byť se akce konala na jejich území. A takhle je to tady se vším. Spolky jdou proti sobě místo, aby fungovaly společně. A město to samé.*

RÁD /RÁDA – KOMUNITNÍ AKCE

- *Jsem nakloněna spolupráci na komunitních akcích.*
- *Možností a nápadů je zde dost. Jinak si udělat čarodějnice atd.*
- *Klidně se zase do podobného projektu zapojím, ale je potřeba, aby se zapojili i ostatní lidé.*
- *Mým snem je, že z Northconu se stane tradice a trochu se proslaví město. Neděláme to pro sebe ale pro všechny.*
- *Jsem nakloněna komunikaci, brigádám, sázení apod.*
- *Klidně se zapojíme do projektů, pokud bude třeba pomoci.*

JÁ NA TO NEJSEM

- *Asi ničím, jsem taková tichá voda v rybníce.*

Následující blok otázek se vztahuje k třetí ose – k ose hodnot. Zjišťujeme v ní základní východiska a hodnoty, o které by snad bylo možné opřít hledání toho společného, co stojí za to sdílet, o čem má smysl se bavit, co stojí za společnou pozornost a péči.

3.3. Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili?

V této otázce panuje naprostá shoda: pozdravit druhého je slušnost, ba víc – je to vyjádření respektu, je to oslovení, je to setkání. Když se lidé zdraví, vytvářejí tím mezi sebou vlídné vztahy, vstřícnost a dávají si najevo, že společně někam patří, nejsou sami. V malém městě je to samozřejmost nebo by měla být.

Zároveň je tu povzdech nad tím, že děti a mladí lidé to již za normální nepovažují a nezdraví.

Zaznamenali jsme i pozitivní ohlas na působení Schrödingerova institutu ve výchově a inkluzi: „Kupodivu i cikánské děti vás pozdraví, ale bílé ne. Oni to ty cikáňata učí v tom Schrödingery. To je dobře, že to tam je.“

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Jsmu tu skoro všichni rodina, tak se známe.*
- *Ve Filipově se lidé znají více jak v Jiřkově.*
- *Já jako rodák se tu s hodně lidmi znám, takže se zdravíme.*
- *V uličkách od středu města se lidé zdraví, ale ve středu města se nezdraví.*
- *No samozřejmě.*
- *Spíše místo zdravení bych uvítala toleranci. Lepší vycházení s ostatními. Žádné slovní napadání.*
- *No je to důležité, proto jsem je to učila.*
- *Se spoustou obyvatel se znám a zdravím.*
- *Zdravíme se, určitě je to důležité. Známe se víceméně ze sousedství, anebo že se setkáváme.*
- *Je to důležité, zdraví se zde hodně. Kupodivu i cikánské děti vás pozdraví, ale bílé ne. Oni to ty cikáňata učí v tom Schrödingery. To je dobře, že to tam je.*
- *Je to slušnost, měl by tak dělat každý. Učíme to vlastně děti, ještě se to tu nevytratilo. Myslím, že ve větších a velkých městech se s tím už nesetkáváte, jako tady.*
- *Důležité to je, a zde se zdraví.*
- *Lidé se zdraví, to je fajn.*
- *Určitě zdravení svůj význam má. Lidé se udržují v povědomí.*
- *Zdravíme se, já si i ráda popovídám. Zejména u starších, ti jsou moc rádi za popovídání, projevený zájem.*
- *Pro komunitu je to důležité, zdravím všechny s úsměvem, ať mají hezký den.*
- *Zdravení je důležité, podporuje soudružnost. Když se sejdeme například po cestě domů, tak si ráda popovídám.*
- *Ano, je to důležité. Někdy to tak není, ale je to základ výchovy dětí.*
- *Hodně je to důležité a kašlou na to.*
- *Hodně je to důležité. Ale stane se, že pozdravíte a oni nevědí, co říct, jsou zaraženi. Zas nás tu není tolik, abychom se neznali.*

3.4. Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Máte pocit, že se mění/ změnily?

Předchozí otázka na důležitost pozdravu otevřela možnost reflektovat hlouběji interpersonální hodnoty, tj. ty, které člověka vyvádějí z uzavřenosti vlastního já k otevřenosti vůči druhému jako ty (nikoli neosobní on). V předchozí otázce se jednoznačně ukázalo, že obyvatelé Jiřkova považují interpersonální vztahy za podstatnou pro dobrý život. Zde nás zajímá, nakolik se tato hodnotová orientace v soužití v obci opravdu uskutečňuje.

V otázce na sousedské vztahy se občané vyjadřují spíše ke svému bezprostřednímu okolí, k vztahům a komunikaci s bezprostředními sousedy. Zde jasně převládá pozitivní hodnocení (téměř u dvou třetin dotázaných) nad negativním hodnocením. Z komentářů vyplývá, že se respondenti snaží se sousedy vyjít, také připouští, že v jiné části města či v sousedství jiného domu mohou být sousedské vztahy problematické. Třetina respondentů zmiňuje, že se vztahy v čase zhoršily – vlivem pandemie, technologií, závisti atp.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

DOBŘE, VZÁJEMNÝ RESPEKT

- *No my tu jsme převážně 2 rodiny, známe se. A s novými sousedy vycházím dobře.*
- *Ve Filipově rozhodně moc dobré.*
- *Se sousedy máme skvělé vztahy, když se dohodneme jednou za čas o víkendu, že nikdo z nás nebude sekat či něco podobného, tak je to neuvěřitelná pohoda a klid na té zahradě.*
- *Řekla bych, že sousedé tu jsou dobří.*
- *Sousedské vztahy jsou různé. Já mám štěstí, že se sousedy vycházím, a vlastně i s většinou dalších lidí. Vždy musíme brát v potaz, že lidi jsou různí.*
- *Já se mám se sousedy dobře, vycházíme spolu.*
- *Řekla bych, že dobré, takové normální. Ale při závodech jsme pomáhali řídit dopravu a lidé jsou bezohlední. Odkláněli jsme dopravu a našli se i tací, co přes naše upozornění prostě jeli do prostoru závodu, že je nebudeme omezovat....*
- *Jako asi všude jinde. Jsme jen lidé, každý jsme jiný a není vždy jednoduché pochopit se. Já mám sousedské vztahy dobré, bych řekla.*
- *No, sousedské vztahy tu jsou jako všude jinde bych řekla. Vycházíme spolu, dá se domluvit.*
- *U nás v ulici bych řekl, že jsou dobré, je znát že se vrací zase pospolitost. Lidé si pomáhají, sdílejí spolu.*
- *My jsme je měli vždy dobré. Máme zde v blízkém okolí babičky a dědečky. Teď máme i nové sousedy z Jablonce a taky je to dobrý.*
- *Já mám se sousedy dobré vztahy. Známe se, pomáháme si.*
- *My máme sousedské vztahy dobré. Nevím, jaké to je v celém městě.*
- *V našem konci jsou dobrý.*
- *U nás v sousedství jsou vztahy dobré. Občas spolu i popijeme. Vycházíme spolu.*

JE TO ČLOVĚK OD ČLOVĚKA, S NĚKÝM SE DOMLUVIT LZE, S JINÝM NE

- *My máme sousedské vztahy dobré. Vycházíme spolu i si vstříc. Možná máme štěstí. Ale sousedské vztahy jako celku, tu jsou rozdělené. Jak jsem se již zmínila, pokud se budete setkávat nebo bavit s jedněmi, tak už nemůžete s těmi druhými..*
- *Se sousedy i s těmi novými se rychle skamarádím, jen jeden je v obci problémový a s nikým se nebaví.*
- *Řekla bych, že dobré, nebo teda alespoň mi je máme. Ale věřím, že ty co žijí v sousedství některého „domu“ takové mínění nemají....*

NE TAK DOBRÉ (A POSTUPNĚ HORŠÍ)

- *Jiříkov je neosobní.*
- *Snažíme se mít dobré sousedské vztahy, ale covid v některých z nás zanechal šrámy a už se třeba nebavíme jako dříve.*
- *No dá se to. Dříve byly lepší, než jsou teď, ale tak třeba se to zase zlepší... vyloženě ale špatné nejsou.*
- *Asi stejné jako jinde ve světě. Hlavně ať se mám lépe jak ten druhý a je to vidět. Moc se řeší druzí... Když si hasiči při srandačce dají pivo, tak je to hned moc špatně, ale na turnaji o pohár starosty se pilo ostošest. V hospodách si závidí klientelu, když se na Vyhlídce pořádá „Rockfest“ tak na Bzendě ve stejný datum měli též lákavé rockové kapely.*
- *Řekla bych, že dobré, sice byly časy, kdy to bylo mnohem lepší, ale ještě se mezi sousedy zdravíme a občas prohodíme to slovo, když se potkáme.*

- *Dříve to bylo mnohem lepší a taky o něčem jiném. Dnes všichni čučí do mobilů, neumí spolu mluvit. Sedí vedle sebe a píšou si zprávy.*
- *Dříve jsme se scházeli na grill či pivečko a nyní se sotva pozdravíme.*
- *Rozhodně to dříve bylo jiné, mezi sousedy jsme si více pomáhali, byla to taková ta samozřejmost. Ted' se každý stará jen o to své, je to v úpadku.*

3.5. Jak k mezilidským vztahům přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé?

Zhodnoťte, zda skutečně přispívají ke komunitnímu životu.

Tahle otázka chce po občanech zhodnotit, zda akce, spolky či konkrétní lidé skutečně přispívají ke komunitnímu životu. (Skrývá se v ní pojetí slova „komunita“ a „komunitní život“ – co se jim na tom líbí, co ne).

Obyvatelé oceňují, že se akce dělají. Vnímají je jako příležitost se potkat se. Vnímají zaměření akcí zejména na sport a aktivity pro rodiny s dětmi. Naopak někteří vnímají absenci kulturních akcí. Někteří respondenti si postesklí, kolik dá pořádání akce práce, která často není doceněna, či nízkou míru ochoty se akcím věnovat.

Při zamyšlení nad celou otázkou, tj. zda tyto akce přispívají k pěstování mezilidských vztahů a komunitnímu životu, odpovídá třetina kriticky, že konkrétní akce ke komunitnímu životu příliš nepřispívají. Zdůvodňují to, že sdružují lidi se stejným zájmem. Spolky nepořádají tolik akcí navenek pro veřejnost, nenabírají aktivně nové členy. Chybí také kulturní akce či spolupráce mezi městem a spolky.

V názoru na příležitosti k setkání se respondenti spíše vyjadřují, že spíše nemají možnost se setkávat či ve formě, kterou by ocenili.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

OCEŇENÍ SPOLKŮ A AKCÍ

- *Spolky a akce určitě jsou fajn. Jen spousta lidí nevidí, kolik je za tím práce. Třeba by větší zapojení pomohlo.*
- *Třeba pohádkový les je něco moc super a mělo to své kouzlo.*
- *Mají tu to klubíčko, tam ty drbny chodí. To tu funguje no.*
- *Spolků, kroužků a akcí je zde hodně. Kdo chce, ten si vybere. Jsou tu střelci, akrobatky, vím že se chodí cvičit do tělocvičny ve škole, rybáři, důchodci s klubíčkem.*
- *Snaha spolků a akcí zde je, snad se to povede udržet, více dostat do povědomí lidí, a i je zapojit.*
- *Určitě přispívají. Například Bzenda má nyní bohatý program.*
- *Spolků zde máme dost, hodně i nadějných dětí. Například fotbal, střelci, rybáři, ..*
- *Myslím, že i akce jsou důležité. Máme zde sv. Jiří, obnova akcí na náměstí, aktivní pes toho dělá hodně pro děti.*
- *Já bych řekl, že akcí se zde pořádá hodně. Lidé se i rychle naučili respektovat pravidla, která sebou nesou akce pořádané pro děti. Jako je žádný alkohol a i chodí kouřit stranou, mimo. Pomohlo by větší zapojení dalších spolků nebo lidí.*
- *Různé spolky určitě mají velké plus, fandím jim. Třeba cvičení maminek s dětmi je super....*
- *Některé spolky se zapojují hodně, stejně tak i lidé.*
- *Je zde vyhlášena Filipovská pouť.*
- *Vím, že je tu několik spolků a město pořádá dost akcí. Já se tedy ničeho z toho neúčastním, ale když jdu na drby, tak si ráda poslechnu, jak si to ostatní z Jiříkova užili.*
- *Spíše konkrétní lidé jak akce či spolky. Akce tu jsou hodně zaměřené na děti nebo rodiny s dětmi. Než přišel covid tak jsme se scházeli, děti, a i všichni členi. Od té doby jsme se nesešli. Děti odešly na SŠ, pryč. Rodiče nám ze spolku odhlašují děti, že se prý nic nedělá, ale my máme fotky dětí, jak šťastně tvoří...*
- *Spíše jak k mezilidským vztahům přispívá konzumace alkoholu na těch akcích...někteří se akcí účastní jen kvůli tomu, že tam teče pivo.*

JAKÁSI UZAVŘENOST SPOLKŮ A SKUPIN – ke komunitnímu životu ty akce moc nepřispívají

- *Spolky tvoří lidé se stejným zájmem. Ty nijak k mezilidským vztahům nepřispívají. Je to naopak. Mezilidské vztahy tvoří spolky. Máme tu rybáře, střelce.*
- *Existující akce a spolky oslovují pouze ty, kteří se účastní vždy a všeho na daném místě, nebo ty co nejsou místní (nebo ještě nikam nezapadají)*
- *Akcí se účastní stále ti samí lidé nebo se přidá někdo z jiného města.*
- *Stále panují rozdíly mezi lidmi. Pokud cokoliv uděláte tak se najdou lidé, kteří nepřijdou už jen z toho důvodu, že se budou účastnit i cikáni.*
- *Pak tu je „klubíčko“ ty si občas něco pořádají a další spolky jako střelecký, rybářský, betlémaři... ale málo jich je aktivních mimo spolek, k veřejnosti.*

NĚCO TOMU SCHÁZÍ

- *Moc to tu chybí. Proto doufám, že se mi to povede změnit. Mám několik zajímavých námětů na podporu společenství.*
- *Dnes je vše o penězích. Nikdo se nechce na pořádání spolupodílet ani svým úsilím. Měl jsem teď za úkol uspořádat hasičskou soutěž, jež se zde několikrát konala. A když jsem se všech členů SDH zeptal, kdo se jak bude podílet... tak nás ve finále bylo 5 ze 43.*
- *Kulturní život zde není asi tak bohatý jako někde jinde. Ale v dnešní době dobrých spojů k větším městům v tom problém nevidím. Snadno se dostanete do Rumburku, do Varnsdorfu. A pak vlakem skoro kamkoli. V Liberci jste za chvíli. Konají se zde sportovní akce, ale je za tím strašně moc práce, a to malého počtu lidí. Lidé si vůbec neuvědomují, kolik sil, energie to stojí.*
- *Chybí kulturní život.*
- *Chybí komunitní život mimo děti.*
- *Před lety jsme pořádali akci typu „uklidíme Česko“, skoro nikdo se nezapojil. Rok na to s tím přišlo město. Myslíte, že nás oslovili na spolupráci, když jsme to samé dělali rok před nimi???? Město by se spíše mělo starat o to, aby se zapojovaly spolky společně s městem.*

PŘEVLÁDAJÍ SPORTOVNÍ AKCE A PRO RODINY S DĚTMI

- *Určitě pozitivně. Jen jsou hodně cílené na sportovní aktivity, což není můj šálek.*
- *Jsou tu hodně akce zaměřené na sport. Hlavně běhání a toho já nejsem fanda.*
- *Spolky hodně, je jich zde hodně sportovních. Aktivní pes, tenis, fotbal. Tenis je od malých až po dospělé, což je fajn. Pak ještě třeba Schrödinger, Bzenda.*

JSOU TADY PŘÍLEŽITOSTI K SETKÁNÍ? - SPÍŠE NE

- *Kromě sokola tu nic jiného není.*
- *Ne.*
- *Ne nejsou.*
- *Lidé se potkávají, ale že by se mělo kam zajít... to asi ne. Ani nevím, jak nyní funguje Adriana (restaurace), je tam nový majitel.*
- *Je tu dost hospod, bylo jich tu i mnohem více. Tak se mají kde setkat a popovídat*
- *Vždyť tu nic není, kde byste se chtěla setkávat. No tady Klubíčko, ale to je všechno.*
- *Hospody ani nemůžete nazývat hospodami, to jsou spíš putyky.*
- *Klubíčko, jinak tady nikde nic není.*
- *Není tu možnost k většímu rodinnému setkání. Například oslava. Dříve bylo možné klubíčko, ale to už je pro veřejnost taky nemožné. Možná prostor bývalého kina. Ta studie je moc pěkná. Bylo by to multifunkční, mělo by to využití. Nesměl by to ale dostat soukromník.*

JSOU TADY PŘÍLEŽITOSTI K SETKÁNÍ? - ANO, JSOU

- *Hodně se setkávají v komunitním centru Klubíčko.*
- *Klubíčko, jinak tady nikde nic není.*
- *Určitě je tu prostor. Klubíčko např. Stačí mít zájem a aktivitu si najdete.*
- *Příležitostí a možností zde je spousta, stačilo by s tím jen trochu pracovat a využít ty možnosti. Pak by přišla otázka, jak se k tomu postaví obyvatelé. Zda se komunita spojí či zůstane dál rozdělená.*
- *Možnosti zde jsou. Důchodci mají klubíčko, salesiáni na faře taky stále působí, pak je tu Bzenecká, rybárna...*
- *Díky těm spolkům ten prostor je. Aktivní pes, filatelisti, maminky v koťátku, aerobik, pohádkový les a mohla bych ještě pokračovat. Je tu určitá zanícenost pro koníčky.*

3.6. Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

V Jiříkově občané z větší části jmenují konkrétní tradice, které se dodržují, vnímají je jako možnost se setkat, zažít legraci, užít si atmosféru.

Avšak téměř polovina respondentů zmiňuje, že se tradice nedodržují žádné nebo jen zlomek z nich.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

TRADICE NEJSOU NEBO SE NEDODRŽUJÍ

- *Žádné nejsou. Tradice vychází z křesťanství, a to tady nikdo nedodržuje.*
- *Tradice tu byly dříve, jako je 1. máj. Motokáry. Ale to podniky, které zde prosperovaly, měly své kulturní referenty a ti to pro lidi vše zařizovali.*
- *Tradice zde upadají, už i na Velikonoce sotva někdo přijde koledovat.*
- *Žádné tradice se nedodržují.*
- *Žádné tradice se tu nedodržují, všichni tu mají před sebou zamčeno.*
- *Myslím, že tu žádné tradice nejsou, nebo pokud byly tak už se nedodržují. Možná ty sportovní tradice, jestli se to tak dá brát. Nevím, po jaké době lze nějakou událost brát za tradiční.*
- *Důležité to je, a ještě se jich trochu málo dodržuje. Třeba Velikonoce.*
- *Komunisti by vám sáhodlouze na náměstí odvyprávěli, jaké zde jsou tradice.*
- *Už se toho moc nedodržuje, protože se lidem nechce investovat ten čas.*
- *Tradice důležité jsou. Škoda že se jich už tolik nedodržuje a ty, co se dodržují, jsou bez zapojení lidí do dění.*

PÁR TRADIC SE DODRŽUJE A JE TO MOŽNOST SE SETKAT

- *Tradice důležité jsou a přispívají k tomu životu. Ale město některé nedodržuje anebo se při spolupodílení se chce až moc realizovat a převzít vlastně celou kontrolu a chválu.*
- *Tradice důležité jsou. Škoda, že se jich už tolik nedodržuje a ty, co se dodržují, jsou bez zapojení lidí do dění.*
- *Pouťová tradice, tu chci udržet a zachovat. Má zde dlouholetou tradici. S místním pamětníkem jsem o tom vedl nejednou rozhovor. Ten by vám o pouti pověděl úplně vše.*
- *Zpívání koled dětí na náměstí je úžasné a má to svou atmosféru, a každý rok si chodím k betlému pro betlémské světlo.*
- *Třeba Velikonoce se zde stále dodržují.*
- *Jedinou tradici tu má asi střelecká soutěž. Ta se konala i za Němců, před válkou, během i po ní. Starosta je chce obnovit a taky by se mi to líbilo. Je to fajn. Třeba jarmark, kovadlina (asi místní tradice...). Je to možnost k dalšímu setkání.*
- *Navštívil jsem jednou v jižních Čechách takové setkání v maskách, ale karneval ani maškarní to nebylo, lidé se tam skvěle u toho bavili a byla to neuvěřitelná zábava a zážitek. Tady cokoliv se dělá tak nenese sebou tolik té energie a zapojení snad všech. Byla by sranda udělat něco podobného.*
- *Důležité to je, je to příležitost pro místní komunitu se potkat. Několik spolků se tu angažuje, ale ne společně. Spolupráce vždy možná není a domluva třeba s farou, je naprosto nemožná. Panu faráři a*

sestře E. se vlastně nelíbí jaký tu lidé mají vztah ke kostelu, bazilice, ale když chceme využít daný prostor, tak to nepřichází v úvahu.

- *Tradice důležité jsou, je to příležitost být v kontaktu s okolím, lidmi. Je to možnost k oživení města a trochu ho proslavení zde v kraji...*
- *Důležité, je to udržení toho, co vybudovali naši předci. Například jarmark, Houmrův triatlon, Jiřikovská půlka, výstava betlémů, výstava obrázků od dětí, poutní mše ve Filipově. Adventní čas = zpívání, lampičkový průvod, rozsvěcení stromečku a zdobení stromků.*
- *Řekla bych, že ty základní tradice jako Vánoce a Velikonoce se tu dodržují.*
- *Tradice důležité jsou, je to příležitost potkat se.*
- *Tradice důležité jsou a trochu se dodržují.*
- *Tradice zde jsou. I nové tradice jsou důležité. Na Vánoce zpívání u stromku a rozsvěcení.*
- *Houmrův triatlon je moc hezká sportovní tradice*
- *Chce to i nové tradice, důležité to je. Jsou tu nyní vánoční trhy například. A jsem rád, že i betlémářství zde má už své místo, pojetí.*

Následující blok otázek směřuje k solidaritě a pomoci lidem v nouzi.

3.7. Pokud byste se ocitli v nouzi (finanční / nemoc / opuštěnost / stáří apod.), spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce?

Až na drobné výjimky si občané dovedou představit, že se spolehnou na pomoc z okolí nebo již dokonce takovou zkušenost zažili. Zmiňovány jsou celkem ve vyrovnaném počtu tři skupiny:

- o pomoc od rodiny,
- o pomoc od přátel zde ve městě,
- o pomoc od města (vysloveně důvěra ve starostu; v péči o seniory; povědomí, že v krizi město pomůže)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Rozhodně je v podvědomí obce sociální péče. Ti staří si to mezi sebou říkají a doporučují. Není zde nikdo, kdo by byl úplně sám, že by se o něj nikdo nezajímal.*
- *Ano. Určitě zde solidárnost je. Pokud by byl někdo bez rodiny a stal se mu třeba vážný úraz, že by si nenakoupil, tak určitě kdyby zavolal starostovi, tak i ten by mu na ten nákup dojel.*
- *Určitě bychom se snažili dělat vše pro to, abychom se do nouze nedostali, ale pokud by se stalo tak ano.*
- *Asi bych se nespolehala, ale ta solidarita tu v lidech je.*
- *Ano, určitě lidi pomůžou. Sama jsem se ocitla v nouzi a dostala jsem od sousedů nějaké oblečení, nábytek.*
- *Nikdo nepomůže, kde žijete? V dnešní době vám nikdo jen tak nic nedá (pokud nejste cikán teda).*
- *Na okolí bych se nespolehala, možná opora v rodině to ano.*
- *Asi bych se spolehal na rodinu.*
- *Ne, nespolehala bych se na pomoc.*
- *Vůbec, kde žijete paní. V dnešní době vám nikdo nepomůže. Jediný, na koho se můžete spolehnout, je rodina. A dobří, zdůrazňuji, dobří přátelé.*
- *Snažila bych se do problému nedostat. Popřípadě bych se obrátila na rodinu, ale to až v nejzazším případě.*
- *Asi bych spolehala na svou rodinu a blízké přátele.*
- *Ne nespolehal bych se na pomoc od okolí. Pouze na rodinu.*
- *Asi bychom se spolehali jen na sebe, rodinu a případně blízké přátele.*
- *Nevím jistě, zda bych se spolehal na pomoc okolí, ale solidarita zde v lidech určitě je. Třeba při živelné pohromě se pomáhá, kde jen to jde.*
- *Určitě bych se spolehala na pomoc od rodiny.*

- *Od rodiny i města vím, že ta možnost pomoci je.*
- *Nevím, asi ne. Ne že bych nevěřila v pomoc, ale ráda si vše řeším sama. Musím podotknout, že podpora a posílání pozitivní energie zde je obrovská, více jak 100 %. Soudružnost, pomohlo mi to s uvědoměním si nemoci, popovídání si, vnímání.*
- *Děti by mě nikdy nenechaly a obec nikdy nikoho nenechala na holičkách.*
- *Spolehla bych se na svou rodinu. Ale soudružnost zde je, to ano.*
- *Ne, spoléhali bychom se na rodinu. A snažili se do situace dostat či se zařídit.*
- *Není to tak že bych spoléhala na to, že pomoc přijde, ale dostalo by se jí.*
- *Určitě se zde pomoci dostane. I se sousedy si pomáháme.*

3.8. Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci?

Obecně prokazují občané sensitivitu vůči potřebným. Dvě třetiny dotázaných znají někoho, kdo v okolí potřebuje nebo potřeboval podporu a pomoc. Zmiňovány jsou finanční, zdravotní potíže i mimořádné události. Pokud uvádějí, že nikoho takového neznají, tak obvykle s poznámkou „aktuálně ne“.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

ZNÁM

- *Ano*
- *Ano, byl tu dům, který padl popelem.*
- *Ano, několik.*
- *Ano, vím o jedné důchodkyni, která pro vysoké nájemné už nestačila na bydlení a skončila v jednom cikánském domě. Ti ji tam bili a okrádali o důchod.*
- *Ano, v rodině jsme měli těžkého onkologa... potřeboval neustálou péči a podávání léků proti bolesti. Řešili jsme až ústavem, ale mnohem dále odtud, protože zde v okolí možnost takovéto péče nebyla a vlastně ani není.*
- *Ano, nevím sice, jestli to je správný případ. Ale před lety tu jedné paní zavraždili dceru. Ona z toho byla pochopitelně zničena.*
- *Vím, že dost lidí má problémy s dluhy. Znáám jednu maminku samoživitelku, která musela uspořádat pohřeb a zbytek rodiny ji na to nepřispěl ani korunou. Chudák je teď v insolventci.*
- *Ano, vím o někom, kdo potřeboval pomoci*
- *Tak jelikož přijdu do kontaktu se starými lidmi tak ano, znám.*
- *Určitě ano.*
- *Ano. Ano, díky dětem se s tím setkám a mohu podat pomocnou ruku.*

NEZNÁM / AKTUÁLNĚ NE

- *Ne.*
- *Ne asi neznáme. Nevím o nikom.*
- *Momentálně neznám nikoho*
- *Momentálně takhle asi ne.*
- *Nevím teď asi ne.*

3.9. A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace? Do jaké míry si se svými sousedy vzájemně pomáháte? Jak mělo by být?

Panuje všeobecná shoda, že by pomoc a solidarita v obci funguje – od obce k občanům i mezi občany. Většina respondentů se obecně shodne na tom, že běžná sousedská výpomoc spíše funguje a odehrává se na úrovni drobných výpomocí a laskavostí. Respondenti zmiňují konkrétní pomoc od obce, domova pro seniory, dobrovolných hasičů, terénní služby. Jen výjimečně je někdo názoru, že potřebným nikdo nepomohl.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

POMOCI SE POTŘEBNÝM DOSTALO, POMÁHÁME SI

- *Máme zde domov důchodců. Těm lidem tam, už se tedy pomoci dostalo.*
- *Už využívají terénních služeb Srdce v dlaních nebo péče domova důchodců.*
- *Město tehdejším obyvatelům pomohlo s dočasným ubytováním na určitou dobu.*
- *Určitě pomoci od lidí se zde dostane.*
- *Ano, přišla pomoc od úřadu.*
- *Snažila jsem se ji poradit na koho se obrátit, ale sama toho moc nevím. Ted už snad bydlí jinde.*
- *Služby pomoci zde jsou, ale ne v takovém rozsahu, jak je mnohdy potřeba. Třeba terénní služby „Srdce v dlaních“.*
- *Jako aktivní hasič jsem pomáhal, i mimo službu. Do Filipova jsem v zimě vozil lidem vodu, protože neměli.*
- *Dostalo se jí podpory od pracovních kolegů. Vím, že se dělala sbírka a určitě se dostalo i té psychické podpory.*
- *Ano, od blízkých přátel.*
- *Kdybych měla dost finančních prostředků, tak by i pomohla. Aspoň jsme poradili, jak situaci řešit, co a jak dál.*
- *Pomohla rodina a jeho odhodlání.*
- *Vím, že místní dobrovolní hasiči pomáhají, jak jen mohou.*
- *Ano, už třeba využívají terénní služby DD, nebo se jim dostalo jiné pomoci.*
- *Pomohl jsem já sám (je to smutný příběh, budu vyprávět třeba příště).*
- *Vyhledala jsem jim pomoc. Ať už se jednalo o poskytnutí koupele (sprchy ve škole), jídlo i oblečení.*
- *Obec nikdy nikoho nenechala na holičkách.*
- *Určitě se pomoci dostalo, v obci panuje soudružnost, i když je narušena nepříznivými.*
- *Vím, že zde ve městě bylo několik případů, kdy byla městem poskytnuta pomoc.*
- *Pomáháme s jazykem například Holanďanům, kteří zde začínají žít, také s vyřizováním na úřadech. Mezi sousedy si taky pomůžeme, když je třeba.*
- *Máme doširoka otevřené dveře. Když se vedle nás přestěhovali sousedé z Izraele, tak žili v garáži. Šli jsme za nimi a nabídli pomoc s čímkoliv. Nyní jsou z nás přátelé. Oni nám ukazují jejich tradice a zvyky a my jim zas ty naše.*
- *Když jsme stavěli dům, tak nám sousedi pomáhali s elektřinou, a i kafe nám uvařili.*
- *Tak jako známe se v ulici a mezi sousedy, když odjedu na dovolenou, tak se nemusím o majetek tolik bát, protože stačí říci sousedům, že jedu pryč a že tam tedy bude třeba někdo chodit zalévat atd., ale oni se automaticky postarají, aby tam nelezl nikdo cizí a nekradl. Přijde mi to už automatické.*
- *Sousedi, když odjedou, tak taky zbystřím, když najednou se tam začne pohybovat někdo podezřelý.*
- *Řekli si to mezi sebou a informace o možné službě se dostala k potřebnému.*

NEDOSTALO

- *Ne, nikdo jim nepomohl, všichni se na ně vykašlali.*
- *Ne nedostalo. Ale vím, že jiným občanům ve stejné situaci se pomoci dostalo.*

DALŠÍ POSTŘEHY

- *Mezi lidmi je hodně zášti a zloby. Media to jen podporují. Probouzí v lidech zapšklost. Je uspěchaná doba a moc jsme si zvykli na komfort. Vše máme dostupné, vše, co si zmaneme. A kdyby se stalo, že by nebylo, tak hned křičíme na vládu, jak je to možné a proč to nemáme.*
- *Nemohu posoudit, nesetkali jsme se.*
- *Když přijdou požádat na úřad o pomoc, tak by se jim ji mělo dostat, a ne že je pošlou jinam, že to není jejich starost.*
- *Nepomáháme, vím, že to dříve bylo jiné, ale v lidech už není ta obětavost pro druhé. Aby zastavili a zeptali se kolemjdoucího, zda nepotřebuje pomoci.*

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE

Další zkoumanou oblastí je rozvojový program obce. Při pokládání následující sady otázek primárně nerozlišujeme, zda respondenti jsou či nejsou do tvorby rozvojového programu obce aktivně zapojeni. Zajímá nás obecnější obraz a perspektiva osob, které přímými účastníky plánovacího procesu nebyly, protože jejich pohled na věc může být pro aktivní tvůrce programu důležitou zpětnou vazbou – na proces, na výstup i na praktické využití a následnou práci s rozvojovým programem.

4.1. Jiříkov má program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem?

Více než dvě třetiny respondentů netuší, že má obec program, který je zaměřen na rozvoj obce; o rozvojovém programu nemají povědomí. Necelá třetina odpovídá kladně, že o jeho existenci ví či tuší. Někteří uvádějí či tipují jeho obsah.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NEVÍM

- *Ne, netuším.*
- *Vůbec nevím.*
- *Ne nevím.*
- *Vůbec nevím, není to něco, co by mě zajímalo tak se o to ani nestarám.*
- *Ne, nevím co to je.*
- *Tak to nemám tušení, to jste mě zaskočila.*
- *Nevím, nedokážu říct.*
- *Nevím, nenapadlo mě to. Asi nemám časovou kapacitu, že bych se o to zajímala.*
- *Nemám tušení. Nenapadlo mě, že by Jiříkov takový dokument měl.*
- *Nevím, nezajímá jsem se, zda dokument je.*
- *Ne nemám tušení. Dá se někde přečíst? Ale asi to nebude moc zábavné čtení že?*
- *Nevím, jelikož jsem spokojená s tím, jak se tu město o lidi stará, tak jsem se ani nezajímala.*
- *Nemám tušení, ale je dosti možný, že je.*
- *Ne.*
- *Ne. Ale to bude asi tím, že se nám tu dobře žije, tak nemáme potřebu se o to zajímat.*
- *Jelikož jsem nečetla, tak bohužel nedokážu.*
- *Ne, ale mohu se podívat.*
- *Nedokážu říct, co je obsahem, ale byty pro mladé by tam být mohly. Mělo by to úspěch, několik garsonek. A kulturní místo – centrální prostor pro pořádání a setkávání.*

VÍM O NĚM / NĚCO MÁLO TUŠÍM

- *Ano má tento dokument*
- *Ano, je na stránkách obce.*
- *Například zaměstnanost, pracovní pozice. Kulturní zázemí. Obnova budov, včetně těch historických, přilákat nové občany.*
- *Vím, že je, ale nemám nastudováno, co je jeho obsahem. Nezaregistrovala jsem to.*
- *Vím, že ten dokument je. Byl nám dán k pročení a seznámení.*
- *Vím, že tam je rekonstrukce těch starých historických objektů, výstavba bytů na podporu mladých rodin.*
- *Co obsahuje, to bohužel, ale vím, že ten dokument existuje.*
- *Už se dívám.*
- *Určitě má.*

- *Ano, má.*
- *Budování bytového fondu, naplnění kulturního dění.*
- *Ty dokumenty se sice vytváří, ale pak se vše odvíjí od toho, jaké dotace a možnosti vlastně budou. To při vytváření toho dokumentu dopředu nevíte.*
- *Rozvoj přírody a bydlení.*
- *Osvětlení, vodovod, oprava domů a výstavba malometrážních bytů.*
- *Například budování chodníku na Rumburk a do Filipova. Osvětlení, vodovod. A musím tedy říct, že co se udělá, tak stojí za to. Není to Potěmkinova strategie.*

4.2. Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo a městský úřad?

Tři čtvrtiny respondentů má představu nebo tušení o vizi a směru rozvoje obce. Zmiňují, že se o ní dozvídají z jednání zastupitelstva (jsou sami zastupiteli) nebo z novin, webu města. Někteří respondenti také zmiňují velký vliv dotací na rozhodování o směru rozvoje města. Celkově je cítit důvěra občanů ve vedení obce – že ví, co dělá, má vizi a snaží se.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NEVÍM, JAKÁ JE VIZE A SMĚR ROZVOJE

- *Vůbec, nemám tušení.*
- *Ne, ale myslím, že kdyby to tu tak hezky nevzkvétalo, tak se třeba potom pídím.*
- *Nemám, ale asi to dělají dobře, pač to tu je stále hezčí.*
- *Ne, nevidím důvod se o to starat.*
- *Ani ne, já vidím, že to dělají dobře.*
- *Člověk to jako vidí a i slyší, že se něco dělá. Ale nevím, jakou mají vizi. Byť je můj muž v zastupitelstvu, tak se o tom nebavíme. Jako když mě něco zajímá, tak si o tom popovídáme, ale že by to bylo na pravidelné bázi, to ne.*
- *Asi nějakou vizi mají, to určitě. Ale představu nemám*

ANO MÁM NEBO NĚCO TUŠÍM

- *Stále se zde prodávají pozemky a staví se domy, takže se snaží asi nalákat mladé rodiny sem.*
- *Asi trochu ano, hodně se o tom píše v novinách.*
- *Tak to rozhodně mám, jelikož pracuji na úřadě.*
- *Jo to mám, čtu noviny a jsem v kontaktu s městem.*
- *Představu bych řekl, že mám, čtu noviny i stránky města. Dá se tak dozvědět, co se děje nebo dít bude.*
- *V podstatě ano, vidím, co dělají.*
- *Ano to mám. Na zastupitelstvu si říkáme názory, diskutujeme.*
- *Jako zastupitel ano.*
- *Ano, mám představu.*
- *Já bych řekla, že ano.*
- *Řekla bych, že ano, mám přehled o dění. Je super rekonstrukce domů a bytu. Následný pronájem. Není zde takový obchod s chudobou jako ve Šluknově.*
- *Někdy si přečteme, co bylo na zastupitelstvu nebo co má město v plánu udělat nebo dělá. Tak asi trochu nějak máme.*
- *Vím, že se bude budovat vodovod do Filipova, což je tak nákladná investice, že veškeré vize půjdou asi do pozadí.*

JE TO ZÁVISLÉ NA DOTACÍCH

- *Vůbec nevím, snaží se určitě o další dotace, to je fajn.*
- *Rozvíjí se tím směrem, jakým se dají dotace.*
- *Asi podle toho, jaké budou finance. Když budou dotace, bude i vize.*
- *No to oni představy a vize mají, ale ty finance brzo nebudou.*
- *S každým novým rokem vždy čekáme, jaké dotace a výzvy přijdou, a co se tedy bude dít.*

4.3. Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet?

Rýsují se tři skupiny – tři postoje:

- o nemám zájem se na naplňování vize obce podílet
- o necítím, že by to k něčemu bylo / není tu vhodná platforma
- o možnost mám a podílím se / chtěl bych se podílet

Nepatrnou převahu má z těchto tří postojů povědomí o tom, že možné to je. Hovoří buď v obecnosti o možnosti občana účastnit se jednání zastupitelstva, nebo se obrátit přímo na určitého zastupitele. Někteří navrhuji alternativní způsob komunikace mimo systém jednání zastupitelstva, který by mohl by zaručit vyšší účast a dojem, že názor občanů zastupitelstvo zajímá. Z některých odpovědí je cítit jakési vyhoření ze své účasti v minulých letech.

Tak jako u každé otázky, i zde se položením otázky vůbec vznikl motiv pro přemýšlení o participaci, o němž respondent řekl, že předtím nepřemýšlel.

Jedna odpověď odhaluje i možné neznalosti a mýty kolem participace („*Asi ne, jelikož nejsem místní*“), na niž by mohla KP při příští příležitosti hovoru s dotyčným reagovat, vysvětlit.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NEMÁM ZÁJEM, NECHCI SE PODÍLET

- *Asi ne, jelikož nejsem místní.*
- *Nenene, já nebyla ani u voleb, věděla jsem, že vyhraje pan Jurajda, a to mi stačilo. I ti další, co tam jsou zvoleni. Oni vědí, co mají dělat.*
- *A jako proč? Je za to platí tak, ať se starají.*
- *Ano, je jednání zastupitelstva, na které mohu dorazit, ale únava ze zaměstnání mi to nedovolí.*
- *To mám, ale nechci. Já, když mám nějakou otázku či připomínku, tak si o tom popovídám se známým. On působí v radě města, takže to se mnou vždy v pohodě probere.*
- *Tak to zasedání zastupitelstva, je veřejné, ale nevidíme důvod tam chodit. Víím, že mohu jít.*
- *Možnost je, ale chuť ne. Rozhodli jsme se realizovat bez města.*

NECÍTÍM, ŽE BY TO K NĚČEMU BYLO / NENÍ TU VHODNÁ KOMUNIKAČNÍ PLATFORMA

- *Asi ne, myslím, že město nestojí o spolupráci.*
- *Dříve jsem se účastnila zastupitelstev, ale postupem času jsem přestala. Byla to ztráta energie, bez odezvy.*
- *Jo, možnost mám. Víím, že zastupitelstvo je veřejné, ale možná je v lidech ještě takový ten pocit, že stejně nebudou vyslyšeni a že je to ztráta času tam být. Možná v některých věcech by mělo úspěch veřejné projednání, myslím, že toho by se více lidí zúčastnilo.*
- *Dříve jsem aktivně chodil na zastupitelstvo. Ale když sedíte mezi lidmi, kteří neustále jen nadávají, a to jen z toho důvodu, že se jim nelíbí dotyčná osoba, tak to časem omrzí a dojde i energie. Pokud mám nějaký podnět, tak za dotčeným dojdu, víím, že budu kdykoliv vyslyšen.*

- *Město zaujímá postavení, že nechce slyšet názory druhých. Dříve tu byl hodně aktivní spolek přátel Jiříkova a Filipova. To byla opozice typu: vše, co děláte, je špatně. Opravdu mluvili i do věcí, o kterých vůbec nic nevěděli a byli to vlastně odborníci na vše.*

ANO – MÁM

- *Ano, kdykoliv mám dotaz či připomínku, tak si dojednu na úřad a oni mě vyslechnou.*
- *Určitě.*
- *Určitě máme.*
- *Ano, kdykoliv mohu jít na jednání zastupitelstva a říct tam svůj dotaz či připomínku.*
- *Jo asi mám.*
- *Ano klidně. Ale ne na jednání zastupitelstva. Tam sice můžete položit otázku nebo říci svůj názor, ale nikdo si z toho nic nedělá a udělají si to tak, jak chtějí. Třeba veřejné setkání, projednání na určité téma, to by šlo. Kdyby ukázali, že chtějí slyšet názor lidu.*
- *Ano, mohu. Zasedání zastupitelstva je veřejné, a i mimo zasedání je možné říci svůj postoj, názor.*
- *Vím, že kdykoliv mám připomínku nebo dotaz tak mohu říct. Určitě vyslechnou.*
- *Díky své pracovní pozici vlastně ano.*
- *Ano, dá se to. Rada dá i většinou na názor zastupitelstva. Málokdy se stane, že rozhodne jinak.*
- *Ano, řekl bych, že možnost podílet se zde je.*
- *Ano, muž ujít i na zastupitelstvo a tam se vyjádřit.*
- *Funguje zde skvělá takzvaná šeptanda. Pokud se chci k čemukoliv vyjádřit nebo se zeptat, tak možnost je.*

4.4. A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit?

Větší část dotázaných přitom zájem a ochotu se aktivně zapojit přinejmenším deklaruje či rovnou jmenuje oblasti a formu zapojení. Z některých odpovědí je cítit, že by člověk uvítal, aby jej někdo inicioval, vtáhl. Za pozornost stojí formulace typu „ano, budu rád/a“, které dosvědčují, že k plnohodnotné existenci člověka neodmyslitelně patří přispívat, podílet se na utváření svého místa a společnosti.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

RÁD/A BYCH / JSEM AKTIVNÍ

- *Stále jsem aktivní, kdykoliv mi zavolají, že chtějí do TJ Sokol, tak jdu a jsem k dispozici. Budu jen rád, když se to tu bude využívat.*
- *Klidně, určitě.*
- *Moc hezká by byla naučná stezka okolo rybníků, ale jako i s těmi naučnými prvky. Či park u starého hřbitova a propojení těch stezek...*
- *Mám chuť zapojit se do kulturního dění zde ve Filipově, v Jiříkově ne.*
- *Asi ano.*
- *Jasně, stačí říct co je potřeba a klidně se zapojím.*
- *Sponzoruji školku, školu, takže se v určité míře zapojuji.*
- *Nevím jistě, asi se klidně s dalšími spolky zapojíme do spolupráce.*
- *Jsme stále aktivní.*
- *Určitě se budeme chtít zapojit do dění a realizací. Proto i stále pomáháme, když je jakákoliv událost.*
- *Ano, mám chuť se stále zapojovat do kulturního dění a života zde.*
- *Možná bych se znovu zapojila, ale už ne tak jak dříve, už tomu nechci dít tolik času.*
- *Jasně že pomohu, rád.*
- *Podporuji patriotismus, tvorba brožur o našem městě, naučné stezky (infopanely). Děti se zapojily do tvorby cyklo mapy.*
- *Ještě ano, ale už bych chtěla do důchodu, člověk nemá možnost být sám pro sebe, odpočinout si.*
- *Jsem akční člověk v tom, co má smysl.*

- *Ano, klidně se do něčeho zapojím. Budu ráda.*
- *Sice nám už dochází síly, ale snažíme se být aktivní.*
- *Pokud budu mít ještě síly. Stále jsem aktivní.*

NEMÁM ZÁJEM

- *Kdepak.*
- *Kdepak, já mám úplně jiné zájmy a koníčky. To by nešlo dohromady. Zajímám se o psychotroniku a další takové věci.*
- *Así ani už ne.*
- *Nene, já už mám ten svůj klid.*

4.5. Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

Ne všichni dokáží odpověď strukturovat do tří věcí, ale každý po zamyšlení nakonec najde alespoň jedno zastřešující slovo či větu. Mezi respondenty se rýsují především tato tři témata k ocenění:

- **Osobnost současného starosty – aktivní, vstřícný, pozitivní**
- **Zájem o kontakt s občany, komunikativnost**
- **Snaha o rozvoj obce, akčnost**

Celkově je ladění postojů k vedení obce pozitivní. Je cítit že občané vnímají aktuální situaci a někteří komentují proměny, které přineslo toto volební období (kdy je také nový starosta), např. *jednotnější zastupitelstvo; vedení se hodně snaží; kdyby bylo více mladých po boku starosty, tak by bylo i více té chuti a elánu.*

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Starosta je mladý a nový.*
- *Když pan Jurajda pracoval v dětském domově a v domově důchodců, tak tam dokázal dostat příjemnou atmosféru sounáležitosti. Obě místa byla velice příjemná a působila tak.... Živě, příjemně, hezky.. Snad se mu to povede i v této funkci. Zatím to tak nevypadá.*
- *Dělají to dobře, jsou komunikativní, a že chodí městem.*
- *Komunikativnost, a že starosta chodí na své procházky městem za účelem setkat se a popovídat.*
- *Komunikativnost, přátelské jednání.*
- *Že se snaží o ty dotace, aby město vypadalo lépe. Já teda nevím, jaký má město rozpočet, ale určitě to nebude nic extra.*
- *Co bych je oceňovala, ať raději začnou dělat, co mají. A taky ať si hlídají více, jak kdo pracuje. Během pracovní doby jsou někteří klidně 2x denně doma a jiní se nemohou ani zastavit, pač hned dostávají vynadáno.*
- *Jsou vidět, nebo teda alespoň pan starosta. Když je potřeba posekat na náměstí tak neváhá vzít sekačku a prostě to udělat.*
- *Starosta je hodně aktivní. Je vidět, píše i komentáře k příspěvkům. Vede s lidmi diskuze.*
- *Tu snahu, kterou do toho dávají.*
- *Nevím, co bych měl ocenit...*
- *Ochotu komunikovat. Mohu se na kohokoli obrátit a vím, že se odezvy dostane. Starosta má elán, je přátelský.*
- *Asi jen to že současné vedení je aktivní.*
- *Oceňuji, že oproti předchozímu vedení je aktivní a je vidět i slyšet.*
- *Že se zajímají a chtějí změny. Komunikují. Naslouchají.*

- *Oceňuji, že je vidět a slyšet. A ocenil bych, kdyby to tak měli i další zastupitelé. Ale nemá to zase jednoduché, řekl bych, že opozice, kterou má, by byl nelehký úkol pro kohokoli.*
- *Mají snahu cokoli pro ty lidi zde dělat.*
- *Vedení se hodně snaží. Kdyby bylo více mladých po boku starosty, tak by bylo i více té chuti a elánu. Například i to sázení stromů je super nápad. Je fajn že to budou sázet místní, a ne firma nebo jen z technických služeb.*
- *Schopnost naslouchat, nestrannost, patriotismus, vedení obce k rozkvětu a vyrovnaní se tak větším městům.*
- *Nevím, jsou tam teprve rok, tak těžko říci co momentálně by se ocenilo. Reagují rychle, ale opravdu nevím.*
- *Zájem, komunikaci, snahu o zlepšení, informovanost, směr kupředu.*
- *Asi komunikaci.*
- *Starostovi musím pochválit elán, komunikaci, a že je stále v dosahu lidí, udržuje kontakt.*
- *Že je jednotnější zastupitelstvo.*

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU

5.1. Máte nějakou obavu z vývoje? (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)

Zhruba třetina občanů Jiříkova se obává se budoucí vývoj města zejména ve vztahu k narůstající kriminalitě, sestěhování problematických občanů, počtu drogově závislých, vybydlení městských historických domů, nedostatečné práci s mládeží.

Druhá třetina respondentů vnímá své obavy spíše globálně – z migrantů, války, finančním trhem, ekologií.

Podobná část respondentů nevnímá ve svém životě nějaké ohrožení či strach z vývoje a zůstávají optimisty nebo se tím nechtějí dopředu trápit.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

OBECNĚJI

- *Ano, svět a Evropa obzvlášť se pomalu rozděluje na migranty a ty proti nim. Sociály a asociály.*
- *Jo to mám. Jak to půjde dál s financemi, taky ekologie a politika.*
- *Největší strach mám z vývoje války. To jsme i s manželem říkali, že pokud by ta hrozba nastala, že odejdeme ze země*
- *Mám obavu z války. Z války ve světě.*
- *Samozřejmě že mám, jako každý jiný člověk. Vy je nemáte? Nečtete noviny? Nekoukáte na zprávy?*
- *Jako asi nějaké obavy jsou, to vždy. Ale je to spíše celkově než jen pouze zde.*
- *Mám obavu, že to, s čím se momentálně potýká Německo ohledně uprchlíků, přeroste i tam přes hlavu a zasáhne nás to.*

MĚSTO A REGION

- *Když se bude nadále zde stavět a prodávat veškeré pozemky, tak nebudeme mít, kde parkovat hosty na tradiční Filipovskou pouť.*
- *Ano, pokud se nenajde někdo, kdo se chopí mládeže, tak nevím, kam to dospěje.*
- *Neumím si ani představit, jak to půjde tady ve výběžku dál. Pokud sem stále budou vystěhovávat rodiny nepřizpůsobivých z velkých měst. Ta koncentrace tady je prostě už teď velká, jsme mále městečko.*
- *Mám, jak to bude dál pokračovat s odsouváním problémových lidí do pohraničí. To sebou nese i míra kriminality, narkomani...*
- *Mám obavy, jak dopadnou městské historické domy, když v nich žijí sociálně slabé rodiny.*
- *Z narůstající kriminality a drogově závislých.*
- *Mám obavu, jak to půjde dál s posíláním problémových lidí sem k nám, aby se jich ve velkých městech zbavili a ten problém se rozprostřel, jak oni to vlastně říkají.*
- *Že přeroste ten problém s problémovými obyvateli (tím nemyslím pouze cikány!).*

NEMÁM, ZŮSTÁVÁM POZITIVNÍ

- *Vůbec ne. Nač se trápit něčím co ani nemusí nastat.*
- *Je zbytečné mít obavy z něčeho co se ani nemusí stát.*
- *Ne, nemám. Zůstávám pozitivní.*
- *Ne!*
- *Ne to nemáme.*
- *Je na místě mít obavy, ale zůstat optimisty.*

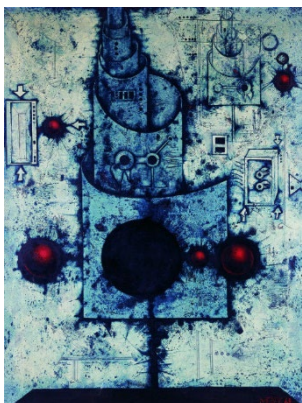
5.2. Kdybyste chytil/a zlatou rybku a mohl/a si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

Na závěr dostali občané imaginární možnost vyslovit pro svou obec jedno dvě tři přání. Schematicky bychom mohli hlavní postřehy a přání shrnout zhruba do těchto tří kategorií:

- Dobré soužití a vztahy – více aktivních spoluobčanů, skvělé lidi a lepší časy
- Socio-ekonomický rozvoj (řešení sociálních problémů, práce s mládeží, zajištění financí, dostatek pracovních příležitostí)
- Občanská vybavenost pro každodenní

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

- *Vodovod, aktivní občanství, aby se udržel sokol.*
- *Finance na opravu kostela a domova důchodců, ten to potřebuje asi nejvíce. A vodovod do Filipova. I když raději opravit domov důchodců než ten vodovod.*
- *Ať je to tu stejné.*
- *Ty jo... asi bych udělala kino, ty obchůdky, aby měli lidi práci a my kde se setkávat s ostatními během nákupů, a aby tu jednou žili i mé děti.*
- *Skvělí lidi, dotace, energii.*
- *Finanční rozvoj (s tím se pojí spousta dalšího), asi rozvoj města a dostupnost.*
- *Schopný lidi, aby udělali konečně pořádek a vyhnali ty cikány odtud.*
- *Tak asi bych obci přála finance, pak hezký život všem a zubaře. Kvalitního zubaře.*
- *Dobří lidi a finance.*
- *Dobří a spokojení lidi.*
- *Lepší časy k žití, všem.*
- *Bezva poštu (co má srdce). Opravnu věcí, co je třeba, ale bez typických obtíží a průtahů. A aby se zrealizovalo to kino.*
- *Aby se opravily roubenky a dobří lidi.*
- *Opravené kino a další domy, nejen v centru města.*
- *Zrušit bistro, hřiště pro mladé, aktivní spoluobčany, co nepřehlídí.*
- *Určitě finance, pomocí nich se dá udělat mnoho. Dobří lidi v komunitě (velké občanství, které spolu umí mluvit a spolupracovat)*
- *Určitě finance a více aktivních lidí, a aby to tu zůstalo stále hezké a klidné.*
- *Vyléčit všechny nemoci (ale to vím, že nejde). Aby vydrželo mladé vedení, elán a chuť povznést město.*
- *(dlouhé zamyšlení) Aby všichni k sobě přistupovali s láskou a bez odsuzování. Proměnil by se tak celý život zde.*
- *Aby na sebe byli lidé hodní. Mladí se tu měli dobře a vraceli se sem. Více zaměstnanosti a peněz.*
- *Práci v místě.*
- *Asi finance, s nimi by se dala udělat spousta věcí, co by vyřešili i některé problémy.*
- *Aby se vrátila na město matrika a zvýšili se i pravomoci malých měst.*
- *Já bych si přál, aby se při rozdělování peněz více myslelo na menší města, a ne aby to vše shrábla ta velká, regionální.*

Communitas Šluknovsko

Vstupní snímek – Krásná Lípa

Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel města Krásná Lípa

M. Medek: Stůl stavitele věží

Vstupní snímek – Krásná Lípa. Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel města Krásná Lípa

Autorský tým:

Kateřina Vyhnánková, Petr Jíra, Alžběta Říhová, Lenka Petráková, Jana Malkusová, Dagmar Hadravová

Institut kritického myšlení, Fakulta sociálně ekonomická Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.

2024

Projekt „Communitas Šluknovsko“, registr. č. CZ.03.03.01/00/22_022/0001407, je podpořen v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

OBSAH

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ.....	92
CELKOVÝ PŘEHLED O OBCI.....	93
PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ.....	94
1. KRÁSNÁ LÍPA	94
2. VIZE.....	102
3. JÁ A OBEC	109
4. PROGRAM ROZVOJE OBCE	125
5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU	129

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ

Tento materiál vznikl na základě záznamů z 31 rozhovorů s obyvateli Krásné Lípy, z toho 3 skupinové a celkem tedy se 37 lidmi, s kterými vedla komunitní pracovnice v průběhu druhé poloviny roku 2023. Struktura hloubkových rozhovorů vychází z Metodiky Integrovaného rozvoje obce (IRO), kterou vytváří Institut kritického myšlení / Univerzita J. E. Purkyně. Smysl rozhovorů je dvojitý. Za prvé iniciuje a provází občany reflexí hodnot a svého vztahu k místu, která se uskutečňuje skrze jejich jednání. Za druhé poskytuje dialogická metoda také základ pro budování osobní komunikace a vztahu komunitního pracovníka s občany. Doporučení na respondenty jsme získali od pana starosty a metodou sněhové koule se komunitní pracovníci otvíraly dveře k dalším respondentům. Složení respondentů:

Krásná Lípa se skládá z několika místních částí: Vlčí Hora, Sněžná, Zahrady, Kyjov. Snahou bylo oslovit dotčené ze všech místních částí. A to v co možná nejširším věkovém spektru. 64 % respondentů žije ve středu města (sídliště, náměstí a přilehlé ulice), 36 % v okrajových částech obce. Zhruba polovina oslovených jsou aktivními v místní, kulturní a spolkové činnosti a v zastupitelstvu města.

Děkujeme za čas a za otevřenost v rozhovorech všem, kteří souhlasili s rozhovorem a našli si na něj prostor. Většina rozhovorů trvala hodinu a půl až dvě hodiny času. Rozhovory jsme v tomto shrnutí kódovali v otevřeném kódování a nabízíme výstup, který by co nejplastičtěji a nejautentičtěji zachytil výchozí situaci a náladu v obci na začátku působení komunitní pracovnice v Krásné Lípě, abychom dokázali:

- (v) Co nejlépe navrhnout cíle a strategii jejího působení v návaznosti na existující záměry a aktivity, které se v rozvoji Krásné Lípy dějí.
- (vi) Vyhodnotit dopady, posuny a podmínky k nim v jednotlivých letech jejího působení – a to jak v rámci Krásné Lípy, tak v porovnání s dalšími čtyřmi obcemi zařazenými do projektu na podporu komunitního rozvoje a péče o komunitu MAS Český sever (odladěný strukturovaný rozhovor je využíván ve stejném znění otázek také v dalších obcích).

Rozhovor byl obecně strukturován následovně:

1. KRÁSNÁ LÍPA – obecná reflexe vztahu obyvatel k místu, hodnocení kvality života zde

Když se řekne Krásná Lípa – která 3 slova se vám vybaví jako první? Jak se vám v Krásné Lípě žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času? Jak moc je pro vás důležitá vaše obec? Považujete se za patriota? Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

2. VIZE – vize rozvoje obce, představy obyvatel o její budoucnosti, růstu a podobě

Jak vidíte Krásnou Lípou za 20 let? V čem bude obec jiná? V čem bude stejná? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

Jak vidíte Krásnou Lípou za 3 roky? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

3. JÁ A OBEC – co dělá obec pro obyvatele a co dělají obyvatelé pro obec?

Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje? Co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

A co děláte pro obec vy? Čím vy přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili? Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé v obci vzájemně znali / scházeli? Máte v obci dostatek příležitostí k setkání? Jak k mezilidským vztahům a komunitnímu životu přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé? Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Pokud byste se ocitli v nouzi, spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce? Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci? A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace (služby?) Jak mělo by být?

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE – jak je sdílen a vnímán program rozvoje obce, jaká je participace občanů na utváření místa a rozvoji obce?

Krásná Lípa má program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem? Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo, rada a městský úřad? Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet? A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit? Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU – obavy, hrozby, přání a touhy

Máte nějakou obavu z vývoje (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)? Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

CELKOVÝ PŘEHLED O OBCE

Oslovení respondenti byli vždy vstřícní, pouze dva odmítli, s tím, že jsou momentálně ve špatném rozpoložení vůči obci. Respondenti byli překvapeni druhem otázek, neuměli si představit, jak bude rozhovor probíhat, i když jim to bylo vysvětleno. Někdo si myslel, že to bude vyplnění ANO-NE a jiní si představovali rozhovor do novin. Při rozhovorech se každý zamýšlel nad svým životem v obci a skoro všichni se shodují nad tím, že vlastně ani nevědí, co se v obci do budoucna chystá. Pouze odhadovali, když si vzpomněli, co se kolem staví, či již postavilo. Nikdo si ani nepamatoval, kdy by jim obec někdy nabízela účast na nějakém rozhodování o něčem, či chtěla znát jejich názor. Vnímají, že se v obci dějí velké změny, jak stavební – různé opravy budov či výstavba rodinných domků, tak úprava zeleně. Tím, že nemají informace o dění v obci, vznikají mezi lidmi domněnky a dezinformace.

Na základě 30 rozhovorů, které provedla komunitní pracovnice s občany během podzimu 2023 lze shrnout následující hodnoty, priority a obavy občanů.

Co obyvatelé na životě v Krásné Lípě oceňují:

- Hezké malé město
- Zasazené v krásné krajině a přírodě; symbolika národního parku
- Péče městského úřadu o vzhled obce a technické služby
- Podpora kultury a společenského života ve městě

Nedostatky uvádějí zejména v oblastech – nejčastěji zmiňovaná témata, obecná shoda:

- Problém vandalismu, agresivního chování a nedodržování nočního klidu na náměstí, absence městské policie
- Špatná komunikace s občany, nezájem o občana
- Problém zdravotnictví
- Nedostatek vhodných obchodů a pohostinství (hospoda/kavárna)

VIZE A OBAVY

Napříč občany panuje vysoká místní identita. V rozhovorech se opakují témata a přání, z nichž lze shrnout vizi dobré obce:

Městečko v přírodě – útulné klidné městečko s dobrými mezilidskými vztahy a plnohodnotným zajištěním občanských služeb pro život.

OBAVY

- Obava ze sociálních proměn města a regionu,
- Obava z periferizace regionu
- Pocit, že město se vyvíjí směrem, který není pro ně – pro obyvatele. Pocit, že se nemohou účastnit a nevědí o rozvojovém směru a utváření místa, kde žijí.
- Neznalost, dohady, zklamání a ironie, které občané v rozhovorech sdělují, jsou implicitním apelem – a též příležitostí, že by vedení obce mělo s občany vést dialog.

PRIORITY PRO ROZVOJ OČIMA OBYVATEL

Z rozhovorů vyplývají tyto čtyři hlavní prioritní oblasti:

5. Dobré soužití v multikulturní společnosti
6. Bezpečí a dobrý pocit ve veřejném prostoru
7. Prosperita socio-ekonomický rozvoj
8. Občanská vybavenost pro každodenní život

PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ

1. KRÁSNÁ LÍPA

1.1. Když se řekne Krásná Lípa, která 3 slova se vám vybaví jako první?

Proč se ptáme:

Otevírací otázka dává prostor pro spontánní asociace obyvatel s obcí: co se jim vybaví jako první, s čím si obec primárně spojuje, jak pojmají základní vazby na obec.

Cílem otázky je uvést rozhovor a jeho neformální atmosféru: půjde o to, jaký máte vztah k místu, kde žijete, a jak se vám v obci žije. Záměrem je ukázat, že nejde primárně o dotazník zjišťující potřeby, požadavky na obec, stížnosti, přání apod., ale o celistvější zamyšlení občana nad životem v obci a příležitost se zastavit a klást si otázky, na něž obvykle nebývá čas.

Co se dozvídáme:

Rýsují se zde čtyři základní slova a nálady: domov a rodina, krásné město, příroda a národní park, cikáni.

Interpretace nemůže být provedena pouze obsahovou analýzou (např. počítání výskytu klíčových slov), ale diskurzivní analýzou (jež zkoumá proces, jak se významy utvářejí a jak je člověk kategorizuje; a také jak ovlivňují dění reality):

Demonstruje to typickou reakci, kdy vztah k místu člověk vnímá primárně na emoční úrovni - jako cit, pocit, sentiment. A protože emoce je zatím ještě nestrukturovaná (z hlediska myšlení), je nutno je číst jen jako první orientační signály. A důležité je uvědomit si, že nejde jen o význam samotného slova, ale vůbec význam toho, že a jak je slovo vůbec použito.

Jsou totiž slova, jako je „**domov**“ nebo „**cikáni**“, která jsou zde jasně spojena s hodnoticím soudem, jednoduše řečeno – s kladnou či zápornou emocí, která není jen individuální, ale je součástí sdíleného sociokulturního vzorce. Zároveň je zapotřebí je vnímat jako prekoncepty obyvatel (intuitivní soudy, používání reliktních či střípků cizích myšlenek, přesudků apod.) „Domov a rodina“ jsou obecně vnímány jako libá slova, libé emoce; slovo „cikáni“ nese v promluvě respondenta z většinové společnosti zápornou emoci.

A pak je tu slovo, kde zatím ještě není hodnoticí soud vyřčen, jako u příkladu „**národní park**“, kde se až v souvislosti s dalšími otázkami rozplétá, zda je to hrdost a uznání (chvála přírody, ocenění jednání (vznik NP) pro ochranu přírody apod.) nebo nakolik má negativní konotaci na přílišnou otravnost turistického ruchu a overturismus.

Čili už zde se jasně ukazuje, proč stručné ankety a dotazníky, pocitové mapování má jen omezený význam, že je potřeba je brát jen jako indikativní výsledky s vědomím, že zdaleka nejsou schopny rozkrýt celek. Na něj je nutno se naučit ptát, rovněž jako se naučit interpretovat zjištění nejen obsahovou analýzou, ale i kritickou analýzou diskursu (nejen co, ale proč a jak se říká, kde to má kořeny a rizika, a jak s nimi pracovat). Proto rozhovor komunitního pracovníka (dále též „KP“) s občany pokračuje a KP má významnou roli moderátora a facilitátora rozhovoru, aby nezůstal jen u povrchních odpovědí.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Domov, rodina, příroda*
- *Krásná, přátelé, parková úprava*
- *Domov, cikáni, rodiče*
- *Dětství, cikáni, přerostlá zeleň*
- *Lípa – strom, národní park, drsný sever*
- *Národní park, pivovar, cikáni*

V případě Krásné Lípy je velmi specifická situace tím, že jméno obce u řady obyvatel vyvolává tendenci se vyjádřit k adjektivu „krásná“. Případně adjektivu variovat.

- *Třetina obyvatel zařadila mezi tři klíčová slova – slovo „K/krásná“.*
- *V jeden čas byla Krásná Lípa hodně omšelá a bez života, ale teď už zase žije.*
- *Už zase krásná. Jsem pamětník.*
- *Černá Lípa – to je vizitka na tom náměstí ani ti turisti si nemají, kam sednou.*
- *Hezké město, hezké okolí*
- *Krásná. Ale ošklivá kašna, ošklivý vánoční strom.*
- *Naše krásná lípa – myslím strom na náměstí.*

1.2. Jak se vám v Krásné Lípě žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času?

Proč se ptáme:

Druhá otázka se věnuje širšímu subjektivnímu hodnocení kvality života v obci. *Je to první otvírací otázka na hodnocení kvality života, zatím obecná a nestrukturovaná, což dává možnost více prozkoumat mínění obyvatel o dvou základních otázkách: jak posuzují kvalitu života (co pro ně znamená, jak ji vykládají) a jak posuzují svou obec (včetně individuálních pojetí pojmu „obec“).*

Zhruba polovina dotázaných začíná svůj příběh v obci slovy, že se sem přistěhovali odjinud (v širokém časovém rozptýlu, řekněme od 5 do 50 let). *Důvody a doby, kdy se sem přistěhovali, se odrážejí v jejich subjektivním hodnocení proměn života ve městě. Při interpretaci odpovědí je potřeba toto odlišovat a distinktivně uzávorkovat ryze osobní příběh (života-běh) od postřehů relevantních pro celou obec, jakkoli je to v osobním příběhu člověka neoddělitelné (čemuž se však bude KP věnovat na jiné rovině své komunikace s občany). Analogicky to platí i pro rodáky a jejich aktuální věk.*

Co se dozvídáme:

Zhruba polovina lidí odpovídá stručně (zůstávají u první rychlé reakce): dobře. Případně svou promluvu rozšíří o vlastní životní cestu (jak vnímají proměny sebe, domova a obce v čase), k čemuž je podotázka vyzývá.

Můžeme tedy konstatovat, že zadání otázky zde funguje tak, jak jsme zamýšleli: aby respondent v přemýšlení o obci a kvalitě života vnímal sebe sama jako součást dění, tedy utváření skutečnosti obce, nikoli jen jako externího pozorovatele.

Druhá polovina považuje za důležité svůj postoj (žije se mi tu dobře / jakž takž) také argumentovat. Vynořují se zde tak problémové okruhy. (Viz níže.)

ILUSTRATIVNÍ V ÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

DOBŘE / VELMI DOBŘE (polovina odpovědí)

- Dobře, mění se k lepšímu.
- Zlepšuje se to tu (infrastruktura, zeleň).
- Vzhled města je hezčí, je tu nová kanalizace, chodníky, upravené parky, hřiště pro děti
- Jako dítěti se mi tu líbilo, s věkem přibývají starosti a zodpovědnost a asi ani rodiče to neměli lehké, teď to vidím, když mám děti.
- Žije se mi tu dobře, život se mi změnil podle toho, jak jsem rostl. Jinak jsem to vnímal jako dítě, jako mladý dospělí a teď jako otec dětí.
- Žije se mi dobře. Tak já jsem rodák, život v obci se pro mě změnil v průběhu času tak jak jsem rostla.
- Žije se nám tu dobře, město prokouklo. Vznikl Národní park, a tím se to všechno pozvedlo.
- Žije se mi tu dobře, všude kolem je příroda, chodíme s dcerou na procházky do okolí.
- No rozhodně obec postupem času vzkvétá.
- Koupili jsme s přítelkyní domek. Je to vlastně část vyloučené lokality. Ale už jsem si se sousedy nastavil pravidla a začalo soužití fungovat. Takže se mi tu žije dobře.
- V obci se mi žije velmi dobře. Dříve jsem učila na zdejší ZŠ. Teď už jsem v důchodu a vdova. Mám funkční rodinu a kolem sebe dobré sousedy.
- Žije se mi tu dobře. Ráda chodím na akce, které se tu pořádají. Ráda chodím na procházky do přírody.
- Žiji zde 5 let, je tu spousta vyžití pro děti.

DOBŘE, ALE:

- Teď převážně všechny krámký na náměstí okupují Vietnamci, zboží kupují v Marketech a nám ho tady za drahé peníze přeprodat.
- Žije se mi tu moc dobře, teď na podzim života mi akorát zneprjemňují klid nově nastěhovaní cikánští sousedé.

JAKŽ TAKŽ / NIC MOC – a pojmenování problémů:

- *Těžce se tu vydělávají peníze.*
- *Je tu přerostlá zeleň. Čím dál víc cikánů. Stala se z nás vyloučená lokalita.*
- *Až postupem času, když přišly děti tak začala být shánka po lékařích, obchodech a tak. Zjišťovali jsme, že tu není kvalitní lékařská péče.*
- *Myslela jsem si, jak si polepším, že se s Jiříkova přestěhuji do lépe občansky vybaveného města a ono to tu bylo a v něčem stále je podobné.*
- *Ted' je tu nezaměstnanost, mladý lidi jsou někde pryč za prací.*
- *Máme to tu hezký, to opravdu ano. Rodiče s dětmi mají vyžití na hřištích. Poslední dobou to tu je samý turista, že mě už ani nebaví chodit na akce, protože se s místními ani moc nepotkám.*

JAK PRO KOHO – rozdílné pohledy na stejnou věc:

- *Přistěhovala jsem se sem v roce 2003. Dříve tu bylo málo obchodů, nebyl žádný výběr, ale to se zlepšilo, a dostupnost ostatního nakupování je v sousedních obcích. Docela se dá zajít i večer na večeři, když přijedou známí.*
- *Obec se mi líbí, ale musím si pro všechno dojet.*
- *Není tu žádná normální hospoda. V pivovaru už mě nikdo dlouho neuvidí.*
- *Co se změnilo, jsou obchůdky, dříve tu bývaly. Ted' převažují Vietnamci. Oblečení a obuv je nekvalitní. Potraviny drahé.*

1.3. Jak moc je pro vás důležitá vaše obec?

Třetí otázka je formulována takto široce, aby umožnila každému zvolit svou vlastní linii odpovědi, kterých se zde nabízí několik (a budou postupně explicitně položeny v následujících otázkách zejména okruhu č. 3). U odpovědí sledujeme různé výklady pojmu obce a její důležitosti (záměrně se neptáme na funkce či jakékoli jiné zužující obrazy). Zatím to tedy není explicitní, ale nás zajímá vztah člověka k obci, hodnotová orientace člověka a napětí mezi vnímanou realitou („jak aktuálně je“) a vnímanou hodnotou („jak to má být“).

Pro většinu dotázaných je obec důležitá. A vyjadřují to především vazbou na rodinu, domov, práci a přátele (mají tu domov, vychovali tu děti, pracují tu).

Také už se zde projevují osobní pojetí pojmu „obec“ a postoje k obci. Charakter odpovědi je potom odvislý od toho, zda dotazovaný vnímá obec jako obecní úřad nebo jako místo, kde žije. Tato různá pojetí ještě budeme zkoumat podrobněji v otázce č. 2. („Je pro mě důležitá, jsem ráda, že někam patřím“, kde je obec spíše celkem, územním společenstvím - versus „Jako občan jsem spokojená, ale podnikatelé to nemají s obcí jednoduché“, kde je obec vnímána jako obecní úřad.).

„Důležitost“ obce lidé formulují také slovesy: vybudovali jsme, pořádáme /děláme něco, patřit někam, jsem hrdý (na svou obec), trápí mě tu něco apod.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

JE DŮLEŽITÁ (tři čtvrtiny)

- *Je to můj domov, vychovala jsem tu dvě děti, mám vnoučata, přátelé.*
- *Do rodného kraje jezdím za příbuznými na návštěvu a moc se vždy těším domů do Krásné Lípy. Už když se blížím a vidím tu přírodu, jsem spokojená a pyšná, že tu jsem.*
- *Ted' už ano, mám tu živnost, domov, rodinu a přátele.*
- *Já už jsem v důchodu, vím, že tu dožiju, a už mi asi tak jedno jak to v obci funguje a jakým směrem se ubírá. Mám svoje zájmy, ty si pěstuji a jsem tak nějak v pohodě.*

- *Je dobré osobní jednání se starostou. Já si myslím, že když starosta ví, že nám jde o stejnou věc tak se lépe věci řeší.*
- *Je to pro mě velmi důležité. Jsem moc ráda, že někam patřím, že někoho jsem. Jsem součástí obce. Já pocházím ze Slovenska. Do Krásné lípy jsem přišla v 15 letech do učení jako šička.*
- *Hodně, vyjde mi vstříc, když pořádáme aktivity souboru.*
- *Je to pro mě zázemí, kolem mě jsou dobří lidé, jsem tu spokojená.*
- *Je to můj domov, mám tu práci, za kterou jsem se přistěhovala, děti tu navštěvují základní školu – alternativní vzdělávání.*
- *Obec je pro mě důležitá, koupili jsme dům od obce. Jako občan jsem spokojená, ale podnikatelé to nemají s obcí jednoduché.*
- *Bydlím tu, mám tu práci – to je důležité. Někdy bývám skeptická, mohli by tu být lepší podmínky. Manžel mi stále připomíná, ať myslím pozitivně. Region tu hodně pozadu oproti jiným blíž do středu. Selhává tu doprava v době, kdy děti jezdí do školy, někdy se ani nedostanou ráno do autobusu.*
- *O tom jsem nikdy nepřemýšlela, ale jsou kolem mě dobří lidé, jsem tu ráda. Ale tu důležitost nedokážu odhadnout.*
- *Ano je pro mě důležitá, pracovala jsem tady, narodily se mi tu děti, prožila jsem tady všechny životní události. Trápí mě, že fabrika je v zuboženém stavu. A vůbec že spousta domů se tu zbourala. Ale vím od syna, který se zabývá životním prostředím a pracuje na památkovém úřadě, že tu máme nejčistší ovzduší.*
- *Ted' už důležitá, když jsme si tu koupili dům a založili rodinu. Ale já jsem chtěla odejít. Ted' už nás všichni znají, manžel si vybudoval dobrou pověst.*

NENÍ DŮLEŽITÁ (jen několik málo odpovědí)

- *Asi není.*
- *Není důležitá, nemám vazby.*
- *Jsem sice rodák, ale důležitá pro mě obec není.*
- *Moc ne*
- *Už mě moc nezajímá, moc se pro nás nedělá, jenom, aby se tu líbilo turistům, rozprodávají se domy, pak v nic bydlí cikáni, jsou už po celé Lípě.*

1. 4. Považujete se za patriota?

Toto už je explicitní otázka na vztah k obci, k místu, kde člověk žije, k regionu. Sledujeme, jak lidé formulují místní identitu.

Dvě třetiny se prohlašují za patrioty. Někteří si nejsou jisti a nevědí, jak na otázku odpovědět. Pár lidí jasně odmítá, že by patrioty byli. Zajímavé je sledovat, čím lidé svůj postoj zdůvodňují: někteří vážou „patriotismus“ na fakt, zda se narodili či nenarodili (např. *Ano, narodil jsem se tu. / Ano, ačkoli jsem se tu nenarodil*); někteří spojují to, že jim na obci záleží, s tím, že je potřeba se o věci kolem sebe nějak aktivně zasazovat.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO:

- *Ano.*
- *Ano; jinak bych nedělala to, co dělám.*
- *Považuji se za patriota, je to moje domovina. Záleží mi na obci.*
- *Ano, jsem hrdý patriot, hrdě i odpovídám, když se mě někdo zeptá, odkud jsem.*

- *To zase ano. Proto mě všechno štve. Když jsem byl malý, tak jsme odstěhovali a v dospělosti jsem se vrátil. Mám to tu rád.*

TAK NAPŮL:

- *Nevím, tak na půl.*
- *Byla jsem velký patriot dříve, teď už jenom malý, některé věci mi už jsou i jedno. Ono se nedá všechno předělat a já se s tím postojem smířila.*

NE:

- *Nepovažuji, já se tu nenarodil.*
- *Nepovažuji se za patriota.*
- *Ne.*
- *Asi ne.*

1.5. Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

Krásná Lípa má téměř 3,5 tis. obyvatel. Téměř 3 tis. žijí v centrální městské části; celkem je tu 9 obecních částí, z nichž pouze Krásná Lípa má městský charakter, ostatní mají venkovský charakter a jsou obydleny v řádu desítek obyvatel. V současné době máme zaznamenány odpovědi jednoho procenta obyvatel. Jak na pozitivěch, tak negativěch se ukazuje, že dosavadní počet rozhovorů reprezentuje zatím velmi malý vzorek občanů. Doslova každý respondent si všímá „svého“ tématu/problému, odpovědi jsou tematicky i postojově roztržité. Otevřenost této otázky umožňuje získat pestrou mozaiku postřehů a komentářů k obci. A zároveň poukazuje na názorovou nesourodost, odhaluje otázky a témata, u nichž neexistuje sdílená vize nebo veřejná diskuse, eventuálně ukazuje, že se občané diskuse neúčastní. Odpovědi tak označují oblasti, jimž by bylo žádoucí ze strany vedení obce věnovat pozornost / a zasluhují větší prozkoumání ze strany komunitního pracovníka v další fázi jeho práce v obci.

Celkové hodnocení, **co mají občané na Krásné Lípě nejraději**, lze shrnout slovy: městečko v přírodě – je to kousek do přírody a zároveň je to město se službami.

K míře spokojenosti s občanskou infrastrukturou se však objevuje napříč jednotlivými postřehy polemika. (viz dále).

V postoji k tomu, **co jim vadí**, se obyvatelé ve velkém množství shodují na problému vandalismu, hluku a nevybíravého chování některých obyvatel na náměstí, které je způsobováno patrně malou, ale výraznou a výrazně obtěžující skupinou obyvatel, a je zmiňováno zejména v letním období. Většina dotázaných tyto problémy přičítá „cikánům“. Zde lze ocenit a vyzdvihnout takové odpovědi, které nejsou generalizující.

- *Co se mi nelíbí, je kravál a bordel na náměstí a kolem v přilehlých částech přes den na taky v pozdních večerních hodinách. Mluvím o cikánech. Několikrát mě vykradli, neumí se normálně bavit, hulákají po sobě na veřejnosti, poflakují se celé dny na náměstí. Politika jim nahrává tak proč ne. Já nejsem proti této menšině zaujatý, jsou tu i pracující, děti chodí řádně do školy, ale ti uřvaní a poflakující nás nerespektují a svým chováním nás obtěžují.*
- *Vadí mi, že v nočních hodinách vybírají někteří spoluobčané kontejnery, dělají hluk a pak je kolem nepořádek. Vyberou i kontejnery na textil, roztrhají pytle a pak se to tam válí. Je to nějak špatně zabezpečené.*
- *Vadí mi častá devastace veřejného majetku, altány, lavičky, herní prvky na hřištích a další a další, ta lhotejnost některých obyvatel, převážně mladých.*

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- **MÍRA OBČANSKÉ SPOKOJENOSTI S DOSTUPNOSTÍ A KVALITOU ZDRAVOTNÍ PÉČE**
 - *Vadí mi nedostatečná zdravotní péče*
 - *Nekvalitní lékařská péče.*
- **SITUACE SENIORŮ**
 - *Nemáme se kde scházet. Dříve jsme se scházeli v kině – kulturním domě. Měli jsme klubovnu v patře, kde bylo dvojité schodiště, tak se skoro nikdo nevyškrábal. Tak nám dovolili, že může využívat prostory v přízemí. Nová stávající ředitelka nás postupem času vyšoupla. Prý to tam potřebuje pro někoho jiného. Ted' se scházíme na různých místech, jsme rozdělený do několika skupin, protože se nikam nevejdeme, ale víme o sobě a víme i akcích, které se chystají.*
 - *Přáli bychom si Klub pro důchodce ve městě. Kam by se dalo zajít, když se čeká na autobus, nebo jen tak když jdeme do města na nákup tak se tam stavit na kus řeči.*
 - *Ted' město pořádalo výlet do Prahy do senátu. Mohli jenom někteří z pečovatelského domu. Jiným bylo řečeno, když tam nebydlí, tak nemůžou. Lidé z úřadu jet mohli a důchodci nejsou. Z Vlčí Hory (část obce) důchodci mohli, a taky nebydlí v pečovatelském domě. Zařídili jsme si členství v Klubech důchodců ve Varnsdorfu a Rumburku. Platíme tam členské příspěvky a můžeme na levné výlety.*
 - *Chybí m, že už nemají děti vystoupení. Chodily za námi do pečovatelského domu.*
- **KOMUNIKACE MĚSTSKÉHO ÚŘADU VŮČI OBYVATELŮM**
 - *Byl by potřeba větší soulad s obyčejnými lidmi, naslouchat jim. Umět přijímat kritiku. Taky se mi nelíbí propagace městských akcí, je nedostatečná, nejsou kolikrát plakáty třeba ples. Webové stránky jsou zoufalé.*
 - *Vadí mi, že když nemáte na MěÚ známi tak se ničeho nedomůžete, nic se nedozvíte, třeba jako, ples města.*
- **MĚSTO PRO TURISTY VERSUS PRO OBYVATELE**
 - *V obci se dělá hodně spíš pro turisty, obyčejní domorodí lidé to nevyužijí.*
 - *Nelíbí se mi, že je tu někdy až moc turistů.*
 - *Přistěhovala jsem se do Krásné Lípy před 6 lety ze středních Čech. Nejdříve jsme do tohoto kraje jezdili jako turisti. Několikrát jsme byli ubytovaní v sousedních obcích. Během let jsme se stali aktivní v místním turistickém spolku a přijížděli jsme na jejich akce. Pak jsme se rozhodli, že se sem přestěhujeme.*
 - *Žije se nám tu dobře, město prokouklo. Vznikl Národní park, a tím se to všechno pozvedlo.*
- **HEZKÁ ÚPRAVA CENTRÁLNÍ ČÁSTI MĚSTA VERSUS NEPOZORNOST ÚŘADU VŮČI OKRAJOVÝM ČÁSTEM / ZÁJEM ÚŘADU O ZVELEBOVÁNÍ OBCE (ZEJM. FLÓROU) NA ÚKOR JINÝCH ROZVOJOVÝCH OBLASTÍ**
 - *Ve srovnání s jinými obcemi to tu máme moc krásné, jinde jsou docela s tou úpravou obcí hodně pozadu.*
 - *Vadí mi, že jsme odsunutí od investic obce. Moc se do naší části neinvestuje.*
 - *Vadí mi hustě osázené obydlené plochy. Někteří ani nevidí z oken, mají před okny keře a stromy. Zeleň je krásná, ale ti, co rozhodují o tom, kam co vysadí, by měli taky přemýšlet, jestli to nebude nepraktické. Ať si projdou ty byty v přízemí po celém sídlišti a uvidí, jak je to obtěžující ta jejich zeleň.*
 - *Máme tu krásně upravené parky. Co mi vadí, že ta úprava obce skončí v určité části a některé ty postranní části jsou takové pro ostudu. Nevím, zda to je soukromé či obce, ale mohlo by se s tím něco udělat.*
 - *Vyseká se tráva (nebo rákos nebo něco takového) a nechá se ležet na stezce kolem Křinice. Hnije to, smrdí to tam, no ostuda.*

- *Je tu hezky upravené prostředí, udržuje se v centru pořádek. Dbá se na přírodní styl. Ale přijde mi, že to je jenom na venek. V Buku to už je horší. Čím dál od centra obce tak tam už je ta úprava a pořádek horší.*
- *Nejraději mám na obci, že je tu krásná příroda i uvnitř obce je plno zeleně, kvůli tomu všemu jsem si tuhle obec vlastně vybrala pro přestěhování.*
- **RŮZNÁ MÍRA OBČANSKÉ SPOKOJENOSTI SE SKLADBOU MÍSTNÍCH OBCHODŮ A POHOSTINSTVÍ**
 - *Vadí mi, že tu nejsou obchody, musím se spokojit se zbožím co je ve stávajících nebo musím jezdit do sousedních měst, když chci něco kvalitního.*
 - *na občerstvení můžeme do Lučního baru na Kamenné Horce*
 - *Jsem rád, že se dá, kam zajít s přáteli, takže pivovar*
 - *Že je kam zajít s přáteli na pivo či kávu.*
 - *Co mi vadí, jsou vietnamské obchody. Mají to velmi drahé a nekvalitní, někteří špinavé. Taky tu chybí nějaká jiná restaurace, než je pivovar. Tam je předraženo.*
 - *Vadí mi, že se v týdnu po 17 h se nedá zajít někam na kávu. Do pivovaru se mi nechce, je to tam takové neosobní, myslím nějakou kavárničku.*
- **RŮZNÁ MÍRA OBČANSKÉ SPOKOJENOSTI SE SKLADBOU SPOLEČENSKÝCH A KULTURNÍCH AKCÍ**
 - *Je tu málo kultury*
 - *Pořádají se zde zajímavé akce.*
 - *Líbí se mi, když pořádáme Masopusty, schází se tam různé party lidí. Ráda pořádám akce se souborem pro normální obyčejné lidi.*
 - *Je tu spousta akcí. To mě baví.*
 - *Mám ráda, že se tu pořádá spousta akcí, na všechny chodím.*
- **ROZDÍLNÉ ZKUŠENOSTI S JEDNÁNÍM NA MĚSTSKÉM ÚŘADĚ, S MĚSTSKOU DOTAČNÍ POLITIKOU**
 - *Obec vychází lidem vstříc.*
 - *Vadí mi, že má Město na každého jiný metr*
 - *Vadí mi, že je možné odkoupit dům od obce a pronajmout v něm byty lidem co nepracují – přijdeme mi to jako obohacování. Měla by být nějaká regulace prodeje obecních domů a majetku celkově. Myslel jsem, že domy od obce se prodávají s určitým zájmem a ví se co tam bude majitel podnikat.*
 - *Líbí se mi, že se Krásná Lípa vrací do krásy. Ale už nebude taková, jaká byla na historických fotkách. Nejsou tu ti původní obyvatelé – vystěhovaní Němci ani jejich potomci. Dále pak vedení a rozvoj obce od revoluce až po dnešek.*
 - *Starosta funguje, neznamená, že když není něco hned, že to nebude vůbec*
 - *Jak je to tu upravené, postavilo se tu spousta nových věcí – skatepark, hřiště, zvelebil se park ve všech částech města, je tu hodně vysazené zeleně.*
 - *Nelíbí se nám jednání, některých úředníků. Máme velmi špatnou zkušenost. Jsou tam snad od toho, aby lidem pomohli, když něco potřebují, a ne z nich dělat pitomce. Celý náš život tu řádně žijeme, a jednou jedinkrát se obrátíme na určitý odbor na MěÚ a nestačili jsme se divit.*
 - *Je tu špatná bytová politika.*
 - *Vadí mi, že obec poskytuje dotace na opravu domu za nesplnitelných podmínek. Třeba to, že mi přidají na fasádu, ale po mě chtějí, ať opravím celý dům. Na to nemám. Nebo je jednotná částka dotace, nehledě na to, jak je dům velký. Nám by ta částka moc nepomohla.*
- **PODPORA PŘÍRODY A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VERSUS NEKOLOGICKÁ OPATŘENÍ**

- *Nedbá se o studánky, co jsou různě v okolí v lese. Jsou zanedbané, nebo rozrýpané a zničené od těžké techniky po kácení lesa.*
- *Nelíbí se mi, že se kolem paneláků a chodníků ve městě dělají postřiky plevelu. Určitě to nebude nic ekologického, když po tom zežloutne tráva a psy, když něco olíznou, pak mají krvavé průjmy. Ptala jsem se, čím to stříkají prý Roundupem, a to není ekologické, že? Chráníme tu všichni přírodu a pak tohle.*
- **POCHOPITELNĚ EXISTUJÍ RŮZNÉ POSTOJE OBYVATEL K DÍLČÍM PROBLÉMŮM. ALE NA POZADÍ NĚKTERÝCH KOMENTÁŘŮ SE RÝSUJE, ŽE MOŽNÁ ŘEŠENÍ ZVOLENÉ VEDENÍM OBCE NENÍ JASNĚ KOMUNIKOVÁNO:**

Silnice na Skřivánčím poli:

- *Co mi vadí, je velký provoz na Skřivánčím poli. Jezdí tu auta, motorky, čtyřkolky. Je to asi snad jenom cyklostezka, ne?*
- *Taky se mi líbí, že se spolupracuje mezi obcemi. Domluví se spolupráce na opravě cesty u nás Skřivánčí pole, cesta vede až do Křečan, tak se se starostou s Křečan domluví spoluúčast.*

Pojetí (kultura) městských slavností:

- *Když je nějaká městská akce, třeba oslava v létě, tak tam není žádné vyžití pro děti. Pak jedem a na jinou akci do mnohem menší obce, a tak mají kolotoče houpačky, skákací hrad a další atrakce.*

- **DALŠÍ ZAJÍMAVÉ VHLEDY A PODNĚTY (UZNÁNÍ I KRITIKA):**

- *Líbí se mi, jak vzkvétá škola.*
- *Mám radost, co se tu všechno vybudovalo, čistička odpadních vod, kanalizace, vyčistil se rybní Cimrák.*
- *Vadí mi, že se v okrajových částech obce nedodrží rychlost na silnici a domy, co jsou u silnice tím velmi trpí, je potřeba to nějak ošetřit.*
- *Pak mi taky vadí, že se majitelé domů nestarají o jejich údržbu a dělají obci ostudu.*
- *Je tu nedostatečné osvětlení ve vedlejších ulicích. Nikdy nevím, kdo z toho přerostlého křoví na mě vyskočí.*
- *Jsou tu hezky opravené domy.*
- *Opuštěný kravín. Je to objekt pro lumpy. Kdyby tam něco chytlo, tak vyhoří část obce.*
- *Dále je tu spolupráce s církví na obnově Křížové cesty.*

2. VIZE

Druhá tematická oblast rozhovoru se zaměřuje na budoucnost obce: jaký bude charakter obce, co se změní a co zůstane. Nejprve se zajímáme o pohled na vzdálenější budoucnost a dlouhodobou vizi (horizont 20 let) a následně na krátkodobou (horizont 3 let).

Záměrně se ptáme nejprve na dlouhodobější horizont. Smyslem je oprostit se od aktuálních a partikulárních potřeb a dívat se s přesahem.

2.1. Jak vidíte Krásnou Lípu za 20 let?

Tato otázka dává možnost sdělit své sny o budoucnosti života v obci. Ukazuje se, že je to otázka pro mnohé respondenty překvapivá, nezvyklá. Každý z respondentů uchopil odpověď po svém, takže se tu mísí obavy z budoucího vývoje a obavy, že už nebude stejná; s předpoklady, kam se pravděpodobně vyvine; a s přáními, kam by se vyvíjet mohla.

Při dotazu na charakter obce v dlouhodobém horizontu se vynořují tři dominantní témata:

- Bude ještě více turistická (stále turisticky oblíbená destinace a na turismus zaměřená)
- Změní se skladba obyvatel (národnostní, ekonomická, věková)
- Město se rozroste novou výstavbou, která již nyní započala
- A projekce obecných či určitějších přání: bude – v něčem – lepší, krásnější, modernější apod.

Oblast, kterou občané spontánně sami (bez nabídky témat) komentují nejčastěji, je otázka složení obyvatel a výstavba. Nějak se k této oblasti vyjádřilo tři čtvrtě dotázaných. Někteří přidávají kladnou či zápornou emoci, většina spíše předpovídá vývoj, který citově nekomentuje.

Druhé téma, které si občané často vybírají ke komentování, je turismus a cestovní ruch. Vyjádřila se k ní téměř polovina dotázaných. Ještě častěji než u sociální otázky, jde o konstatování, predikci, bez emočního postoje. Až na jeden případ občané očekávají rozmach turismu, někteří vyjadřují obavy, že obec bude více pro turisty než pro obyvatele. Jediná odpověď explicitně očekávání, že turismu ubydu, protože „lidé se nabaží“.

Několik málo hlasů si přeje vývoj k lepšímu, krásnějšímu, modernějšímu, občansky lépe vybavenému městu. Srovnatelný počet očekává, že bude stejná. Pár lidí neví.

Zazněly čtyři jasně a poměrně konkrétně definované OBAVY ČI HROZBY:

- *Nebudou tu zubaři a obvodní lékaři, všichni jsou v důchodovém věku a někdo i nemocný, aby tak dlouho přesluhoval, přibude tu víc starých lidí.*
- *Obec bude nejvíce zaměřena na turisty. Má s toho příjem. Bude tu čím dál méně soukromí pro místní. Už teď je zvýšená frekvence i v odlehlých částech, kde jsme žili vlastně na samotě. Bude tu víc domů, které se budou pouze pronajímat. Bude tu velká frekvence turistů.*
- *Nebudou tu stále žádné obchody*
- *Stejná nebude, protože tu bude hodně zničených věcí, ničí se altány, lavičky, vznikají tu už teď zákoutí hrůzy*

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

SLOŽENÍ OBYVATEL VČ. VÝSTAVBY

- *Bude tu víc mladých lidí, ale přistěhovaných, kteří mají peníze, nebo vůbec celkově cizích lidí, kteří tu budou podnikat.*
- *Místní odchází a budou odcházet za výdělkem do velkých měst.*
- *Hodně se tu staví. Bude tu hodně mladých lidí.*
- *To už budu v pečovatelském domě, takže výstavba nového pečovatelského domu*
- *Bude etnicky přechýlována*
- *Bude jiná v tom, že se zde úplně vyčlení určité lokality, budou tu lokality chudých a bohatých*
- *Bude soukromá, skoupí to tu těch pár vyvolených, ti, co tu zkupují pozemky.*
- *Bude tu jiné složení obyvatel, bude tu více Ukrajinců a Vietnamců dalších jiných národností.*
- *Bude tu víc cikánů, jinak nevím.*
- *Méně obyvatel*
- *Jsme stále spojováni i s cikány. Z okolních obcí nám říkají Černá Lípa.*
- *Budou tu stále dobří lidé, stejný kostel*
- *Obec se už víc nerozroste, bude stále působit jako menší město*
- *Podle toho, co bude převládat zlo nebo dobro, podle smýšlení lidí, každý by se měl zaměřit na svoje smýšlení a přiznat si pravdu.*

TURISMUS

- *Obec se bude stále rozvíjet v turismu*
- *Rozvoj turistiky*
- *Bude hodně pro turisty, bude modernější, což neoceňuji, ale je to vývoj.*

- *Zámeček bude v provozu jako hotel.*
- *Bude více moderní, bude tu více cestovní ruch*
- *Bude stále turistickým střediskem*
- *Bude tu víc turistů.*
- *Moc stejná nebude, dějí se tu rychlé změny, ubude turismu, lidi se nabaží*

LEPŠÍ, KRÁSNĚJŠÍ

- *Asi to tu bude čím dál lepší, stále se tu něco děje a vylepšuje*
- *Nechci, aby byla jiná. Chci, aby zůstala taková, jaké je, kolem ta příroda a v obci pohoda. Snad se obnoví zase kolem ty lesy. Já nějakou modernizaci nepotřebuji.*
- *Bude tu všechno stejně krásné a opravené.*
- *Bude tu větší občanská vybavenost*
- *Fakt nevím, vyrostou tu ty vykácené lesy.*

2.2. Věříte, že je to možné?

Na otázku, zda věří, že je to možné, přichází výrazná většina odpovědí, které vlastně vyjadřují pochybnost, že by se to stalo při současném směru rozvoje (při současném vývoji). Vyjadřují apel, že se musí o změny usilovat, že se nejspíš bude muset něco změnit.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

MUSÍ TO JÍT – MUSÍ SE CHTÍT

- *Kdyby se vedl nějaký dialog, tak ano, já se bojím něco chtít.*
- *Záleží na ambiciózních lidech.*
- *Co by nebylo, musí najít nějaké řešení.*
- *Proč ne, ale musí se chtít.*
- *Ano je to možné, musíme se zapojit my společně s vedením obce.*
- *Zase je to o lidech.*
- *Ano, jsou tu podnikaví lidé a obec taky umí najít peníze.*
- *Samozřejmě, že je to možné, nějaké snahy tu už byly, pak byl covid tak se to rozplynulo. Znovu to nikdo nenastartoval. Myslím, že to byla iniciativa obce.*
- *Asi ano, nějak se to řešit musí.*
- *Když se chce, jde všechno – snad v příští desetiletce.*
- *Musí se chtít a nehledat proč to nejde.*
- *Samozřejmě, je to o těch lidech.*

NE

- *Ne.*
- *Ne, to by se muselo vyměnit osazenstvo ve vedení.*

ANO

- *Doufám, že ano.*
- *Ano, proč ne. Moc bych si to přála.*
- *Rozhodně.*
- *Proč ne?*

2.3. Jak vidíte Krásnou Lípou za 3 roky?

Při dotazu na krátkodobější výhled panuje mezi občany všeobecná skepse vůči možným změnám. Výrazně nejčastější odpovědí je, že za tak krátkou dobu se nic nezmění; bude pokračovat současný trend a nic výrazného se nestane. Více než polovina tak žádné velké změny neočekává. Ozývají se i kritické a ironické hlasy, z nichž vyplývá, že vedení města se v očích občanů zaměřuje na pouhé dvě rozvojové priority: a) na podporu turismu, která jde pro občany za únosnou kvalitou života místních, a b) na okrašlování města zelení a parkové úpravy.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Velká změna neproběhne, leda tu bude víc stromečků, keříků a kytic, přes které není vidět na křižovatkách a v zatáčkách.*
- *Věříme, že se pro nás seniory najde nějaký prostor, jsou tu volné prostory. Snad se už něco chystá.*
- *Podobně jako dneska, snad více klidu v nočních hodinách.*
- *Podobně.*
- *Stejný.*
- *Moc změn nebude.*
- *Bude dále vzkvétat, nebude toho moc, ale nějaké ty drobné opravy, něco se natře, něco vyčistí jako třeba další rybník na sídlišti a tak.*
- *Za tak krátkou chvíli se toho moc nestihne.*
- *Skoro stejný, víc důchodců a málo mladých lidí.*
- *Stejně, je před volbami tak nic nového se až tak zase nezmění.*
- *Pojede dál to, co je rozjetý. Myslím ta výstavba a péče o obec.*
- *Já třeba nesouhlasím se zastavováním obce dalšími domy. Tak že tu bude hodně zastavěné plochy na úkor přírody.*
- *Jestli bude ve vedení někdo od turistů, tak budou všude nové značky, a jestli fotbalisti, tak se bude investovat do hřiště.*
- *Budou tu kempovací místa, nebudou tu parkovací místa. Stanová místa. Bude tu víc turismu. Budu se víc těšit až bude po turistické sezoně.*
- *Upravenější, doufám, že až na okraje obce, tam to teď převážně není.*
- *Asi jako dneska, jakžtakž to tu funguje.*
- *Stejný, možná víc cikánů a prodané další městské domy.*
- *Možná více turistů, když se jim buduje odstavné parkoviště pro karavany.*
- *Budou tu kempovací místa, nebudou tu parkovací místa. Stanová místa. Bude tu víc turismu. Budu se víc těšit až bude po turistické sezoně.*
- *Nekoukám do budoucnosti, žiju tady a teď. Tak nevím.*
- *No bojím se, že tu bude víc turistů. Takhle tu není kde zaparkovat.*
- *Do mých 80 jsou to dva roky, to je můj plán. Tak to tu už nebude.*

2.4. Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo?

Ukazuje se, že občané jsou schopni přemýšlet o směru rozvoje poměrně komplexně a s nadhledem, pokud nejsou tážáni na jednotlivé potřeby, ale pokud se rozhovor odvíjí od vztahu k obci a vlastní vize, v jaké obci by chtěli žít, případně kde vidí rizika, že je jejich obec vyvíjí nepatřičně. U některých občanů se projevuje schopnost pojmenovat problém celistvěji, jiní naopak kladou hlouběji nepromyšlené, ad hoc partikulární, i nerealistické odpovědi (např. přání lokálního obchodu – potravin s širokým sortimentem a kvalitním zbožím, dlouhou otvírací dobou a s nízkými cenami). To indikuje podněty k místní komunikaci o návrzích, strategiích a bariérách.

Z celku provedených rozhovorů vyplývá volání občanů po tomto typu změn:

- Schopnost celistvěji pojmenovat problémy a hledat komplexnější cestu.
- Zájem o dialog občané – podnikatelé – radnice.
- Pocit, že město se vyvíjí směrem, který není pro ně – pro obyvatele.
- Cítí komunikační propast mezi „městem“ (vedení města a městský úřad) a občany.

Rýsují se v nich hlavní čtyři okruhy žádoucích změn:

- **OBČANSKÁ VYBAVENOST A SLUŽBY**

- Lékař, zdravotní služby
- Restaurace, kavárna, kde se mohou zastavit a setkávat obyvatelé (nejen turisté)
- Městská policie, ne jen preventista (vč. pokut za parkování na nevhodných místech; vandalismus a nedodržování nočního klidu na náměstí)
- Klub pro důchodce, místo pro setkávání, „ergonomicky odpovídající věku“
- Program pro mládež

- **PODPORA SOCIO-EKONOMICKÉHO ROZVOJE OBCE**

- Bydlení pro mladé lidi
- Pracovní příležitosti
- Podpora místního podnikání
- Dialog veřejného a soukromého sektoru
- Podpora mladých lidí, aby zde mohli bydlet a začít samostatný život
- Komunitní setkávání, sousedské, podpora malých akcí pro místní, nikoli pro návštěvníky
- Pěstovat kulturu soužití, přenášet ji na mladé, dokázat je zapojit do utváření kvality života v obci

- **POLITICKÝ DIALOG, VEDENÍ OBCE A KOMUNIKACE MĚSTSKÉHO ÚŘADU**

- Udržitelnost, obecně být v souladu s ideou národního parku, nejen partikulární „viditelné“ akce typu výsadba keřů a květin
- Dialog veřejného a soukromého sektoru
- Přílišná uzavřenost, nízká míra komunikace od vedení obce vůči občanům
- Vlídlost pracovníků městského úřadu
- Spojit se s okolními obcemi na řešení zdravotnictví

- **TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A VZHLED OBCE**

- Parkování (zejména spojené s cestovním ruchem)
- Odpadové hospodářství (do odlehlých částí nezajíždí svoz tříděného odpadu; chybí odpadkové koše;
- Dbát o úpravu i mimo centrální části města
- Veřejné osvětlení v odlehlějších částech obce
- Zbourat vybydlené domy (např. varnsdorfská ulice)
- Rozumně uvažovat o zeleni ve městě, aby nepřekážela (např. křoviny způsobují nepřehlednost na křižovatkách)
- Docílit omezení rychlost na některých úsecích silnic (např. nemocniční kopec)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Podpora mladých lidí v bydlení, každý nedosáhne na to postavit si tu dům i když obec poskytuje pozemky zdarma, chtělo by to vystavět nové nájemní byty pro mladé rodiny.*

- *Měly by se tu zlepšit podmínky pro chytré lidi, aby tu byli přínosem, vymění se tu lidi. Mladí rodáci odchází a stěhují se sem cizí mladí lidé. Taky aby neodcházeli lékaři. Kvalita škol, přibývá čím dál více hloupých dětí.*
- *Podpořit podnikání malých podniků, či živnostníků.*
- *No nevím, jak to říct, najít nějaké páky na ty nepřizpůsobivé, aby jim neprocházelo to, že dělají nepořádek, hluk jak přes den, tak v nočních hodinách a ničí herní prvky na hřištích, lavičky a tak. Jejich chování je obtěžující asi pro všechny.*
- *Více sdružovacích akcí, takové ty menší, větší využití amfiteátru, nějaké sousedské akce, nějaké taneční večery, ne jenom pro nás dospělé, ale i pro mládež 15+. Tady jsou jenom plesy a pak nic.*
- *Aby občané byli ambicióznější, něco dělali, víc se zapojili a nestěžovali.*
- *Větší symbióza lidí více energie. Koloběh ducha – něco dostanu, něco vrátím. Zakotvení, více otevřená mysl. A ne že pořád jenom kecají.*
- *Není kam zajít posedět, je tu jenom pivovar, ale jsou tam stále rezervace pro turisty. Jen tak spontánně se rozhodnout a jít si posedět to nejde.*
- *Aby se taky pečovalo taky o ostatní děti. Kostka je jenom pro cikánské děti. Aby se tu myslelo i na ostatní obyvatele.*
- *Obec nemůže donutit nikoho, aby tu podnikal, ale aspoň jim vytvářet výhodné podmínky, aby tu byli jiné obchůdky, restaurace pro normální lidi a tak. Taky by bylo dobré, aby se na radnici vyměnili lidé, aby složení bylo pestřejší a město se taky ubíralo jiným směrem, než kterým jde.*
- *Mělo by se tu víc dělat akcí pro mládež, mladé lidi. Taky zdravotnictví vyřešit, lékaři tady jsou v důchodovém věku. Více péče o staré lidi, řešit romskou populaci, která tu s námi žije, aby se zapojili do dění a měli zájem. Bylo by potřeba nějakou restauraci s příjemným posezením, kam můžu vzít známé, posedět. Pivovar je na nečekané naše potřeby nepoužitelný. Je stále obsazený turisty.*
- *Když se něco zamýšlí dělat, jako třeba městské akce, nebo někoho kdo to pořádá na náměstí, tak aby nezatarasily přístupové cesty k dalším jiným podnikatelům z občerstvením, jsme pak všichni škodní.*
- *Změna struktury na radnici, nevyhovuje, je potřeba mladou novou krev až pak to půjde.*
- *Nějaké obchody, takové české. Vadí mi, že všechny obchody na náměstí jsou Vietnamské. Přeji ty obchody s rozmanitějším sortimentem.*
- *Osazenstvo ve vedení, nějaký nový vítr. Úřad si jede svoje, něco si kutí a my ani nevíme pořádně co. A hlavně stále ve stejných kolejkách.*
- *Úředníci, aby byli lidští, zajistit jim nějakou podporu. Supervize – zrcadlení. Aby byli taky trochu sociální.*
- *Hospoda, kde se dá normálně najíst, pokecat, zahrát si karty a tak. Různorodost obchodů. Městská policie by se tu taky šikla, hlavně v létě. No a změna vedení obce. Taky by se měl někdo starat o rybníky, nezadržuje se tu voda. Jsou v žalostném stavu.*
- *Udělat něco pro lidi co tu žijí. Vést mladé k pokoře, dělají tu bordel, chtělo by to nějaký dozor, aby si ti mladí tak nevyskakovali (náměstí a přilehlá část). Měla by se mládež zapojit do nějaké práce, třeba do výsadby stromků, úklidu, natírání, opravy a jiného zvelebování v obci. Taky chybí odpadkové koše.*
- *Měla by tu být městská policie, aby se hlídalo, kde se parkuje, turisté si parkují, kde chtějí a blokují vjezdy a výjezdy, překáží ve vozovce a tak.*
- *No žije se tu těžko. Tady na severu se vždycky žilo těžko. Nevím, co by přispělo k tomu, aby to tu bylo laskavější. Ale my tu prostě žijeme a líbí se nám tu. Tak to asi necháme, jak to je.*

Drobnější a konkrétní podněty:

- *Osvětlení na samotách, i tam žijí lidé.*
- *Do odlehklých částí obce nezajíždí svoz tříděného odpadu – pytle z technické služby KL.*
- *Kontejnery na tříděný odpad jiného typu – ne ty co se musí plastové lahve házet po jedné. Jednodušší je tam hodit celý pytel s lahvemi.*
- *Jestli by nemohlo město poskytnout jednou za čas velké kontejnerové vany na sídliště na větší úklid.*

- *Hřbitov na Sněžné – není tam voda na zalévání, musíme si vozit v nádobách svojí, starší lidi tam chodí pěšky a tahají tam v ruce konve s vodou. Aspoň sud k okapu.*
- *Tráva se seká, pouze když má být pohřeb nebo je nějaká slavnost.*
- *V zimě se to nesmyslně odhrnuje, nedá zastavit na kraji pro vykládku.*
- *Nějaký obchod do odlehlých částí obce. Špatně se mi jezdí na nákup do města, musím autobusem a neunesu tašky. Taky se špatně dostávám k lékařům. Myslím špatné spoje.*
- *Rozlišovat, zda využívá nabízenou službu senior, nebo aktivní mladý občan. Konkrétně jestli potřebuji něco odvézt na sběrný dvůr tak já to sama nezvládnou.*
- *Klub pro důchodce ve městě.*
- *Koupání – Cimrák je ve městě místní tam nejdu, mají zábrany, nebo aspoň upravit dno pro děti*
- *Dobré by bylo zajistit zrcadlo u Info centra pro lepší vyjíždění z Nemocniční ulice. Odstranit rádobu okrasné křoví z celé křižovatky, ten, kdo tam nejezdí, nebo jen občas neví co to je každý den riskovat. Přes to přerostlé křoví není vidět, ale z osobního auta není vidět, ani když se zastřihne.*
- *Když se vyjíždí z parkoviště směrem k Pivovaru a pak směr křižovatka, tak to je další místo častých nehod. Nikdo nevidí přes křoví, ani ten co vyjíždí, a ani ten co má přednost.*
- *Taky by se nemělo parkovat v průjezdu do pivovaru, převážně tam parkují turisté, že si jen odskočí a průjezd zablokují.*
- *Pro psy by se měli vybudovat čůrací sloupy, aby neočůravali kde, co v parku.*

2.5. Věříte, že je to možné?

Také při rozvažování o změnách v krátkodobějším horizontu navazují respondenti na své hodnocení z otázky 2.2. (Věříte, že je změna v rámci 20 let možná?). Odpovědi by se daly shrnout slovy: ano, ale muselo by se na tom pracovat – diskutovat, plánovat, spolupracovat, dát tomu prioritu.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Ano je, ale musí se chtít, musí se tím někdo zabývat.*
- *Já už nevěřím ničemu.*
- *Když se domluví obce ve výběžku a společně to začnou řešit tak snad ano – tu kvalitní zdravotní péči.*
- *Já ani nevím, nedokážu posoudit, jak je to náročné pro obec zajistit podmínky pro dobrého lékaře. A taky poznat, že je dobrý.*
- *Nevím, mohlo by se to prodiskutovat, já občas chodím na technické služby žádat o pomoc.*
- *Změnit by to dalo, ať se někdo kompetentní zamyslí.*
- *Zase je to o dialogu, to bych už nedělala nic jiného, než vyjednávala podmínky, proč už to konečně někomu nedoje.*
- *No občas to někdo zkusí, ale asi nemá podmínky, aby se mu tu dařilo. Víme, že třeba v jedné části, kterou obec pronajímá k podnikání, jsou problémy s odpady. Stejně to tvrdí i nájemníci co bydlí v bytech v patru.*
- *Ano je. Věřím v to. Lidi jsou šikovní, a jestli sem přijde někdo podnikavý a bude mít od obce podmínky a prostory za rozumnou cenu, tak proč ne.*
- *No asi by to šlo, musel by se najít někdo, kdo by se tím zabýval.*
- *Proč ne? Jinde to jde taky. Jsme sice malé město, ale kdyby si lidi zvykli tak by to mohlo fungovat – myslím to, že by se ta kavárna udržela a prosperovala. Ale kdo se toho ujme, to netuším.*
- *A jsme u toho znova. Není dostatečně silná opozice, aby se tu něco měnilo.*
- *Aspoň část by se dala udělat hned a o ostatní by se promyslelo.*
- *Je to o dialogu.*
- *Věřím, ale nevím, jestli to je obecní zájem.*
- *Nějaká změna asi přijde. Máme tu šikovné lidi.*

- *Vadí mi, že o nás rozhodují cizí lidi. Někteří ze zastupitelstva tu ani nebydlí. Taky mi vadí, že obchody na náměstí jsou převážně Vietnamský. Nic proti nikomu. Škoda, že místní se dlouho neudrží v podnikání, co se týká nějaké prodejny. Měla by se najít nějaká opozice, ale kdo? Místní stárnou, už na to nemají sílu a mladý v opozici nic nezmůžou, je jich malinko.*

3. JÁ A OBEC

Následuje sada otázek, které se zaměřily na vazby a vnímání obce jako aktéra společenského dění, ke kterému se člověk jako osoba nějak vztahuje, tedy nějak rozumí sám sobě ve vztahu k obci a nějak vnímá obec a její roli vůči své osobě.

Metodika IRO (integrovaného rozvoje obce) buduje třístupňové tázání se na vztah k obci, na pojetí obce.

První sleduje osu fakticity a ptá se občanů na potřeby, které si do obce projektují. Je obsažena v otázce 3.1: Co pro vás dělá/nedělá/měla by dělat, poskytovat vaše obec.

Ptát se na potřeby a přání je nejtradičnější a nejčastější způsob, který se v rozvojovém plánování uplatňuje, v mnoha metodikách strategického plánování dokonce jediný. Obecně bývá v plánovacích procesech zajištěna dotazníkovým šetřením, anketami, veřejným odsouhlasením. Občané jsou považováni v takových procesech pokládání za klienty, beneficiary služeb a funkcí obecního úřadu a lokálních organizací.

Druhá je osa subjektivity, tedy ptá se, co chceme a můžeme – my, občané – pro svou obec dělat. Občanům je zde přisouzena role aktérů – jsou aktéry obce, aktéry proměn, aktéry místního rozvoje. Její význam není jen zjistit, zda a na čem občan participuje, ale vůbec zda obec vnímá jako dění, jehož je součástí a spoluvůrcem a jakou roli to v jeho životě hraje; zda si uvědomuje existenciální rozměr této otázky. Je možné, že pro některé (ne-li mnohé) respondenty bude otázka podnětem, aby se teprve poprvé nad tímto výkladem pojmu „obec“ zamysleli, aby se zamysleli nad svou účastí na přítomnosti a budoucnosti obce. I pasivita je participace, jednání, které má dopad.

Tato druhá osa je obsažena v otázce č. 3.2: A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Třetí osa je axiologická, týká se hodnot, hodnotové orientace. Obec je především společenstvím občanů. Otázka na hodnoty je otázka na to, co má být. Tj. **co je hodnotné, co má být, pokud mluvíme o obci.** Resp. jaké v jakých hodnotových rámcích občané operují. Jaké z hodnot, které formulujeme v metodice IRO jako hodnoty společenství, občanům rezonují. Hodnoty zároveň nejsou ničím abstraktním, ale uplatňují se v jednání, proto se ptáme na důkazy.

Třetí osa je promítnuta do otázek č. 3.3 – 3.6, které zároveň sledují napětí mezi tím, co má být (co občané vnímají jako hodnotu) a tím, jak to v současné době reálně je (jak občané vnímají skutečnost, současnou situaci).

3.1. Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje / co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

První otázka se vztahuje k první ose, ptá se na to, co občan od obce očekává.

U této otázky očekáváme, že odpovědi přinesou konkrétní přání, potřeby, stížnosti apod., které mají pro vedení města nespornou věcnou informační hodnotu. Při analýze odpovědí zaznamenáváme řadu zralých odpovědí – nejen vršení hromady potřeb, ale komplexnější zamyšlení nad situací v obci a nad výhledem. Je to také důsledek toho, jak je celý rozhovor veden – od vztahu k obci přes vlastní vizi obce. Potom je člověk hlouběji ponořen do přemýšlení a je více zainteresován, než když má pouze odpovědět na anketní otázku: co v obci potřebujete / chcete mít.

Zároveň nás zajímá pojetí „obce“, tj. co pro respondenta znamená, když se řekne slovo „obec“. Odpovědi ukazují, že v takto položené otázce asociují respondenti automaticky s „radnicí“ – s „městským úřadem“,

s „vedením obce“, se „zastupitelstvem města“ či „radou města“. Obec tedy není v běžném smyslu vnímaná jako společenství, jehož součástí je i respondent, coby její obyvatel.

Na obec se v žádné z odpovědí neodkazuje jako na „my“, ale vždy jako na „oni“. Funkce či role a osobně prožívané přínosy či nedostatky obce pak obyvatelé Krásné Lípy vnímají ve čtyřech oblastech. Odpovědi víceméně kopírují půdorys, který se již vytvořil odpověďmi na otázku č. 2.4 – co by se mělo změnit.

Přínosy komentují občané v oblastech:

- vzhled obce a nakládání s odpady
- podpora kultury a společenského života

Nedostatky zejména v oblastech:

- problém vandalismu a nedodržování nočního klidu na náměstí
- absence městské policie
- špatná komunikace s občany, nezájem o občana
- problém zdravotnictví
- nedostatek vhodných obchodů a pohostinství (hospoda/kavárna)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

VZHLED OBCE A TECHNICKÉ SLUŽBY:

- *Stará se o veřejné prostranství, o zeleň v obci, úpravu parků.*
- *Vyváží popelnice.*
- *Svoz bio odpadu, štěpkování.*
- *Zajistí odvoz odpadků, sběrný dvůr na technických službách*
- *Uklízí obec, má funkční technické služby.*
- *Řeší havárie.*
- *Opravy přívodu vody pro zahrádkáře.*
- *Sáčky na psí exkrementy zdarma.*
- *Poskytuje dotace na opravu fasády, střechy a plotu.*

KULTURA A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT:

- *Provozuje kino*
- *Sportovní vyžití*
- *Kulturu a další městské akce.*
- *Obec mi vychází vstříc, když pořádáme akce se souborem, poskytne nám technickou pomoc.*
- *Umožňuje mi, abych zde zrealizoval svoje aktivity, zájmy, spolkovou činnost.*
- *Mateřské centrum Beruška, nájem mají symbolický od školy, tak to maminky, které tam chodí, to nijak finančně zatěžuje.*
- *Nic, občas kulturu.*
- *Pořádání různých akcí – kam ale nechodím.*

BYDLENÍ:

- *Bydlení, obec mi pronajímá byt.*
- *Pečovatelský dům, kde bydlím; jsem moc spokojená se správcovstvím.*

„JSEM SPOKOJEN/A“:

- *Zázemí, živobytí, krásné prostředí na žití.*
- *Nevím, já jsem s obcí spokojen*
- *Pro mě a manžela nám to co tu je nám stačí a vyhovuje.*

„CO MI NEPOSKYTUJE A MĚLA BY“:

KOMUNIKACE A ZÁJEM O OBČANY:

- Nevnímám podporu pro místní lidi.
- Nic, hází mi klacky pod nohy.
- Domov pro seniory spadá pod Šluknov – proč si ho obec nenechala pro svoje lidi?
- Lepší komunikace – nejsou ochotni pomoc mi řešit problémy, které jsou v jejich kompetenci vyřešit.
- Dostupnější komunikaci se starostou.
- Vstřícnost některých úředníků na MěÚ.
- Já asi potřebuji, aby se mnou obec víc komunikovala, jsou uzavření, já vůbec nevím, co zamýšlí, co se vlastně děje – mimo akcí to jediné si asi přečtu, ale nic o plánech obce.
- Zájem obce, kdy se nás kdo ptal, co chceme? Co nám chybí? To si tedy nepamatuji.
- Dnešní starosta sotva přijde na nějakou akci, a to asi jenom úředně, ale jako občan obce, kdo ví, když tu nebydlí.
- Měla by mě podpořit v mém podnikání, vytvořit mi aspoň přijatelné podmínky, ale kde nic tu nic.
- Starost o občany a mít zájem řešit jeho problémy.
- Přiznat svou chybu a nemlžit, když se je jejich průšvih provalí, postavit se k tomu čestně a chybu přiznat, je to důstojnější a víc bych si jich považovala.
- Mě asi nic nechybí, snad jenom ta komunikace
- Mít nějaký vyhrazený den a čas, kde by bylo možné neformálně potkat starostu
- Chybí nám větší informovanost, když se dělají nějaké změny, třeba konkrétně poplatky za odpad. Máme nastavený trvalý příkaz, a když je zdražení tak jsme se to ani nedozvěděli, ale ani jsme netušili, že nám vzniká dluh. Proč se třeba nějak ten občan neupozorní včas, že mu roste dluh.
- Chybí mi informovanost, těžko se dozvídám o dění ve vedení. Co se chystá, co se bude dít.
- Dozvídáme se (hlavně z Wikýře) to, co obec UŽ UDEĚLALA, ne co právě dělá a chystá, o čem se uvažuje.
- Chybí mi komunikace obce s veřejností, nikde jsem nezaznamenal, že by o můj názor někdo stál. Třeba by bylo dobré, kdyby jednou za čas někdo obešel pár lidí s dotazníkem na určité téma a z diskuse a názory by vzešly třeba nové podněty, nápady a řešení. A obec by to měla brát jako vážený výsledek. Mě se moc líbí tento přístup jako mate vy a můžu s vámi diskutovat. Je to moc zajímavé dotazování. Nejdříve jsem se bála, co mě čeká a jsem mile překvapená.
- Zájem obce, kdy se nás kdy, kdo ptal, co chceme? Co nám chybí? To si tedy nepamatuji.
- Zájem o občana.
- Nevím. Opravdu aby radnice myslela na všechny lidi, je to tu na efekt takový líbivý a o věcech, co se nedaří, se nemluví.

BEZPEČNOST, VEŘEJNÝ PROSTOR:

- Bezpečnost, máme zkušenosti s mládeží – cikány. Vadí nám, když vidíme, že někomu ubližují, okřikli jsme je. Přišli k nám položili ruku na obličej a ptali se, jestli chceme taky. Nebylo to jednou. Pokřikují na nás sprostě. Jsme vystrašení. Bojíme se chodit samotné.
- Městskou policii, ne preventistu to k ničemu nebylo, to už jsme zažili.
- Noční klid a jeho dodržování. Na náměstí během letní sezony je pěkný hluk v po 22hodině.
- Někáký dohled po 22 h, aby byla větší frekvence policejních hlídek.
- Větší dohled na veřejných prostranstvích – nějaký dozor, aby tam nevznikal nepořádek.
- Měla by se ve vedlejších ulicích regulovat doprava aspoň značkami, z úzkých cest by se měly udělat jednosměrky. Dodělat kanalizaci, kde není. Tlačit více na dopravní dostupnost pro občany, turistických linek tu je už dost.

OBČANSKÁ INFRASTRUKTURA:

- Trochu jiná kultura, než se doposavad předvádí. Když už se něco dělá a je tu koncert tak ať tu jsou zpěváci na úrovni. Nevím, kdo o tom rozhoduje, ale poslední dobou je to katastrofa. Taky nějaké divadelní vystoupení, které má úroveň.
- Je tu velmi malá možnost pronajmout si zahrádku, a když už někdo zahrádku má tak tam technické služby nechtějí dávat vaky na listí. Dříve to tak fungovalo.
- Nějaké vyžití pro děti, myslím děti 14+, nějaké víkendové akce nebo tak.
- Něco pro mládež: odpolední posezení, tematické taneční večery pro mladé, taky nějak upravit autobusové spojení do VDF o víkendech. Mladí jezdí za zábavou převážně tam a špatně se jim večer vrací.
- V tak malé obci toho asi moc žádat nemůžu, ale třeba v ZUŠ KL třeba výtvarný obor. Víím, že to asi v silách obce není, když nejsou učitelé.
- Stále málo parkovacích míst v obci, ani ve vedlejších ulicích není kde zaparkovat. Není třeba v Zahrádkách (část obce) zavedený plyn.
- Kvalitní základní zdravotnictví.
- Kvalitní dětský lékař.
- Lékařkou péči. Když s někdo přistěhuje tak nemá možnost chodit k místním lékařům a ni zubařům, nemají kapacitu.
- Chybí nám tu klub pro důchodce, snad se rýsuje. Důstojné místo pro setkávání, ne jenom pro seniory tak všeobecně pro všechny. My tu sice máme společenské klubovny, ale chtělo by to někde venku v obci.
- Asi ten prostor pro setkávání se. My se můžeme scházet v klubovně pečovatelského domu, ale nechtějí sem lidi z venku, ostatní nájemníci jim nadávají, že tam nemají co dělat. Jsou tu nepříjemné třenice.
- Obchody, musím se spokojit se zbožím co je ve stávajících nebo musím jezdit do sousedních měst, když chci něco kvalitního.
- Snad vaky na listí pro zahrádkáře.
- Dostupná pracovní místa pro lidi s nízkým vzděláním
- Práce pro lidi všeobecně.

3.2. A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Druhá otázka se vztahuje k druhé ose, ptá se na to, co občan pro obec dělá, jak se účastní. Otázka otáčí perspektivu a zajímá se o to, jak dotázaní vnímají vlastní příspěvek k tomu, aby se lidem v obci lépe žilo. „Obec“ je v tomto případě vnímána spíše jako společenství občanů, jako sousedé a jejich vztahy.

Odpovědi ukazují, že podstatná část respondentů se nějak aktivně zapojuje či v minulosti zapojovala do dění, především do dění společenského a kulturního, méně už do dění politického. Prakticky nikdo z respondentů ale není pasivní a téměř každý se nakonec rozpomenul na něco, s čím pomáhal – buď přímo v roli hybatele, nebo v roli pomocníka. V jejich pojetí je i to, že neobtěžují ostatní a městský úřad svými požadavky a jednáním, je také projevem, jak přispívají ke kvalitě soužití v obci. Ti aktivnější občané a místní neformální lídři aktivit dostali touto otázkou příležitost si shrnout své zásluhy a ocenit sebe sama, vyjádřit hrdost na akce, na nichž se spoluúčastní.

Rýsují se tři poměrně početně vyrovnané skupiny odpovědí:

- Dobrovolnictví, spolková činnost a akce pro spoluobčany.
- Pečují o okolí svého domu a veřejný prostor (vč. třídění odpadů, udržování pořádku apod.)
- Snaží se neškodit, jít příkladem, pěstovat dobré vztahy

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo?

- *Vedu děti k tradicím – kroužek, pořádám koncerty ve městě, můžu si vybrat z několika měst či obcí a já ho vždy uspořádám u nás.*
- *Děláme sousedská setkání.*
- *Čistíme a spravujeme studánku, která by jinak zanikla*
- *Působím v různých spolcích, uklízím odpadky po obci jako dobrovolník*
- *Angažuji se ve spolcích, chráním jí – jsem dobrovolný hasič*
- *Neodhazuji papírky na zem, udržuji pořádek a respektuji spoluobčany*
- *Chovám se řádně, aby o mně obec nevěděla, pracuji v pomáhající profesy*
- *Vedu tu živnost, chci vytvářet příjemné prostředí pro zákazníky, mám svou klientelu, těch si považuji a snažím se jim vyjít vstříc. Ale i turistům za ty jsem moc ráda, když krkolomným způsobem ke mně najdou cestu.*
- *Žiji slušně, starám se řádně o svůj majetek. Šírím dobré jméno obce*
- *Jsem v zastupitelstvu, jsem velmi činný ve spolku, pořádáme docela dost aktivit.*
- *Třídím odpad, pomáhám s kulturními akcemi s jejich přípravou*
- *Já jsem u dobrovolných hasičů. Pomáhám na akcích. Řídíme dopravu při uzavření silnice, myjeme kontejnery, vozíme v cisterně vodu, kam je potřeba, sundáváme kočky ze stromu, kačenky z výpustě u Cimráku a srnečky z potoka.*
- *Já se starám o sousedy, kteří jsou už hodně staří a bydlí sami v domečku, nosím jim léky a nákupy, někdy jim dělám i převazy nohy či ruky.*
- *Založili jsme si Babinec, organizujeme různé akce, oslavy, a starám se o hřbitov.*
- *Nechodím prudit na úřad, uklidím odpadky, které se valí po městě a sekám trávu na pozemku obce_ úprava, třídím odpad.*
- *Vysvětluji lidem, co a jak. Jsem předsedou spolku, a dál už jen radím, zkušeností mám za celý život dost.*
- *Pracuji s dětmi, pořádám edukační programy, učím je, aby byly dobrými lidmi. Jsem iniciátor seznamování nově přistěhovaných v mém okolí. Ale tenhle přístup mi taky trval dlouho. Docvaklo mi to v době, když někdo chtěl vědět, jak se jmenují TY lidi, co se na jaře přistěhovali, a on byl podzim a já to vlastně nevěděla. To jsem se zastyděla a začala přemýšlet, co s tím.*
- *Částečně dělám práci pro veřejnost a po pracovní době se moje práce překlápí do koníčku. Vedu již několik let skautský oddíl. A dělám s dětmi spoustu dalších aktivit, výlety, tábory a další.*
- *Asi minimum, ale uklízím odpadky při procházkách, a uklízím prostředí kolem svého domova.*
- *Chodím na všechny akce, co se v obci pořádají. Víím, jaký to je, když nikdo nepřijde nebo přijde málo lidí. Podporuji soubor Dykytu, když je nějaká akce tak se taky obléknu.*
- *do kroje, aby jich bylo víc. Jsem bývalou členkou. Pamatuji, jak nám písničky skládal pan Ilja Hurník. Rodina tu má chalupu.*

Zklamání, že aktivita se vyvíjí jinak, než byl záměr tvůrců:

- *Sousedská setkání, o kterém se někdo zmínil ve Vikýři a teď se z toho stala atrakce pro cizáky a ztrácí to tu atmosféru.*
- *30 let jsem vedl klub mladých fotbalistů, mrzí mě, že už to zaniklo, já už jsem starý a nemám sílu děti znovu vést, rozhodně ne teď, mám dost práce.*

Čím byste mohl přispívat?

- *Podporovat (navštěvovat) pivovar, cukrárny a kavárnu, aby nezanikly*
- *Nevím, nic mě nenapadá, ale ničemu se nebráním*
- *Ráda poskytnu prostory i zdarma na nějakou akci.*
- *Dělám v zaměstnání ku prospěchu lidí. Tak v tom setrvám*

- *Už jsem dost nemocný, zabývám se historií města a dávám dohromady články, které se pak překlápí v knihu*
- *Já toho moc neumím, mimo mého zaměstnání, ale jsem ochotna vypomáhat více při přípravách akcí se zařizováním. Nejsem takový aktivista spíše se k někomu přidám nebo někam připojím.*
- *Už nevím, čím bych přispíval, ve volném čase jsem s těmi hasiči na akcích*
- *Už mě nic nenapadá, opravuji dům a mám rodinu.*
- *No ráda bych se zapojila k tomu, že bych chtěla uspořádat něco jako třeba Ženský klub. Bylo by to takové společenství, kde by se pořádala tematická setkání, a tak by si každý mohl vybrat, na jaké setkání by zašel.*
- *Už nevím čím, jsem už stará, ale ráda dělám to, co dělám.*
- *Mohla bych víc sbírat ty odpadky*
- *Už jenom tou radou, v mém věku*
- *No už toho je dost ne? (smích).*
- *Víc prohlubovat sousedské vztahy.*
- *Budu dále tak aktivní, jak jsem.*
- *Třeba organizování volnočasových aktivit. Dříve jsem vedla taneční kroužek – břišních tanců.*
- *Nechce se mi nic už pro obec dělat.*
- *Už nemám víc síly, jsem celý den s lidmi.*
- *Snažím se dělat kulturu, je to moje náplň práce jako zaměstnanec obce, a přerůstá to i do soukromého času a mě to nevadí. Angažuji se v několika spolcích.*

Následující blok otázek se vztahuje k třetí ose – k ose hodnot. Zjišťujeme v ní základní východiska a hodnoty, o které by snad bylo možné opřít hledání toho společného, co stojí za to sdílet, o čem má smysl se bavit, co stojí za společnou pozornost a péči.

3.3. Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili?

V této otázce panuje naprostá shoda: pozdravit druhého je slušnost, ba víc – je to vyjádření respektu, je to oslovení, je to setkání. Když se lidé zdraví, vytvářejí tím mezi sebou vlídné vztahy, vstřícnost a dávají si najevo, že společně někam patří, nejsou sami. V malém městě je to samozřejmost nebo by měla být. Zároveň je tu povzdech nad tím, že děti a mladí lidé již za normální nepovažují a nezdraví.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Zdravím všechny, koho pravidelně potkávám, je to přátelské, je to vizitka vztahů.*
- *Slušnost, zdravím i turisty.*
- *Jsme malá obec, nesmíme se přehlížet.*
- *Mladý nezdraví. Nás doma učili zdravit starší, opravdu záleží na rodičích.*
- *Velmi, je hezké, když jdete ráno do práce a potkáte zdravící a usměvavé lidi.*
- *Moc mě mrzí, když se s někým míjím a on ani hlavu nezvedne. Já každého ráda pozdravím.*
- *Hodně jako děti jsme k tomu byly vedeny. Dnešní děti nezdraví.*
- *Já si na to nepotrpím, ale je to základ slušnosti. Byl jsem k tomu veden.*
- *Ano, je to pro mě velmi důležité. Zdravit – děkovat – prosit – základ slušnosti.*
- *Dneska se většinou moc nezdraví. Děti nezdraví vůbec jenom mi starší. Je to ostuda.*
- *Je to slušnost a vyjádření úcty.*
- *Dneska pozdraví i cizí lidé, je tu hodně turistů a ti zdraví, je to milé.*
- *Na malé obci je to snad samozřejmostí. Tak že důležité.*
- *Je to pro mě velice důležité. Jsme malé město, tak už z úcty jeden k druhému. A si potrpím na pozdrav.*
- *Je to hodně důležité, a ještě se u toho usmát, je to takové osobní. Není na čip.*
- *Je to velmi důležité, je to osobní, nejsme si lhostejní.*
- *Je to velice důležité – lidské.*

- *Vytváří to pocit domova, že někam patříme, že jsme si blízký.*
- *Je to pocit sounáležitosti, že mě někdo vnímá, že jsem, že tu bydlím. Je to důležité.*
- *Ano je to důležité, lidi to sbližuje, možnost komunikace, pocit že někam patřím.*
- *Kontakt s lidmi je nejdůležitější, vždyť si každý vzpomene, jak to bylo za covidu těžké a smutné, když jsme se nemohli vidět, potkat, mluvit spolu. Tak že pozdrav je první kontakt s lidmi.*

3.4. Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Máte pocit, že se mění/ změnily?

Předchozí otázka na důležitost pozdravu otevřela možnost reflektovat hlouběji interpersonální hodnoty, tj. ty, které člověka vyvádějí z uzavřenosti vlastního já k otevřenosti vůči druhému jako ty (nikoli neosobní on). V předchozí otázce se jednoznačně ukázalo, že obyvatelé Krásné Lípy považují interpersonální hodnoty za podstatnou pro dobrý život. Zde nás zajímá, nakolik se tato hodnotová orientace v soužití v obci opravdu uskutečňuje. Z odpovědí lze konstatovat, že zde se obraz začíná problematizovat, zamýšlení se začíná kriticky prohlubovat.

V otázce na sousedské vztahy se občané vyjadřují spíše ke svému bezprostřednímu okolí, k vztahům a komunikaci s bezprostředními sousedy. Zde jasně převládá pozitivní hodnocení (téměř u dvou třetin dotázaných) nad negativním hodnocením: mezilidské vztahy vnímají na dobré úrovni.

Třetina respondentů uvedla, že dříve vztahy byly lepší, nyní jsou lidé uzavřenější, mají mezi sebou přetřhané vazby, dalšími důvody jsou střet generací a zvyků, závist, rozdělení společnosti na chudé a bohaté. Zařazují sem též problematiku pronájmu domů/chalup, kdy vnímají, že rekreanti nemají k místu a lidem takový vztah jako místní, kdy je dokonce rekreanti ruší.

Některé vztahy nejsou vnímány jako dobré. Z komentářů vyplývá, že se respondenti snaží se sousedy vyjít, i s těmi problematickými komunikovat a vyjednat si nějaká společná pravidla soužití. Téměř bez výjimky je za tyto „problematické vztahy“ považováno soužití s Romy. V třetině případů se respondentům nedaří problémy řešit. Ve dvou případech se jim podařilo najít nějaký slušný status quo.

Za povšimnutí stojí, že ve městě Krásná Lípa, kde působí sociální služby, město zřizuje komunitní centrum pro občanskou integraci a podpora soužití s početnou romskou menšinou je dlouhodobým politickým tématem, nikdo z respondentů nezmínil dopady této politiky, pozitivní příklady řešení problémů ze strany institucí; naopak vztahují otázku výhradně ke svému vlastnímu jednání.

U druhé otázky – jak se vztahy mění v čase, se zorné pole u respondentů rozšíří, a oni hodnotí celkovou proměnu vztahů a komunikace v širším okolí, ve městě, ale i jako celospolečenské klima. Zde se poměr odpovědí zcela převrací ve více než dvoutřetinou převahu negativního hodnocení. Objevují se komentáře, jako přílišná individualizace, uzavřenost, nepřístupnost, méně vlídnosti, nezájem o druhé, zvyšující se rozdíly mezi bohatými a chudými, závist, naschvály, čím dál méně aktivních, zajímavých se mladých lidí. Mnozí to ale přičítají celkové proměně společnosti, politiky a sociálním a ekonomickým změnám.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

JE TO ČLOVĚK OD ČLOVĚKA, S NĚKÝM SE DOMLUVIT LZE, S JINÝM NE

- *Záleží na tom, jací ti sousedé jsou. Máme vedle sebe hlučné sousedy, to je horší a nedá s nimi domluvit na klidu po 22h, a jiní jsou tak potichu, že o nich ani nevíme.*
- *Tady kde bydlím, mám kolem sebe dobré sousedy, myslím si, že se na ně dá obrátit i s pomocí.*
- *No není to tu špatné se sousedy, taky záleží a lokalitě. Dříve tak před 30 lety to bylo lepší. Ted' je tu hodně nových lidí a moc se neznáme. Lidi jsou uzavřenější.*

- *I když bydlím ve vyloučené lokalitě, tak jsme si se sousedy slovně vyříkaly, co komu vadí, a zatím to funguje. Dohled nad naší úmluvou převzala jedna paní matka a babička všech těch výrostků a hlídá, aby to ze všech stran fungovalo.*
- *Sousedy mám dobré, když se něco děje, co se mi nelíbí, tak dáme řeč a vždycky se domluvíme. Taky se stalo, že sousedovic mládež se přišla omluvit s bonboniérou.*
- *Záleží asi na lokalitě. U mě teď nic moc.*
- *To je podle sousedů. Někdo je super a někoho bych raději ani nepotkal*
- *Mám svou bublinu lidí, jsou to lidi vzdělaný a pozitivní. O sporu nevím. Nezajímají mě, jsem tu krátce.*
- *No s cikánama jsme dohodli, hned jak jsme dům koupili. Tak to je dobrý.*
- *Vztahy se mění průběžně. Já bydlím v domě s nájemními byty. Původně jsem ten byt dostala od obce, pak obec dům prodala soukromé osobě i s námi. Nový majitel zvedl nájem a důchodci a maminky na mateřské se museli odstěhovat, protože to finančně nezvládali. Majitel si místo nich nastěhoval cikány, a to se sousedské vztahy sakra změnily. Snad se ani nehádáme, ale ten jejich způsob života a to, že nechodí do práce se hodně odráží na prioritách soužití. Každý máme jinou představu o době na spánek a odpočinek. Neumí třídit odpad a po vyvezení popelnic je okamžitě naplní opadem. Domlouvala jsem s majitelem, zda by jim to mohl vysvětlit. Tak vysvětlil, nosí odpad do jiných popelnic, ale ne na tříděný odpad. Dělají nepořádek po sídlišti, kam odkládají věci, co se běžně vozí na sběrný dvůr.*
- *V domě dobré, ale v sousedním domě od léta špatné. Teď sousedíme s cikány, které si tam nastěhoval majitel, co koupil dům od obce. Fakt dobrý nápad. Měli jsme rozhovor s majitelem domu a žádali ho zavedení nějakých pravidel. Jak odjel okamžitě řev směrem na náš dům, že až se dozví, kdo žaloval tak ho zabije. Opravdu milí sousedi. Máme po klidu a nedej bůh, že bychom chtěli být prodán s takovým výhledem má nulovou hodnotu.*

DOBŘÉ, VZÁJEMNÝ RESPEKT

- *Celkem dobré a byly vždy, někdy se najde nějaký rejpal, ale když se to o něm ví tak se bere s rezervou.*
- *Jsme malá obec, tak se známe.*
- *Dobré.*
- *Se sousedy se respektujeme a myslím si, že to funguje.*
- *Vztahy máme hezké, respektující.*
- *Za mě skvělé, respekt.*
- *My vždycky vyjdeme s každým, děláme to, jako to dělali naši rodiče. Se spoustou sousedů jsme chodili do školy, takže se známe.*
- *My si tu vypomáháme, vzájemně se odvezeme do města, nebo něco ve městě vyzvedneme a tak. Nakoupíme si navzájem.*
- *Jo sousedi jsou super, z jedné strany hotel, tam nám vycházejí vstříc. Když děláme akce, tak nám půjčují prostory na náměstí. A na druhé straně romská hospoda, a ti jsou taky super. Super jsou i sousedi a všeobecně lidi, když je požádáme o zastavení na masopust tak nám ještě nikdo neodřekl, že by nás nepohostil. Mám z toho vždycky hezký pocit, že jsou lidi tak vstřícní.*
- *Postavili jsme si dům v určité lokalitě, z každé strany nějaký soused. Během stavby jsme se poznávali a začali jsme se respektovat, my abychom stavbou moc neobtěžovali a oni, aby nám tu stavbu usnadnil. Teď tam pořádáme sousedské sleziny, pokaždé u někoho jiného. Ten, kdo s námi nepeče, to respektuje a mi vždy ohlásíme, kde se sejdem a budeme tam více hlučet. Jiní zas oznamují, že přijedou příbuzní a bude veselo na zahradě, a tak to má být.*

NE TAK DOBRÉ (A POSTUPNĚ HORŠÍ)

- *Poslední dobou jsou lidi takový podrážděný. To, co bylo už není, jsou smutný a uzavřený. Je to možná vším tím, co se děje kolem. Začalo to covidem a pak různé přírodní pohromy a teď válka kousek od nás. Přijde mi, že není na nic čas.*

- *Vztahy jsou velmi dobré o nepříteli nevím. Jen ti obtěžující sousedi – cikáni – jsou hluční dlouho do noci. Co se týká klubů a spolků – některých – tak tam panuje závist a pomlouvají se tak jako spolek tak i jednotlivci navzájem.*
- *Jsou tu závistiví lidi. Se sousedy nevycházím, dům jsme kupovali s takovým nadšením, ale to jsme nevěděli, do čeho jdeme. Ani jeden soused není vstřícný, je mi z toho smutno až špatně, ty kontroly z hygieny taky asi posílají ti sousedi a konkurence.*
- *Co nám vadí, že chalupy kolem nás se začaly pronajímat a každý víkend jsou kolem nás jiní lidé, kteří si myslí, když si to tam pronajali tak všechno kolem je pro ně a parkují na soukromém pozemku, blokují výjezdy a jsou na nás neurvalý, když není po jejich.*
- *Dříve byly děti vychovávány dospělými, teď je to obráceně, děti vychovávají dospělé. Cizí dospělí nesmí nic vytknout cizímu dítěti, když dítě poškozuje majetek, natož když odhodí papírek na zem.*
- *Lidi začali být uzavřenější a nepřístupnější.*
- *No s těmi hlučnými je to čím dál tím horší. Schází se tam každý den parta mladých cikánů už v dopoledních hodinách a vydrží řvát až dlouho do noci.*
- *Dříve když v sousedních domech bydleli starousedlíci tak to bylo super. Teď, co ty domy pronajímají, tak je to peklo.*
- *Dříve k sobě byli lidi vstřícnější, měli k sobě blíž. Teď se společnost rozděluje na chudý a bohatý a lidi jsou na sebe zlejší.*
- *Dříve to bylo lepší, uvědomuji si, že když jsem byl malý, tak se pořád přes plot komunikovalo se sousedy, něco se stále navzájem vypůjčovalo. Teď máme nové sousedy, nějaké přistěhované, chtěl jsem se s nimi domluvit o tom, aby si našly jiné otáčecí místo autem než na našem pozemku, zle jsem se potázel. Soused ani nepozdravil a hned na mě křičel, kde se má otáčet, tak jsem doporučil jiné místo a zase křičel a nedalo se domluvit. Minule u nás i parkoval jako by se nechumelilo. Nevím, jak se s ním mám domluvit. Bude to na delší komunikaci. Kdyby nebyl drzí tak mu udělám výjimku, ale takhle nevím.*
- *Přijde mi, že teď si lidi víc závidí.*
- *Dříve to bylo lepší, teď mám jiné sousedy a je to špatné. Vždycky záleží na jednotlivcích.*
- *Dřív byli lidi přátelštější, teď si hodně závidí. Rozděluje se to na chudé a bohaté.*
- *Teď mi přijde, že k sobě tak všeobecně lidi chovají nějak hrubě, neurvale. Jsou na vás zlý za váš odlišný názor, než mají oni. I v té televizi je to bída. Dříve vzdělávala a dneska se na to nedá koukat. Je tam hodně násilí a nahoty.*
- *Dříve byly lidi stejně všichni chudí, měli k sobě blíž, hospoda na každém kroku a náš starosta obcházel postupně každou hospodu a povídal s lidmi. Měl zájem, jak žijí, co se u nich děje, co potřebují.*

3.5. Jak k mezilidským vztahům přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé?

Zhodnoťte, zda skutečně přispívají ke komunitnímu životu.

Tato otázka chce po občanech zhodnotit, zda akce, spolky či konkrétní lidé skutečně přispívají ke komunitnímu životu. Skrývá se v ní pojetí slova „komunita“ a „komunitní život“.

Při první části otázky na mezilidské vztahy (obě podotázky byly pokládány samostatně) obyvatelé oceňují, že se akce dělají. Vnímají je jako příležitost se potkat se známými a s lidmi, na něž nemívají čas. Vnímají pestrost nabídky od města a spolků a mnozí je rozlišují. Mnohdy se zdá, jako by respondenti odpovídali zúženě spíše na to, zda se nějaké akce pořádají, než na celou otázku, zda tyto akce přispívají k pěstování mezilidských vztahů.

Teprve důraz v druhé podotázce je vede k hlubšímu zamyšlení. Lehce převažují odpovědi, které dospívají k zhodnocení, že existující akce města a spolků vlastně ke komunitnímu životu nepřispívají. Jde spíše o společenskou zábavu a někteří dokonce odhalují problémy a nesváry mezi pořadateli a účastníky.

Je rozdíl mezi spolkovým životem (aktivitami uvnitř spolku vůči svým členům) a komunitním životem, který by měl být veřejným zájmem, resp. obecným dobrem / blahem. Fakt, že obec při své rozvojové strategii

podporuje místní spolky, nemusí vůbec vést k podpoře komunitního života v obci. Jak někteří respondenti zmiňují, spíše to může obyvatele oddělovat na zájmové skupiny a rozdělovat je.

Je na místě si klást otázku, co je komunita. Přístup IRO (integrovaného rozvoje obce) se přiklání k tomu, že komunitní by se v případě problematiky obcí mělo týkat celku obce a obyvatel, a komunita je charakterizována dvěma znaky: kvalitou mezilidských vztahů (vládnost, laskavost vůči druhým) a vztahováním se k tomu, co je společně dobré. V odpovědích je patrné, že mezi občany taková reflexe pojmu neproběhla a je pojmán konfúzně.

Zjištění z rozhovorů zde indikují cíl pro komunitního pracovníka – přivést k jednomu stolu hlavy spolků a zájmových skupin, a zprostředkovat jejich komunikační platformu a komunikaci s městským úřadem.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

PŘÍLEŽITOSTÍ K SETKÁNÍ JMENUJE KAŽDÝ Z DOTÁZANÝCH CELOU ŘADU, VÍCEMÉNĚ PODOBNÝ VÝČET

- *Ano, na akcích města, spolků či souborů – pálení čarodějnic, masopust, stavění májky, vánoční a velikonoční tvoření, plesy a oslavy města.*
- *Příležitosti tu jsou, spoustu jich pomáhám připravovat. Myslím si, že je tu ode všeho něco, že by si každý měl najít to svoje.*
- *Ano jsou, pořádají se tu občas nějaké slavnosti, nebo taneční soubory tu mají vystoupení, ale to je tak 2x ročně, pak je tu je pěvecký soubor, ten taky zpívá tak 2x do roka veřejně, pak něco pořádají turisté. Taky tu máme to kino, kde je špatné ozvučení.*
- *Ano jsou, je tu spolek turistů, hasiči, folklorní skupiny – Dykta a Lužičan. Ty mají svoje akce. Pak se pořádají městské slavnosti. Dříve byli ještě různé burzy, rybářské závody, a další.*
- *Ano, městské akce, sporty, spolky, ale ubývá to*
- *Někdy ani nevím, že se něco pořádá, přijde mi, že není jednotná tabule, kde by se všechny akce vyvěsily. Přijde mi, že třeba turisté si dělají akce tak uvnitř. A pak je na FCB že něco proběhlo.*

PŘÍSPÍVAJÍ K POTKÁVÁNÍ LIDÍ A SPOLEČENSKÉ ZÁBAVĚ

- *Setkávání, seznamování.*
- *Je dobře, že se tu něco děje, účastníme se.*
- *Já ráda chodím na plesy, tam je to fajn, tam se opravdu sejdou lidi ze všech částí obce, probíhají tam oduševnělé konverzace a je legrace.*
- *K potkávání se všech ze všech koutů obce.*
- *Přispívá ke komunitnímu setkávání.*
- *K potkávání se a poznávání se. Kolikrát na nějaké akci zjistíme, že ta nesympatická paní co jí každý den potkávám, je vlastně milá a příjemná, akorát jsme neměli dříve příležitost to poznat.*
- *Za obec tu funguje asi kulturní komise, pořádají se tu městské akce, pak se tu dělají akce od spolků a souborů, napadají mě Škodovi a Semelkovi. Na těchto akcích se můžou lidi potkávat, každý si vybere, co ho zajímá.*
- *Sejdou se tam různí lidé, jsem tu krátce, baví mě se seznamovat s dalšími lidmi, co ještě neznám. Hlavně pozvu své kamarády z jiného města. Chodíme na masopust a Městské slavnosti.*
- *Je tu pestrá nabídka akcí od města a spolků. V nabídce si každý může najít to svoje. Lidé se tu potkávají, mají možnost spolu prohodit pár slov.*
- *Společenská, sportovní a kulturní zábava.*
- *Je super se potkávat, vědět, kam patřím.*
- *Jak říkám, potkám známé, popovídáme, co nového a co se kde děje.*

OCENĚNÍ SPOLKŮ

- *Pořádají akce.*
- *Jsem ráda, že tu máme spolky, folklorní, turisti, hasiči a tak. Pořádají akce, kde se setkávají lidi. Přijde mi, že se na všech akcích setkávají stále stejní lidé.*
- *Stmelují lidi, dávají lidem prostor se realizovat.*
- *Jo jo, přispívají, vznikají tu různé skupiny lidí s různorodými zájmy a další jiné podskupiny, které něco vymýšlí. Nejsou to jen soubory a spolky, ale i spousta lidí co si dělají svoje akce.*
- *Lidi se mají kde potkat, je to příležitost vylézt z domu. Víím, že lidi, co žijí sami, rádi přijdou. Spolky se hodně angažují, soubory se zapojují, připadá mi, že ti staří, co to táhnou, nemají následovníky. Škodovi a Semelkovi.*

JAKO BY AKCE BYLY SPÍŠ PRO CIZÍ, NEŽ PRO MÍSTNÍ

- *Akce spolků, klubů i města jsou velmi navštěvované, ale čím dál více přespolními.*
- *Asi ano – přispívají ke komunitnímu životu, vadí mi, že se tam objevuje čím dál méně místních lidí.*

JE TO TAKOVÉ SPÍŠ NA OKO / NEDOTAŽENÉ

- *Je fajn, že v každém ročním období je nějaká akce. Co se nám nelíbilo, že na čarodějnice už v 19 h nebylo pivo a v 19:30 nám sebrali z pod zadku lavičku, že prý už uklízejí. Oheň už skoro nehořel. Dříve se končilo za tmy, děti svítily lampiony a hrálo se na hudební nástroje a tančilo. Ted' to je takové jenom na oko, že aby se splnilo a šup uklidit*
- *Líbí se nám, že se tam potkáme z lidmi ze všech koutů obce. Přijde nám, že dříve to dělali ty lidi tak nějak více osobněji, byly do všeho zapojené celé rodiny. Taky nám přijde, že na naše akce chodí hodně cizích lidí z okolních obcí.*
- *No k potkávání se, já teda chodím akorát na plesy, ale je tu několikrát do roka nějaká akce, občas se nějaká překrývá, nebo je stejná, to taky nechápu, stejnou akci dělá soubor a druhou v zároveň obec. Mám dojem, že to bylo na Vánoce, nějaké tvoření.*
- *Příležitosti ano. No stále se něco děje, ale místa už ne. Jako nějaká normální hospoda pro místní.*

NEVYHLEDÁVÁM TO

- *My konkrétně na akce v centru moc nechodíme.*
- *Nevím, já takové akce nevyhledávám.*
- *Ano, ale pro určitou skupinu lidí, všichni se asi neúčastní, já taky na některé akce nechodím. Nebaví mě.*

NĚKTEŘÍ OCEŇUJÍ ČI BY OCENILI SPÍŠE KOMORNÍ SOUSEDSKÉ/PŘÁTELSKÉ AKCE:

- *My si děláme svoje akce, na kterých se potkáme, v zimě tu máme vánoční strom přání, pak se u něj potkáme na Štědrý den, pálíme čarodějnice. A tak, chybí nám tu hospůdka.*
- *Ano jsou. A hodně se spíš setkávám v soukromé skupině s přáteli.*
- *My si tu s naším Babincem pořádáme pálení čarodějnic, vánoční setkání u stromku, a pořádáme různé oslavy po celý rok. Taky se v týdně setkáváme na střídačku u někoho doma.*
- *Sousedská setkání, o kterých se někdo zmínil ve Vikýři a ted' se z toho stala atrakce pro cizáky a ztrácí to tu atmosféru. (viz 3.3.)*
- *Konkrétně v naší části obce se setkáváme se sousedy na ohni, či jen tak, jsme v okrajové části obce a máme to tu tak trochu jinak než v centru obce, kam mi moc nechodíme. My si tu tak žijeme pro sebe. A hlavně to funguje.*

- *Je to taková soudržnost sousedů, rekreantům se to tu s námi líbí, a tak máme nové přátele.*
- *Jo je fajn, když se může něco společně uskutečnit. Ale je to spíš v tom soukromém okolí. Ty akce, co pořádají spolky, město, a tak tak ty už jsou připravené a mi jsme tam jenom jako návštěva.*
- *Mě na tom baví, že se tam potkávají, je legrace, řeší se tam různá témata, plánuje se, co a jak. Sjednávají výpomoci a tak. Prostě super. Nelíbí se mi, když lidi remcají a pomlouvají a sami pro to nic nedělají.*
- *Je tu málo aktivních lidí, přijde mi, že jsou to ti stejní a nikdo jiný nepřibývá. Myslím tu aktivitu v již fungujícím spolku. Komunit je několik, lidi se druží. Jsou tu různé skupiny lidí. Společně se všichni tak nějak potkávají na plese.*
- *Třeba nám se díky našim akcím, které pořádáme v naší části obce podařilo smísit se s rekreanty.*

JAKÁSI UZAVŘENOST SPOLKŮ A SKUPIN / KE KOMUNITNÍMU ŽIVOTU TY AKCE MOC NEPŘÍSPÍVAJÍ

- *Taky mi přijde, že ty existující spolky si tak žijí samy pro sebe, že jsem nikdy nepostřehla, že by mezi sebe přijímali někoho nového. Občas se nějaká akce udělá ale minimum.*
- *Asi ano, ale jsou mezi soubory a spolky složité vztahy, přijde mi, že by nebyli schopni spolu něco pořádat.*
- *No, co já vím, tak třeba tvůrci pak té své komunitě i škodí. (...) Vedení se vzdát nechtějí a už bylo hodně rozepří v tomhle směru. Tak nevím, jak který spolek přispívá, když se sami mají potíže.*
- *Mě to přijde takové sektářské, že ani nestojí o to, aby se k nim někdo jiný přidával. Když to pořádá obec je to takové neosobní, není to vlastně nikoho osobně akce. Technické služby to připraví a nehledě na to, jak je zábava rozjetá to v daný čas zase zabalí, ať už můžou konečně od rána domů – chápu je.*
- *Nevím, jestli ke komunitnímu životu, spíš mi přijde, že si žijí tak sami pro sebe.*
- *Nevím, jestli ke komunitnímu životu, ale aspoň se lidi potkají a nesedí doma. Komunita jsou ty spolky a soubory ne?*
- *Vím, že hasiči chodí pomáhat hrabat listí v zahradách MŠ, nevím, jestli tu spolky přispívají ke komunitnímu životu. Každý si dělá to svoje. A jednou za čas se udělá nějaká akce pro lidi zvenčí. A to taky nedělá každý spolek.*
- *Nevím, jestli ke komunitnímu životu, spolky jsou spolky a ti co přijdou, jsou jednorázoví návštěvníci.*
- *No přijde mi, že teď už to je takové nečinné. Zůstali tam ti tahouni a ti už asi nemají sílu.*
- *No nevím, jestli to přispívá ke komunitnímu životu, je to takové potkávací a pak zase každý šup domů. Možná ty lidi z toho spolku, co to pořádají, si ještě posedí, ale ostatní po uplynulé době na akci odchází.*

3.6. Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Na důležitosti tradic panuje mezi občany téměř stoprocentní shoda. Polovina z nich navíc dodává příklady tradic, které se udržují v Krásné Lípě. Dělí se na tři skupiny: a) tradiční akce, které pořádá město, b) akce spolků, z nichž nejčastěji jsou zmiňovány dva soubory lidových tanců (možná slovo „tradice spojují mnozí s folklorní tradicí), a c) třetí skupina se zaměřuje na komorní tradice, které se dodržují v rodinách a mezi známými.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

JSOU SOUČÁSTÍ NAŠÍ IDENTITY – a důležitým odkazem, který se má přenášet na další generace

- *Ano, je to součást kulturního národa, uvědomění si kulturního života jsou to naše kořeny a je to možnost spojovat lidi v obci.*
- *Je to příležitost k setkávání, je tu spousta spolků, každý má možnost si vybrat, kam půjde jaký typ a obsah akce mu je bližší.*

- *Je důležité něco slavit. Každý by měl vědět, kdy se jaký svátek slaví, proč se slaví, jak to bylo dříve a stále mladým připomínat, jak se žilo a ctít předky; být pokorný a vážit toho, co máme.*
- *Ano, je to důležité, jsou to kořeny. Víme, odkud jsme, jak jednotlivec, tak skupina. Pocit, že někam patříš, poznáváme minulost.*
- *Je to velmi důležité, to je právě to setkávání a družení se, my také občas přispějeme, zapojíme se do masopustu s občerstvením, nikdy neodmítneme.*
- *Ano, je to důležité, občas jim to nejde, je to horší a horší.*
- *Hodně důležité, hlavně ty lidové tradice.*
- *Naše obec je třeba typická tím, že máme taneční soubory a ty lidové tradice pořádají a oživují. Já na to nejsem, tak se neúčastním.*
- *Ano je to důležité. Ted' máme novodobé tradice, festivaly, zimní táboření, a jiné. Každý spolek má svoji tradiční akci.*
- *Je to důležité, je to taková po spojitost mezi lidmi a kulturou.*
- *Ano je důležité udržovat tradice, je to naše identita.*
- *Velice je důležité udržovat tradice. Děti bez tradic – není budoucnost Ano je to důležité, každá obec má svoje tradice a tím se od sebe liší.*
- *Tradice se mají udržovat a Krásná Lípa má hodně lidových tradic. Díky souborům i spolkům.*
- *Je to milé, ne důležité.*

MÍSTNÍ UŽ TO MOC NEBAVÍ

- *Je to důležité pro lidi, co to pořádají, místní to už moc nebaví, účastní se přesporní.*

KOMORNÍ, RODINNÉ, SOUSEDSKÉ

- *Tradice dodržujeme, setkáváme s rodinou a se sousedy.*
- *Velmi důležité, hlavně tradice předků anebo si založit svoji tradici, zapojit do toho blízké a přátelé.*
- *Tradice se musí dodržovat, my máme svoje tradice s přáteli a moc nás to baví.*

ZANIKAJÍ ... A VZNIKAJÍ NOVÉ

- *Hodně důležité, mám je ráda, některé tradice tu zanikají.*
- *Ted' se mi líbí novodobá tradice pana Křivánka – vánoční čtení.*
- *Pro mě moc důležité. Němečtí občané, co tu bydleli, ty tradice dodržovaly a Češi se přidali a postupně si přidaly svoje, nebo upravily.*
- *Jsem zastávce tradic, ale poslední roky to ubývá. Vážím si toho, co předci dělali a mrzí mě, že to skomírá.*
- *No, aby lidi nezapomněli na minulost, ale i ted' jsou nové tradice. Je to hezké, já taky pomáhám na tradičních oslavách města a mám radost za pozitivní zpětné vazby.*

Následující blok otázek směřuje k solidaritě a pomoci lidem v nouzi.

3.7. Pokud byste se ocitli v nouzi (finanční / nemoc / opuštěnost / stáří apod.), spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce?

Až na drobné výjimky si občané dovedou představit, že se spolehnou na pomoc z okolí nebo již dokonce takovou zkušenost zažili. Zmiňovány jsou celkem ve vyrovnaném počtu tři skupiny:

- a) pomoc od rodiny,
- b) pomoc od přátel zde ve městě,
- c) pomoc od města nebo ještě mnohem častěji od komunitního centra Kostka.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Na rodinu a na známé.*
- *Určitě je tu organizace Kostka nebo MěÚ.*
- *Asi bychom se nejdříve spolehli na rodinu, hlavně naše děti. Na obec bych se nespolehala, ale je pravda, že když tu lidi vyhořeli tak město se staralo.*
- *Na lidi ze svého okolí by byl asi spoleh, hlavně na přitele, které tu máme, a také na Kostku.*
- *Těžko říct, snad přes známé ano.*
- *Na obec moc ne, asi nejdříve na rodinu a přitele.*
- *Ano, mám přátele a obec tu vybudovala dva pečovatelské domy, bude se tu stavět další. Tak si myslím, že o seniory postaráno je, máme tu i pečovatelskou službu. A taky potravinovou pomoc z Kostky jak pro seniory, tak pro matky s dětmi.*
- *Určitě na lidi ze svého okolí, doufáme, že MěÚ nám pomůže, až budeme v seniorském věku, že budeme mít místo v pečovatelském domě.*
- *Nikdy jsem o tom nepřemýšlela, jestli by mi okolí pomohlo. Snad ano.*
- *Pomoc bych dostala od nejbližšího okolí a od Kostky.*
- *Spolehla bych se především na pomoc lidí v okolí v sousedství pak rodiny.*
- *Spolehl bych se na Kostku.*
- *Asi na Kostku. Na obec ne, když jsem jako mladá žádalo obec o finanční podporu, tak mi řekli, ať si prodám to nové okno. Musela jsem si poradit sama. Až budu stará, tak si taky budu muset poradit sama. Dřív byly vejminky, dneska už to tak není. Tak snad děti mi pomůžou.*
- *Asi bych se spolehla na kamarády, rodinu. Při něčem větším i na obec, Kostka pomáhá každému.*
- *Požádala bych rodinu a pak podle potřeby.*

3.8. Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci?

Tři čtvrtiny dotázaných prokazují sensitivitu vůči potřebným. Většina z nich má přinejmenším částečný přehled o tom, kdo v okolí potřebuje podporu a pomoc – a jakou (asi polovina dotázaných). Čtvrtina nikoho takového nezná. Čtvrtina přehled nemá, ačkoliv tuší, že tomu tak patrně bude.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

ZNÁM

Polovina občanů zná konkrétního člověka či rodinu a mnozí z nich také dokáží přesněji pojmenovat, jakou pomoc by potřebovali. Obvykle jde o nepříznivou ekonomickou situaci, o osamělost a bezradnost, o zdravotní potíže, ale i vysoký věk, úmrtí v rodině či požár domu.

- *Moji rodiče*
- *Ano znám*
- *Ano, poslali jsme ho na MěÚ*
- *Ano znám, pomáhá jim Kostka*
- *Ano znám, jsou to zdravotní problémy – zatím není řešení*
- *Ano, věděl jsem nějakých seniorech, co neměli pořádně co jíst delegoval jsem je na Město.*
- *Ano, tady vyhořeli jedni sousedi. Pomohla jim obec.*
- *Kolem mě je za poslední dobu hodně lidí, co potřebují pomoc. Co stačím, pomůžu já, nebo někdo ze sousedů. Pak pomáhá jejich rodina.*
- *Určitě. Pomoc při úmrtí, a jiné těžké životní situace.*
- *Senioři.*
- *Ano vím, zajímám se o to, kdo potřebuje pomoc. Pak na internetu vyhledám kontakt, nebo nějakou radu, jak se s tím poprat.*

NEZNÁM

Čtvrtina dotázaných nezná nikoho, kdo potřebuje pomoci

- *Nevím.*
- *Ted' o nikom nevím.*
- *Asi ne.*

VŽDY JE NĚKDO, KDO POTŘEBUJE POMOC

Druhá čtvrtina konstatuje, že vždy je někdo, kdo potřebuje pomoci, ale nemyslí na nikoho konkrétního:

- *Občas se někdo najde, kdo potřebuje pomoc.*
- *Momentálně mě nikdo nenapadá, ale to neznamená, že to tak je.*
- *Ani nevím, to mě nikdy nenapadlo, musím se na to zaměřit. Vidíte je to divné, že to nevím. Určitě každý někdy potřebuje pomoc.*
- *Stále někdo potřebuje pomoc.*

3.9. A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace? Do jaké míry si se svými sousedy vzájemně pomáháte? Jak mělo by být?

Panuje všeobecná shoda, že by pomoc a solidarita měly být samozřejmostí. Většina respondentů uvedla, že si se sousedy vzájemně pomáhají, nejčastěji se jedná o různé druhy výpůjček, dovozu potravin či léků z města, „přivézt/odvézt“, sousedské výpomoci. Výklad pojmu „obec“ zde nabývá v odpovědích jednoznačně významu „obec = my, lidé, obyvatelé“.

Někteří občané se sami rozhovoří o tom, že pěstování vzájemné pomoci je důležité, protože vlastně přispívá ke kvalitě života a vztahů v obci. Někteří k tomu vedou své děti (řící si o pomoc, zeptat se na pomoc). Někteří by si to přáli, ale konstatují, že realita je složitější, a ne tak vlídná.

Z institucionální pomoci uvádějí nejčastěji pomoc z komunitního centra Kostky (příspěvková organizace města) a při mimořádných událostech, jako je požár domu, pomoc od městského úřadu („města“) a hasičů. Je obtížné posoudit, nakolik jsou to spíše automatické odpovědi a „Kostka“ je zde heslem pomoci, neboť jen velmi malá část odpovědí podává konkrétní příklad pomoci.

Za zmínku stojí jedna odpověď, která upozorňuje, že ne vždy je pomoc přijata nebo je žádoucí. Tohle může být i do budoucího působení KP dobrý podnět pro dialog s občany.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

POMOC BY MĚLA BÝT SAMOZŘEJMOSTÍ

- *Pomáhat si s lidmi kolem sebe by mělo být samozřejmostí*
- *Sousedí by si měli pomáhat tak automaticky, jsou to nejbližší kolem sebe.*
- *No, bylo by hezké, kdyby se dalo pomáhat se všemi sousedy, ale to by se s nimi muselo, dá mluvit. Zkoušeli jsme komunikaci. Ale dohody nikdy nedodrželi.*
- *Lidi by si měli pomáhat, neměli by byt lhostejní*
- *Lidi by si měli pomáhat, vždyť každý z nás bude jednou potřebovat pomoc tak se k tomu stavím i já*
- *No sousedí by si měli vycházet vstřícně.*
- *No mně stačí, když ti mojí sousedí (vyloučená lokalita) budou respektovat ty naše dohody o soužití, co jsme si nastavili*
- *No pro mě je to samozřejmost pomáhat si se sousedy a všeobecně lidem a vedu k tomu i děti. Já upeču koláč, donesu starému sousedovi, co je sám, nebo někdo potřebuje něco zašít tak to zašiju*

- *No asi by si měli všichni sousedi vypomocet, ne?*
- *Sousedi by si měli pomáhat, ti minulí sousedi byli moc fajn a fungovali jsme super.*

SE SOUSEDY A ZNÁMÝMI SI SPÍŠE POMÁHÁME

- *Asi tak od každého trochu, když je někomu zle tak si zase lidi pomůžou.*
- *Sousedi si vždycky vypomůžou, když tedy nejsou na kordy, a obec je ochotná se taky zabývat nějakou žádostí o pomoc.*
- *Určitě od sousedů. Nepamatuji, že by někdo žádal obec.*
- *Nevím, jestli žádali pomoc u obce, ale pomáhají jim příbuzní.*
- *My si myslíme, že většinou tu sousedi pomáhají. Ti co jsou sousedy desítky let tak je to samozřejmostí.*
- *Pomohli jsme si v rodině, pak přátelé a Kostka.*
- *Postarala se rodina, sociální služby, obec ne, pak pomáhají hasiči při živelných pohromách.*
- *Opravy, výpůjčky, a tak.*
- *Něco si vypůjčit, poct s něčím na zahradě a tak.*
- *Pomáháme si hodně, často.*
- *Se sousedy si vypomůžeme, nejsme k sobě lhostejní.*
- *Jo my si vypomůžeme, když potřebují něco půjčit a my máme, tak půjčíme. Myslím jako nářadí nebo vajíčko a tak, nebo když potřebuje s něčím pomoc na zahradě.*
- *S těmi sousedy, se kterými se dá mluvit, si vypomáháme.*
- *Se sousedy si pomůžeme, zaléváme květiny, když někam jedou, bereme jim poštu, něco přineseme z města a tak. To by mělo být všude si takhle vypomocet.*
- *Taková výpomoc, něco odvézt, něco půjčit a tak.*
- *Jo asi tak normálně, když někdo zapomene něco koupit nebo mu dojde, tak si to přijde vypůjčit.*
- *My si se sousedy pomáháme, respektujeme se. Víme o sobě a bereme na sebe ohledy. Asi bych si nedovolil dělat něco co by sousedovi škodilo. Taky jsem jednou u sebe ubytoval lidi co se dostali do nouze.*
- *Už jenom to vědomí, že jsou kolem nějaký lidi, co by mi pomohli mi stačí ke klidu.*
- *Asi tak 50 na 50, nevím, jak to změřit.*
- *No my si zatím se sousedy moc nepomáháme, my si ty vztahy teprve pěstujeme a pak se uvidí, jsou to ti noví nájemníci, se kterými je těžko vyjít, tak uvidíme do budoucna, jak se to povede.*
- *Do takové míry, kdy já sama chci a ne, že si mě sousedi osedlají.*
- *Povídáme si, když se potkáme, domlouváme se na společném oplocení pozemků, kdo co zajistí a tak, vždy bez problémů.*
- *Já se snažím pomáhat každému, když vidím, že, je na tom hůř než já.*

OBEC A KOSTKA POMÁHÁJÍ

- *Ano, od Kostky a MěÚ.*
- *Ano, obec pomáhá, zajistí základní potřeby a pak se stará Kostka, to sleduji na FCB, jak se vyvíjí situace lidí, kteří potřebují pomoc, já taky pomáhám, poskytnu hmotné věci, konkrétní, co potřebují.*
- *Máme tu Kostku, ta lidem pomáhá.*
- *Ti lidé, co znám, nechtějí pomoci – stydí se říct si o ni.*
- *Když je potřeba, jako když naposledy tady lidem shořel dům tak se obec postarala, také byla uspořádána sbírka jak finančním, tak občaní nakoupily vybavení domácnosti.*
- *Ano dostalo, město požádalo o spolupráci Kostku, ta má potravinovou banku.*
- *Já si myslím, že obec pomáhá. Byl tu několikrát případ, že lidi vyhořeli a obec jim poskytla pomoc první pak Kostka.*
- *Ano mě a jiným ostatním, se v době covidu dostalo potravinové pomoci. Já se rozbřečela, když mi donesli tašku plnou potravin. Ještě jsem se s něčím dělila se sousedkou. (slzy v očích na obou stranách).*

- *Požádáme o pomoc v bezplatné poradně v Kostce. (domluvený postup)*
- *Kostka pomáhá seniorům a taky pro dělají akce.*

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE

Další zkoumanou oblastí je rozvojový program obce. Při pokládání následující sady otázek primárně nerozlišujeme, zda respondenti jsou či nejsou do tvorby rozvojového programu obce aktivně zapojeni. Zajímá nás obecnější obraz a perspektiva osob, které přímými účastníky plánovacího procesu nebyly, protože jejich pohled na věc může být pro aktivní tvůrce programu důležitou zpětnou vazbou – na proces, na výstup, na komunikaci vize i na praktické využití a následnou práci s rozvojovým programem.

4.1. Krásná Lípa má program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem?

Dvě třetiny respondentů netuší, že má obec program, který je zaměřen na rozvoj obce; o rozvojovém programu nemají povědomí. Necelá třetina odpovídá kladně, že ví či tuší, že rozvojový program obce existuje, ale nutno dodat, že většina z nich spíše nejistě a opatrně, spíše tipují. Dva respondenti vypověděli, že vědí, co obsahuje a byli schopni vyjmenovat alespoň částečně několik bodů. Jeden z nich přidal i postřeh, co by z jeho pohledu obsahovat měl.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLÉDY:

„NEVÍM“

- *Nevím, že existuje, nikdy jsem po tom nepátral.*
- *Nevím o něm.*
- *Akorát vím, co se dozvím z Vikýře, jsem stará škola, čtu noviny.*
- *Nevím, ale asi bych ho našla na webu.*

„NĚCO MÁLO TUŠÍM“

- *Asi vím, že je.*
- *Částečně.*
- *Ne, ale vím, že existuje.*
- *Asi jsem to někde četl.*

„ZNÁM HO“ / „MĚLO BY V NĚM BÝT“

- *Jeho obsahem, územní plán, pozemky, a péče o rybníky, výstavba nového pečovatelského domu.*
- *Ano sleduji to. Prodej pozemků, pozemky na výstavbu domů. Doufám, že podporuje podnikatele a živnostníky. Taky je potřeba udělat něco s tím chybějícím průmyslem.*

4.2. Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo a obecní úřad?

Další otázka se zaměřuje na vizi rozvoje obce, kterou na základě rozvojového programu naplňuje vedení města. Fakt, že povědomí o programu rozvoje obce je mezi občany minimální, se projevuje také ve vyjádřených nejasnostech kolem směru, kam se má Krásná Lípa rozvíjet. Obecně občané nemají informace. Někteří přiznávají, že se nezajímají; někteří mají pocit, že nejsou vedením města informováni a vtaženi. Pokud zmiňují nějaký směr vývoje, je to často odhad, tušení, zobecnění toho, co kolem sebe vnímají.

Obraz rozvoje obce se tak v očích občanů dá shrnout jako podpora turismu, hřiště a zeleň ve veřejném prostoru. Obecně je znát povzdech nad tím, že pro běžného občana není nic v plánu. Neznalost, dohady, zklamání a ironie jsou implicitním apelem – a též příležitostí, že by vedení obce mělo s občany vést dialog.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NEVÍM, JAKÁ JE VIZE A SMĚR ROZVOJE

- *Netuším, kam to směřují, nikdy jsem o tom neslyšela.*
- *Nevím. Byla bych ráda, aby za námi přišli a řekli, co zamýšlí.*
- *Nemám.*
- *Nevím, ale starosta nám to může říct ne?*
- *Jako už řadový občan ne. Už nejsem aktivní ani v zastupitelstvu ani v radě.*
- *Nemám, co mě zajímá, si zjistím.*
- *Někdy se něco dozvím o zápisu ze zastupitelstva, ale nezajímá mě to. Už ani nevím, co všechno to je.*

NEVÍM, ALE SOUDÍM, ŽE:

- *Doprava, turismus, květiny, stromy.*
- *Víme, že se tu má stavět nový pečovatelský dům.*
- *Asi rozvoj turismu?*
- *Vypadá to na další výstavbu nových úprav v terénu, jako jsou parky a jezírka, a tak něco.*
- *Budují stále něco pro vyžití dětí, co pro starší nevím. Nic tu stále pro normální občany, co tu bydlí, není. Je to vše pro turisty.*
- *Vzhledem co se tu teď děje tak asi rozvoj turismu, teď se tu buduje stání pro obytná auta.*
- *Asi to jsou rekonstrukce obecních objektů, jako je T- Klub, Dům rybářů, Hasičárna a další obytné domy, rekonstrukce bytového fondu.*
- *Intuitivně si myslím, že obec směřuje k turismu, podpora komunitního života, ekologie a modernizace*
- *Nikdy jsem to nikde nečetla. Ale podle toho, co se děje tak asi vyžití pro děti a mládež, To se mi moc líbilo, když jsem se sem nastěhovala, že jsou tu venkovní herní prvky pro děti a na několika místech*

4.3. Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet?

Rýsují se čtyři skupiny – čtyři postoje:

- a) nemám možnost a případně ani nemám zájem se podílet
- b) nevnímám, že by to bylo možné; ale chtěl bych možnost mít
- c) jako občané možnost máme, ale já ji nevyužívám (nezajímá mě to)
- d) možnost mám a podílím se / chtěl bych se podílet

Nepatrnou převahu má z těchto čtyř postojů povědomí o tom, že možné to je. Hovoří buď v obecnosti o možnosti občana účastnit se jednání zastupitelstva a zastupitele volit, z některých je cítit i zklamání a nechut' se podílet, protože nemají dojem, že by se jejich názor uplatnil a by byl brán vážně, eventuálně to není vyhovující platforma k dialogu o směřování obce.

Z rozhovorů bylo cítit, že položením otázky vůbec vznikl motiv pro přemýšlení o participaci, o němž respondent řekl, že předtím nepřemýšlel.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NE

- *Nemám a na jednání zastupitelstva se mi chodit nechce*
- *Nemám, nevím o možnosti. Nikdy jsem o tom asi nepřemýšlel, že bych mohl nějakým způsobem přispívat.*
- *Nemám čas se podílet ani chut'*
- *Asi ne, to, co mi vadí, neovlivním.*
- *No asi moc ne, oni to už mají stejně dávno rozhodnutý, ne?*

RÁD BYCH

- *Nevím, jak se to dělá, moje slovo jako občan nemá váhu, mám 2x zkušenost s peticí, do teď nevím, jak to dopadlo, ale do teď se z požadavků se nic nerealizovalo.*
- *Myslím, že by můj názor neměl žádnou váhu, nejsem pro ně důležitá.*
- *Když mě požádají o pomoc a podílet se něčím na akcích tak neodmítnu. Mám radost, že jsem k něčemu užitečná.*
- *Když bych se s tím vším seznámila, tak proč ne.*
- *Nic o rozvoji nevím tak se nezapojuji, ale až budu vědět tak se zapojím.*
- *Nevím, jak se to dělá, abych mohla do něčeho zasahovat.*
- *Asi ano, ale nevím, zda by to bylo rozhodující.*
- *Ano už tím, že se aktivně podílím na akcích.*
- *Asi ano – můžu se nabídnout.*
- *Jako dobrovolný hasič ano, jak je něco potřeba, tak jsme tam.*

ANO – ALE NECHCI

- *Jako občan ano, ale nevyužívám toho.*
- *Samozřejmě, že jako občan se můžu účastnit schůze zastupitelstva, je veřejná, ale nevyužívám tuto možnost.*
- *Můžu, volby.*
- *Asi ano, ale nedovolím si veřejnou kritiku.*
- *To má asi každý.*
- *Kdybych měla sílu a začala bych být aktivní, tak ano.*

4.4. A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit?

Větší část dotázaných přitom zájem a ochotu se aktivně zapojit přinejmenším deklaruje. Někteří z nich již aktivní jsou, některým zraje v hlavě konkrétnější plán, a potom je tu četná skupina občanů, kteří by vlastně uvítali možnost se zapojit, ale buď je dosud nenapadlo, nebo by potřebovali pomoci – být vtaženi, osloveni. Necelá polovina nechce být aktivní, mnozí to váží ke své aktuální životní situaci (už ne nebo nyní ještě ne, ale možná za pár let).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

„RÁD/A BYCH“

- *Ano pomoc na akcích nikdy neodmítnu.*
- *Zájem by byl, ale nevím, zda bych byla, co platná.*
- *Já se již podílím na společenských akcích.*
- *Ano, na plný pecky.*
- *Ano podle času. Ano, jsem schopna založit skupinu lidí, kteří by se věnovali tematickým aktivitám. Ještě musím promyslet, s kým bych do toho šla, a kdo by nám půjčili setkávací prostor.*
- *Ano, jestliže budu požádán se někde angažovat, jsem ochoten se zapojit.*
- *Ano, ale v určitých mezích už jsem starý.*
- *Když bude čas, tak se rád zapojím.*
- *Kdyby mě oslovili tak ano.*
- *Já určitě. Jak říkám, ráda se podílím.*
- *Asi ano, něco pro to už dělám, ale měl by se zapojit každý.*
- *A to zase ano. Ráda bych pomohla.*
- *Ano mám. Abych se mohla vyjádřit k zeleni u paneláků. Někdo už nevidí ani ven z okna. Nechceme být figurky, chceme vyjádřit svůj názor.*

„NE nebo AKTUÁLNĚ NE“

- *Dříve jsem byl aktivní, teď jsem pracovně vytížený a mám rodinu.*
- *Žádný, jsem našťavaná.*
- *V našem věku už ne.*
- *Nemám chuť se zapojovat.*
- *No, to nemám.*
- *V současnosti nemám energii. Pracuji v soc. službách a je to docela náročné.*
- *Momentálně jsem plně vytížená svými dětmi a zaměstnáním. Snad později.*
- *Nic. Nevím, za co si jich mám vážit. Nikdy pro mě jako občana konkrétně nic neudělali. Když jsem si dal na něco požadavek, všechno zamítli.*
- *Už ne, mám svůj věk, chci se věnovat už jen svému koníčku.*
- *Teď v tomto čase zatím ne, ale do budoucna snad ano, ale kdy to bude, netuším. Snad až odrostou děti. Chtěla bych se věnovat sociálnímu směru a hledat novou náplň volného času.*
- *Ne, děkuji.*

4.5. Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

Ne všichni dokáží vyjmenovat tři věci, ale každý po zamyšlení nakonec najde alespoň jedno zastřešující slovo. Mezi respondenty se rýsují především tato čtyři témata k ocenění:

- Vstřícný a pracovitý starosta
- Péče o vzhled města, funkční technické služby
- Podpora kultury a spolkových akcí, zázemí pro volný čas dětí
- Propagace obce, spolupráce s okolními obcemi

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Zvedli město – na pohled krása, lákají mladé lidi – pozemky zdarma, pan starosta se rád zastaví s občany i na chodníku a popovídá si s nimi.*
- *Obec vzkvétá, dělá se hodně kulturních akcí, obec se snaží vytvořit pracovní podmínky pro lidi z Úřadu práce.*
- *Starosta je flexibilní, vstřícný, ochotný.*
- *Nedokážu odpovédět.*

- *Dělá se tu hodně nových věcí, kanalizace, vodovod, opravy domů, pozemky zdarma, chodníky, parkoviště, úklid města.*
- *Schopnost, pracovitost, pan starosta je vstřícný.*
- *Nic, já je nepotřebuji.*
- *Stálé budování obce, udržování tradic, podpora zeleně.*
- *Propagace obce, údržba okolí, úprava náměstí.*
- *Dobré vedení technických služeb, úspěšné shánění dotací.*
- *Vybudovali opravdu moc pěkné prostředí pro žití. Děti tu mají několik hřišť. A hlavně podporují spolky, to musím hodně pochválit.*
- *Rozvoj města, spolupráce s obcemi v sousedství, že podporují spolky.*
- *Asi bych nejvíce ocenila to, že budují – Skatepark – SK8, nasvícení domu naproti MěÚ a že se opravují fasády domů. Takže asi schopnost sehnat peníze.*
- *Upravené náměstí, opravená škola, oprava cest a údržba silnice a cest v zimě.*
- *Zkrášlení náměstí, pytlíky na exkrementy, já nevím, tři věci nedám.*
- *Lidskost, otevřenost, zkušenosti, ale pouze u starosty, ne u úředníků.*
- *Rozvoj, rekonstrukce, služby, prostory pro nové zubaře.*
- *Oceňuji, že obec se velmi aktivně propaguje, jsme hodně v povědomí široko daleko. To mají zmáklé. Taky je dobře, že se starají o vzhled obce. Snad to dotáhnou i do těch zákoutí. Vedení fandí spolkům a souborům, pomáhá je finančně podpořit. A taky, že se dělají i městské akce.*
- *Že si nechali Technické služby pod sebou a tím pádem skvěle fungují. Líbí se mi, že obec podporuje místní spolky a soubory. A že se tu dělají různorodé akce.*
- *Dobře se starají o seniory, hlavně v době covidu, vozili obědy, nákupy, zajistili očkování. Buduje se konečně Klub pro důchodce. Doufám, že v Klubu důchodců bude větší informovanost o dění v obci.*

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU

5.1. Máte nějakou obavu z vývoje? (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)

Zhruba polovina občanů se vyjadřuje k celé šíři otázky a reaguje spíše obecně na situaci ve světě a aktuální společenské hrozby (nemoci, válka, dezinformace, politický vývoj, ekonomická situace, rozdělenost společnosti) a jejich dopady a souvislosti s místním vývojem ve společnosti.

Druhá polovina se snaží zamyslet konkrétněji nad místní situací. To, čeho se obávají, pak shrnuje a podtrhuje víceméně to samé, co již zmiňovali v předchozích otázkách, zejména prvního, druhého a částečně třetího bloku:

- obava ze sociálních proměn města a regionu,
- obava z neschopnosti komunikovat a domluvit se,
- atomizace a ekonomizace společnosti.

Explicitně třetina respondentů uvedla obavy z etnického přechýlení obyvatel, cikánů vůči majoritě a s tím spojený nárůst sociálně patologických jevů a kriminality. Dále je tu shodná skepse více občanů vůči přínosu většího objemu turistiky a nelibost k upozadování zájmů místních občanů ve prospěch turistů. Pět respondentů se ničeho výrazně neobává.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

OBEČNĚJI

- *Co se děje ve společnosti, ovlivňuje naši budoucnost, společnost se radikálně rozděluje na dvě skupiny v politickém smýšlení. Dále se rozděluje na chudé a bohaté, nic mezi tím.*
- *Mám obavy z konfliktů všeobecně, jak mezi lidmi v obci, tak ve světě.*
- *Já se ničeho neobávám, já беру věci a události, jak přicházejí. Já to sama neznám. Nedělám si hlavu*

- *Bojím se války všeobecně ve světě, ovlivní to pak život všude.*
- *V obci dobré, ale ve světě ta válka to se bojíme, co z toho bude.*
- *Všechno se mění, doufám, že lidi se vždy domluví ve prospěch dobré a užitečné věci.*
- *Mám obavu celkově, když vidím, co se děje kolem, a hlavně ve světě, všechno se vším souvisí. Ted' je taková situace, že se bojím, aby hloupost neovlivnila myšlení lidí, aby se to nepřeklopilo v negativní průběh. Každý si hrabe na svém písečku, nehledě na následky.*
- *O tom už jsme se bavili, vzhledem k situaci ve světě se obávám toho nejhoršího. A ta situace ovlivňuje svět, stát, region i obec a životy nás všech.*

MĚSTO A REGION

- *Nezapomínat na lidi co tu žijí a bydlí. Zatím se myslí na lidi, co tu jsou na výletě.*
- *Neupozadit potřeby místních.*
- *Že nás tu skoupí Vietnamci.*
- *Ano, z nezaměstnanosti, vylidnění a etnického přechýlování.*
- *Obce by měli být propojené, měli by si pomáhat a spolupracovat.*
- *Bojím se, že mladí lidé odtud vysídlí – určitě ti naši rodáci.*
- *Co se děje ve světě, jsem vypustila, ale že se v obci rodí málo „bílých“ dětí, mě znepokojuje. Mladí lidé utíkají z obce, nedosáhnou tu s výdělkem na hypotéku. Nemají tu možnost pak bydlet.*
- *Že tu bude víc cikánů, ted' za poslední půl rok, jsem si všimla, že v jedné ulici se nastěhovali noví lidi a ti mají 14letého syna, bývá doma sám, a začali se s ním kamarádit problémový výrostci. V ulici po nich bývá nepořádek, jsou hluční. Jsou tu lahve od alkoholu, a to nemluví o kouření. Tak to se obávám, že se v odlehlých částech obce zas bude dít něco, co bude obtěžovat sousedy.*
- *Mám jenom obavu, aby do vedení nepřišel nějaký kariérista.*
- *Mám obavy z turismu, někdy toho je moc. Chtěla bych, aby se to taky vyvíjelo pro lidi, co tu žijí.*
- *Bojím se, že tu bude hodně nezaměstnaných cikánů. Žádná pracovní příležitost.*
- *Mám obavu, aby tu nebylo víc cikánů než bílých, aby tu nebylo víc přistěhovalců než místních,*
- *Bojím se, že tu bude víc lidí, než obec zvládne, hodně domů se bude spíš pronajímat, než že bude na stálé bydlení. Narostou sociální problémy. A bojím se, aby nepřerostla kriminalita.*
- *Bojím se o mladé lidi, kteří odcházejí z naší obce, že se nevrátí. Zůstávají v bohatším regionu. Pak se obávám přílivu turistů, obec není nafukovací.*
- *Mám velkou obavu z toho, co se děje ve světě. Ale už i tady je nevraživost, rozcházejí se v názorech. Nerespektujeme se.*

5.2. Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

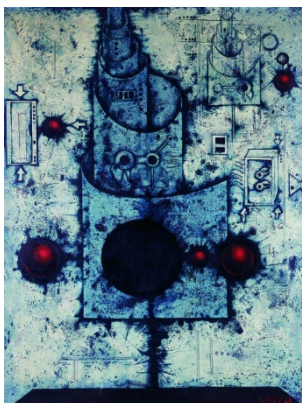
Na závěr dostali občané imaginární možnost vyslovit pro svou obec jedno dvě tři přání. Schematicky bychom mohli hlavní postřehy a přání shrnout zhruba do těchto pěti klíčových slov:

- Dobré soužití
- Řešení sociálních problémů
- Prosperita a ekonomický rozvoj
- Dobré a dostupné zdravotnictví
- Občanská vybavenost pro každodenní život – obchody, restaurace, místa pro setkávání

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

- *Objev čerstvé krve do vedení obce; ať se k nám do obce nestěhují lidi, co mají problémy, ale naopak takoví, co nám budou přínosem; a ať se obci vyhnou veškeré živelné pohromy, jako je požár, povodeň či vichřice.*

- *Zdraví a investora baťovského tipu. Zajímám se o historii, moc se mi líbí, jak se Tomáš Baťa dokázal postarat o své zaměstnance, jak prosperoval a měl vize.*
- *Přeji obci, aby našla způsob řešení cikánské problematiky. Jestliže máme být a jsme turisty navštěvovaná oblast, tak by bylo dobré ty až kolikrát teatrální výstupy na náměstí nějak omezit. Jinak prosperitu a další rozvoj.*
- *Zlepšit zdravotnictví.*
- *Hezké soužití mezi lidmi; umět se vždy postarat o svoje občany; ti lidé, co vedou obec, aby to dělali srdcem a s láskou.*
- *Dostatek peněz pro další rozkvět.*
- *Obchody, herna pro děti, kam by se mohlo zajít za špatného počasí, mít se tu kde najíst – oběd, večeře za dostupné ceny.*
- *Přeji vedení obce hodně zdraví, aby pominula hrozba války, a stejně smýšlející obyvatelé.*
- *Ať to tu vzkvétá, lepší zdravotní péči, obchody s kvalitním zbožím a přátelství mezi lidmi.*
- *Aby lidi tolik neremcali, špatně se tu nemáme. Aby si lidi byli blíží. A aby na sebe nebyli hnusný.*
- *Koupaliště pod Vlčí horou, aby nadále fungovala hospoda Vlčárna, a aby byli opravené cesty v lese a uklizený nepořádek po těžbě stromů.*
- *Víc pracovních příležitostí, kvalitní zdravotní péči, kvalitní vzdělávání ve škole – děti nejsou připravené na vstup na střední školu.*
- *Stálý směr výstavby; aby jim vždy bylo přáno z hůry; aby vycházely dotace.*
- *Mír; vždy se dohodnout; aby se lidi měli rádi a vedení naslouchalo lidem.*
- *Pohodové obyvatelstvo, které spolu vychází a umí se domluvit.*
- *Přeji obci více stromů – založení nové aleje, aby se zapojili všichni občani, přála bych obci, aby se zakázala průjezdnost centrem. Krásné náměstí si zaslouží klídek a pohodu. Pak jí přeji, aby z centra zmizela parkovací místa. A taky bych jí přála, aby se na náměstí otevřela Křínice. Jednou při rekonstrukci náměstí se tak stalo, byla to krása a ten vzduch najednou se změnil ráz náměstí. Byla to nádhera. Prý to z technických důvodů nejde tak jí zakryli tím mostkem.*
- *Pro všechny lidi v obci si přeji hodně sil a elánu, aby se nám tu dobře žilo.*
- *Přeji si pro obec od zlaté rybky, aby nám vyměnila vedení obce, která by dělala něco pro místní lidi. Pak bych si přál rovný přístup pro všechny. A aby se dodělal rozvod plynu.*
- *Aby vycházely projekty a bylo dost peněz, budovalo se pro blaho domorodých lidí.*
- *Přeji obci nový tým, aby byl otevřený novým věcem a názorům. Aby obec začala spolupracovat s mladými lidmi. Aby se řešil rozdíl mezi rozvojem a místními lidmi. A taky řešit sociální nerovnosti.*
- *Přála bych si pro obec takovou obyčejnou restauraci pro setkávání, Kavárnu, která by zavírala až ve 22 h a Akce pro lidi, co tu žijí – setkávání místních.*
- *Přeji obci super vedení, aby pan senátor vydržel ještě aspoň dvě období, takhle pro nás může ještě něco udělat.*
- *Žije se nám tu spokojeně, ale chybí nám tu lidský kontakt (v pečovatelském domě). Přáli bychom si nějakou kontaktní osobu. Je to první spojení s vnějším světem. První, se kterým se ráno pozdravíme. Je tu pečovatelka, ale ta dochází pouze tam, kde si to senior zaplatí. A když jí potká někdo, kdo její služby nemá zaplacené, tak se s ním ani nezastaví na kus řeči, protože nemá čas. Rodina je daleko a milé slovo nikde. Já potřebuji poradit s maličkostí, něco na počítači, nebo telefonu. Nebo mi není dobře, nedojdu do města do lékárny. A nemám nikoho. Takže si přeji pro nás všechny v pečovatelskému lidštější přístup. Jedna z pečovatelek ke mně chodí po pracovní době. A pomáhá mi s tím počítačem, ale to není řešení. Takových je nás tu víc.*

Communitas Šluknovsko

Vstupní snímek – Staré Křečany

Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel města Staré Křečany

M. Medek: Stůl stavitele věží

Vstupní snímek – Staré Křečany. Snímek vnímání situace, vztahů a priorit obyvatel města Staré Křečany

Autorský tým:

Kateřina Vyhnánková, Petr Jíra, Alžběta Říhová, Lenka Petráková, Jana Malkusová, Eva Janoušová, Pavlína Strelecká

Institut kritického myšlení, Fakulta sociálně ekonomická Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.

2024

Projekt „Communitas Šluknovsko“, registr. č. CZ.03.03.01/00/22_022/0001407, je podpořen v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

OBSAH

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ.....	92
CELKOVÝ PŘEHLED O OBCI.....	93
PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ.....	5
1. STARÉ KŘEČANY	94
2. VIZE.....	102
3. JÁ A OBEC	109
4. PROGRAM ROZVOJE OBCE	125
5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU	129

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ

Tento materiál vznikl na základě záznamů z 20 osobních strukturovaných rozhovorů s obyvateli Starých Křečan, které s nimi vedly postupně dvě komunitní pracovnice od srpna roku 2023 do února 2024. Struktura hloubkových rozhovorů vychází z Metodiky Integrovaného rozvoje obce (IRO), kterou vytváří Institut kritického myšlení / Univerzita J. E. Purkyně. Smysl rozhovorů je dvojitý. Za prvé iniciuje a provází občany reflexí hodnot a svého vztahu k místu, která se uskutečňuje skrze jejich jednání. Za druhé poskytuje dialogická metoda také základ pro budování osobní komunikace a vztahu komunitního pracovníka s občany. Doporučení na respondenty jsme získali od pana starosty a metodou sněhové koule se komunitní pracovníci otevíraly dveře k dalším respondentům.

Staré Křečany se skládají z 5 územních částí: Nové Křečany, Pánský, Brtníky, Kopec a Valdek. Nejvíce dotazovaných respondentů bylo ve Starých Křečanech, což je největší místní část Křečan. V zastoupení je zde 17 obyvatel ve věku 30–88 let. Jednalo se o pět mužů a dvanáct žen. Většina dotazovaných respondentů v důchodovém věku žije v bytovém domě č. 38 (bývalý obecní úřad). Z části Nové Křečany, Pánský a Valdek nebyl zatím nikdo kontaktován.

Tři čtvrtiny respondentů je starousedlíků a jedna čtvrtina je novousedlíků. Méně než polovina jsou aktivními v místní, kulturní a spolkové činnosti, tři jsou zastupiteli.

Děkujeme za čas a za otevřenost v rozhovorech všem, kteří souhlasili s rozhovorem a našli si na něj prostor. Většina rozhovorů trvala hodinu a půl až dvě hodiny času. Rozhovory jsme v tomto shrnutí kódovali v otevřeném kódování a nabízíme výstup, který by co nejplastičtěji a nejautentičtěji zachytil výchozí situaci a náladu v obci na začátku působení komunitní pracovnice ve Starých Křečanech, abychom dokázali:

- (vii) Co nejlépe navrhnout cíle a strategii jejího působení v návaznosti na existující záměry a aktivity, které se v rozvoji Starých Křečan dějí.
- (viii) Vyhodnotit dopady, posuny a podmínky k nim v jednotlivých letech jejího působení – a to jak v rámci Starých Křečan, tak v porovnání s dalšími čtyřmi obcemi zařazenými do projektu na podporu komunitního rozvoje a péče o komunitu MAS Český sever (odladěný strukturovaný rozhovor je využíván ve stejném znění otázek také v dalších obcích).

Rozhovor byl obecně strukturován následovně:

1. Staré Křečany – obecná reflexe vztahu obyvatel k místu, hodnocení kvality života zde

Když se řekne Staré Křečany, která 3 slova se vám vybaví jako první? Jak se vám ve Starých Křečanech žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času? Jak moc je pro vás důležitá vaše obec? Považujete se za patriota? Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

2. VIZE – vize rozvoje obce, představy obyvatel o její budoucnosti, růstu a podobě

Jak vidíte Staré Křečany za 20 let? V čem bude obec jiná? V čem bude stejná? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

Jak vidíte Staré Křečany za 3 roky? Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo? Věříte, že je to možné?

3. JÁ A OBEC – co dělá obec pro obyvatele a co dělají obyvatelé pro obec?

Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje? Co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

A co děláte pro obec vy? Čím vy přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili? Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé v obci vzájemně znali / scházeli? Máte v obci dostatek příležitostí k setkání? Jak k mezilidským vztahům a komunitnímu životu přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé? Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Pokud byste se ocitli v nouzi, spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce? Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci? A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace (služby?) Jak mělo by být?

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE – jak je sdílen a vnímán program rozvoje obce, jaká je participace občanů na utváření místa a rozvoji obce?

Staré Křečany mají program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem? Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo, rada a městský úřad? Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet? A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit? Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU – obavy, hrozby, přání a touhy

Máte nějakou obavu z vývoje (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)? Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

CELKOVÝ PŘEHLED O OBCI

Na základě 20 rozhovorů, které provedly postupně dvě komunitní pracovnice s občany od srpna roku 2023 do února roku 2024 lze shrnout následující hodnoty, priority a obavy občanů. Počet dotázaných obyvatel je zatím velice nízký, takže je předčasné a zatím nemožné poskytnout zobecňující zjištění. Na dalších stranách je tedy uveden jen předběžný náhled na zpracování evaluační matice (spíše jde o ukázkou metody než o relevantní závěry).

Vztah k místu a co obyvatelé na životě ve Starých Křečanech oceňují

- Příjemné místo k bydlení, venkovská pohoda
- Klid
- Osobní a rodinné spojení s lokalitou – rodné město, vzpomínky na dětství, silný cit k místu
- Blízko do přírody a dobré životní prostředí

Příležitosti a obavy

Obavy:

- Zvyšující se kriminalita (krádeže) a negativní sociálně-patologické jevy (narkomanie, výroba a dealerství drog)
- Obava z budoucího vývoje regionu: srovnání vzpomínek na minulost živoucího města se zajištěním plnohodnotného zázemí pro život, práci a volný čas versus pocit dnešního sociálně-ekonomického úpadku regionu a odlivu obyvatel.
- Demografický vývoj: obav, že v budoucnu nebudou v obci zůstat mladí lidé, budou zde převažovat chalupáři a obec se spojí s Rumburkem

Přání:

- Ať se zlepší občanská vybavenost a infrastruktura: prostory pro kulturu, neformální setkávání, sport, druhý stupeň základní školy, obchod s kvalitními potravinami, kavárna/restaurace, zdravotnické služby).
- Kéž se příští generace rodáků bude více zajímat o dění v obci a bude se podílet na pozdvižení regionu.

Priority pro rozvoj očima obyvatel

- Z rozhovorů vyplývají tyto čtyři hlavní prioritní oblasti:
- Zlepšení občanské vybavenosti pro každodenní život
- Posílení komunikace a rozvoj komunitního života a kultury
- Zvýšení pocitu bezpečí ve veřejném prostoru

PODROBNÉ HODNOCENÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH SLEDOVANÝCH OBLASTÍ

1. STARÉ KŘEČANY

1.1. Když se řekne Staré Křečany, která 3 slova se vám vybaví jako první?

Proč se ptáme:

Otevírací otázka dává prostor pro spontánní asociace obyvatel s obcí: co se jim vybaví jako první, s čím si obec primárně spojuje, jak pojmají základní vazby na obec.

Cílem otázky je uvést rozhovor a jeho neformální atmosféru: půjde o to, jaký máte vztah k místu, kde žijete, a jak se vám v obci žije. Záměrem je ukázat, že nejde primárně o dotazník zjišťující potřeby, požadavky na obec, stížnosti, přání apod., ale o celistvější zamyšlení občana nad životem v obci a příležitost se zastavit a klást si otázky, na něž obvykle nebývá čas.

Co se dozvídáme:

Rýsují se zde tři základní slova a nálady: **domov a rodina, klid a příjemné bydlení, vzpomínání na staré dobré časy** (sentiment). Na rozdíl od jiných obcí není na prvních třech místech „příroda“, ale vyjádření silného citového až sentimentálního vztahu k místu (dětství, rodné město a vzpomínky).

Zde je důležité uvést, že na rozdíl od jiných obcí, ve Starých Křečanech drtivá většina respondentů zmiňuje slova či sousloví, která jsou jasně spojena s kladnou emocí, ačkoliv v dalších otázkách poukazují i na problematické oblasti místa, ve kterém žijí. Mají tedy obec jasně spojenou s něčím pozitivním.

Demonstruje to typickou reakci, kdy vztah k místu člověk vnímá primárně na emoční úrovni – jako cit, pocit, sentiment. A protože emoce je zatím ještě nestrukturovaná (z hlediska myšlení), je nutno je číst jen jako první orientační signály. A důležité je uvědomit si, že nejde jen o význam samotného slova, ale vůbec význam toho, že a jak je slovo vůbec použito.

Jsou totiž slova, jako je „**domov**“ nebo „**vyloučená lokalita**“, která jsou zde jasně spojena s hodnoticím soudem, jednoduše řečeno – s kladnou či zápornou emocí, která není jen individuální, ale je součástí sdíleného sociokulturního vzorce. Zároveň je zapotřebí je vnímat jako prekoncepty obyvatel (intuitivní soudy, používání reliktních či střípků cizích myšlenek, předsudky apod.)

Čili už zde se jasně ukazuje, proč stručné ankety a dotazníky, pocitové mapování má jen omezený význam, že je potřeba je brát jen jako indikativní výsledky s vědomím, že zdaleka nejsou schopny rozkrýt celek. Na něj je nutno se naučit ptát, rovněž jako se naučit interpretovat zjištění nejen obsahovou analýzou (např. počítání výskytu klíčových slov), ale i diskurzivní analýzou, jež zkoumá proces, jak se významy utvářejí, jak je člověk strukturuje, a také jak ovlivňují dění reality (tj. nejen co, ale proč a jak se říká, kde to má kořeny a rizika, a jak s nimi pracovat). Proto rozhovor komunitního pracovníka (dále též „KP“) s občany pokračuje a KP má významnou roli moderátora a facilitátora rozhovoru, aby nezůstal jen u povrchních odpovědí.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Patriotismus, srdeční vztah, společenství.*
- *Příjemné bydlení, vyloučená lokalita.*
- *Klid pro děti, soukromé zahrady u domů a na nich bezpečno pro děti.*
- *Rodná obec, místo, kde jsem vyrůstal, také vzpomínky na mládí.*
- *Dříve dětství, dřívější časy, dřívější pohoda, pěkná příroda, ale je tady teď kůrovec, to je hodně špatné, teď je to jinak; aktuálně teď se mi vybavují problémy spíše, např. s odpadem, že lidé někteří pohazují po veřejném prostranství.*
- *Hodný a chudý lidi, to se mi hned vybaví.*
- *Babička, dětství, bezstarostné časy, radování.*
- *Manželka, děti, nová etapa života, změna – celý život jsem žil v Praze až do před šesti lety, kdy jsme sem s manželkou přestěhovali do rodinného domku a založili rodinu. Trochu jsem si musel zvykat, ale zjistil jsem, že mi vesnický život vyhovuje, je to pohoda, ale musím jezdit i pryč, mezi lidi, za kulturou do Prahy a trochu do víru žití, jinak bych tu zakrnl.*
- *Domov, práce, přátelé.*
- *Pohádka, krásné prostředí, klid.*
- *Úřad, hezké budovy, spokojenost.*
- *Lesy, příroda, láska k přírodě, stáj.*

1.2. Jak se vám ve Starých Křečanech žije? Jak se pro vás život v obci měnil v průběhu času?

Proč se ptáme:

Druhá otázka se věnuje širšímu subjektivnímu hodnocení kvality života v obci. *Je to první otvírací otázka na hodnocení kvality života, zatím obecná a nestrukturovaná, což dává možnost více prozkoumat mínění obyvatel o dvou základních otázkách: jak posuzují kvalitu života (co pro ně znamená, jak ji vykládají) a jak posuzují svou obec (včetně individuálních pojetí pojmu „obec“).*

Co se dozvídáme:

Až na jednoho respondenta všichni dotazovaní odpověděli, že se jim žije ve Starých Křečanech více méně dobře nebo stejně, obecně vyzařuje z odpovědí celková spokojenost se životem v obci, i když se objevují potíže (individuální – stárí a potřeba pomoci), nebo problém s výrobou drog a narkomanií.

Spokojenost většinou komentují důvody, jako jsou rodinné vazby, dobré vztahy a známí lidé kolem, dobré životní prostředí a klid na venkově.

V této otázce je zajímavé, že občané mají svůj blahobyt a spokojenost potřebu spojit s obcí, respektive jejím vedením – s jistotou pomoci. Jedná se zejména o pomoc terénní sociální pracovnice občanům (pomůže seniorům se zajištěním cest k lékařům, nákupů atp.).

Polovina lidí odpovídá na tuto otázku v pozitivním naladění a šířeji, vysvětlují svou vlastní cestu životem a motivace k životu v obci (založení rodiny, dobré vztahy, klid, rodinná historie – vzpomínky, ve srovnání s životem ve velkém městě více benefitů).

Čtvrtina respondentů pokračuje v pozitivním naladění, ovšem zmiňují již nesnáze (samota, málo společenského vyžití, menší bezpečnost, hodně Romů, chybějící obchod).

Zbývající respondenti se dělí na podobné skupiny – jedna již není ve svém hodnocení tak pozitivní a spíše poukazuje na negativní aspekty života v obci (problematika návykových látek, bezpečnost, vykáčené lesy, ochladlé vztahy) a ta druhá nevnímá velké změny v obci, které by se jich nějak výrazně dotýkaly.

Můžeme tedy konstatovat, že zadání otázky zde funguje tak, jak jsme zamýšleli: aby respondent v přemýšlení o obci a kvalitě života vnímal sebe sama jako součást dění, tedy utváření skutečnosti obce, nikoli jen jako externího pozorovatele.

ILUSTRATIVNÍ V ÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

DOBŘE / VELMI DOBŘE (10 odpovědí)

- *Žije se mi zde dobře, spokojeně. Přišla jsem sem jako svobodná za prací na umístěnku. Dříve to v Křečanech více žilo, zábavu jsme zde měli, bylo zde kino, zábavy se pořádaly pravidelně, prostě celkově to tu žilo mnohem víc. V mládí jsem zde byla velmi spokojená, dokázaly jsme se zabavit, časem jsme se vdaly, pak přišly děti, starosti. Ale celkově se mi zde žije dobře, mám zde hezké vztahy.*
- *Když jsem byla malá, tak super, krásná příroda, nic moc jsem neřešila, měla jsem se fajn, na střední školu jsem odešla do Prahy, kde jsem pak necelých 15 let zůstala, žila, pracovala, těsně před narozením dětí jsem se vrátila zpět, nedovedla jsem si představit vychovávat děti v Praze, ale dnes si to již možná představit dokážu, chtěla jsem pro své děti klidné zázemí a přírodu.*
- *Moc dobře, jsme tu se synem šťastný. V průběhu času se v podstatě změnil jen tím, že už nemůžu téměř chodit a nemůžu proto být tolik mezi lidmi, čímž dosti strádám, protože jsem velmi ráda ve společnosti a v kontaktu s lidmi. Nemůžu už žít tolik tvořivě, musím být pokorná s tím, že žiju a vidím přírodu, ale když se náhodou děje něco v naší obci, nechám se tam zavést – velice dobře tady pracují terénní pracovnice, hlavně ta jedna terénní pracovnice je naprosto úžasná.*

- *Žije se mi zde moc dobře, jsem ráda, že zde můžu vychovávat své dvě děti, v klidu, v domě se zahradou, s rodinnou historií, je to pro mě krásný pocit. Žijeme zde teprve 6 let, ale cítím se zde doma, jelikož jsem zde jako malá strávila hodně času v tomto domě u babičky. Je to pro mě citové pouto a cítím se tu velice dobře vnitřně. Mám zde spoustu vzpomínek krásných. Nedovedu si představit vychovávat své děti v Praze. Můj muž postupně opravil dům a je nám tu moc hezky. Jsem spokojená. Žiju poklidný, vesnický život teď a teď mi to přesně takhle vyhovuje. Teď je mou prioritou vychovat své děti v klidu a pohodě a mít pro to takové podmínky přesně, které zde mám.*
- *Jako dítě jsem to asi nějak nevnímala, protože jako malé dítě jsem litala venku a nebyly ještě žádné takové ty technologie, takže si myslím, že jsem měla štěstí zažít normální dětství, na střední jsem začala chodit do Rumburku na gymnázium, škola mi dávala hodně zabrat, na VŠ jsem šla do Ústí nad Labem (pedagogika), a to jsem začala vnímat Křečany, jakože tu nic není, že to je díra, ale pak jsem zjistila postupem, že ono Ústí není o moc lepší, teďka když se na to podívám zase s odstupem... jsme rádi za ten klid, když potřebujeme kulturu, tak si zajedeme, nám se žije zde v obci dobře. V průběhu času nevidím v Křečanech "tu díru", ale spíš relax a klid, že když se člověk vrátí z práce, tak je rád, že má klid, klidný domov.*
- *Život ve vesnici, je můj domov, žila jsem 20 let ve velkoměstě – Ústí nad Labem, v Křečanech žiji 36 let a žije se mi tu dobře. V průběhu času se toho změnilo spoustu, oprava bývalého obecného úřadu, oprava budovy MŠ, opravy komunikace pro osadu Kopec, opravy kanceláře ve sběrném boře atd.*
- *Žijeme tu 16 let, je tu všechno stejné, ale žije se mi tu dobře. V průběhu času se tady na Kopci zlepšila silnice – oprava komunikace. To bylo opravdu potřeba, sice to dost dlouho trvalo, ale vydařilo se. Pak tu udělali stání na popelnice, což je taky moc fajn.*
- *Dobře, lépe jak ve Šluknově už v té době se tam nastěhovalo hodně Romů. Jsem zvyklá na svoje prostředí, je tu klid.*

DOBŘE, ALE: (5 odpovědí)

- *Je mi zde dobře, mám tady hodně příbuzných a známých – jsem rodačka, ale před narozením dcery jsem pár let žila v Praze, zpět jsem se vrátila kvůli výchově dcery v lepším prostředí, ale jinak bych se sem asi nevrátila.*
- *Nyní se mi žije zde moc dobře, ze začátku, po přistěhování z Prahy před 30 lety to nebylo nic moc, cítila jsem se zde hodně s malými dětmi sama.*
- *Žije se mi zde dobře, ale je tady málo kultury, ale dnes mi to už nevadí, ale pro ostatní, mladší by tady mohlo být více společenského využití.*
- *V pohodě, za mě v pohodě; proměna v čase – jako dítě jsem vše vnímal úplně jinak, systém už je úplně jiný – teď lepší - technologie se posunuly, ale lidé k sobě obecně mají dál, dříve zde byla větší bezpečnost, bezpečnostní složky měly větší čas a prostor jezdit sem a dohlížet, měli více času řešit již drobnější prohřešky, dříve bylo policistů více, mohli sem zajíždět častěji, aktuálně chybí preventivní zajíždění sem policistů, jezdí se, až když se něco již stane, jinak ne.*
- *Mně se ve Starých Křečanech žije moc dobře, jsem spokojená teď i v minulosti, to jsme ještě se zesnulým dnes již druhým mužem žili nahoře u lesa na kopci v domku, hodně jsme chodili na výlety do lesa, manžel byl rybář a chodili jsme spolu i na ryby – celkově jinak vnímám život pořád podobně, jsem spokojená prostě. Já třeba osobně si jezdím vše zařizovat, co potřebuji, autobusem do sousedního Rumburku, kde je plná občanská vybavenost, např. k lékařům, ale pro ostatní sousedy, třeba ti, co chodí o holi, tak si zajet nemůžou, ale těm zase pomáhají terénní pracovníci, hlavně jedna terénní pracovníce je skvělá. Také jsem si všimla, že od té doby, co jsem se přestěhovala sem dolu do centra, vidím a vnímám přítomnost hodně Romů, to jsem nahoře v domě vůbec neviděla, nevnímala, neřešila. Teď ano.*

JAKŽ TAKŽ / NIC MOC – a pojmenování problémů:

- *Dříve jsem se zde cítil bezpečněji, nyní je bezpečnost nabourána fetáky a jinými podobnými lidmi, jinak jsem zde spokojený, pocit menší bezpečnosti jsem začal vnímat cca před 20 lety, přibližně v období ukončování střední školy jsem si začal všimnout mezi vrstevníky osob užívajících návykové látky.*
- *Žili jsme v Rumburku a z činžovního domu jsme se chtěli přesunout do klidu do domu se zahradou, hlavně pro děti, a tady se vyskytla možnost. Když jsme se nastěhovali, před těmi 10 lety, tak tady byl větší klid a relax, teď se tady staví mnohem víc nových rodinných domů a už to není takové. Také se nám zdá, že naproti v domě se prodávají drogy, je tady pořád poslední dobou šrumelec kolem toho domu, až do noci, hodně aut tu jezdí, a nikdo to neřeší. V obci se o tom ví, že ty poslední dva roky se to tu děje, je to čím dál víc a víc, teď už je to úplně vidět. Začalo se tady i hodně krást, takže hodně lidí si nechalo nainstalovat kamery, letos i my, to bezpečí je narušené díky této situaci značně.*
- *Zvykla jsem si tu, chybí mi tu krámek, měli bychom aspoň čerstvé pečivo. Mám to tu ráda. Je tu ticho, toužím po tom klidu. Netoužím po velkém rušném městě. Když jsme sem přišli z Moravy v tom roce 1951, to bylo jako pohádka. To bylo továren, pekárna tu byla, masna, mlékárna, krásné usedlosti, baráčky jak malované, obchod – plný všeho, mandl atd. To bylo krásné, to byl jiný život. Mladý se stěhovali, pomalu to ustupovalo a teď to dopadlo takto. Dnes se to s tím nedá srovnat. Byly tu i hotely, statky, kostel, fara, nádraží vyzdobené – to už nikdy nebude. Lidé na to nejsou, stojí to strašně peněz. O Kopci lidé hezky mluví (že je to tu hezké atd.), ale o Brtníku ne. Brtníky nejsou tak hezké. Je to o lidech. Někteří lidé se snaží, starají se o své chalupy, baráčky, jiné se nesnaží. Teď je to všechno zničené, poničené. Lesy nás teď trápí. Všechno je vykácené, smutné. Brečela jsem kvůli tomu.*

NIC SE TU NEZMĚNIL

- *Zatím dobře, podle mě se to moc nezměnilo.*
- *Já osobně příliš nevnímám místo, kde žiji, jelikož pokud jsem doma, tak jsme ve svém domě a na zahradě, kde nám je moc dobře. My s rodinou často cestujeme, jsme hodně často pryč a spíš vnímám náš dům jako chalupu, kam si chodíme odpočinout – naprosto nezávisle na obci. Využívám a používám zde jen to, co se mi líbí, tedy příroda nádherná a fotbalové hřiště a zmiňované outdoor fitness. V průběhu času nevnímám, že by se pro mě život v obci nějak změnil – cestu k domu nám za celá leta nespravili, místní hospoda je pořád stejná, i stejní lidé.*
- *Řekla bych, že je to tu pořád stejné, jen sousedů a chalupářů je tu víc. Ale mrzí mě, že sousedé jsou spíš teď na svém území, už to není jako dřív. Dřív jsme se více scházeli a navštěvovali.*
- *Žije se mi tu moc hezky, poklidně, jsem OSVČ, truhlář, takže téměř každý den jezdím ráno pryč a přijíždím odpoledne, jezdím pracovat na zakázkách do okolních měst. Vyhovuje mi to takhle. Rád se pak vrátím zpět domu. Jsem tu teprve krátce, 6 let, takže za mě pořád stejné.*

1.3. Jak moc je pro vás důležitá vaše obec?

Třetí otázka je formulována takto široce, aby umožnila každému zvolit svou vlastní linii odpovědi, kterých se zde nabízí několik (a budou postupně explicitně položeny v následujících otázkách zejména okruhu č. 3). U odpovědí sledujeme různé výklady pojmu obce a její důležitosti (záměrně se neptáme na funkce či jakékoli jiné zužující obrazy). Zatím to tedy není explicitní, ale nás zajímá vztah člověka k obci, hodnotová orientace člověka a napětí mezi vnímanou realitou („jak aktuálně je“) a vnímanou hodnotou („jak to má být“).

Pro většinu dotázaných je obec důležitá. A vyjadřují to především vazbou na rodinu, domov, práci a přátele (mají tu domov, kořeny, vychovali tu děti, pracují tu).

Také už se zde projevují osobní pojetí pojmu „obec“ a postoje k obci. Charakter odpovědi je potom odvislý od toho, zda dotazovaný vnímá obec jako obecní úřad nebo jako místo, kde žije. Tato různá pojetí ještě budeme zkoumat podrobněji v otázce č. 2.

„Důležitost“ obce lidé formulují také slovesy: mám zde pocit zakotvení/ můžu tady dožít / strávila jsem tu skoro celý život / mám zde majetek apod.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

JE DŮLEŽITÁ *(téměř všichni respondenti)*

- *Jako můj domov, mám zde přátele a známé, se kterými mi je dobře.*
- *Můj domov, a mám zde také majetek (zdědila jsem zde dům).*
- *Je důležitá, a je tady klid.*
- *Je pro mě důležitá, můžu tady v klidu dožít stáří.*
- *Záleží mi na obci, je to pro mě srdcová záležitost, jsem zde zakořeněný.*
- *Jsou pro mě důležité, dříve jsem zde měl i babičku a dědu.*
- *Mám zde pocit zakotvení, obec je pro mě důležitá.*
- *Je to můj domov, takže důležitá je z tohoto úhlu.*
- *Je to dlouhá leta můj domov, je pro mě moc důležitá, jsem tu doma a mám tady spoustu vzpomínek. Ale třeba Krásná Lípa je pro mě taky důležitá, protože tam jsem žila taky hodně dlouho a pracovala. Tady v Křečanech už jsem nepracovala, když jsem se přistěhovala za mužem, to už jsem byla v invalidním důchodu.*
- *Moc, protože nám mě a mému synovi, protože nám před lety poskytla obec útočiště, když nám bylo zle, když jsme sem před lety přišli, a navíc je obklopená překrásným prostředím, a protože jsme byli turisté dříve, prošli jsme všechna nádherná místa se synem.*
- *Staré Křečany jsou pro mě velice důležité, mám k nim citové pouto, protože jsme sem jezdili od malička k mé babičce a byli jsme zde často, i se sestřenkou, sjížděla se zde rodina a byli jsme spolu. Babička byla moc hodná a byla jsem zde vždycky jako dítě šťastná.*
- *Tak mám tady teď svou vlastní rodinu, takže teď je pro mě důležitá, tvořím si zde pouto, a vím, že manželka to tady miluje, že tady má kořeny a vzpomínky, tím pádem i pro mě je to takové důležité místo. Je mi tu fajn, i když mě tady nic z dřívějšíka nespojuje.*
- *Jsou pro mě důležité hodně, protože jsem zde strávila téměř celý život, kromě těch pěti šesti let, kdy jsem studovala v Ústí, a jsou to pro mě vzpomínky na dětství, chodila jsem tady do školky, babička dělala ředitelku MŠ, takže i s ní to mám hodně spojené, a do školy jsem tedy chodila do Rumburku už na první stupeň, jelikož můj bratr je starší o 7 let, a už musel dojíždět na druhý stupeň do Rumburku, tak jsem rovnou začala jezdit také s ním, mamka mě rovnou přihlásila do Rumburku, abych pak na druhý stupeň nemusela přecházet a měnit kolektiv.*
- *Určitě, pracuji tu a žiju tu.*
- *Důležitá,.. nic mi tu nechybí. Nejsem na vše sama, dokážu si vše zařídit, vyřídit.*
- *Důležité je pro mě, že tu jsou ty chalupáři, že si tady odpočínou. Že tady jsou děti, je tu víc rušno, víc živo. V zimě je tu strašně málo lidí a zima je dlouhá. Až kolem Velikonoc tu jezdí chalupáři, to tu pak tady trochu víc žije, ale to jsou většinou jen víkendy. Chalupáři nejvíce nařikají, že tady není žádný obchod.*

NENÍ DŮLEŽITÁ *(jen několik málo odpovědí)*

- *Pro mě osobně nejsou Staré Křečany ani nijak moc důležité, chodím sem spíše přespávat po práci - je to kolotoč jezdit furt do práce a domu a do práce a zpět domu. Já se vnímám spíše jako, že patřím do Krásné Lípy, protože tam už 10 let pracuji a trávím tam hodně času.*
- *Křečany pro mě nejsou vůbec důležité, nemám k nim žádný vztah, jen se prostě nám líbil ten pozemek a postavili jsme si zde dům, protože je to hezké místo, a klidně mohlo být někde úplně jinde. Klidně*

bych dům se zahradou přesunul i jinam, když by se mi někde líbilo. Jak jsem řekl, máme domov spíše jako chalupu, kam jezdíme za klidem, relaxem, odpočinkem, schovat se do ticha.

- *Neberu to jako důležité, ale jsem ráda, že tu žiju. Hlavně už netoužím po velkoměstě a vždy se ráda vracím domů.*

1. 4. Považujete se za patriota?

Toto už je explicitní otázka na vztah k obci, k místu, kde člověk žije, k regionu. Sledujeme, jak lidé formulují místní identitu.

V této otázce přicházíme na zajímavý kontrast. Jak byli obyvatelé Starých Křečan v předcházejících odpovědích ovlivněni svými kladnými emocemi k obci (sentiment), vztahovali se k ní a ke svým kořenům, hodnotili svůj život v obci jako dobrý či dobrý s výhradami, v této otázce, zdali se cítí být patrioty, odpovídá polovina z nich negativně. A to je důvod, proč tuto otázku klademe, jak je dnes „patriotismus“ aktuální slovo a jak je pojem vnímán.

Pozitivní odpovědi jsou spíše váhavé, opatrně souhlasné, rozhodné ano se objevilo pouze jedenkrát.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO / ASI ANO:

- *Ano, určitě.*
- *Asi ano.*
- *Já nevím, možná ano.*
- *Ano, považuji.*
- *Ano, docela ano.*
- *Tak jako asi jo, ale že bych tady nutně musela bydlet, to asi ne, kdyby ten náš dům byl ve Šluknově, tak budu ve Šluknově, kdyby byl v Rumburku, tak budu v Rumburku - prostě jsme si vybrali tento dům, je to spíše shoda okolností, mně to bylo jedno, spíš manžel měl ten zájem větší být přímo zde, u rodičů, pro mě bylo důležité být v dojezdové vzdálenosti cca do 10 km od Starých Křečan - pointa pro nás byla prostě najít si vhodný a dostupný domov.*

TAK NAPŮL:

- *Tak napůl.*
- *Možná trochu, ale ne nějak fanaticky, spíš že vnitřně nejsem lhostejná.*

NE / ASI NE:

- *Asi ne.*
- *Já myslím, že ne.*
- *to asi ne*
- *To vůbec.*
- *Za patriota se nepovažuji, já jsem světoobčan.*
- *Asi ne, jsem řadový důchodce.*

NEHCI SE ZAŘAZOVAT DO ŠKATULKY

- *Nevím, já tohle o sobě určovat nebudu, je to škatulkování.*

1.5. Co máte na své obci nejraději? Co vám naopak vadí?

Ve Starých Křečanech žije kolem 1200 obyvatel, patří k nim části Nové Křečany, Panský, Brtníky, Kopec a Valdek, ležící na západním konci hranici Národního parku České Švýcarsko. V místní části Panský se nachází prameny Mandavy. V současné době máme zaznamenány odpovědi jednoho a půl procenta obyvatel. Jak na pozitivních, tak negativních se ukazuje, že dosavadní počet rozhovorů reprezentuje zatím velmi malý vzorek občanů. Doslova každý respondent si všímá „svého“ tématu/problému, odpovědi jsou tematicky i postojově roztržité. Otevřenost této otázky umožňuje získat pestrou mozaiku postřehů a komentářů k obci. A zároveň poukazuje na názorovou nesourodost, odhaluje otázky a témata, u nichž neexistuje sdílená vize nebo veřejná diskuse, eventuálně ukazuje, že se občané diskuse neúčastní. Odpovědi tak označují oblasti, jimž by bylo žádoucí ze strany vedení obce věnovat pozornost / a zasluhují větší prozkoumání ze strany komunitního pracovníka v další fázi jeho práce v obci.

Celkové hodnocení, **co mají občané na Starých Křečanech nejraději**, lze shrnout slovy **klid a okolní příroda, dobré životní prostředí**.

V postoji k tomu, **co jim vadí**, se obyvatelé shodují na dvou tématech: **nedostatečná občanská vybavenost a služby** (obchod s kvalitními potravinami, cukrárna/kavárna/restaurace/hospoda, zdravotnické služby) a **chybějící pospolitost** (nedodržování tradic, pomlouvání, stěžování si, neaktivita, nezájem mladší generace o společenství, závist atp.) Znovu se zde opakuje téma návykových látek (výroba a distribuce, užívání).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

PŘÍRODA, OKOLÍ A KLID

- *Nejraději mám přírodu zdejší, začlenění, poloha, pamětihodnosti a historii.*
- *Nejraději mám krásnou přírodu, klid a čerstvý vzduch; - ráda mám přírodu a klid.*
- *Nejraději mám pocit domova.*
- *Nejraději mám přírodu.*
- *Ráda mám klid, zahradu, pohodu po celodenním a týdenním shonu, že můžu vypnout a jsem obklopená přírodou.*
- *Nejraději mám zde přírodu hezkou a krásné okolí.*
- *Miluji zdejší klid, já totiž občas mám velice rád samotu a klid, který mi můj domov poskytuje. - Nejraději mám teď aktuálně, co jsem se přestěhovala do obecního bytu po smrti manžela, společnou zahradu u domu, lavičky tam, možnost posezení a altánek, povídat si se sousedy, setkávat se alespoň tam, když není kde jinde.*
- *Nejraději máme tu přírodu zdejší. Nejvíce mi vadí, že pan starosta nemá smysl pro přírodu, což se projevuje tím, že se tady kácí zbytečně stromy, které by se nemusely kácet, absolutně zdravé, nádherné stromy. A také mi vadí, že starosta dovolil, že když se seká okraj řeky Mandavy, že se tam odhazovala do ní posekaná tráva a dnes je již řeka zarostlá a téměř neviditelná. Dříve před lety jsme chodili k řece se dívat na pstruhy, což je dnes už naprosto nereálné, protože řeka není téměř vidět, jak je zarostlá.*
- *Ráda mám zdejší pohodu a klid, vesnický život mi teď aktuálně vyhovuje*
- *Máme zde MŠ, takže dceru v klidu ráno vodím do MŠ a je to zároveň každodenní ranní procházka se synem v kočárku. Nejraději mám prostě tu pohodu, své zázemí a klidný život. Příroda je zde nádherná a můžeme chodit na procházky a výlety s dětmi a manželem, když máme čas, to se mi moc líbí. Máme i staršího psa, takže jsem ráda, že taky může být na zahradě a je v bezpečí.*
- *Rád mám tu zdejší pohodu, klid, pocit zázemí, domova, můžu si dělat, co chci*
- *Nejraději mám to tady celkově, ráda se chodím dívat na prameny Mandavy, podívám se na ten náš výhled tady, protože ta příroda je tady velmi hezká, myslím, že to tady máme jedni z mála takhle hezké, pak se tady rozhlížím a vyvstávají mi vzpomínky na babičku, kam jsme chodily jako děti různě na zdejší místa, ale jsou to spíše takové nostalgické myšlenky, a teď tady mám rodinu, takže to pozitivní mám s Křečany spojené hodně s rodinou. Kromě vazeb na rodinu a na přírodu to tady mám*

ráda, když se projdu a vidím ty domečky tady, a ten náš kostel, i když se bortí, ale za to bohužel ta obec nemůže, s tím nic neudělají, i ta fara se bude časem dávat dohromady, i ta ZŠ, jak jí obec dala dohromady, teď se bude pracovat na rekonstrukci MŠ, takže i tohle se mi líbí.

- *Mám rád vesnický život, není zde taková akumulace lidí.*
- *Mám tu nejraději klid. S paní Rejzkovou mám skvělou komunikaci, zařídila nám vše, co jsme potřebovali, vždy nám vyšla vstříc.*
- *Ten klid tady a tu pohodu.*

RŮZNÁ MÍRA OBČANSKÉ SPOKOJENOSTI SE SKLADBOU SPOLEČENSKÝCH A KULTURNÍCH AKCÍ, MÍSTA K SETKÁVÁNÍ

- *Jak jsem již odpovídala výše- dříve zde byla kultura, zábavy, to mi trochu vadí, že zmizelo.*
- *Nejraději mám prostředí a okolí, ale taky bychom potřebovali společenský život, on tady býval, ale teď nic, hospoda tu není, není prostor kde se scházet, ale před pár měsíci vznikl spolek seniorů, ale paní, co spolek vede, byla na operaci, stále v rekonvalescenci, takže od léta nic. Teď před pár dny jsem dostala zprávu, že další setkání po dlouhé době je naplánováno na 4.10. - místnost pro klub máme v ZŠ. Jinak není kam jít za společenstvím.*
- *Čím dál víc mi začíná vadit, že tady není žádná cukrárna, kavárna, něco hezkého na posezení ve veřejném prostranství, že tu není společenský život téměř žádný, že za úplně vším musím odjíždět, dřív mi to tolik nevadilo, ale začíná mi to scházet tady, že člověk pořád musí někam létat a řídit a plánovat, když někam jede*
- *Dříve zde bývaly i kulturní akce pro děti - hodně se dělo v kulturním domě pro děti - třeba Mikuláš, a takové různé akce, to teď už vůbec není, když byly děti malé, tak jsme tam pořád byli v kulturáku - Den Matek, vystoupení MŠ, ZŠ*
- *Nejraději mám pořádání zdejších kulturních akcí, které se pořádají poměrně často na to, jak je to malá vesnice,*
- *Společenského života jsem si užila dostatečně v Praze. Nevím, až děti odrostou, to budu já osobně mít asi i jiné potřeby i ohledně zaměstnání a školy, ale to ukáže až čas, to teď nechci řešit a zabývat se tím, teď je teď.*
- *Ale vadí mi, že tady není hospoda nebo restaurace, kam bych mohl s chlapama zajít občas pokecat, vypnout, pobavit se. To mi fakt chybí. Když chci jít na pivo, musím jet pryč, a to mě štve, protože už je to komplikace.*
- *Mám ráda lidi, mám ráda tradice, například Masopust, který se bude konat teď 17. února.*

CHYBĚJÍCÍ MEZILIDSKÁ POSPOLITOST A VZÁJEMNOST, DOBRÉ VZTAHY

- *Dále mi vadí mezilidské vztahy - nedodržování tradic, nezáměr mladší generace o žití v obci, o společenství.*
- *Vadí mi sousedské vztahy - pomlouvání a závist a škodiči.*
- *Také mi vadí, že hodně lidí si stěžuje, např. na vedení obce, že stojí za prd, že nic nedělají a že se utrácí peníze za blbosti, ale sami stěžující nic nedělají, a na zastupitelstva nechodí - aktuálně jsou zasedání ve 13 hodin, dříve byly i v 16h, 15h, zkoušeli jsme různé časy, pokud by obyvatelům vyhovoval některý víc, ale je to stejné, nepřijde téměř nikdy v kterýkoliv čas*
- *Vadí mi zde lidská závist, nepřejícnost.*
- *Co mi vadí - no, takové to maloměstské uvažování lidí, kteří nikdy nevystřčili nos jinak a někdy i omezenost názorová, ale beru, že tak to prostě je.*
- *Další záležitost, která mi zde vadí, je, že je tady dost opilců - jako že si jdou na to pivečko, postávají před obchodem, močí tam, je to tady pořád - stojí tam celý den od rána do večera stojí a popíjí tam, ale není mi to vůbec příjemné, když jdu třeba kolem s dětmi, tak mi to vyloženě vadí.*

- *Nelíbí se mi závist.*

UŽIVATELÉ DROG, BEZPEČNOST VE MĚSTĚ – různé pohledy

- *Patologické jevy ve společnosti - žije zde a přebývá hodně osob, které projevují patologické jevy a v podstatě škodí společenství zdejšímu.*
- *A vadí mi, jak jsem uvedl výše, špatná bezpečnost, nepřítomnost policistů.*
- *Ten dům naproti, kde se vaří drogy, tak to nám vadí.*
- *Já třeba fetišáky vůbec nepotkávám, s cikány nejsou problémy, naopak mi kdykoliv pomohli s těžkou prací, třeba když jsem stavěl barák, nikdy mi nic neukradli, i když jsem měl ještě pozemek neoplocený, i když se teď snažím, tak fakt nevymyslím nic špatného.*
- *Vadí mi, že je tady hodně Romů ve vesnici. Večer vidím na lavičkách posedávat hodně Romů, chodí tady přes den APK (asistenti prevence kriminality), zatím se tady snad nic nestalo.*

RŮZNÁ MÍRA OBČANSKÉ SPOKOJENOSTI SE SKLADBOU MÍSTNÍCH OBCHODŮ A POHOSTINSTVÍ

- *Vadí mi, že jsou zde pouze dvě vietnamské večerky, např. maso si tady nepořídíte, ani vůbec žádné služby, ani zdravotnictví zde žádné není, je to prostě vesnice.*
- *Vadí mi, že by zde mohl být lepší obchod, např. masna, jsou zde pouze dvě vietnamské večerky. V minulosti si pamatuji, že zde masna byla.*
- *Nakupovat jezdíme společně s manželem autem do Rumburka a když potřebuji dokoupit nějaké drobnosti, krámek malý tu je, což je fajn. Já teď opravdu celkově nic moc nepotřebuji.*

DALŠÍ ZAJÍMAVÉ VHLEDY A PODNĚTY (UZNÁNÍ I KRITIKA):

- *A co mi vadí - tak teď právě že se tady hodně staví nové domy, takže už tu není takový klid, jako býval.*
- *Taky mi je trochu líto, že když se stavěl nový altánek za našim obecním domem, nikdo se s námi obyvateli domu, kteří altánek využívají, neradil, kam ho ideálně postavit, přijde mi, že je zbytečně moc blízko k cestě, že mohl být umístěný dál do klidnější části. Kdyby se nás zeptali, tak bychom se vyjádřili, ale samozřejmě celkově jsme rádi, že tam altánek vůbec je, a teď se uvidí, jestli to vandalové zničí nebo ne. Připravili nám záhonky, ale my starší už si nic asi pěstovat nebudeme, ale bylo nám řečeno, že obecní úřad na jaře oseje záhony sám. To víte, já celý život makala kolem baráku, zahrada,, zvířata a teď na stará kolena už nechci tyhle věci vůbec řešit a nic takového dělat, už jsem si toho užil až až. Ještě se mi líbí, že u pramene řeky Mandavy prý postavili altánek, ale tam jsem pěšky teď už dlouho nešla, je to dost daleko. Dříve jsme tam chodili s manželem.*
- *Vyhovuje mi dobré autobusové spojení s ostatními obcemi, hlavně s Rumburkem, kam jezdím nakupovat, můžu si zajet, kam potřebuji, mám autobus blízko.*
- *Dále mi vadí, že se zde není v létě kde koupat - chybí koupaliště solidní (pominuli bahňáky rybníky).*
- *Vadí mi nemožnost vyjít vstříc lidem se zajištěním infrastruktury z důvodu velké rozlohy (vzdálenosti mezi jednotlivými částmi obce také).*
- *Líbí se mi také, že je zde dostatek kontejnerů na tříděný odpad.*
- *Pak, že tu nejde internet, není signál. Pouze pevná linka.*
- *Asi tu není nic, co mi vadilo. Vadilo mi, že se tu hodně těžilo, jezdili velký nákladní auta, traktory a nechávali tu nepořádek. Ted' už to není v takovém měřítku, ale stejně ten nepořádek po té těžbě tu je. Hlavně je uzavřený Národní park České Švýcarsko, turisti tu nejsou, pořád se těží, rozježděné potoky, cesty. Tohle přeci není Národní park. Aspoň po té těžbě by se to mohlo hned uklidit a posázet.*
- *Když něco potřebuji, vím na koho se mám obrátit.*
- *Líbí se mi, že tu jsou ty chalupáři, to už jsem říkala. Měla jsem nejráději poštu, ráda jsem si tam došla pro důchod, prošla jsem se, potkala své sousedy, poklábosila. Schází nám pošta.*

NIC MI NECHYBÍ, JSEM SPOKOJENÁ/Ý

- *Nevím, teď co mi vadí, teď aktuálně asi nic. Nic moc nepotřebuji.*
- *Co mi vadí - já nepociťuji, že by mi zde něco vyloženě vadilo, беру věci, jak jsou, jsem smířený s tím, jací zde žijí lidé, jaké jsou zdejší starosti, každý je jiný, dokážu s nimi vycházet, jsou tady hodně vesničtí lidé, kteří nikdy nevytáhli nikam nos, ale mně to nevadí.*
- *Nevadí mi nic. Jsem tu spokojená, nestěžuji si na nikoho.*

2. VIZE

Druhá tematická oblast rozhovoru se zaměřuje na budoucnost obce: jaký bude charakter obce, co se změní a co zůstane. Nejprve se zajímáme o pohled na vzdálenější budoucnost a dlouhodobou vizi (horizont 20 let) a následně na krátkodobou (horizont 3 let).

Záměrně se ptáme nejprve na dlouhodobější horizont. Smyslem je oprostit se od aktuálních a partikulárních potřeb a dívat se s přesahem.

2.1. Jak vidíte Staré Křečany za 20 let?

Tato otázka dává možnost sdělit své sny o budoucnosti života v obci. Ukazuje se, že je to otázka pro mnohé respondenty překvapivá, nezvyklá. Každý z respondentů uchopil odpověď po svém, takže se tu mísí obavy z budoucího vývoje a obavy, že už nebude stejná; s předpoklady, kam se pravděpodobně vyvine; a s přáními, kam by se vyvíjet mohla.

Při dotazu na charakter obce v dlouhodobém horizontu se vynořují tři dominantní témata:

- Bude stále stejná
- Zlepší se občanská vybavenost a infrastruktura (opravy, prostory pro kulturu, neformální setkávání, sport, druhý stupeň ZŠ atp.)
- (Kéž) se příští generace rodáků bude více zajímat o dění v obci a bude se podílet na pozdvižení regionu.
- Nových obyvatel nebude přibývat, časem se obec se spojí s Rumburkem

Nejčastějším názorem v oblasti vývoje obce je, že zůstane stejná. Tato skepse se objevuje u podotázky „V čem bude jiná“ a „V čem bude stejná“ rovněž u následující otázky 2.2. „Jak vidíte Staré Křečany za 3 roky“. Někteří to pokládají za svou životní zkušenost a tuší, že bude pokračovat – za dobu jejich života v obci se výrazněji nic nezměnilo nebo jen velmi málo. Někteří vyjadřují přání, aby zůstala stejná – ve svém poklidu, beze shonu, ve složení obyvatel – aby stále zůstala vesnicí.

Oblast, kterou občané spontánně sami (bez nabídky témat) komentují nejčastěji, je otázka demografického vývoje v obci – mladí v obci žít nebudou, budou jen chalupáři a časem se obec spojí s Rumburkem. Nějak se k této oblasti vyjádřila polovina dotázaných. Pouze dva respondenti si myslí, že do obce se začne za 20 let stěhovat zase větší množství mladých rodin. Někteří spojení s blízkým Rumburkem vnímají negativně, většina spíše předpovídá vývoj, který citově nekomentuje.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

BUDOU STEJNÉ, MOC SE TOHO NEZMĚNÍ

- *Za 20 let se toho moc nezmění.*
- *Spíš myslím, že se toho příliš nezmění.*

- *Za 20 let dle mého názoru budou Křečany úplně stejné jako teď, za 12 let, co zde žiji, se nezměnilo vůbec nic, takže více nedokážu odpovědět.*
- *Za 20 let to tady bude spíše stejné, třeba něco nového přibude, ale za ta leta, co zde žiju, je to vlastně pořád stejné.*
- *Za 20 let, myslím, že to bude pořád takové poklidné místo s krásnou přírodou, kam každý rád přijede spočinout a vypnout, myslím, že nic podstatného se zde nezmění, pořád to bude prostě vesnice v usazené v nádherné přírodě, a kdo to bude vyhledávat, ten tu bude a komu to nebude stačit, ten odejde. Za dvacet let, je to dlouhá doba, ale vážně si myslím, že nic převratného se nezmění.*
- *Za 20 let se např. poopraví nějaká stará budova, ale jinak nic významného.*
- *Já nevím, myslím, že budou úplně stejné za 20 let, je to taková ta obec, která prostě je a tak jak je, tak i bude. Jen se tady změní třeba obyvatelstvo, obnoví, něco se opraví třeba, ale nic velkého se nezmění.*
- *Stejná bude téměř ve všem.*
- *To je těžká otázka, v čem bude stejná - nevím, fakt nevím, v čem by mohla zůstat stejná, byl bych rád, kdyby zůstala stejná v počtu obyvatel, aby Křečany zůstaly pořád vesnicí.*
- *Starousedlíci zůstanou, to se měnit nebude, doufám, že zůstane příroda zdravá a zůstane krásný výhled.*
- *Stejná - velké změny nebudou, žiji zde přes 60 let a řekla bych, že velká změna v obci nebyla, největší změna je, že se opravila škola a obecní dům naproti úřadu, ale nic zásadního pro život jako takový.*
- *Ve svém poklidnějším tempu, krásné přírodě.*
- *Téměř ve všem.*
- *Zůstanou stejný tým, že budou obklopení stejnou přírodou.*
- *Stejná bude ve svém poklidném způsobu života ve spojení s přírodou, bez městského shonu.*
- *Stejná bude téměř ve všem, prostě česká vesnice, tam se často jakoby zastaví čas oproti městům a ruchu měst.*
- *Tady se asi nic za těch 20 let nezmění, obzvlášť tady na Kopci.*
- *Opravili se můstky u potoků, je to tu krásné, ale ty potoky jsou strašně špinavé, zarostlé. Chtělo by to vyčistit. Tady v Brtníkách se toho moc nezmění, chce to jen udržovat. Ale postavit tady něco? To pochybuji. Za 20 let se tu nic nezmění, jsem tu tolik roků a málo se tady něco změnilo. Naopak se tu dost zrušilo - pošta, obchod atd.*
- *Budou tu chalupáři, v tom bude stejná.*
- *Ve všem bude stejná.*
- *Bude stejná ve všem.*

OBČANSKÁ VYBAVENOST A INFRASTRUKTURA

- *Možná by tady mohl být druhý stupeň základní školy, aby děti tak brzy neodjížděli za školou mimo, což možná by mohlo přispět, aby lidé zde zůstávali. Ale to teď jen filosofuji nahlas.*
- *Některé domy a komunikace se ještě opraví z dotací, možná i nějaké finance na sport by vyjít mohly - multifunkční hřiště, koupaliště, ale lidí stejně nebudou chodit. Možná fara již bude konečně opravená.*
- *Za 20 let nevím, prostředí bude hezké, ale bylo by fajn, kdyby se tady oživila třeba turistika.*
- *Za dvacet let tady už stávající starosta určitě nebude starostou a třeba se tam dostane někdo mladší, kdo bude mít nový a jiný náhled, já si myslím, že to celé v obci půjde nahoru - že se dokončí věci kolem rekonstrukce náměstí, na které už je zpracovaný projekt, snad už spadne to kino - chápu, že starší lidé mají nostalgické vzpomínky na jejich komunistické slavnosti, já bych tam udělala nějaké pódium natrvalo, v tom polyfunkčním domě bych vytvořila společenskou místnost, kde by bylo mnohostranné využití, třeba i na vítání občanů, protože my měli vítání pro syny ve školní družině, zde tady opravdu chybí prostor pro setkávání, jak na oficality, tak pro oslavy, možnosti různého využití - jelikož OÚ je aktuálně v prostorách polyfunkčního domu, kdy díky tomu teď chybí místnost/ prostor pro společnost.*

- *Některé domy a komunikace se ještě opraví z dotací, možná i nějaké finance na sport by vyjít mohly - multifunkční hřiště, koupaliště, ale lidé stejně nebudou chodit. Možná fara již bude konečně opravená.*
- *Peníze nějaké přitečou, takže bude dále probíhat zkrášlování některých domů, některé staré původní domy se budou bourat, což je škoda - různé vyloučené existence tyto prázdné domy "okupují" a devastují - toto je velká škoda.*
- *Nevím, jestli bude obec za 20 let jiná, na obce se celkově kašle, se stávající politikou (tou vyšší, ne obecní) to rozhodně lepší nebude; zažila jsem dříve i období, kdy vesnice žil celkově, měly i doktory, pojízdné prodejny, dnes už nic z toho není.*
- *Mohla by tu být ta kavárna, cukrárna, nějaké zázemí pro občany pro setkávání a už tady nemáme ani hospodu, takže se nemají lidé kde scházet, není šance, aby obec do dalších volebních období vyprodukovala šikovného člověka mladého na kandidátku, kterému by šlo opravu o blaho a společenství občanů jako priorita – je zde odliv mozků - to nejspíš prostě není šance pro tuto obec.*
- *No možná by tady mohl být zpět ten druhý stupeň ZŠ a nějaké kroužky a vyžití pro děti, aby je rodiče nemuseli vozit pryč z obce jinam, protože pak se tam děti třeba v Rumburku naváží na kamarády a zůstanou spíše tam, než zde, to poutu se přetrhne brzy s rodnou vískou. Rodiče to pak nutí směřovat vše do Rumburku. Ale také záleží, co je záměr obce, zda přilákat zpět své obyvatelé, aby tady žili a věnovali se své obce, nebo zda chtějí, aby to tady bylo spíše jako rekreační oblast do budoucna, pak asi nebude chtít tady mít druhý stupeň ZŠ a vyžití pro starší děti než jen malé.*
- *Za 20 let by tady mohla být ta hospoda už určitě, možná se tady zařídí nějaké společenské vyžití alespoň trochu, to by bylo dobrý.*
- *Už tu nebudu. Ale pokud se mám nad tím zamyslet, tak ve Starých Křečanech budou veškeré opravy hotové. Sice s dotacemi jsou problémy, všechno je na dlouhou trať, ale do té doby by se to mohlo vše zrealizovat.*
- *Obec bude jiná v tom, že budovy budou opravené, bude vybudované Kulturní středisko - prostory pro kulturu.*
- *Měla by se tu postavit další budova pro seniory, mám takovou hezkou představu, kde by ta budova byla. Ale to jsem se teď spíše zaměřila na seniory. Aby se tu lépe žilo, měl by tu být aspoň jeden větší obchod – ne Vietnamci. A hlavně nějaká pořádná hospoda či restaurace, aby si lidé mohli kam sednout do tepla a popovídat si.*
- *Pokud chceme zvýšit turistiku, tak určitě obnovit, zkrášlit, uklidit, posázet Národní park České Švýcarsko.*
- *Obchod aspoň na pár hodin, nějaká kulturní beseda.*

KŘEČANY SE SPOJÍ S RUMBURKEM, NOVÍ OBYVATELÉ NEBUDOU PŘIBÝVAT (nebo málo)

- *Vidím dva scénáře - mladí téměř odejdou, nebo budou do obce jezdit pouze nocovat, zůstanou zde důchodci a luftáci, takže to bude opravdu už jen rekreační místo, anebo druhá verze, že se podaří nalákat mladé občany produktivní a aktivní zpět, ale teď si nedovedu představit na co, jelikož zde nejsou žádné pracovní příležitosti téměř, a jedině, že osoby, které by podnikaly doma, nebo online by tady mohly trávit svůj čas a žít život, ne zde jen nocovat.*
- *Křečany se připojí k Rumburku, že zaniknou, že již nebude správa obce ani, že spadnou Křečany pod Rumburk absolutně.*
- *Vidím je vybydlené a budou zde jen chalupáři.*
- *Možná by se to tady mohlo trochu omladit, nyní jsou zde vesměs důchodci nebo luftáci.*
- *Jiná - budou se vracet mladí zpět na vesnici, jinak si myslím, že to bude obec důchodců, teď ještě není úplně obcí důchodců.*
- *No budou už okrajovou částí Rumburka, v podstatě zaniknou jako samostatná obec.*
- *Jedna z variant mě napadá, že Křečany se postupně spojí s Rumburkem, se kterým naprosto těsně sousedí, a za těch 20 let možná i zaniknou jako samostatná vesnice.*
- *Obec bude smutná z toho důvodu, že tu budou jen chalupáři.*

- *Doufám, že se změní skladba obyvatel – je tady hodně starších lidí, vysoký průměr věku, potřebujeme to tu omladit a změnit, osvěžit, docela dost domů se tu opravilo, jsou tady i soukromníci, kteří pronajímají domy a byty, jsou tady podnájemníci, takže přišlo i dost lidí s malými dětmi, ale už je ani neznám - myslím, že lidé by sem chodili/ stěhovali se víc, kdyby byla větší nabídka bydlení obecních, aby sem nalákali lidi po škole, startovací, s malými dětmi.*
- *Mí přátelé z mládeže tady téměř moc nejsou, protože nemají ještě ani děti, myslím si, že hodně mých vrstevníků se vrátí, až budou zakládat rodiny, protože do toho dozrají, že pro východu dětí chtějí mít klid a přírodu a větší pohodu; bude prostě jiná ve skladbě obyvatel, větší možnosti na bydlení, a možnosti nějaké pracovní, teď tady víceméně nic moc není, strašně málo pracovních příležitostí tady je.*
- *V minulosti se všechny fabriky zavřely, společenský život tady není, mladé lidi tady není na co lákat, aby tady zůstaly, rádi se sem podívají, ale žít chtějí jinde.*
- *Luftáci budou časem i trvalými obyvateli.*
- *Já do Starých Křečan nevidím, nemám s nimi nic společného, do toho nemůžu zasahovat, žijí pouze pro Kopec. A pokud se jedná o Kopec, mohlo by se tu více zalidnit, ale spíš to vypadá, že chalupáři s pokročilým věkem tu pak zůstanou natrvalo.*
- *Teritoriálně bude obec stejná.*
- *Celkově asi přibude odsun lidí do měst.*

DOBŘÍ VZTAHY A POSPOLITOST

- *Domnívám se, že budou lepší vztahy v komunitě, větší pospolitost – že dorostou rodáci, kteří se budou zajímat o dění v obci.*
- *Asi by se mělo udělat něco proto, jak nalákal osoby v produktivním věku, aby si měli jít lidé kam popovídat - např. hospoda, kde by se řešily problémy, a komunikovalo se. Chtěl bych, aby lidé byli blíž u sebe, a ne tak zamčené ve svých vlastních jednotlivých bublinách.*
- *Já doufám, že si tady budou obyvatelé pořád blízko, a ne jako ve městě, že se kolikrát lidé ani nepozdraví, že tady v obci nebudeme anonymní, že zůstaneme přátelští, všichni jsme tady sousedi, i přesto, že Křečany jsou strašně roztahané, já třeba lidi z Brtníků vůbec neznám a jelikož nemáme zde žádné centrum, kde bychom se mohli setkat, tak si každý žije svým životem, ale není zde pospolitost, není kde se sejít, vídat se společně, je to tady takové téma no, že si každý žije své - lidé by vize měli, ale finance na to nejsou, a pak se to vše musí udržovat.*
- *Myslím si, že bude stejná v lidech, všichni se se všemi známe a díky tomu si i pomáháme. Cokoliv se stane, tak občané nebo sousedé přijdou a pomohou.*

ZÁLEŽÍ NA VEDENÍ OBCE A CELOSPOLEČENSKÉM KURZU (my na to nemáme vliv)

- *To nezáleží vůbec na Křečanech samotných, záleží na celkových světových trendech, jak a kam to požene systém.*
- *To záleží na více aspektech – kdo povede obec, co to bude za lidi, jaké budou mít priority a zájmy, na osobnostech, také na cílech státu, jak moc bude se zajímat i o “vesnickou” tematiku, jak vysoká to pro něj bude prioritou a dle toho plynoucí finance pro obec.*
- *Jiné bude vedení obce, budou zde nové domy některé, ale záleží, kterým směrem se celkově vývoj ubere.*

LEPŠÍ, KRÁSNĚJŠÍ

- *Bude již spíše polorekreační oblastí a lepší komunitní vyžití zde bude.*
- *Dost by se toho mohlo změnit ještě, před stávajícím starostou se toho tady tolik nedělo jako nyní, teď je to lepší.*
- *Každý se snaží tu svoji chalupu vylepšit, udržovat. Tak snad za těch 20 let by mohl být ten Kopec hezčí - opravené chaloupky, domky.*
- *Jiná nebude, možná krásnější.*

OBAVY A HROZBY

- *Stejná bude obec v lidech - lidé se moc nemění, spíše se zhorší, stěhují se sem nepřizpůsobiví lidé, kterým vůbec nejde o obec.*
- *Budou zde stále stejní lidé a možná více nepřizpůsobivých.*

NEDOKÁŽU SI PŘEDSTAVIT / ODPOVĚDĚT

- *Nedovedu si představit, že za 20 let by byla stejná.*
- *To nevím, to absolutně si nedokážu představit, zde nedokážu odpovědět.*

2.2. Věříte, že je to možné?

Na otázku, zda věří, že je to možné, téměř všichni respondenti uvádí souhlasné odpovědi, nadpoloviční část si je tím téměř jistá a vyjadřuje výrazné ano, třetina zmiňuje konkrétní aspekty a vlivy, které prosperující směřování obce determinují – nejvýraznější považují občané vliv mladé generace (aby se vrátili, nastěhovali, byli aktivní), dále výdrž a zájem něco dělat, ale také zajímavý pohled na jiný, rovný přístup k romské menšině.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

MUSÍ TO JÍT – MUSÍ SE CHTÍT

- *Asi tady, přesto, že jsem idealistka, tak teď jsem pesimistka a vzhledem k tomu, kolik lidí u nás volí chamtivý lidi a dychtivé po moci, tak tu budou ti co zbyli - věřím, že to je možné, ale mělo by se přestat o vyloučených lokalitách a vyloučených lidech, protože by si měla společnost uvědomit, že třeba i Rom je schopen pracovat dobře, hrát divadlo, vést děti ale v případě, že mu je poskytnuta možnost už třeba právě na základní škole - ne že budeme s předsudky k nim přistupovat apriori obecně ke všem - pokud chceme, aby byli Romové jiní, tak my k nim musíme začít přistupovat jinak - neházet je do stejného pytle všechny - jak my se chováme k druhým, tak se druzí chovají k nám.*
- *Ano, může to být, ale musí se zapojit i mladí občané, i když jich tady moc již nežije (např. na Křečanské slavnosti se sjelo spoustu lidí, i mladých).*
- *Z 95% ano, věřím, že je to možné - stačí chtít a vydržet, což je těžké.*
- *Ano, asi je to možné, ale musí na to být mladí lidé, ale mladí nemají moc zájem, vnímám, nemají ani čas, nikdo nemá na nic čas.*
- *Věřím, že ano, pokud to bude zájem více lidí, i ve vedení.*
- *Je to možné, proč by ne - když víc lidí bude chtít, tak se s tím dá něco dělat.*

NE

- *Není to možné, je to utopie, protože nepřizpůsobiví nemusí pracovat ani vstávat a jsou systémem v takovémto stylu v podstatě podporováni.*
- *Nevěřím, je to utopie.*
- *Nevěřím, stálo by to hodně úsilí vše znovu vybudovat, když se nechalo padnout funkční zázemí v minulosti.*

ANO

- *Ano, věřím.*
- *Možné to je, ale nezáleží jen na obci, ale na prioritách státu.*

- *Já myslím, že je to možné.*
- *Určitě je to možné, myslím, že tímto směrem se bude vyvíjet celkově naše republika do budoucna, jak minimalizovat provoz aut a podpořit alternativní způsoby přepravy - kola, koloběžky, inline brusle apod., jinde ve světě to tak již funguje dávno.*
- *Věřím, že to je možné.*
- *Myslím, že je to možné, proč by nemohlo být?*
- *Já jsem optimista a myslím, že ano, všechno má svůj čas, ale za těch 7 let, co jsem zde zpět po škole, tak se toho tady hodně udělalo, dost se toho udělalo, a vím o těch vizích, co se plánují - např. Zdejší vlakové nádraží je v dezolátním stavu a plánuje se tam zrekonstruovat objekt a poskytnou opět bydlení, jak tomu bývalo dříve. Fara se bude renovovat, ale to je na dlouho, je to strašně nákladné.*
- *Věřím, že za těch 20 let, by se mohlo vše opravit, uskutečnit.*
- *Za těch 20 let ano.*
- *Ano.*
- *Věřím, že je to možné.*

2.3. Jak vidíte Staré Křečany za 3 roky?

Při dotazu na krátkodobější výhled panuje mezi občany všeobecná skepse vůči možným změnám. Téměř většina dotázaných si myslí, že za 3 roky se v obci nic nezmění; bude pokračovat současný trend a nic výrazného se nestane. Více než polovina tak žádné velké změny neočekává.

V druhé části odpovědí se však dozvídáme konkrétní představy a častěji přání občanů, co by si do 3 let v obci přáli vybudovat, zajistit. Mimo obvyklé občanské infrastruktury (místo k potkávání – cukrárna, kavárna či hospoda, fotbalová tribuna, obchod, mateřské centrum) dostává znovu i prostor téma bezpečnosti.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NIC SE NEZMĚNÍ

- *Za tři roky se nic nezmění.*
- *Za tři roky budou úplně stejné jako nyní.*
- *Za tři roky bude naprosto stejná, žádná změna nebude, možná jsem pesimistická, ale jinak to nevidím.*
- *Moc se toho nezmění, tutově se změní, že někteří lidé zemřou a někteří se narodí, to je jistota, obec je hlavně o lidech, třeba když by přišel nějaký virus zase, změní se úplně všechno.*
- *To nebude velká změna, přála bych jim, aby byly peníze, ale jinak se bude žít stejně.*
- *Za tři roky bude zde vše úplně stejné.*
- *Za tři roky budou Křečany úplně stejné.*
- *Nic se tu nezmění, je to tady všechno ve starých kolejích. Nasázeli tu buky a smrky a celkem se hezky chytly, tak za 3 roky budou o něco větší. Spíš je to otázka na těch 20 let.*

OBČANSKÁ VYBAVENOST, INFRASTRUKTURA A VZHLED OBCE

- *Posun a zlepšení v komunitním životě, optimalizace vedení obce v otázce bydlení (kvalitnější byty), optimálnější podmínky pro komunitní život (památky, hřbitovy).*
- *Mohlo by zde být více zeleně a květin, kolem parčíku, teď jsou tam jen záhony, můžeme začít sázet semínka květin, aby to tu bylo hezké, ony se pak budou samy vysemeňovat, klidně nějaká semínka na začátek seženu - mám ráda kytky.*
- *Za 3 roky budou volby – obec vidím stejně, je to krátká doba, možná se stihnou opravit nějaké drobnosti – komunikace, možná opravené obecní nemovitosti, možná se již začne plnit studie, co se týče náměstí - aktuálně se zpracovává studie na obnovu centra (studii vypracovává nějaká pražská firma, z hlavy si nepamatuji název), nějaký návrh již mají vypracovaný, už byl diskutován i s lidmi,*

viděli jsme 3D projekci - součástí tohoto projektu je zbourání místního kina (napadeného dřevomorkou), od kterého se odvíjí celá změna centra.

- Tak aspoň cukrárna nebo kavárna by zde být mohla.
- NO, za tři roky, třeba ta kavárna nebo něco takového a nějaké to hřiště pro děti s kvalitními prolézačkami a lavičkami, oplocené, to by bylo fajn.
- Za tři roky absolutně stejný jako jsou nyní - ale už se možná bude veřejně řešit hospoda, aby byla.
- Měl by tady být normální obchod.
- Měl by se změnit, obnovit společenský život - občas bylo i letní kino, lidé potřebují mít mezi sebou "stýkání se".
- Kavárna a cukrárna, aby zde byla.
- Tady chybí restaurace, pohostinství, to tady fakt jako vůbec není, je to tu mrtvé, dříve tady byla restaurace Vídeň, teď z toho myslím, udělali byty.
- V horizontu tří let naprosto netuším, co by se dalo změnit, platí, co jsem uvedl v horizontu za 20 let, ale to je za 3 roky nerealizovatelné (chybí mi tady trasa na inline brusle a kola, nějaká jakoby cyklostezka mezi Rumburkem a Křečany, sportovní vyžití tohoto druhu. V Německu má každá vesnice stezky pro sportovce, a tady u nás je to horší, no. Celkově mi tady chybí sportovní možnosti).
- Za tři roky asi nic, ale třeba se podaří ta kavárna, cukrárna, něco takového pro nás občany.
- Možnost si posedět u kafička s ostatními, něco v tomhle smyslu, nějaké drobné společenské vyžití i třeba s dětským koutkem.
- Znova - chybí hospoda a na tom si trvám. A vím, že ne jen já.
- Já bych byla ráda, kdyby se tady otevřelo nějaké to mateřské centrum pro maminky s dětmi, aby se mladé rodiny podporovaly tímto způsobem, nebo nějaký prostor, kde se budou scházet děti, i malinké, i větší, setkávací, společenský prostor, i pro maminky, protože Křečany jsou ohromně dlouhé a pokud se vyloženě maminky neznají z dřívější, nemají šanci se potkat, seznámit maminky z Nových a Starých Křečan, natož z Brtníků, a nemohou se budovat vzájemné vztahy. Prostě se nemáte kde potkat, setkat, poznat, a to je škoda. Je tu spousta šikovných lidí, kteří se nemají kde setkat a poznat.
- Za 3 roky, no asi nic. Udržovat pořádek od výboru, vysekávat atd. Potoky vyčistit, jsou tam balvany, trávy. Mohla by se i udělat kanalizace. To by bylo strašně fajn, když prší sousedovi, tak to teče přes zahradu, až do sklepa, a to mi je líto.
- Mám strach, že tu bude ještě méně stromů a lesy budou úplně holé.

BEZPEČNOST

- Obec by měla být bezpečnější (jezdí zde tipaři auty a tipují a mapují si "vhodný terén" pro vykradení)
- Měla by zde být vyšší bezpečnost.
- Bezpečnost tady se musí zlepšit, bezpečnost lidí, aby tady nežili v uzavřené bublině a byli více spolu, ale to už jsem vše vyjadřoval výše.

DROBNĚJŠÍ A KONKRÉTNĚJŠÍ PODNĚTY:

- Tak toho se moc nezmění, právě kvůli čekacím dobám na peníze z dotací, starosta bude asi pořád stejný, ale já vím, že se nekopou do zadku, tady se pořád dělá něco, teď opravovali i hřbitovní zed', lidi třeba nadávají, že ne, ale já vidím, že se toho dělá docela dost - můj muž pracuj i po pracovní době, nemyslím si, že se změní něco zásadního, budu doufat, že se podaří zajistit dotace na faru, aby se mohl i obecní úřad přestěhovat na nějaké lepší místo, aby se zase uvolnil ten polyfunkční objekt pro své původní účely - býval zde i lékař v minulosti. Myslím, že by to mohlo klapnout. Starosta hodně podporuje sport a fajn by bylo, kdyby se postavila hezká tribuna, aby se měli kde lidé schovat, chybí zde tribuna, a lidé jen postávají kolem, i pro ty fotbalisty by to bylo příjemnější, i když mě osobně fotbal vůbec nezajímá.
- Budou úplně stejné, ale přibude více novostaveb, je zde hodně stavebních pozemků.

- *Doufám, že bude trochu jiná kandidátka při volbách - aby byla moudřejší nabídka kandidátů.*
- *Sociálně-ekonomický dopad na obyvatele v obci - lepší finanční a majetkové podmínky - důstojný příjem pro rodiny a důstojné stáří - je tu krásně, ale draho.*
- *Já nemám představu, nic mě teď vážně nenapadá.*
- *Aby lidé začali lépe a více komunikovat s vedením obce, aby si sami řekli, co by chtěli, celkově aby se zlepšila komunikace, ale to je věčné téma, to není jednoduché zlepšit komunikaci*
- *To, co jsem říkala, přístup společnosti k těm, kteří se nemají dobře - neztracovat je, a přistupovat k nim jako k potenciálu a být ochotni jim pomoci.*
- *Starosta hodně lidí rozdělal, ale málo dotažené.*
- *No, to budou volby.. Může být někdo jiný. Doufám, že to budou lidé, kteří mají Křečany v srdci a bude vše fungovat jak má.*

2.4. Co by se mělo změnit, aby se tu lépe žilo?

Ukazuje se, že občané jsou schopni přemýšlet o směru rozvoje poměrně komplexně a s nadhledem, pokud nejsou tážáni na jednotlivé potřeby, ale pokud se rozhovor odvíjí od vztahu k obci a vlastní vize, v jaké obci by chtěli žít, případně kde vidí rizika, že je jejich obec vyvíjí nepatřičně. U některých občanů se projevuje schopnost pojmenovat problém celistvěji, jiní naopak kladou hlouběji nepromyšlené, ad hoc partikulární, i nerealistické odpovědi (např. přání lokálního obchodu – potravin s širokým sortimentem a kvalitním zbožím, dlouhou otvírací dobou a s nízkými cenami). To indikuje podněty k místní komunikaci o návrzích, strategiích a bariérách.

Z celku provedených rozhovorů vyplývá volání občanů po tomto typu změn:

- Vytvářet příležitosti a místa k setkávání (zejména vnitřní prostory) – společenský sál, hospoda, kavárna, cukrárna, hřiště.
- Lepší občanská vybavenost a služby (lékař, vodovod a kanalizace, sportoviště, obchod)
- Řešení bezpečnosti a kriminality (nejčastěji uživatelé drog)

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

PŘÍLEŽITOSTI A MÍSTA K SETKÁVÁNÍ

- *Více kulturních akcí - nějaký společenský sál postavit, aby se za kulturou a společenskými akcemi nemuselo dojíždět, pryč z obce.*
- *Asi by se měly změnit lidi, aby nebyli tak pesimističtí, toto se týká všech místních skupin obyvatelstva - důchodců, produktivních i soc. slabých. Také aby zde byla občas nějaká zábava, kde se lidé sejdou, ono totiž ani není kde, maximálně příležitostné slavnosti (advent, masopust, Velikonoce, čarodějnice, apod.), ale na společenská setkání zde není žádný vnitřní prostor – to se úplně zazdilo, mohou probíhat pouze ta venkovní, dříve probíhala setkávání v kině ve velkém sále, což skončilo cca před deseti lety (nyní je kino již celé napadené dřevomorkou a je nepoužitelné.*
- *Mít zde nějaké zázemí, teď jsou zde akorát dvě vietnamské večerky a v Brtníkách není vůbec nic, ani jeden obchod, ani jedna hospoda – tedy vlastně je zde restaurace U Krkovičky, ale ta běží jen tak sporadicky, jedna hospoda je v Kopci. Každý si dnes ale z finančních důvodů nemůže chodit na točené pivo, není to levné.*
- *Společenský život a nalákat mladé lidi do obce.*
- *No, stačilo by nějaké zázemí pro občany - např. Kavárna, cukrárna, společenská místnost, kde by se pořádaly zábavy, koncerty, restaurace...*
- *Měla by zde být cukrárna, kavárna, prostě nějaká možnost společenského života i mimo konané kulturní plánované akce.*

- *To záleží, co kdo preferuje, možná lékař kdyby tady byl k dispozici, nějaká kavárna nebo hezké posezení i třeba pro maminky s dětmi, nějaké pěkné vybavené hřiště i pro malé s lavičkami.*
- *Měla by tu být hospoda nebo restaurace.*
- *Jsme malá obec, ale je tady celkem dost dětí a bylo by fajn zřídit zde nějakou hernu, prostor pro děti, program pro volnočasové aktivity odborně vedené, i pro předškolní děti, tady pro předškoláky není vůbec nic - když se chceme s maminkami sejít, tak jediné na hřišti, ale není zde žádný prostor pro maminky na rodičovské dovolené, pro sdílení, setkávání se i s dětmi, nic takového tu není - líbilo by se mi zde něco takového, podpořit a motivovat společnost přístupem k rodinám s malinkými dětmi.*

OBČANSKÁ VYBAVENOST A SLUŽBY

- *Služby dostupné, zdravotní péče nějaká, obchody.*
- *Dále by to bylo vybudování obecního vodovodu a kanalizace.*
- *Nevím, já nic neočekávám, ale třeba chybí mi tady trasa na inline brusle a kola, nějaká jakoby cyklostezka mezi Rumburkem a Křečany, sportovní vyžití tohoto druhu. V Německu má každá vesnice stezky pro sportovce, a tady u nás je to horší, no. Celkově mi tady chybí sportovní možnosti.*
- *Mělo by se změnit to, že se tady budou znova rodit děti, tím pádem by zase začala více fungovat základní škola, a právě škola základní by měla pomoci nadaným žákům, kteří třeba i žijí v chudobě, aby měli možnost uplatnit své nadání a vlohy, a pak existuje možnost, že jednou by zase na kandidátkách volebních mohli být moudří a schopní lidé, jiná šance není.*
- *Posázet stromy. Aby tu příroda byla pořád krásná.*
- *Udržovat pořádek, potoky vyčistit, udělat tu kanalizaci.*

BEZPEČNOST VE MĚSTĚ A KRIMINALITA

- *Změnit by se měla skladba obyvatelstva, aby zde byli i lidé, kteří obci dají něco ze sebe, ne že jen berou.*
- *Aby se stát doopravdy zajímal o nepřízpůsobivé obyvatelstvo, hlavně třeba o fetišáky, a učinil nějaká funkční systémová opatření.*
- *Něco by se mělo udělat pro větší bezpečnost, aby se zde lidé cítili lépe.*
- *Nemusí toho být mnoho, ale trošičku, teď to tady na mě působí jako "obec duchů", staří občané a sociálně slabí a fetišáci, ti tu jsou, ale mladí akční, schopní odchází, chodí pouze nocovat.*

Drobnější a konkrétní podněty:

- *Určitě mezilidské vztahy.*
- *To nevím, teď jsme tady spokojený tak nějak, nám nic teď nechybí, protože teď když cokoliv potřebujeme, tak si automaticky dojedeme do Rumburku, ale za 20 let mi bude už 66 let, to už bude horší, takže možná nějaký dům s pečovatelskou službou, aby byl vybudován, protože teď je nejbližší jen v Krásné Lípě, Lipové a Filipově.*
- *Musí být dobré vedení obce, jak jsem říkala u předchozí otázky, musí to být lidé, co mají Křečany v srdci.*
- *Opravdu nic. Jsem tu spokojená.*

2.5. Věříte, že je to možné?

Při rozvažování o změnách v krátkodobějším horizontu respondenti částečně navazují na svá hodnocení otázky č. 2.2. (Věříte, že je změna v rámci 20 let možná?).

Odpovědi by se daly shrnout slovy: ano, doufám v to. Na rozdíl od dlouhodobějšího výhledu (20 let), který je pro respondenty tak vzdálený, že si dovolují pustit uzdu fantazii a uvést svá přání větší proměny obce a společnosti, tak jako vyjádřit, že taková změny jsou reálně možné, u tříletého výhledu jsou opatrnými realisty. Z odpovědí je cítit spíše jejich naděje, než jistota a přesvědčení, že to možné je.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

ANO / DOUFÁM V TO

- *Ano, věřím.*
- *Možná ano.*
- *Já si myslím, že ano, alespoň trochu.*
- *Nakonec mohlo by být - jestli se Klub seniorů zase rozjede, tak je to alespoň už něco, vím, že i v ZŠ dělají různé akce pro rodiče, fotbalisté také fungují, někteří lidé se snaží.*
- *Nevím, jestli věřím, ale spíš doufám.*
- *Za tři roky spíš doufám, aby to možné bylo.*
- *Ano, je to možné, protože tady jsou hodní lidé.*
- *Jasně, že to je možné, nejsme ve středověku, to, že jsme na vesnici, neznamená, že tady nemůžeme mít hezká společenská místa. Člověk nechce furt být jen na zahradě.*
- *Je to možné.*
- *Věřím, že ano.*
- *Ale ano.*
- *Asi ano.*
- *Ale jo, věřím, že by to bylo možné.*

NE

- *Jsem trochu skeptický - nezávisí pouze na možnostech obce.*
- *Nemyslím si to.*
- *Ne.*
- *To nevím, neslyšela jsem, že by někdo měl něco takového v plánu.*
- *V horizontu 3 let nevěřím.*

MUSÍ SE CHTÍT, NĚCO PRO TO UDĚLAT

- *Ten můj nápad mateřského centra asi ne, protože na to nemají kapacitu. Možná jen v případě, že by byl někdo z nás občanů aktivní a mohl poskytnout prostory, ale taky se to musí udržovat, někdo by se o ten prostor musel starat, topit, uklízet atd.*

3. JÁ A OBEC

Následuje sada otázek, které se zaměřily na vazby a vnímání obce jako aktéra společenského dění, ke kterému se člověk jako osoba nějak vztahuje, tedy nějak rozumí sám sobě ve vztahu k obci a nějak vnímá obec a její roli vůči své osobě.

Metodika IRO (integrovaného rozvoje obce) buduje třístupňové tázání se na vztah k obci, na pojetí obce.

První sleduje osu fakticity a ptá se občanů na potřeby, které si do obce projikují. Je obsažena v otázce 3.1: Co pro vás dělá/nedělá/měla by dělat, poskytovat vaše obec.

Ptát se na potřeby a přání je nejtradičnější a nejčastější způsob, který se v rozvojovém plánování uplatňuje, v mnoha metodikách strategického plánování dokonce jediný. Obecně bývá v plánovacích procesech zajištěna dotazníkovým šetřením, anketami, veřejným odsouhlasením. Občané jsou považováni v takových procesech pokládání za klienty, beneficiary služeb a funkcí obecního úřadu a lokálních organizací.

Druhá je osa subjektivity, tedy ptá se, co chceme a můžeme – my, občané – pro svou obec dělat.

Občanům je zde přisouzena role aktérů – jsou aktéry obce, aktéry proměn, aktéry místního rozvoje. Jejím význam není jen zjistit, zda a na čem občan participuje, ale vůbec zda obec vnímá jako dění, jehož je součástí a spolutvůrcem a jakou roli to v jeho životě hraje; zda si uvědomuje existenciální rozměr této otázky. Je možné, že pro některé (ne-li mnohé) respondenty bude otázka podnětem, aby se teprve poprvé nad tímto výkladem pojmu „obec“ zamysleli, aby se zamysleli nad svou účastí na přítomnosti a budoucnosti obce. I pasivita je participace, jednání, které má dopad.

Tato druhá osa je obsažena v otázce č. 3.2: A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Třetí osa je axiologická, týká se hodnot, hodnotové orientace. Obec je především společenstvím občanů. Otázka na hodnoty je otázka na to, co má být. Tj. **co je hodnotné, co má být, pokud mluvíme o obci.** Resp. jaké v jakých hodnotových rámcích občané operují. Jaké z hodnot, které formulujeme v metodice IRO jako hodnoty společenství, občanům rezonují. Hodnoty zároveň nejsou ničím abstraktním, ale uplatňují se v jednání, proto se ptáme na důkazy.

Třetí osa je promítnuta do otázek č. 3.3 – 3.6, které zároveň sledují napětí mezi tím, co má být (co občané vnímají jako hodnotu) a tím, jak to v současné době reálně je (jak občané vnímají skutečnost, současnou situaci).

3.1. Co pro vás dělá vaše obec? Co vám poskytuje / co by vám měla poskytovat a neposkytuje? Co vám v obci chybí?

První otázka se vztahuje k první ose, ptá se na to, co občan od obce očekává.

U této otázky očekáváme, že odpovědi přinesou konkrétní přání, potřeby, stížnosti apod., které mají pro vedení města nespornou věcnou informační hodnotu. Při analýze odpovědí zaznamenáváme řadu zralých odpovědí – nejen vršení hromady potřeb, ale komplexnější zamyšlení nad situací v obci a nad výhledem. Je to také důsledek toho, jak je celý rozhovor veden – od vztahu k obci přes vlastní vizi obce. Potom je člověk hlouběji ponořen do přemýšlení a je více zainteresován, než když má pouze odpovědět na anketní otázku: co v obci potřebujete / chcete mít.

Zároveň nás zajímá pojetí „obce“, tj. co pro respondenta znamená, když se řekne slovo „obec“. Odpovědi ukazují, že v takto položené otázce asociují respondenti automaticky s „obecním úřadem“, s „vedením obce“, se „zastupitelstvem města“. Obec tedy není v běžném smyslu vnímaná jako společenství, jehož součástí je i respondent, coby její obyvatel.

Na obec se v žádné z odpovědí neodkazuje jako na „my“, ale vždy jako na „oni“. Funkce či role a osobně prožívané přínosy či nedostatky obce pak obyvatelé Starých Křečan vnímají v sedmi oblastech. Odpovědi víceméně kopírují půdorys, který se již vytvořil odpověďmi na otázku č. 2.4 – co by se mělo změnit.

Přínosy komentují občané v oblastech:

- technické služby (odpadové hospodářství, opravy a údržby)
- podpora kultury, sportu a společenského života
- poskytování bydlení a zaměstnání
- pomoc a péče nejen o seniory

Nedostatky zejména v oblastech:

- nedostatek vhodných obchodů a pohostinství (cukrárna/hospoda/kavárna)
- nedostatečné společenské a kulturní vyžití
- zajištění bezpečnosti ve městě

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

VZHLED OBCE A TECHNICKÉ SLUŽBY

- *Zajišťuje základní potřeby pro občana.*
- *Obec se snaží dělat opravy a údržbu ve zrekonstruovaném obecním domě, kde žiji, se spoustou bytových jednotek - např. Mně byly opraveny praskliny v bytě a vypůjčen elektrický vysoušeč, mám zde poměrně vlhko.*
- *Zařizuje odvoz odpadu, pomáhá, když je nějaká katastrofa, např. povodně nebo požár.*
- *Upravuje prostředí v obci, dává se do kupy hřbitov, most, silnice, MŠ se začala opravovat, zajišťuje odpady, úpravu veřejného prostranství.*
- *Odvoz popelnic považuji za automatické, jinak vůbec nevím, co nám přináší.*
- *Musím se hodně zamyslet, protože mě teď nenapadá nic, co pro mě obec dělá - no, nejspíš zabezpečuje nějaké zázemí fungování provozní, které já naprosto jako občan nevnímám, protože zde trávím opravdu málo času přes den, což ale samozřejmě považuji za chvályhodné, jelikož když o tom nevím, tak vše funguje a není potřeba nic řešit, když bych musel nějaké provozní záležitosti s obcí řešit, znamenalo by to, že něco nefunguje, jak by mělo. Přirovnal bych to třeba k tomu, když máte IT správce - když IT síť správně funguje a pečuje se o nic, uživatel PC ani neví, že IT specialista pracuje, protože vše běží jak má. např. odvoz odpadu považuji za naprostou přirozenost a základní činnost každé obce.*
- *Obecní úřad se o nás stará, nechali nám před obecním domem udělat lavičky vzadu na zahradě, plus postavili altán, když něco je potřeba, vždy pomůžou.*
- *Zajišťuje svoz odpadu.*
- *Základní informace.*
- *Odvoz odpadu, odpadové hospodářství.*
- *Nevím, já osobně moc nepotřebuji, poskytuje mi dobré autobusové spojení, kterého využívám.*
- *V obci dělají, co můžou, nestěžuji si. S paní Rejzkovou, jak jsem říkala, máme skvělou spolupráci.*
- *Popeláři tu jezdí, pošta tu taky jezdí. Akorát tu udělali rozhlas, ale tomu se nedá vůbec rozumět, chrastí to. Asi špatný signál.*
- *Měla jsem vosí hnízdo, hasiči přijeli a zlikvidovali to. Nebo jsem měla ve sklepě vodu, tak mi vodu odčerpali. Vždy vyjdou vstříc.*
- *Utrhl se mi plech nahoře na komíně, hasiči hned přijeli za mnou, odstranili mě to, dali mi číslo, velice ochotný. Opravdu vyjdou vstříc. Ráda chválím. Hlavně, že nám vyváží popelnice pravidelně. A když se náhodou něco stane, tak nám dají vědět, že teď nepřijedou, přijedou třeba až druhý den. To je v pořádku, ta komunikace. Paní Rejzková je velmi příjemná. A i ten výbor, když někdo má narozeniny, tak Vám přijdou popřát, oni i dárek přinesou. No hezké. Snaží se.*

KULTURA, SPORT A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

- *Finančně podporuje různé spolky - víceméně sportovní - hodně fotbal, já osobně žádné spolky nenavštěvuji (fotbal mě vůbec nezajímá), po práci jsem spíš na zahradě a pracuji na zahradě. Nechci, aby zde byly zájezdy s turisty ve velkém.*
- *Jediné, o čem vím, jsou jednou za rok slavnosti, to je tak jediné o čem vím.*
- *Volnočasové vyžití, kulturu.*
- *Organizované akce, když se pořádají.*
- *Pocit, že obec žije ještě trochu, alespoň vnitřně, na úřadě, možná, poskytuje očekávání, že se něco zlepší.*

- Poskytuje letní slavnosti, nic jiného mě nenapadá, o ničem nevím.
- Poskytuje nějaké ty kulturní akce a fotbalové hřiště a outdoor fitness
- Je tady fotbalové hřiště.
- Poskytuje nám kulturu a různé akce, jezdí tudy cyklistický závod Tour de Zeleňák, na čarodějnice zde byla kapela, moc se nám to se sousedkami kamarádkami líbilo, máme tady Letní křečanské slavnosti, kam jsem šla s dobrou sousedkou - měl tam být i Martin Maxa, ale až kolem 22. hodiny, ale to už pro nás bylo pozdě, ale celkově to bylo pěkné, i hodně občerstvení bylo k dispozici, každý si z toho něco vzal pro sebe. Celkově se tady dost žije fotbalem.
- No, tak co by mi měli poskytovat - když něco řeším, vždy se dá řešit na OÚ jsou velmi ochotní - oni tolik povinností nemají - dělají třeba kulturní akce.
- Pořádají se tu kulturní akce.

PÉČE A POMOC NEJEN SENIORŮM

- Poskytuje mi bydlení, zázemí, s tím jsem spokojená, co se týče bydlení, nemůžu si stěžovat, starají se o nás dobře - jako důchodci máme výhody např. Zvýhodněných vstupů nebo zdarma, zvou nás z úřadu, věnují se nám, mají o nás zájem.
- V podstatě dost, já když zatelefonuju Ilonce Peškové, (terénní pracovnice) a poprosím jí, aby mě někdo zavezl k lékaři mimo obec, tak vždycky někoho zajistí; bylo úžasné při covidu, že jezdil pro nákupy, pro lidi kteří nemohli, ta ochota byla obrovská.
- Obec drží gratulace k seniorům k jubileu - úcta k jubileu, to funguje.
- Stará se o důchodce místní, fungují terénní pracovnice, ale to my nevyužíváme.
- Skvělou spoluprací, když něco potřebujeme, vyjdou nám vstříc, například nám tu udělali stání na ty popelnice, nebo nám dovezli šterky, když tu bylo náledí atd.
- Hasiči mi pomohli, nemám co vytknout.
- Popelnice vyváží pravidelně, hasiči ochotný, popřejí občanům k narozeninám i dárek přinesou.
- Nově nám tu poskytuje služba - asistent prevence kriminality. Což jeho cílem je snížení počtu spáchaných trestných činů a přestupků v sociálně vyloučené lokalitě. Dále tu máme dvě terénní pracovnice, které pomáhají například seniorům. V době covidové jim nakupovaly potraviny a léky.
- Vím, že když zatelefonuji, tak mi vždycky pomůžou, např. I zjistit, jestli už jsou vakcíny na očkování - vnímám terénní pracovnice, ale hlavně ta jedna je skvělá, tu vnímám jako úžasnou.
- Poskytuje možnost se na ní obrátit v případě problému.
- Můžu se na obec obrátit s dotazem nebo stížností.

BYDLENÍ A ZAMĚSTNÁNÍ

- Pro mě osobně dělá výplatu.
- Poskytuje možnost klidného bydlení, s ničím nás neobtěžuje, v podstatě o obci ani nevím, myslím, o nějakém obecním zázemí, vedení, žijeme si na pohodu.
- Poskytuje nám svobodu, do ničeho nás nikdo netlačí, nemá na nás nikdo žádné požadavky.
- Obec mi zaměstnává manžela, a já mám taky malý podíl u jednoho projektu, vlastně i moje máma funguje ve finančním výboru, bratr dělá domovníka - obec nám dává zaměstnání.
- Bydlení a péči o obecní byty.
- Nevím, co mi poskytuje, já opravdu nevím, co by mi poskytovala – pozemek jsem si koupil, poskytl mi tedy pozemek ke koupi.
- Já nevím, o tom jsem nikdy nepřemýšlel, prostě tady stojí barák, ve kterém žijeme, takže nám poskytuje možnost tady žít.
- Mám tu práci.

DROBNĚJŠÍ A KONKRÉTNĚJŠÍ PODNĚTY

- Obec nám poskytuje 2 vietnamské krámky, autobusovou zastávku přímo u nosu.
- Klid, svobodu, relax.
- Zajít si do krámku vietnamského, když nám něco dojde. Jo, a taky nám poskytuje možnost vozit dcerku do školky místní. Nic jiného mě nenapadá.

„VLASTNĚ NEVÍM“

- Nechává nás žít, do ničeho nám nekecá, vlastně se o nás v podstatě nezajímá. Nevím vlastně, co pro nás naše obec dělá. Nic moc o ní nevím.
- Nevím, nic moc nepotřebuji, vše si zařizuji sama, na obec se neobracím.

„CO MI NEPOSKYTUJE A MĚLA BY“:

OBČANSKÁ INFRASTRUKTURA A SPOLEČENSKÉ VYŽITÍ

- Centrum setkávání, pohostinství, občerstvení pro občany - kavárny, cukrárny, restaurace, jídelnu, větší obchod.
- Nevím o tom, že by mi něco neposkytovala, co by měla, akorát lepší občanská vybavenost by zde měla být.
- Neposkytuje žádné společenské vyžití - viz ty cukrárny, kavárny, je zde pouze občasná organizovaná kulturní akce, ale to je "na povel", jakože toho dne v tu hodinu bude se dít toto, ale to je málo, já bych raději sešla s přáteli v obci, v nějaké cukrárně, kavárně, restauraci kdykoliv budeme chtít jít.
- Obchod bych uvítal v dochozí vzdálenosti, jinak nic. Já žiju na začátku Malých Křečan a do obchodu ve Starých Křečanech je to několik kilometrů, tak to si raději zajedu nakoupit do Rumburku, kde si vyberu možnosti různých obchodů.
- Měla by poskytovat nějaké místo na posezení - kavárnu, cukrárnu, kde se sejdeme, kdy budeme chtít a popovídáme si, kdokoliv z obce, jen tak.
- Tak to nevím, co by nám měla poskytovat a neposkytuje, nepadá mě spíš nějaké to posezení kavárnička, cukrárnička s dětským koutkem, nějaké to hřiště vybavené i pro malé děti, bezpečně oplocené. A pak nějaké ty kroužky pro děti, i pro ty větší děti, nejen v rámci MŠ nebo prvního stupně ZŠ, a to ani nevím, jestli tam nějaké vyložené volnočasové aktivity po vyučování nabízí, zatím jsem to neřešila. Ale jen mi tato tematika prochází hlavou občas - co dál tady s dětmi, po první stupni ZŠ.
- Neposkytuje hospodu a společenské vyžití, možnost posezení.
- Myslím si, že by třeba měli poskytovat obecní byty pro začínající lidi po škole, nebo pro mladé rodiny, nějak víc to podpořit - startovací bydlení příležitost, jak motivovat mladé lidi, aby zde žili.
- Neposkytuje lékařskou péči žádnou, musíte si pro vše jezdit do Rumburka, ani léky si zde nezajistíte, spousta lidí nemá nikoho, kdo by jim třeba přivezl potřebné věci. Dříve zde bývala lékařka i pediatr, dojížděli sem 1x týdně, to bylo ideální, ale to už je zpět tak minimálně 15 let.
- Obchody a taky tady není nic pro děti - např. pořádné hřiště, akce pro děti - třeba Cirkus a různé takovéto pojízdné akce, nebo letní kino.
- Nějak teď nevím – možná to společenské vyžití.
- Koupaliště, lepší obchody – na druhou stranu, když chce člověk žít na vesnici, musí počítat s tím, že to není jako ve městě.
- Chybí tady určitě restaurace, kam zajít, nějaký kulturák, ale zase takových lidí tady není, je tady převážně starší generace, hodně starých lidí, kteří postupně umírají a mladí produktivní a aktivní odchází a vzniká tak velký odliv; na druhou stranu, co by tady mladí dělali, když potřebují peníze, většinou odejdou na střední školu do velkých měst Liberec, Praha, a pak už se nevrátí, zůstanou tam
- Zdravotní/ lékařská péče, chybí mi zde více laviček po vesnici, různě rozmístěné, na posezení pro občany, u rybníky, na náměstí, před kostelem, kdekoliv.
- NEORGANIZOVANÉ společenské vyžití - viz ty cukrárny, kavárny, je zde pouze občasná organizovaná předem plánovaná kulturní akce, ale to je málo, já bych raději sešla s přáteli v obci, v nějaké cukrárně, kavárně, restauraci, a hlavně kdykoliv budeme chtít sami od sebe.

- Chybí mi restaurace, a že se lidé nemají kde scházet, nějaký kulturní sál, cukrárna nebo kavárna; občas tady nějaká cukrárna bývala, nebo zmrzlina se tady dříve prodávala.
- Ten obchod, jak jsem uvedl v předchozí odpovědi – u nás v Dolních Křečanech obchod není, až ve Starých Křečanech, což je několik km cesty.
- Chybí mi zde vyžití - není zde žádná kavárnička, nic takového pro občany, chybí mi možnost společenského setkávání u kávičky v takové kavárně nebo cukrárně. Celkově se zde žije dost fotbalem, pan starosta je fotbalista, a fotbalisti mají svoji kůlnu, kde se scházejí, ale pro ostatní lidi není nic, jen vím, že kousek od České Pošty provozuje jedna paní soukromě jakoby hospodu, kde si chlapi můžou zajít na pivo, ale to není pro nás, pro ženy starší, to je vážně jen pro chlapy a pivo, chybí něco pro ženy, něco kultivovanějšího než jít na pivo. Dříve zde také býval kulturní dům, ale je už zničený, není v provozu a léta se už mluví o tom, jestli ho zbourat nebo zrekonstruovat – kdyby se toho chopili dřív, mohl se ještě zachránit, byly zde dřív zábavy a akce a teď už nic, už dlouho nefunguje
- Lékař tady chybí, chybí koupaliště (je tady rybník Havlák, ale roste tam tráva a lidi se tam nemůžou koupat), měla by se zvýšit turistika - lidé by při tom měli větší možnost obživy, hospoda tady strašně chybí, restaurace, cukrárna, kavárna, cokoliv kde by se lidé mohli sami scházet, ale je to otázka peněz, chybí tady druhý stupeň ZŠ - pak automaticky odliv chytrých bytostí do Rumburka, pořád se točíme kolem toho, že obec nevyprodukuje moudrého činitele ve vedení, protože na tom vedení ohromně záleží.
- Budu se opakovat, pro staré lidi možná nějaký ten lékař, aby nemuseli jezdit pryč a nebyli závislí na odvozu někým jiným a možnosti pro děti - hezké vybavené oplocené hřiště, a možnost si někde posedět s přáteli, i s dětmi třeba.
- Možnost posezení si s přáteli u piva, u jídla, možnost mít se kde setkávat.
- Mně asi nic - akorát to společenská místnost/ možnost setkávání - když vyloženě něco chci, tak si zajedu do Rumburka - chybí mi má práce, to mi chybí, už mi ta mateřská dovolená leze na mozek, tady chybí i ty dětské skupiny, podpořit ty maminky, alespoň trochu, aby se necítily tak izolované a na okraji společnosti.

BEZPEČÍ A JISTOTA

- Neposkytuje pocit bezpečí.
- Neposkytuje mi bezpečí.
- Měla by poskytovat jistotu, že do ní lidé patří, i já se někdy cítím, že do obce nepatřím, protože mám jiné smýšlení celkově.

NEVÍM / NIC NEPOTŘEBUJI

- Nevím, nic mě nenapadá.
- Tak to netuším, nevím, nic mě nenapadá.
- Nevím, mně se zdá, že se obec snaží v rámci rozpočtových možností, vychází lidem vstříc.
- Mě nic nenapadá, nic mě nepálí.

Drobnější podněty a zajímavé vhledy:

- Hodně peněz odchází do fotbalu, ten se řeší hodně, ale mě například vůbec nezajímá.
- Chybí tu mladí lidé, chce to tu trošku omladit, Staré Křečany jsou spíše brány jako obec seniorů a to není úplně dobře. Samozřejmě proti seniorům nic nemám, ráda bych pro ně udělala i další budovu, ale pro obec jako takový, chybí mladá generace.
- Asi nic. Jsme v obci, je tu tak, jak by to v obci mělo být. Možná ostatním chybí nějaký ten krámk, ale my s tím problém nemáme, protože my si dojedeme autem.
- Chybí tu pojízdná prodejna, nebo tu dříve jezdil řezník. Ale ten se oběsil. Chybí mi tu obchod.
- Chybí mě, že nám vzali světlo, chybí tu jedna lampa. Chodíme po tmě a musíme chodit s baterkou domů. Pak tu je díra na silnici, na ulici Brtníky 146, to by chtělo opravit, protože to je na zničení auta.

3.2. A co děláte pro obec vy? Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo? Čím byste mohl přispívat?

Druhá otázka se vztahuje k druhé ose, ptá se na to, co občan pro obec dělá, jak se účastní. Otázka otáčí perspektivu a zajímá se o to, jak dotázaní vnímají vlastní příspěvek k tomu, aby se lidem v obci lépe žilo. „Obec“ je v tomto případě vnímána spíše jako společenství občanů, jako sousedé a jejich vztahy.

Odpovědi ukazují, že nejvíce respondentů vnímá své přispění k dobrému životu v obci tím, že se nějak aktivně zapojuje do pěstování vztahů. Jmenují i konkrétní činnosti, které k tomu vedou – snaží se dobře vycházet s lidmi, pěstují přátelské vztahy, sedávají spolu, svým vstřícným přístupem k lidem atp. Významné je také množství odpovědí, kdy svůj příspěvek lidé vnímají ve své péči o venkovní prostory a úklid prostranství.

Čtvrtina respondentů přemýšlí o svém přispění k dobrému životu v obci tím, že neobtěžují ostatní a obecní úřad svými požadavky a jednáním, což považují za přispívání ke kvalitně soužití v obci.

Prakticky nikdo z respondentů ale není pasivní a téměř každý se nakonec rozpomenul na něco, s čím pomáhal – buď přímo v roli hybatele, pomocníka či v nezatežování obce svými nároky a požadavky. Polovina respondentů také dokázala najít další své kapacity a nápady k dalšímu přispívání k dobrému životu v obci (příprava a organizace akcí, pečování o prostory kolem domu, větší zapojení do dění v obci, vytvoření nového pracovního místa atp.)

Druhá část občanů již v současné době nevidí žádné možnosti, čím by mohli ještě přispět, aby se v obci lépe žilo – nejčastěji z časových důvodů. Někteří z nich jsou v pokročilém věku a nemají již síly nebo jiní pečující o malé děti.

Ti aktivnější občané a místní neformální lídři aktivit dostali touto otázkou příležitost si shrnout své zásluhy a ocenit sebe sama, vyjádřit hrdost na akce, na nichž se spoluúčastní.

Když celek odpovědí shrneme, rýsují se tři poměrně početně vyrovnané skupiny odpovědí:

- Pěstují dobré vztahy.
- Pečují o okolí svého domu a veřejný prostor (vč. třídění odpadů, udržování pořádku apod.).
- Snaží se nezatežovat obec a žít rádným životem.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

Čím přispíváte k tomu, aby se v obci lépe žilo?

- Členství v místní TJ- fotbal - brigády, zvelebování fotbalového areálu, součinnost na veřejných akcích.
- Jsem zastupitel.
- V případě potřeby konání akcí chodím dobrovolně pomoci.
- Když je potřeba, jdu dobrovolně obci pomoci s přípravou akcí, organizací apod.
- Starám se v našem domě o květiny na chodbách, zalévám je.
- Pracuji jako domovník a snažím se vycházet s lidmi, vycházet jim vstříc v rámci možností, jak to jde.
- Pracuji pro ni.
- I v důchodu dělám pro obec knihovnici, moc mě to baví, plní to i část mého společenského vyžití, jsem za to ráda, kontakt s lidmi, knihovna je otevřena 1x týdně 2 hodiny, knihovnici dělám již 40 let.
- Žiju zde, platím daně, jsem spořádaná, rádný občan, který obec nikterak nezatežuje.
- No vůbec nic, jsem pořád v práci, možná že žiju slušný život a nic od obce nechci.
- Nevím, co pro obec dělám, ale vím, že ji nikterak nezatežuji, protože jsem slušný a soběstačný občan a taky rád říkám, že jsem z Křečan, nikdo je nezná, jak hodně cestuji, tak o nich nikdo téměř nikdy neslyšel, tak rád propaguji Křečany.
- Pěstuju přátelské vztahy se sousedy, sedáváme spolu, posilujeme vazby vzájemné.

- *Ted' už nic, ale v minulosti učila jsem děti na ZŠ, hrála jsem s dětmi divadla pro obec, vánoční představení pro obec pravidelně, tam právě hodně Romů se zapojovalo, protože oni mají úžasný vztah k hudbě.*
- *Chodím na kulturní akce, dříve jsem pomáhala v rámci dětského dne při slavnostech, ted' momentálně nic extra, i když vlastně ted' jsem vlastně obci porodila dvě děti, které zde budou chodit - výkonem funkce.*
- *Svým vstřícným přístupem k lidem, snažím se o dobrou komunikaci.*
- *Komunikuji s lidmi a vysvětluji.*
- *Nekonám žádné nekalosti.*
- *Nijak obec nezatěžuji, snažím se o hezké lidské a sousedské vztahy v domě.*
- *Třeba údržbou zeleně kolem bytovek, na té se podílím.*
- *Snažím se zlepšovat, opravovat a udržovat místní domy, aby byly co k čemu, i když u starých domů je to těžké, snažím se vycházet lidem vstříc v rámci financí, přispívám svou prací.*
- *Vedu obecní knihovnu.*
- *Slušným životem, vedu své děti, vychovávám je, aby z nich byli slušní lidé.*
- *Já se rád stýkám s lidmi kolem sebe a vytvářím kolektiv, i třeba v té hospodě, kde se vždy sejdem a je nám dobře, vytváříme vztahy.*
- *Když bych byla zdravá, šla bych i na brigádu po obci, co by bylo potřeba.*
- *Když někdo potřebuje poradit, tak poradím, udržuji hezkou zeleň kolem domu a kytičky, chodím na besedu dětí do školy.*
- *Ted' aktuálně proaktivně ničím, ale vychovávám tady dva občany do budoucna, to je celkem dost s přihlédnutím, kolik zde žije důchodců. Třídím odpad pečlivě, mám k obci vztah a uvidím, co přinese budoucnost.*
- *Mám hezké vztahy se sousedy, rozumíme si, navštěvujeme se v létě na zahradě, grilujeme a tak.*
- *Staráme se a pečujeme o dům, aby to tady bylo hezké, fungujeme.*
- *No mám ty děti a ty děti zase budou mít děti a třeba tady zůstanou, ted' toho momentálně moc aktivně nedělám do školky a do školy, takže jsem trochu snížila věkový průměr občanů v obci.*
- *Mám na starosti odpadové hospodářství, určitě by bylo fajn, kdyby občané více třídili odpad.*
- *My třeba s manželem uklízíme kolem popelnic, udržujeme pořádek. Máme tu hospodu, takže lidé si mají kam sednout a najít. Pak tu umožňujeme prostor pro schůze, například pro pana starostu, nebo když se tu sejde spolek "Náš Kopec".*
- *Popravdě nic. Snažím se jen udržovat pořádek kolem sebe. Nikdo po mně nic nechce a já taky neotravuju. Snažím se nikoho nebuzerovat.*
- *Snažím se upozornit. Dám vědět sousedům, když se něco stane. Zavolám, když třeba zapomenou zavřít okno. Nebo když došlo ke krádeži dřeva.*
- *Třídím odpad.*
- *Udržovat přátelské, sousedské vztahy. Vypomáhání s nákupem pro starší lidi, máme tu i poštovní schránku, kde vybíráme poštu i pro ostatní.*
- *Udržuji ten pořádek tady.*
- *Kdybych byla mladší, tak by bylo fajn nějaký úklid města, vyčištění města, já bych ráda pomohla.*

Čím byste mohl přispívat?

- *Aktivně se podílet na přípravě akcí o zviditelnění obce - dokončení pramenů řeky Mandavy, oprava kaple na Valdeku, pomoc s co nejrychlejší obnovou přírody - lesů po kůrovci - sázení lesů.*
- *Mimo jiné poskytnu masáže, na požádání pomáhám, nemám s tím problém.*
- *Jsem vyučená kadeřnice a ve volném čase poskytnu kadeřnické služby.*
- *Nevím, nemám představu.*
- *Péčí o okolí domu, v budoucnu možná budeme stavět před obecním domem altán na zahradě.*
- *Třeba dobrovolné akce na úklid veřejného prostranství, což už dělám, více už toho nyní asi dělat nemůžu, mám rodinu.*
- *Netuším, čím bych mohl ještě přispívat.*
- *To nevím.*
- *Nevím, nic mě ted' nenapadá, mám toho hodně kolem zajištění každodenních aktivit kolem dětí a své práce, že přijíždíme až pozdě odpoledne a čekají nás úkoly a podobné, takže aktuálně nevím, možná*

nějaké víkendové akce, přispět s organizací, ale to je další věc, když je víkend, většinou taky jedeme pryč, na nějaké výlety, poznávat hezká místa, protože tady to známe a chceme více žít, možná je to i mou povahou, která je ráda v pohybu a cestuje a poznává nová místa a lidi.

- *Já jsem pořád v práci, na takovéto záležitosti já nemám vůbec v současné situaci čas, přijdu z 12h služby a jsem ráda, že chvíli odpočívám, pracuji jako pečovatelka a to je náročné i fyzicky.*
- *Mohl bych se třeba v budoucnu angažovat ve veřejném životě a řešit aktuální problémy, které Křečany mají, ale nikdy jsem se o to víc nezajímal, napadá mě, že bych možná mohl v budoucnu vytvořit nějakou pracovní pozici.*
- *Ráda přispívám, když někdo potřebuje peníze na charitativní organizace - na Člověka v tísní a Kostce v Krásné Lípě - jsem šťastná, že se Kostka, p.o., chce věnovat paliativní péči, to je velké téma.*
- *V budoucnosti něčím kolik zájmových aktivit pro děti - hledám si aktuálně studijní vysokoškolský obor, láká mě tato tematika. Ale jasnou představu ještě nemám. Ale vím, že až děti odrostou, už nechci sedět v kanceláři nad papíry, to už ne, chci dělat něco, co mi bude dávat smysl a práce s dětmi by mi smysl asi dávala.*
- *Nevím, jsem zručným a mívám praktické nápady k práci se dřevem a opravy a rekonstrukce domácností, domů, vše jsem si dělal doma sám, teda téměř vše.*
- *Tak jsem učitelka, mohla bych tady vytvořit dětské skupiny, takže tohle bych mohla eventuálně do budoucna vytvořit, třeba i nějakou volnočasovou aktivitu do budoucna, ale teď aktuálně to není možné.*
- *Jak jsem říkala, v předchozích otázkách, pracuji pro obec a mám na starost odpadové hospodářství. Myslím si, že přispívám dost. I moje dcera pracuje jako terénní pracovnice pro obec Staré Křečany.*
- *Přispívám, v čem můžu. Hlídáme chalupy, nakupujeme starším lidem, sousedům, uklízíme kolem popelnic, bereme poštu. Přispíváme asi dost si myslím.*
- *Už v ničem, stačí jen to, že jsem samostatná.*
- *V mých letech už v ničem.*

Následující blok otázek se vztahuje k třetí ose – k ose hodnot. Zjišťujeme v ní základní východiska a hodnoty, o které by snad bylo možné opřít hledání toho společného, co stojí za to sdílet, o čem má smysl se bavit, co stojí za společnou pozornost a péči.

3.3. Jak moc je pro obec důležité, aby se lidé vzájemně zdravili?

V této otázce panuje naprostá shoda: pozdravit druhého je slušnost, ba víc – je to vyjádření respektu, je to oslovení, je to setkání. Když se lidé zdraví, vytvářejí tím mezi sebou vlídné vztahy, vstřícnost a dávají si najevo, že společně někam patří, nejsou sami. V malém městě je to samozřejmost nebo by měla být. Zároveň je tu povzdech nad tím, že děti a mladí lidé to již za normální nepovažují a nezdraví.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Velmi důležité - vysoký stupeň důležitosti – úcta.*
- *Pro obec je to velice důležité - lepší vzájemné vztahy – bylo by dobré, kdyby se lidé vzájemně zdravili, bohužel momentálně to moc nefunguje, ani někdy nevíme důvod.*
- *Mladí neumí zdravit, rodiče je to nenaučili, děti nezdraví vůbec - myslím si, že je to hodně důležité, je to slušnost.*
- *Je to velice důležité, já osobně zdravím každého.*
- *Z mého pohledu je to velice důležité, jde o navázání nějakého kontaktu, furt lepší se pozdravit než na sebe zahlížet nebo se mračit.*
- *Určitě by se měli lidé zdravit, je to slušnost, obzvlášť na malé obci.*
- *Je to hodně důležité, lidé by se měli zdravit a měli by o sobě vědět.*
- *To je naprosto důležité, pozdravit se vzájemně, usmát se, vnímat se.*
- *Já nevím, co myslíte tím vzájemně zdravili - myslím si, že je důležité, aby se lidé pozdravili.*

- *To se mi zdá jako hodně důležité - já osobně zdravím všechny, vždy a všude.*
- *To je pro obec velice důležité, jsme vesnice a je to slušnost a úcta lidí k sobě.*
- *Je to hodně důležité, protože to je základ vztahu, na setkání starých lidí jsem byla vyzvaná, abych něco povídala, tak jsem zmínila, že nás sem osud přivál, že nám je tu dobře, protože když někoho pozdravíme, tak se na nás usměje a to je hezké.*
- *Jo, tak to je důležité, na malé obci rozhodně, je to slušnost a určitý druh komunikace a pospolitosti, já zdravím, přijde mi to přirozené.*
- *Tak to beru jako základní lidskou slušnost a je to důležité, určitě lepší než se na sebe mračit a ignorovat se. Je to hezké, když se lidi na vesnici zdraví.*
- *Všichni se tady zdravíme, je to velice důležité, aby se tady lidé znali a zdravili se, nejsme zase tak velká komunita, abych tady jen prošla a nepozdravila, je to důležité.*
- *Velmi důležité. Já osobně nemám problémy se zdravením. Navíc tu žiju 36 let a lidi mě znají a já znám je. Znáám jak starší generace tak mladší. Zdravím všechny.*
- *Je to důležité. Tady problém se zdravením není, je nás tady málo a všichni se navzájem známe.*
- *Je to tady takové sousedské. Víme o sobě a prohodíme slovo. Je to důležité.*
- *Ano, to je opravdu důležité. My se zdravíme, to já opravdu dělám. Je to strašně důležité. To už mám z Moravy - "Pěkně vítám", "Jak se daří" atd. Musí být k sobě příjemnější, prohodit nějaké to slovo, vědět o sobě, navzájem se uctívat. My "Moraváci", my to máme v sobě! Nesmí to zaniknout, co to bude pak za národ? To tu pak budeme chodit jak bubáci.*

3.4. Jaké jsou v obci sousedské vztahy? Máte pocit, že se mění/ změnily?

Předchozí otázka na důležitost pozdravu otevřela možnost reflektovat hlouběji interpersonální hodnoty, tj. ty, které člověka vyvádějí z uzavřenosti vlastního já k otevřenosti vůči druhému jako ty (nikoli neosobní on). V předchozí otázce se jednoznačně ukázalo, že obyvatelé Starých Křečan považují interpersonalitu za podstatnou pro dobrý život. Zde nás zajímá, nakolik se tato hodnotová orientace v soužití v obci opravdu uskutečňuje. Z odpovědí lze konstatovat, že zde se obraz začíná problematizovat, zamýšlení se začíná kriticky prohlubovat.

V otázce na sousedské vztahy se občané vyjadřují spíše ke svému bezprostřednímu okolí, k vztahům a komunikaci s bezprostředními sousedy. Zde jasně převládá pozitivní hodnocení (téměř u dvou třetin dotázaných) nad negativním hodnocením: mezilidské vztahy vnímají na dobré úrovni.

Téměř polovina respondentů uvedla, že má vztahy se sousedy dobré

Třetina respondentů má dobré i nedobré vztahy se sousedy, s někým se lze domluvit, s jiným ne. V této oblasti se objevuje téma střetů trvale žijících občanů a rekreantů, konflikty o novém pozemkovém uspořádání.

V některých komentářích se také vyskytují zmínky o sousedské výpomoci, větší úctě a přátelskosti (pocit, že tam patří).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

DOBŘÉ, VZÁJEMNÝ RESPEKT

- *Já osobě vycházím se sousedy dobře, žila jsem poměrně o samotě dříve v domě na kopci, s nikým jsem se nehádala.*
- *Já mám dobré sousedské vztahy, ale vím, že všude to takto nefunguje v rámci obce.*
- *U mě v ulici jsou ideální sousedské vztahy, mám skvělé sousedy, v bytě žiji již 40 let, nemůžu si na sousedy stěžovat, cokoliv bych potřebovala, nebyl by problém, myslím si obecně, že sousedské vztahy nejsou špatné, pokud bydlí vedle sebe slušní lidé, celkově to jde, i když vždycky se najde někdo, kdo se pohádá.*

- *Myslím, že sousedské vztahy jsou dobré, kromě toho, že naproti máme dům, kde vaří drogy. V průběhu času hodnotím vztahy stejné.*
- *Já tady v obecní domě mám kamarádské vztahy, navštěvujeme se a kolem třetí hodiny odpoledne chodíme posedět na zahradu za dům, jen jedinou výhodou zde v žití vnímám, a to je randál z hlavní silnice, u které obecní dům ihned je, ale s tím nic nenadělám.*
- *Záleží na povaze konkrétních lidí - já to vnímám dobře, protože ke mně se lidé chovají velice dobře, i k mému synovi, který je po autonehodě nemocný, sám říkal, že po mém odchodu na věčnost, nechce nikam jít, je tady spokojený a zapadá sem.*
- *Vztahy jsou zde různé, s většinou sousedů vycházím dobře, ale trochu nemusím takové ty zvědavé maloměstáky, s tím se taky samozřejmě setkáváme, kteří by nejradši vlezli až k nám na zahradu, aby jim něco neuteklo. Ale беру to tak, že lidi jsou různí, a platí to všude. Na malé vesnici si lidi vidí až do talíře, v Praze to tak není, tam je anonymita, lidi si sebe většinou navzájem nevšímají, ale tady je to vesnická klasika, ale беру to, jak to je. S nikým nemáme problémy, jsme nekonfliktní, v klidu.*
- *My jsme se sousedy úplně v pohodě, naprosto žádné konflikty, neřeším blbosti, nezabývám se těmi různými drby a tak, je mi to jedno, jsem v pohodě i sousedi směrem k nám jsou v pohodě. Ale samozřejmě vím, že ne všude je to optimální, ale to máte všude, to je prostě život. My máme štěstí, nemůžu si stěžovat.*
- *Jak se zde vztahy mezi lidmi měnily v čase? To je tak různé, teď jsme tady zpět necelé dva roky, my jsem se sousedy úplně v pohodě, některé sousedy tady vůbec neznám, jezdí sem na víkendy z Prahy, každý je tady jak krtek, jedou si lidé své - my žádné spory nemáme, jsme tady krátce. Změna přišla novými lidmi, dříve spolu dokázali lidé více komunikovat, vím, že dva sousedé se spolu dohadují kvůli pozemku, a nejsou schopni se domluvit. Z doslechu vím o konfliktech.*

JE TO ČLOVĚK OD ČLOVĚKA, S NĚKÝM SE DOMLUVIT LZE, S JINÝM NE

- *Průměrná situace - střety trvale žijících občanů a rekreantů (důvod může být i náklady se zvyšují pro trvale žijící občany).*
- *Toto je individuální - všehochuť, záleží na konkrétním člověku, s kým má jaké sousedské vztahy – jsou zde od dobrých vztahů, až po škodily.*
- *S každým sousedem jiné - absolutní rozdílnost – s některým úplná pohoda, s některým je to složitější, protože se zajímají o věci, do kterých jim vůbec nic není.*
- *Řekl bych, že od všeho něco, každý člověk je specifický, ale vím, že teď se lidé hodně mezi sebou dohadují kvůli pozemkům, protože se předělává plán katastrálního území, a to dělá problémy mezi lidmi - zjistí se, že někdo má kousek zahrady již na pozemku souseda, kus plotu, atp., a to dělá problémy mezi lidmi. A pak také občas běžná sousedská nesnášenlivost, úplně málo toho není a lidé si dnes hodně závidí, což je dáno i strukturou obyvatelstva – v minulosti byly vztahy mezi sousedy a občany lepší - dříve mezi sebou více komunikovali a spolupracovali – trendy poslední doby velmi narušují vztahy, např. komunikace přes mobily, ta technika je v tomto směru zlo, vidím to i doma na dětech.*
- *To je individuální, někde to funguje, někde ne, tohle je složité posoudit, někdy to i vyeskaluje, to je všude, je to běžné, někdy se problémy narovnají, někdy ne.*
- *Tak řekla bych, že všehochuť, já osobně tyto věci moc neřeším, nemám na to energii a ani mě to moc nebaví ty žabomyší války, přijde mi to ztrátu úplná času a energie, nemám s ostatními konflikty, ale vím, že v obci jsou i rozpory a hádky, ale tak to je nejspíš všude.*

UŽ LEPŠÍ

- *Já vnímám kolem sebe vztahy sousedské dobře, vzájemně si pomáháme, že si třeba půjčujeme různé nářadí nebo vozík apod., jen s jedním sousedem jsem si hned zpočátku nesednul, protože vznikl konflikt kvůli parkování na příjezdové cestě, to byla tenkrát hodně složitá situace, ale dnes již bych o něm neřekl nic ošklivého, a kdyby potřeboval, pomohl bych mu.*

- *Nyní větší úcta ke spoluobčanům.*
- *Pro mě se v průběhu času změnily vztahy tak, že zpočátku jsem měl pocit, že sem vůbec nepatřím, teď již jsme se sousedy kamarádi a vnímám větší přátelskost.*

NEJSOU DOBRÉ

- *Ted' to bude skoro rok, přestala jsem se bavit s jednou sousedkou, protože mě urazila. Nadhodila, že mám 3 děti, aby se mnou jezdili po doktorech ohledně mého sluchu, ale já o tohle nestojím. Nepřipouštím si to.*
- *Máme krásné vztahy, ale s jednou sousedkou jsme měli problém. Chtěli jsme postavit garáž, ale sousedka měla s tím velkým problém, že jí tam nebude svítit sluníčko, že bude mít jenom stín atd. A od té doby si nepovídáme tolik co dřív, pozdravíme se, ale to je vše. Já jí měla tak ráda, krásné vztahy jsme měly, všechno v pohodě, ale od té doby co máme garáž, tak už to není jako dřív. To je jediná, jedna nepříjemná situace.*

3.5. Jak k mezilidským vztahům přispívají existující akce / spolky / konkrétní lidé? Zhodnoťte, zda skutečně přispívají ke komunitnímu životu.

Tato otázka chce po občanech zhodnotit, zda akce, spolky či konkrétní lidé skutečně přispívají ke komunitnímu životu. Skrývá se v ní pojetí slova „komunita“ a „komunitní život“.

Při první části otázky na mezilidské vztahy (obě podotázky byly pokládány samostatně) obyvatelé oceňují, že se akce dělají, konkrétně oceňují akce pořádané obcí a jmenují je. Vnímají je jako příležitost se potkat se známými a s lidmi, na něž nemívají čas. Vnímají nabídku akcí od obce, avšak akce spolků nedokáží vyjmenovat, téměř polovina občanů přiznává, že místní spolky a jejich aktivity moc nezná. Jediný spolek, na který si lidé dokázali vzpomenout, je Klub seniorů. Jen výjimečně si někdo vzpomněl na jiné – dobrovolní hasiči, holubáři, fotbalisté.

Mnohdy se zdá, jako by respondenti odpovídali zúženě spíše na to, zda se nějaké akce pořádají, než na celou otázku, zda tyto akce přispívají k pěstování mezilidských vztahů.

Teprve důraz v druhé podotázce je vede k hlubšímu zamyšlení. Lehce převažují odpovědi, které dospívají k zhodnocení, že existující akce obce a spolků vlastně ke komunitnímu životu přispívají. Jde o příležitost se potkat, pobavit se, relaxovat a potkat místní. Znovu se zde objevuje téma, které komentuje téměř polovina občanů - v obci nejsou prostory pro pořádání akcí uvnitř a pro neplánované, neformální setkávání (kavárna/cukrárna/hospoda).

Je rozdíl mezi spolkovým životem (aktivitami uvnitř spolku vůči svým členům) a komunitním životem, který by měl být veřejným zájmem, resp. obecním dobrem / blahem. Fakt, že obec při své rozvojové strategii podporuje místní spolky, nemusí vůbec vést k podpoře komunitního života v obci. Jak někteří respondenti zmiňují, spíše to může obyvatele oddělovat na zájmové skupiny a rozdělovat je.

Je na místě si klást otázku, co je komunita. Přístup IRO (integrovaného rozvoje obce) se přiklání k tomu, že komunitní by se v případě problematiky obcí mělo týkat celku obce a obyvatel, a komunita je charakterizována dvěma znaky: kvalitou mezilidských vztahů (vlídnost, laskavost vůči druhým) a vztahováním se k tomu, co je společně dobré. V odpovědích je patrné, že mezi občany taková reflexe pojmu neproběhla a je pojmán konfúzně.

Zjištění z rozhovorů zde indikují cíl pro komunitního pracovníka – přivést k jednomu stolu hlavy spolků a zájmových skupin, a zprostředkovat jejich komunikační platformu a komunikaci s obecním úřadem.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

JSOU TADY PŘÍLEŽITOSTI K SETKÁVÁNÍ?

- Tady v Brtníkách tu nic není, chybí mi tu nějaká beseda. Ale zase, jestli by lidi přišli, to je otázka. V Křečanech jsou nějaké akce, zvou nás, ale to už je pro mě z ruky.
- Jsou tady jen veřejná setkání, jako je Masopust, rozsvícení stromečku, pálení čarodějnic a křečanské slavnosti. Lidé volají, že toho máme málo, ale bohužel nemáme prostory pro další kulturní akce.
- Ano. U nás v hospodě. Každou neděli máme sešlost, jak se říká, chodí se v neděli od 2 hodin do kostela a jelikož kostel nemáme, tak se chodí k nám. A pak tu máme společný Štědrý den, to se taky všichni sejdeme ve 2 hodiny odpoledne.
- Ano, jsou.
- Mraky příležitostí, ale chybí restaurační prvky (právě cukrárna, kavárna, restaurace).
- Minimálně, a když, tak o ně není příliš zájem, jsou zde zvláštní lidé, když se něco děje, jen přijdou, najedí se, napijí zdarma, zjistí drby a odejdou hned.
- Málo, pouze k nějaké příležitosti (Vánoce, letní slavnosti, čarodějnice), ale lidé se napijí, nají a jdou si po svých, akorát sbírají drby.
- Nejsou příležitosti, téměř vůbec.
- Tak nějak tady jsou.
- To opravdu moc ne, pouze na venkovních příležitostech (advent, čarodějnice, masopust, Velikonoce...), jinak o ničem jiném nevím. Jak jsem řekl už předtím - není zde prostor pro vnitřní společenské akce.
- Je toho pomálu, organizované a plánované akce venku, ale druhá věc je, jestli v dnešní době lidé vůbec chtějí? - i na nákupy jezdí pryč, všechno se za ta leta posunulo, už to není jako dřív.
- Moc ne, možná když někoho potkám na procházce, na procházky chodím denně, tak se setkáváme, ale jinde není kde se setkat a popovídat, chybí tady společenská místnost, nebo jak to nazvat, do které byste mohli zajít kdykoliv máte chuť, ne jen organizované, pevně stanovené akce s termíny danými.
- Kromě plánovaných akcí (Velikonoce, Vánoce, čarodějnice apod.) vůbec nic.
- Nejsou, jediné, co mě napadá, tak jednou za rok se slaví masopust, letní slavnosti, rozsvícení stromečku.
- Určitě ano, jsou zde příležitosti k setkávání.
- Jsou tu pravidelné akce plánované obcí, ale není zde cukrárna nebo kavárna, kde bychom se mohli scházet, jak bychom kdo chtěli.
- Jo, jsou tady akce, ale není kde se scházet - není ani hospoda, ani cukrárna, ani kavárna, ani kulturní dům, není kino, není restaurace, příležitosti k setkávání nejsou, jen když něco obec za akci naplánuje venku.
- No, plánované akce občas ano, ale jinak vůbec nic, to je mi trochu líto, no, jak jsem už říkala, že si člověk nemá kde posedět s maminkami, nebo přáteli. Když chci za lidmi, musím jet do města, kde nějaké kavárny jsou a tam se s kamarádkami sejdeme a s dětma, tady ne. Člověk nechce být jen pořád doma nebo na zahradě, potřebuje vystrčit nos mezi lidi. Jsem tvor společenský a komunikativní, takže vím, že když se chci družít, musím vyjet mimo, teď mi to tolik nevádí, stejně nemám s dětmi čas, ale do budoucna nevím, jak mi to tady bude vyhovovat. Trochu mě napadá, že se sem pak budeme všichni vracet navečír jen udělat povinnosti po celém dni a přespat a žít budeme aktivně jinde. To mě tak nějak napadá. Tady stejně nejsou žádné pracovní možnosti.
- Téměř žádné, je to slabý, není kde - jen venku, na nějaké té vesnické akci.
- No jen na těch akcích, teď tady není ani žádná hospoda, ale hospoda je důležitý faktor pro předávání informací, a taky mi tady chybí místo k posezení, nebo na jídlo, třeba hotovka, nebo na kávu, nebo cokoliv, lidé si tady nemají kam chodit na jídlo.

A JAK PŘÍSPÍVAJÍ KE KOMUNITNÍMU ŽIVOTU?

OCENĚNÍ SPOLKŮ A AKCÍ POŘÁDANÝCH OBCÍ

- Akce a spolky tady jsou, akce jsou osvědčené a určitě přispívají ke zlepšování vztahů, obec a vesnice hodně začleňují, ale já spolky osobně téměř nenavštěvuji.
- Obecně kladný přístup - setkávání se lidí.
- Když se děje nějaká akce od obce, ráda zajdu, mám ráda společnost a lidi, zdejší klub důchodců nenavštěvuji - nepotřebuji, naplňují mě přátelské vztahy v našem domě.

- *Za mě společenské akce, které obec pořádá, a za mě docela často, hodně přispívají k mezilidským vztahům, já akce, které obec pořádá, mám rád, chodím na ně, lidé se tam potkávají, kamarádí se, líbí se mi to.*
- *Akce určitě pomáhají a přispívají k mezilidským vztahům, to je jasné, máme zde poměrně často nějakou akci - čarodějnice, rozsvěcení vánočního stromku, letní slavnosti, masopust. Spolky akorát vím, že v základní škole se pořádají setkávání starších lidí, vím, že toto tady je, ale já jsem tam zatím nebyla, nějak asi ani nechci, připadala bych si v takové společnosti ještě víc starší, než jsem, zatím jsem se ještě neodhodlala, ale lákali mě, abych přišla.*
- *Tak existující akce obecní jsou moc fajn, jsou pravidelné jako vánoční rozsvěcení stromku, pálení čarodějnic, letní slavnosti, a to je vždycky příjemná záležitost, my to vítáme. Jakákoliv kultura je příjemná. Já mám ráda, když jsou lidi pospolu, alespoň občas, popovídáte si, poradujete se. Vždycky se najdou osoby, které nenechají nic suchou na ničem, ale tak to chodí, my jsme rádi, když můžeme s dětmi vyrazit za kulturou tady a nemusíme jezdit daleko. Cestujeme často, když je volno, ale uvítáme i tady zážitky. Určitě tyto akce přispívají k udržování mezilidských vztahů, to je jasná věc. Jen je tady hodně takových starších lidí, no, chtělo by to celkově omladit asi. Ale to jsem asi moc idealistka.*
- *Konkrétní lidé a spolky přispívají k mezilidským vztahům, aktuálně např. Klub důchodců spolupráce se ZŠ, kde se žáky společně vaří. Občas tady dělají akce brtničtí hasiči, fotbalisté, čarodějnice, adventy apod., ale Brtníky si dělají sami své - celkově tyto akce podporují vztahy.*
- *Určitě přínos, když spolek funguje, naproti tomu vždy se najde kritika i souhlas současně, já jsem ve fotbalovém spolku.*
- *Určitě přispívají, když se něco děje, je to dobré pro lidi - myslím akce plánované, ale domnívám se, že spolky obecně přispívají ke zlepšování mezilidských vztahů.*
- *Tak ty existující opakující akce určitě přispívají k mezilidským vztahům, si myslím, když se mi nabídka té konkrétní akce líbí, tak jdu, když ne, tak nejdu. A když jdu, tak se bavím s lidmi, na pohodu, člověk si poplká, pokecá, zasměje se, uvolní se, odreaguje se. Je to fajn. Já si občas rád zajedu za kulturou do Prahy, užít si trochu velkoměsta, přátel, zábavy, hudby.*
- *Akce určitě přispívají, chodíme na pálení čarodějnic, lidé se sejdou u hudby, povídají si, možná by těch akcí mohlo být víc, musí se lidi nalákat. Víím, že tady funguje obecní knihovna, která funguje jen 1x týdně a vede velmi stará paní, možná by bylo fajn tu knihovnu provozovat častěji a dělat v ní i hezké akce i pro malé děti, mít tam třeba čtenářský koutek, ale chtělo by to asi mladší osobu, která by to zajišťovala, provozovala.*
- *Lidé chodí na veřejné akce a spolky tu také jsou. U nás jsou spolky - Náš Kopec, Zeidler, Alt Ehrenberg. Pak trošku mimo - jóga, myslivci, ti mají svůj křečanský spolek, dne 09.02.2024 mají ples na Dymníku. Pak tu jsou chovatelé holubů, včelaři, rybáři, ti zase společně vypouští rybník, kde se také můžeme všichni podívat.*
- *Jsou tu Turisti (Klub českých turistů Rumburk), kde každý rok pořádají různé akce, například stezku odvahy nebo memoriál. Jeden rok, jsem tam pomáhala jako obsluha. Občas se půjdu podívat na Masopust, ale to záleží na počasí. Minulý rok bylo rozsvícení stromečku, to bylo moc hezké. Ale jsem spíš víc doma, musím se starat o ty svoje zvířata.*
- *Akce, přispívají určitě. Spolky tu jsou. Je tady stezka odvahy.*

JAKÁSI UZAVŘENOST SPOLKŮ A SKUPIN / KE KOMUNITNÍMU ŽIVOTU TY AKCE MOC NEPŘISPÍVAJÍ

- *Je zde pár spolků, které sdružují osoby konkrétního zájmu.*
- *To je složité, některé spolky lidi spojují, některé oddělují, je to o lidech, ale asi jo, asi to.*
- *Pomáhá, ale rozepře budou vždycky a myslet si, že každý bude se vším spokojený, to je úplná utopie.*
- *Pohybují se jen ve svých bublinách, nic dál, zajímá je jen jejich spolek - celkově to vede spíše ke zhoršování vztahů a pomlouvání.*
- *Já osobně si myslím, že moc nepřispívají, akce jsou jen občas, spolky si dělají své.*
- *Tak nejspíš přispívají akce, je to alespoň snaha hezká, jak se sejít, ale je toho málo a je to moc organizované a moc plánované, o spolcích moc nevím, jak přispívají, jsou to uzavřené skupiny, které dělají své vlastní aktivity, takže je to pouze pro nadšence.*

- *Je tady spolek důchodců, ale nevím, jestli není spíš kontraproduktivní, protože se tam spolu spíše dohadují, víte, když je někde hodně ženských, ale ti co jsou samy, mají alespoň nějaké vyžití, není tak sám.*
- *Tady v Kopci tu akce moc nejsou, jen Turisti (Klub českých turistů), kde tady mají základnu, ale to jsou jejich akce, pouze registrovaný účastníci.*

MALÉ POVĚDOMÍ O SPOLCÍCH A JEJICH AKTIVITÁCH

- *Nemám tušení - akce jsou celkově zaměřené spíše sportovně a to mě vůbec nezajímá, vím, že je zde spolek fotbalový, klub seniorů, který pořádá výlety, ale tam jsem byla jen jednou.*
- *Akce dost ovlivňují vztahy, na letních slavnostech se sešlo hodně lidí, ale spolky nic moc nekonají, vím, že hasiči v Brtnicích, fotbalisté, ale jiné moc aktivní spolky už nejsou, dříve byly, spolky dříve zajišťovaly společenský život v obci, to se rozpadlo, každý už teď jede na svém písečku - změnilo se to po 90. letech, lidé začali podnikat a začali se soustředit na své aktivity.*
- *Oni tady moc ty spolky nejsou, přispívají akce - starokřečanské slavnosti. Spolky znám holubáře, fotbalisti - ty miluje starosta, ale ti pracují hezky, protože pracují s mladými, byl tady spolek včelařů, ale teď není myslím, kdo by ho vedl. Jsou tu i pár aktivních lidí, kteří pomáhají vybudovat akci - nepamatuji si jméno, žije tady člověk, on přišel na to, že tady žil kdysi hrdina, a oni mu udělali pomníček tady ve Starých Křečanech vedle autobusové zastávky a tím docílili toho, že se i zkulivovaly autobusové zastávky. Hodně pomáhá paní Pešková, paní místostarostka pracuje pro obec hezky, má hezký vztah s lidmi, pro lidi.*
- *Spolky zde žádné neznám, toto jde úplně mimo mě (respondent chtěl, abych mu pro jeho představu vyjmenovala místní spolky).*
- *Spolky zdejší neznám, nezajímala jsem se o ně, vím, že snad klub důchodců nebo něco takového tady je a rybáři, ale jinak nevím.*
- *Žádné zdejší spolky neznám.*
- *Spolky, tak to neznám, na to já moc nejsem.*
- *Jinak jiné spolky neznám, jen ty seniory.*

3.6. Jak moc je pro obec důležité dodržovat určité tradice?

Na důležitosti tradic panuje mezi občany téměř stoprocentní shoda. Část z nich navíc dodává příklady tradic, které se udržují ve Starých Křečanech, celkově je z odpovědí cítit naladění: tradice důležité jsou, ale akcí moc není a jmenují ty nejdůležitější: Velikonoce, Vánoce, Letní Křečanské slavnosti, cyklo závod.

Dělí se na tři skupiny: a) tradiční akce, které pořádá obec b) jednotlivé akce pořádané spolky c) třetí skupina se zaměřuje na komorní tradice, které se dodržují v rodinách a mezi známými, chalupáři.

Největší zastoupení mají akce pořádané obcí.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

ZANIKAJÍ ... A VZNIKAJÍ NOVÉ

- *Toto pokulhává z historických důvodů - tradice by se měly navrátit zpět.*
- *Tradice se zde moc nedodržují - úplně něco jiného než ve vnitřní části republiky - zde jsou akce pouze pálení čarodějnic a advent a Velikonoce, jinak nic jiného.*
- *Tradice se zde téměř nedodržují - konají se klasické velikonoční, adventní a čarodějnice, spíše ze zvyku.*
- *Je to důležité, je to hezké, ale tradice společenský život v našem podání nespasí.*
- *Je to hrozně moc důležité- akorát ty Starokřečanské slavnosti letní, o Vánocích je tady rozsvěcení stromku pravidelně, a jezdí přes nás závod cyklo Tour de Zeleňák.*

- *Tradice, jak jsem říkala, moc tu nejsou. Držíme tu neděli, Štědrý den a pak Velikonoce. A to je vše. Velikonoce jsou u nás neobvyklé. Koleduje se vždy v neděli, aby chalupáři v pondělí odjížděli strážlivý, tato tradice se dodržuje několik desítek let. Dříve tu byla Májka, ale to už skončilo.*

Následující blok otázek směřuje k solidaritě a pomoci lidem v nouzi.

3.7. Pokud byste se ocitli v nouzi (finanční / nemoc / opuštěnost / stáří apod.), spoléhali byste na pomoc lidí ze svého okolí / na pomoc obce?

Větší část respondentů si dokáže představit, že se spolehně na pomoc obce či sousedů. Konkrétně vnímají pomoc obce při přírodních katastrofách, někdo oceňuje dobré fungování obce a terénní sociální pracovníce v případě nouze. Naopak jeden respondent považuje sociální pomoc jako znekompetentňování občanů.

Dva respondenti ani netuší, s čím by se na obec mohli obrátit.

Zmiňovány jsou celkem tři zdroje pomoci:

- a) od rodiny,
- b) od sousedů a přátel,
- c) pomoc od obce nebo terénní sociální pracovníce.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

- *Ano, v případě nutnosti je potřeba moci se spolehnout, toto za obec funguje, máme terénní pracovníce.*
- *Spoléhala bych jak na pomoc ostatních lidí, tak na pomoc obce.*
- *Já bych spoléhala na přátele, na syna, na rodinu, ale v případě potřeby bych se obrátila i na obec si pro pomoc, chovají se tady k nám hezky.*
- *V tomhle já se spoléhám hlavně sám na sebe – jsem takový, že já lidem pomůžu se vším, ale sám pomoci nechci. Ale kdybych opravdu potřeboval, nejdříve bych se obrátil na svou rodinu, pak na sousedy, na obec bych se obrátil jako poslední.*
- *To záleží na konkrétní situaci, ne každý dokáže pomoci s čímkoliv, já osobně určitě na rodinu nebo na sousedy, obrátit se na obec by bylo poslední možností, nechtěl bych obec zneužívat, člověk se snaží si poradit v rámci svých možností (zneužívání obce, co tím bylo myšleno - někteří lidé pořád spoléhají na pomoc, např. od terénních pracovníků, myslím, že lidé, kteří jsou svéprávní, že je divné, aby jim pořád někdo něco zařizoval, zajišťoval - systém špatně vychovává své občany, protože jsou zvyklí brát a nepřemýšlet jinak – respektive podporuje v braní ty, co zjistili, že takto můžou fungovat).*
- *Rozhodně na pomoc z rodiny, sousedé by mi taky pomohli, ale prostě bych oslovila své děti, na pomoc obce bych asi moc nespolečala, to asi jen kdyby se mi zbořil barák, aby mi poskytli náhradní bydlení.*
- *Ze zkušenosti z minulosti, když jsem byla v těžké životní situaci, vím, že by mi pomohli sousedé.*
- *Můžeme se spoléhat na lidi z obce.*
- *Pomohli mi tu ty hasiči. Hasiče si musím předcházet.*
- *Spoléhám na své děti. Od okolí a od obce pomoc nechci. Je mi trapné něco žádat od obce. To ne. Od toho tu mám svoje děti.*

3.8. Znáte někoho, kdo potřebuje pomoci?

Více než polovina dotázaných prokazuje sensitivitu vůči potřebným. Mají přinejmenším částečný přehled o tom, kdo v okolí potřebuje podporu a pomoc (obecně skupiny obyvatel či konkrétní osoby) nebo kdo jí v minulosti potřeboval. Nejčastěji se jedná o bytovou tíseň, mimořádné události (zmiňována pomoc obce) pomoc s nákupy, drobnou sousedskou pomoc.

Zbývající část nikoho takového nezná.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

ZNÁM

- *Hlídáme a mapujeme lidi, kteří pomoc potřebují.*
- *Ano, já znám, pohybuji se v tom profesně, tedy s občany řeším dnes a denně.*
- *Ano, znám osoby, které potřebují pomoci.*
- *Ted' aktuálně nevím, ale já občas chodím za sousedkou, která je sama a navštěvujeme se, občas jí něco třeba koupím, když někam jedu, ovoce, zeleninu, a tak.*
- *Někteří sousedé potřebují pomoci, ale buď si pomáháme s drobnostmi vzájemně, anebo jsou tady terénní pracovníce, které zajišťují pro lidi, kteří potřebují pomoc, když byl covid a karanténa, vozily lidem nákupy a nechávaly u dveří, hlavně těm, kteří si neměli komu říct, a to je hezké.*
- *Zapomíná se na ně, ale potřebují pomoc i maminky samoživitelky. Znáám jednu maminku, která má hodně dětí a dělá vše proto, aby je uživila. Má to velmi náročné a já bych ji chtěla najít nějaký levnější domov. Ted' jsou všechny byty zabydlené.*
- *Mám kamarádku, která je na tom špatně, ale nemohu ji vidat, nemohu za ní jít. Kdybych za ní šla, tak by byl se mnou konec, nedávám tohle. Mne by se opravdu udělalo špatně. Mám ji ráda, ráda bych ji viděla, ale tohle prostě nemůžu. Takle psychika na mě strašně působí, nedokážu si připustit, že bych byla na někoho odkázaná.*

NEZNÁM

- *Ne, nevím o tom.*
- *Nevím, ted' v okolí mám ne, možná někde je, ale ne kolem mě.*
- *Nikoho konkrétního neznám.*
- *Nikoho takového neznám.*
- *Jako občas třeba někomu půjčím peníze nebo tak, kamarádovi, ale něco významného, že by člověk byl v nějaké těžké složité situaci, tak o tom nevím o nikom konkrétním.*
- *Ted' o nikom takovém nevím.*
- *Ne, tady ne. O nikom nevím. Dříve se chalupy okrádali, ted' je klid.*
- *Lidi jsou zaopatřené děti, momentálně pomoc nikdo v mém okolí nepotřebuje. Lidi mají možnost na příspěvky, ale spousta lidí se bohužel nepřihlásí, neozvou se.*

NYNÍ NE, ALE DŘÍVE ANO

- *Ted' o nikom takovém nevím, ale vím o rodině, která zde vyhořela, a těm se pomohlo – obec jim sehnala nové náhradní bydlení, hlavně za pomoci terénních pracovníků.*
- *Aktuálně ne, ale vím o jedné rodině, které shořel dům, a které obec pomohla najít provizorní bydlení rychle.*
- *O nikom nevím aktuálně, ale v létě shořel rodině dům, a těm pomohl obecní úřad.*
- *Kdysi hořela půda nad bytem mé kamarádky, ale to už je hodně dlouho, možná 15 let, a aniž by říkala, bylo hodně lidí, kteří jí pomohli, nejdříve jí pomohli sousedi, že se k nim mohla na chvíli uchýlit, a nemusela o to říkat, no a obec pomohla, sešlo se i pár lidí, kteří poskytli finanční pomoc.*
- *Nevím o nikom takovém. Víím, že tady před nějakou dobou vyhořel dům, ve kterém žila rodina.*

3.9. A dostalo se mu jí? Od obce? Od sousedů? Od jiné organizace? Do jaké míry si se svými sousedy vzájemně pomáháte? Jak mělo by být?

Panuje všeobecná shoda, že by pomoc a solidarita měly být samozřejmostí. Většina respondentů uvedla, že si se sousedy vzájemně pomáhají, nejčastěji se jedná o různé druhy výpůjček, dovozu potravin či léků z města, „přivězt/odvézt“, sousedské výpomoci. Výklad pojmu „obec“ zde nabývá v odpovědích jednoznačně významu „obec = my, lidé, obyvatelé“.

Někteří občané se sami rozhovoří o tom, že pěstování vzájemné pomoci je důležité, protože vlastně přispívá ke kvalitě života a vztahů v obci. Někteří by si to přáli, ale konstatují, že realita je složitější, a ne tak vlídná.

Z institucionální pomoci uvádějí nejčastěji pomoc z obce (někde zmíněny konkrétně terénní sociální pracovníce), při mimořádných událostech, jako je požár domu atp.

Za zmínku stojí jedna odpověď, která upozorňuje, že ne vždy je pomoc přijata nebo je žádoucí. Tohle může být i do budoucího působení KP dobrý podnět pro dialog s občany.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A VHLEDY:

POMOCI OD OBCE SE POTŘEBNÝM DOSTALO (a dostane)

- *Ano, pomoci se od obce dostává - pomoc k vyřešení nouzové situace, řešila se rodina, která vyhořela, dům vyhořel, byla to početná rodina, sociálně slabá, takže obec, v této situaci hlavně terénní pracovníce, pomohly zajistit náhradní provizorní bydlení pro matku s dětmi.*
- *Pomoci se potřebným dostalo a dostává, od obce i od jiné organizace.*
- *Pomoci se jim dostává od obce, i od sousedů, od lidí z vesnice celkově.*
- *Ano, dostalo, od obce a terénních pracovníků.*
- *Od obce.*
- *Nevím o tom, ale vlastně vím, že vyhořel před nedávnem starý dům, ve kterém žila rodina s dětmi, těm obec pomohla najít náhradní provizorní bydlení.*
- *Od obce se pomoci dostalo.*
- *Od sousedů, i od obce a od terénních pracovníků hlavně.*
- *Od sousedů, přátel, i od obce.*
- *Ano, vím, že v tomto případě obec pomohla s hledáním rychlého náhradního bydlení.*
- *Pomoci se dostalo od sousedů, od obce - sešlo se toho tolik, že ani se nemohlo užítkovat.*
- *Pomoc dostala rodina, která vyhořela, ale nedostala pomoc jen od obce, ale i od sousedů a ostatních občanů. Všichni, co přišli tak pomohli. A to bylo strašně hezké.*
- *Pak tu jsou terénní pracovníce a asistenti prevence kriminality, ti také hodně pomohou.*
- *Od nás určitě, pomáháme.*
- *Určitě se o ní stará rodina, dovážejí jí obědy atd.*
- *Děti mi pomáhají se dřevem, ale více spíš dělám já sama. Nikoho nepotřebuji, snažím se sama.*

SE SOUSEDY A ZNÁMÝMI SI POMÁHÁME

- *Vzájemná výměna informací, zajištění dopravy, poskytování pitné vody (není zde vodovod).*
- *Sousedé si pomáhají, pokud s nimi máte dobré vztahy, u mě konkrétně v pohodě.*
- *Žádné špatné vztahy se sousedy nemám.*
- *Se sousedy, se kterými se člověk zná, tak si pomáhá, své sousedce jsem pomáhala, když jí bolela kolena a potřebovala pomoci, tak jednou týdně za ní zajdu.*
- *V rámci možností to funguje, a toto by i mělo fungovat, vzájemně si pomáhat a vycházet si vstříc, vždy to tak bývalo, i když se najdou výjimky, ale je to základ, aby se v obci dobře žilo - v minulosti se fungovalo v podstatě hlavně takto - každý něco uměl a vzájemně si lidé pomáhali.*
- *O tom už jsem taky povídal výše, prostě s některými sousedy máte dobré vztahy, tak si pomáháte, a s některými ne, takže se s nimi o ničem nebavíte.*
- *Se sousedy si vzájemně pomáháme, chodíme společně i na vycházky, sousedé mi sekají zahradu, protože to já už ne, spolupráci máme velmi dobrou.*
- *Se svými sousedy si pomáháme, když je potřeba, komunikujeme spolu, zdravíme se, ale více méně jsme soběstační.*

- *Jo, určitě - vzájemně si pomáháte, manžel je kominík, tak pomáhá sousedům, soused zase dělá střechy, tak také pomáhá.*
- *S jedním sousedem jsem měla konflikt kvůli plotu. Někdy je nutné couvnout, protože tam se nedomluví. Tto je poprvé, co mám takovou zkušenost negativní, jinak celý život jsem měla perfektní sousedské vztahy.*
- *My si se sousedy pomáháme takovými těmi drobnostmi, když je něco potřeba, pohoda, hlavně si pomáháme tím, že si žijeme vede sebe v klidu a neprudíme se vzájemně a tak, to se mi líbí, za to jsem rád.*
- *Tak třeba náš soused mi syna povoží v bagříku nebo v traktoru, takže jsme jako fakt v pohodě, ale normálně tady poskytujeme možnost přecházení přes náš pozemek sousedům, který tudy vede, neděláme nikomu problémy, máme vcelku nové sousedy, kteří jsou podobní věkem, ale mají větší děti, ale ráda bych se s nimi v budoucnu více setkávala a komunikovala.*
- *Určitě by měla fungovat pomoc a podpora ze všech možných dostupných stran, když by člověk potřeboval.*
- *Určitě by se spolu měli sousedi bavit, komunikovat, nebýt k sobě lhostejní.*
- *Asi tak 50 na 50, nevím, jak to změřit*
- *No my si zatím se sousedy moc nepomáháme, my si ty vztahy teprve pěstujeme a pak se uvidí, jsou to ti noví nájemníci, se kterými je těžko vyjít, tak uvidíme do budoucna, jak se to povede.*
- *Do takové míry, kdy já sama chci a ne, že si mě sousedi osedlají.*
- *Povídáme si, když se potkáme, domlouváme se na společném oplocení pozemků, kdo co zajistí a tak, vždy bez problémů*
- *Já se snažím pomáhat každému, když vidím, že, je na tom hůř než já.*
- *Myslím si, že pomoc se vždy dostane. Od sousedů a já taky ráda pomohu, sice ne fyzicky, ale zavolala bych na pomoc třeba.*
- *Zavolám, když se něco stane, nebo když má chalupář například otevřené okno.*

4. PROGRAM ROZVOJE OBCE

Další zkoumanou oblastí je rozvojový program obce. Při pokládání následující sady otázek primárně nerozlišujeme, zda respondenti jsou či nejsou do tvorby rozvojového programu obce aktivně zapojeni. Zajímá nás obecnější obraz a perspektiva osob, které přímými účastníky plánovacího procesu nebyly, protože jejich pohled na věc může být pro aktivní tvůrce programu důležitou zpětnou vazbou – na proces, na výstup, na komunikaci vize i na praktické využití a následnou práci s rozvojovým programem.

4.1. Staré Křečany mají program rozvoje obce – víte o něm? Dokážete říct, co je jeho obsahem?

Polovina respondentů netuší, že má obec program, který je zaměřen na rozvoj obce; o rozvojovém programu nemají povědomí. Druhá polovina odpovídá kladně, že ví či tuší, že rozvojový program obce existuje, ale nutno dodat, že většina z nich spíše nejistě a opatrně, spíše tipují.

Třetina respondentů uvedla, že vědí, co obsahuje a byli schopni vyjmenovat alespoň částečně několik bodů. Jeden z nich (člen zastupitelstva) přidal svou sebereflexi – měl by se s ním více seznámit.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

„VÍM O NĚM“, „ZNÁM HO“ a „VÍM ČI TUŠÍM, CO BY V NĚM MĚLO BÝT“

- *Ano, já o něm vím.*

- *Ano, já o něm vím, ale většina lidí o něm neví, protože nechodí na zastupitelstva. Když se strategický plán představoval veřejnosti, tak přišlo pouze asi 40 lidí, což je naprosté nic, chtělo by to větší zájem a účast (nevím, co si myslet o lidech, asi jim je to jedno, nemají zájem).*
- *To určitě existuje, musí ho mít každá obec, přehled, co se kde plánuje, rozvoj obce celkově - z plánu se musí uskutečnit vše, je krátkodobý i dlouhodobý plán.*
- *Vím, že mají nějaký plán a chtějí obnovit faru, MŠ, silnice, to je jasné, že musí mít plán - musím pochválit, že se k pramenům řeky Mandavy postavil domeček na posezení.*
- *Ano, vím o něm, i územní plán, ten se schvaloval, lidé mohli přijít a diskutovat o něm.*

„NEVÍM“

- *Já jsem do něj nenahlížel, na to jsou jiné osoby.*
- *Ne, vůbec, do této chvíle jsem o něm nevěděl.*
- *Jako vím, že na něčem pracují, ale nic o tom nevím, neznám pojem strategický plán.*
- *Vím i nevím. Občas se dozvím, co tady vylepšují. Ale tady v obci nepotřebujeme nic. Udělali tu silnici, ale jinak tu nepotřebujeme.*
- *Nedokážu, naprosto nevím, co je obsahem strategického plánu rozvoje obce, ale teď jste mi dala brouka do hlavy, takže e nejspíš půjdu dovzdělat v tomto směru, abych měl přehled, pro mě úplně nové téma, ale zajímavé - do teď jsem se o toto vůbec nezajímal.*
- *Trochu přehled mám. Obsahem strategického plánu je rozvoj obce celkově, je tam toho dost – kanalizace a vodovod, úprava náměstí a sportovního vyžití, ale vše si konkrétně nepamatuji zpaměti, je to ostuda, když jsem zastupitel.*
- *Mám představu - z fary se má stát obecní úřad, kulturní dům má být zbořen, a má být postavené něco, kde bychom se mohli scházet v centru, koupilo se bývalá zastávka vlakového nádraží a měly by z toho být obecní byty – ale na vše je vyhlášena dotace na rekonstrukci, tady se stále čeká na dotace, zastávky jsou zkulturněny, měl vzniknout park naproti obchodu u červeného domu, tam měl nechat starosta vybudovat park a park spočívá v tom, že je plocha trávy a kolem toho jsou zasázené nízké keře a tomu se, prosím, říká park, není tam ani lavička, ani nic.*
- *Ano, jsou tam věci, které by se měli změnit, nebo mohli by se změnit. Například opravit kapli na Valdeku, řešení kanalizace, opravit zasedací místnost, vymalovat prostory obecního úřadu atd.*

4.2. Máte představu o vizi a směru rozvoje obce, kterou rozvíjí zastupitelstvo a obecní úřad?

Další otázka se zaměřuje na vizi rozvoje obce, kterou na základě rozvojového programu naplňuje vedení města. Fakt, že povědomí o programu rozvoje obce je mezi občany minimální, se projevuje také ve vyjádřených nejasnostech kolem směru, kam se mají Staré Křečany rozvíjet. Obecně občané nemají informace. Někteří přiznávají, že se nezajímají; někteří mají pocit, že nejsou vedením města informováni a vtaženi. Pokud zmiňují nějaký směr vývoje, je to často odhad, tušení, zobecnění toho, co kolem sebe vnímají.

Obraz rozvoje obce se tak v očích občanů dá shrnout jako péče o veřejný prostor, sociální problematika (dům pro seniory, podpora nových pracovních míst).

Neznalost, dohady a zklamání jsou implicitním apelem – a též příležitostí, že by vedení obce mělo s občany vést dialog.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NEVÍM, JAKÁ JE VIZE A SMĚR ROZVOJE

- *Nemám představu - každá obec si to udělá podle svého.*

- *Já fakt nevím, co je v tom plánu, na to mají své lidi.*
- *Snaží se zvelebit obec, těžko zasáhnout do toho, aby se zde rozvíjela nějaká řemeslná činnost, nějaké dílničky - dříve zde byl truhlář, švec, to už není; těžko se zde zavede pracovní činnost, vždycky se za prací odsud vyjíždělo pryč (v minulosti hodně žen pracovalo zde v textilní firmě Elite - punčochy a svetry - a muži na statcích).*
- *Neřešila jsem to v minulosti, ale přijde mi, že obec řeší hodně pragmatické věci typu opravy údržby rekonstrukce, což je samozřejmě důležité, ale nevím, že by řešila sociální vyžití občanů, co jim zde poskytnout, aby tady rádi trávili čas kromě těch akcí jednorázových plánovaných, ale možná mám jen málo informací, spíš vycházím z toho, jak to tady na mě působí.*
- *To vůbec, také nevím, absolutně nemám tušení, jediné vím, že tady místo obecního úřadu postavili dům pro lidi s obecnými domy, žijí tam většinou senioři.*
- *No, určitě chtějí, aby se tady lidem dobře žilo a byli spokojení, tedy o důchodce se starají dobře.*
- *Nemám naprosto žádnou představu o vizi, chtěla bych, aby se obec scházela, aby lidi věděli možnosti.*
- *Každý měsíc je zastupitelstvo, ale od jisté doby se zastupitelstvo schází od 13h, ale dříve bývalo od 16h, tam chodívali lidé a nejspíš byli kritičtí, ale to nejspíš starostovi vadilo, tak přesunuli od 13h, ale to je doba, ve kterou tam nikdo nemůže jít – jen zastupitelé, a to je vada na kráse našeho starosty, který tam je už určitě 2. volební období. Občas bývala i schůze veřejná pro občany, kde se mohli vyvídat a probrat témata, poslední taková schůze proběhla asi před 3 lety.*
- *Nemám vůbec představu, netuším, čím se zabývají, ani kdo je v zastupitelstvo, je to taková šedá eminence bych řekl, nevím, že existují, nikdy jsem je nevnímal nějak, že by byli aktivní. A mně samotného to nezajímá, takže asi není cesta nebo možnost, jak bych je mohl zavnímat. Nejdů tomu naproti, je mi to nějak jedno. Asi když bych se zajímal, tak bych něco věděl. Ale ani z úřadu nic proaktivního směrem k obyvatelům nevnímám.*

ANO MÁM

- *Ano, mám představu.*
- *Ano, mám.*

4.3. Máte možnost se na jejím naplňování nějak podílet?

Rýsují se tři skupiny – tři postoje:

- a) nemám možnost a případně ani nemám zájem se podílet
- b) nevím, jestli tuto možnost mám (a nevím ani jak bych mohl přispět)
- c) možnost mám a podílím se / chtěl bych se podílet

Větší část nemá možnost nebo zájem se na vizi obce nějak podílet, třetina lidí netuší, zda-li tuto možnost má a jak by mohli přispět na naplňování vize, jeden z dotázaných se aktivně na vizi obce podílí, protože je to je součástí jeho pracovní náplně.

Z rozhovorů bylo cítit, že položením otázky vůbec vznikl motiv pro přemýšlení o participaci, o němž respondent řekl, že předtím nepřemýšlel.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NEMÁM MOŽNOST NEBO ZÁJEM SE PODÍLET

- *Mladý občan asi může, ale já už nechci.*

- *Už asi ne, já si čtu, co se děje, ale aktivně už ne.*

NEVÍM

- *Nevím o tom.*
- *Možnost nejspíš mám, ale vlastně nevím, na čem bych se mohl podílet, nemám o tom žádné informace.*

MÁM MOŽNOST

- *Já si myslím, že když bych chtěla, tak určitě ano, když bych byla proaktivní.*

4.4. A máte zájem a chuť se podílet, aktivně se zapojit?

Pouze dva dotázaní zájem a ochotu se aktivně zapojit. Je tu četná skupina občanů, kteří mi potřebovali pomoci s eventuálním zapojením do naplňování vize obce – informace, možnost se aktivně projevit, na požádání.

Necelá polovina nechce být aktivní, mnozí to váží ke své aktuální životní situaci (už ne nebo nyní ještě ne, ale možná za pár let).

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

NA POŽÁDÁNÍ MOŽNÁ ANO

- *Proaktivně ne, pouze na oslovení a požádání.*
- *Pokud jsem požádána, pak ano, ale sama od sebe nechci.*
- *Na požádání možná ano.*

„RÁD/A BYCH“

- *Ano, mám, den co den - pořád se na obci s něčím podílím, snažím se, aby obec vypadala dobře. Nedávno jsem se podílel na rekonstrukci zahrady u bytového domu, to jsem celé zaktivoval já - úprava terénu a osázení na podzim, jelikož když jsem tam šel poprvé sekat, tak jsem si řekl, že takto tedy ne a zaktivoval jsem rekonstrukci této zahrady.*
- *Podílím se svou prací, každý den, dělám co je třeba.*
- *Ano, určitě.*

„NE nebo NYNÍ JEŠTĚ NE“

- *V budoucnu možná, až budou děti krapet větší, teď pořád jen řeším, rozvážení odvážení na kroužky mimo obec, do školy, ze školy, a to jste prostě pořád pryč.*
- *Teď ne, teď na to nemám prostor, mám malé děti, takže to teď vůbec nepřichází v úvahu - a jak říkám, nevím, na čem bych se tak mohla podílet a aktivně se zapojit, co by obec ráda?*
- *Asi tohle téma mám otevřené, nechci spěchat, potřebuju si vyzkoušet, až se vrátím do práce společně s péčí o děti - já rozhodně nechci učit na prvním stupni, kdyby tady byl opět otevřený druhý stupeň, tak by to bylo super, pak bych se do Starých Křečan klidně přesunula a učila zde, ale druhý stupeň tady bohužel není, což je škoda - myslím si, že to spěje k tomu, aby se tady opět otevřel druhý stupeň - tady bych třeba brala i autobusové spojení mezi Šluknovem a Starými Křečany po zadní cestě, která by byla velmi rychlá - protože teď jezdíte ¾ vzdálenost, která by jiným spojem mohla být za 15 minut.*
- *Nevím, v současné chvíli, vzhledem k tomu, že nemám naprosto žádnou představu o tom, co by to tak mohlo znamenat – bych teď aktuálně odpověděl ne.*
- *Už nemám chuť se aktivně podílet do něčeho moc, jsem stará a invalidní*
- Chuť mám obrovskou, ale už nemám sílu - když bych měla sílu, klidně budu rukama i něco hrabat, kopat, to by mi nevadilo. Také setkávání s lidmi a rozhovory, když je nějaká schůze, tak já tam jdu

- Asi ne, já vážně nevím, co oni řeší a čím se zabývají, jsou takoví někde vzadu v tichu, nevím o nich. Jako kdyby ani nebyli. Ale to je můj pocit.

4.5. Které tři věci oceňujete na současném vedení obce?

Ne všichni dokáží vyjmenovat tři věci, ale každý po zamyšlení nakonec najde alespoň jedno zastřešující slovo. Mezi respondenty se rýsují především tato tři témata k ocenění:

- Vstřícnost a ochota pomoci (působení terénní sociální pracovnice, pomoc seniorům aj.)
- Obec dobře funguje (a neobtěžuje mě zbytečně)
- Péče o zvelebení obce

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY:

- *Obec je zde pro lidi - otevřenost, přístupnost, vytvoření podmínek a zlepšení podmínek pro seniory, došlo k viditelnému zvelebení obce i jejích dalších částí.*
- *Já oceňuji spolehlivost a pracovitost.*
- *Obec poměrně funguje - zaměstnanci OÚ se chodí dívat do domu, kontrolují, zda je vše v pořádku, snaží se zamezovat konfliktům - např. aby do domu nechodili cizí lidé a zavíraly se hlavní dveře.*
- *Přístup ke starým lidem, vyjdou vstříc a poradí, co je potřeba, také zařídí na požádání.*
- *Že se snaží čerpat dotace a že se pustili do aktualizace strategického plánu od nástupu současného starosty - dříve tady nebylo téměř nic takového.*
- *Snaží se zvelebit obec + zlepšit bezpečnost, ale to je opravdu těžké; máme zde dva pracovníky asistenty prevence kriminality (nemají naprosto žádnou pravomoc), ale to je dle mého spíše jen strašák pro hodné lidi, taková jakoby prevence, ale kontrola a dohled nad lidmi, kteří svědomí moc nemají, to tam chybí. Pro osoby, které páchají přestupky nebo trestné činy, ti si z asistentů vůbec nic nedělají, těm je to jedno.*
- *Oceňuji, že se obec upravila k lepšímu, hezčímu, když jdete, tak střed obce vypadá dobře, vím, že snahu mají, ale není to jednoduché, ale snaží se a jsou vždy slušní, můžete za nimi přijít s čímkoliv.*
- *Vstřícný přístup, jsou zde terénní pracovnice, které poskytují pomoc slabším občanům, snaží se dbát na bezpečnost, alespoň jsou zde asistenti prevence kriminality, i když to je spíše jen takové, aby se neřeklo, nemají žádnou pravomoc, možná to působí na děti, ale dospělí slušní je nepotřebují a ti, co nekonají v souladu se zákonem, těm jsou jedno, protože ví, že policie zde stejně téměř nejezdí, nehlídá to tu výkonná složka, ta přijede, až když se něco semele.*
- *Na toto nedokážu odpovědět, já o vedení obce nic nevím, takže nedokážu nic ocenit - možná mě opět napadá odpověď, že pokud vše funguje, tak o tom nevím, a když by na obci něco nefungovalo, tak bych o tom nějakým způsobem věděl.*
- *Možnost se na ně obrátit, práce terénních pracovníků.*
- *Že pomáhají starým lidem, to opravdu funguje.*
- *Asi to, že člověka nechají žít, cítím se tu svobodně, nikdo mě k ničemu nenutí. Spíše mám pocit, že si ta obec tak nějak žije sama, a nic moc se neřeší.*
- *Na to nedokážu odpovědět, protože už jsem řekl, že o nich vůbec nevím, co dělají. Nevím o nich, jako nějaký program, který na počítači běží v pozadí, a vy o něm nevíte - jen nevím teď, jestli je to v tomto případě dobře nebo špatně.*
- *Snaží se to tady zvelebovat, myslím si, že se nás snaží i včas o všem informovat, i zaměstnanci obce jsou velmi vstřícné obzvláště sociální terénní pracovnice, paní Pešková - je moc hodná a schopná.*
- *Vyjdou vždy vstříc, když potřebujeme. Spolek "Náš Kopec", starosta se do toho angažuje, pomáhá. Je zájem o náš Kopec.*

5. BUDOUCNOST OBCE A REGIONU

5.1. Máte nějakou obavu z vývoje? (v obci, ve společnosti, v regionu, ve světě)

Tři čtvrtiny občanů se vyjadřuje k celé šíři otázky a reaguje spíše obecně na situaci ve světě a aktuální společenské hrozby (nemoci, válka, dezinformace, politický vývoj, ekonomická situace, rozdělenost společnosti) a jejich dopady a souvislosti s místním vývojem ve společnosti.

Zbývající čtvrtina se snaží zamyslet konkrétněji nad místní situací. Polovina z nich nemá žádné obavy z vývoje v obci, druhá část se obává nárůstu počtu romských obyvatel a uživatelů drog.

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

OBEČNĚJI

- *Obavy mám z dopadu na životním prostředí, degradace lesů, válka, ekonomický dopad na obyvatele v obcích.*
- *Celkově se mi nelíbí situace kolem války a celková politika je špatná; politici vidí pouze Prahu a větší města a vesnice jako kdyby neexistovaly, nedokáží posoudit rozdíl mezi velkým městem a vesnicí, kde si člověk nemůže příliš vybírat, na vesnici je to celkově úplně o něčem jiném; přání k vývoji mám, aby měli lidé celkově k sobě blíže, aby nebylo vše rozhádané a aby nebylo společenství celkově tak moc rozdělené.*
- *Obavu mám z takového pocitu dělení společnosti na ty, kteří si umí poradit a na ty, kteří si poradit neumí a potřebují brát od státu, prostě na ty kompetentní a nekompetentní, že to je nějak více vidno, a že se tato propast může hodně zvětšit, nebude nic moc mezi – a vnímám nějak, že ti nekompetentní, co stále využívají podporu státu, si na to zvykli a jsou dost v klidu, že vlastně takto žít je pohoda, nemusí vůbec nic, jen chodit prodlužovat žádosti o dávky a mají pohodu, nikdo po nich nic moc nechce - stát tyto existence dosti podporuje bych řekla, možná neúmyslně, ale asi se to děje; pak mám obavu z války, aby se ukočírovala v mezích.*
- *Trochu mám obavy z velkých nárůstu cen potravin a všeho kolem, kam se člověk podívám, kam až to povede, a výdělky se tak rychle samozřejmě navyšovat nestíhají. To mi nahání trochu obavy celkově, kam se ekonomická situace vyvine v naší zemi, zda budeme už jen chudí a bohatí a střední třída zanikne? Nevím, jen spekuluju teď.*
- *Uvítala bych v této době, aby se podporovalo lékařství - pro děti - třeba dětských psychologů, psychiatrů, obvodních pediatrů, protože obrovské rozpady rodin – podporovat vzdělávání lékařů, oni mají tak neskutečně náročné požadavky na studium, je potřeba je motivovat, ne jim to komplikovat - stejně tak jako pedagogům - úplně špatně*
- *Mám strach, že lidé nebudou k sobě hodný, ubývá toho zdravého, děsí mě umělá inteligence. To mě opravdu děsí. Děsí mě budoucnost. To hezké, to dobré už bylo.*
- *Nastavené celé školství.*

MĚSTO A REGION

- *Obava – asi těch nepřizpůsobivých občanů, že obecně bude více, a hodně fetišů, že začíná přibývat, že i večer, když jedu z práce, tak to vidím, jak se všude sbíhají.*
- *Obava z vývoje - no tak třeba teď mám obavu, jelikož je tady hodně Romů, aby nám nezničili přes zimu nově postavený altánek za domem.*
- *Nemám, nejsme na tom špatně - jako obec. Myslím si, že když tady v obci budou žít lidé, kteří mají Křečany v srdci, vždy to tady bude fungovat.*
- *Nemám obavu z vývoje. Vůbec. Tady v obci se nic nezmění.*
- *Nemám žádné obavy z vývoje, ani žádné přání k vývoji.*

5.2. Kdybyste chytil zlatou rybku a mohl si něco pro svou obec přát, co by to bylo?

Na závěr dostali občané imaginární možnost vyslovit pro svou obec jedno dvě tři přání. Schematicky bychom mohli hlavní postřehy a přání shrnout zhruba do těchto pěti klíčových slov:

- Dobré soužití
- Prosperující obec
- Místo pro setkávání
- Finance na opravy a budování infrastruktury, péče o přírodu a vzhled obce

ILUSTRATIVNÍ VÝPOVĚDI A ZAJÍMAVÉ VHLEDY

- Optimální mezilidské vztahy - větší optimismus, naplnění všech cílů v rámci strategického plánu, obce, harmonické propojení přírody, lesů a obce.
- Přála bych si celkově zlepšení, aby se lidem v obci lépe žilo, hlavně bezpečněji.
- Nevím, nic mě nenapadá.
- Aby ta rybka byla hodně bohatá, a aby dala obci spoustu peněz, aby si obec mohla vybudovat vše, co chce a potřebuje dle svého vlastního přání.
- Aby obec měla dostatek peněz realizovat všechna svá přání a záměry.
- Aby se lidé cítili dobře, byli v bezpečí a měli uklizeno – v obci, aby bylo uklizeno, aby se o ni pečovalo.
- Peníze na opravu fary a kostela, protože jsou to významné budovy pro obec, v minulosti to lidé dokázali postavit, vybudovat, a my to nedokážeme ani udržovat.
- Mladí a otevření lidé ve vedení obce, trochu duševně vyspělejší a otevřenější, prostě jiní už, ale tím netvrdím, že současné vedení by bylo zlé, to ne, spíš že nevědí, jak nakontaktovat občany, přimět ke komunikaci, jsou ve svých bublinách, a také dostatek financí a dobrých nápadů jak dál posouvat obec.
- Vodovod, kanalizace a plynové rozvody.
- Mladé pružné vedení obce, které se nebojí udělat změny, změny pro lidi, co by si občané sami přáli změnit.
- Aby se lidé měli rádi a aby se měli kde stýkat.
- Moc bych si přála chytré lidi, kteří tady zůstanou a pro obec budou pracovat.
- Aby tady bylo cítit více života - mladší lidi, aby tu zůstávali, aby měli důvod tu zůstat a možnost se o obec starat, aby nemuseli za školou dojíždět pryč už od druhého stupně a nějaké ty kroužky pro žáky, jak jsem říkala. Jednoduše, aby se trochu zamezilo odlivu potenciálně šikovných lidí, schopných.
- Aby tady bylo více společenského využití - teda více je silné slovo, spíš bych měl říct - alespoň nějaké společenské využití - hospoda, možnost setkávat se a posedět s lidmi, které mám rád.
- Přála bych si pro obec peníze, peníze, za které bychom si mohli pořídit a zajistit, co bychom rádi, aby se nám tady po finanční stránce lépe žilo - aby tady byly více lidské vazby propojené, a aby tyto vazby více fungovaly, aby si lidé nenadávali, nedohadovali se.
- Peníze pro vybudování obecního úřadu, pro všechny lidi zdraví a důvěra lidí.
- Vodní zdroje, kdyby došlo k požáru. Někáká ta bezpečnost. Uklizené lesy a potoky po těžbě. Obnovení Národního parku Českého Švýcarsko, aby tu byli turisté.
- Zdraví. Aby vedení obce vše vycházelo, vyšlo. Spokojenost. Hlavně aby nebyly války.
- Aby obec neupadla a naopak se vyvíjela, ve všem. Obec krásnější, jak lidi, tak obec.

6. POKUD BYSTE BYL ZVOLEN DO VEDENÍ OBCE, CO BYSTE DĚLAL JINAK NEŽ JE TOMU TEĎ?

Tato otázka byla zanesena do struktury rozhovoru vedením obce.

Jednotlivé výpovědi:

- Přestala bych slibovat obyvatelům to, co nikdy nesplním.
- Změnila bych některé zaměstnance obecního úřadu.
- Tak to vážně nevím.
- To absolutně nedokážu posoudit.
- Určitě bych povyměňoval kořenové zaměstnance, kteří mají na starosti údržbu obce a každému bych zadával konkrétní úkoly s konkrétní představou a jasnými informacemi, jelikož stávající nejsou schopni domýšlet v souvislostech.
- To by se vůbec nestalo, takové ambice nemám, ono se to dobře kritizuje, ale v realitě je to ještě horší, já nevím ani jak to chodí, není to jednoduchá funkce, nedokážu úplně posoudit – asi najít k lidem cestičku.
- Zapojila bych občany/ lidi do činnosti obce, získat občany pro činnost, protože když se lidé scházejí, tak spolu vymyslí nějaké kroky, nápady, ale je potřeba k tomu mít místo, kde setkají. Mimochodem, zasedání zastupitelstva je dle mého názoru konáno příliš brzy, ve 13 hodin – kdo v dnešní době - pracující - má čas a může přijít ve 13 hodin na zastupitelstvo?, to je naprosto nereálné, takhle je to pouze pro zaměstnance obecního úřadu a pro důchodce.

- *No to těžko říct, asi bych se snažila najít nějakou cestu, jak se dostat k občanům jakoby neformálně, abych zjistila, co potřebují, co chtějí, co by rádi, abych znala opravdový názor lidí, protože na zastupitelstva asi nikdo moc nechodí, je to takové už jakoby přežité.*
- *Tak to vůbec nedokážu říct, já tomu vůbec nerozumím, nezajímám se o politiku, o vedení obce, nevím prostě.*
- *Mohu odpovědět pouze z pozice naivního pohledu osoby, která v kůži vedení obce nikdy nebyla - nebát se jednat a rozhodovat se nezávisle na opozici a nezávisle na tlaku politiky obecně, nechtít být za dobře se všemi, mít sílu čelit tlakům, které taková pozice přináší.*
- *Snažila bych se mít kolem sebe dobré lidi, abych se s nimi mohla radit, aby mi radili, abychom věděli co a jak ve společnosti a co je potřeba. V minulosti jsem byla ve Svazu žen v Krásné Lípě - bývala jsem předsedkyně - pomáhaly jsem, brigádničily, dělaly jsme sbírky starého ošacení pro chudé - tyto sbírky ošacení zůstalo až dodnes, pokud vím.*
- *Zprvu bych se snažila mít mnohem větší styk a kontakt s občany obce, abych znala jejich přání a jejich myšlení; zadruhé bych se snažila svépomocí z rozpočtu obce opravit, co se opravit dá a rozhodně bych se snažila, pokud se objeví iniciativa, jí podpořit.*
- *Je, tak to vůbec nevím, možná bych asi chtěla být více "vidět", v kontaktu s lidmi, komunikovala s nimi, byla proaktivní v komunikaci s občany, to mě napadá. Já o starostovi nic moc nevím, jen když bych vyloženě něco chtěla, ale nějak aktivně vyloženě ho nevnímám. Víím, že má rád fotbal, tomu se věnuje, fotbalovému hřišti a fotbal jako takový podporuje, což je samozřejmě fajn, ale jinak nic jiného kromě toho nevnímám pro nefotbalisty.*
- *Tomuhle já vůbec nerozumím, politice, ale jak tak vnímám, možná bych se snažil být nějakým způsobem víc v kontaktu a komunikaci s lidmi, všemi lidmi, ne jen s některými. Abych měl přehled, co občané vnímají, chtějí, nebo naopak nechtějí, co by si přáli, aby se s obcí dělo, prostě abych měl přehled a kontakt s nimi.*
- *Určitě bych se snažila být více asertivní než stávající starosta, více se bavit s lidma, neslibovala bych hory doly, což starosta dělá, možná už ani neví, komu co slíbí - lidem slibuje, ale nedodrží, a tím si hodně škodí. Já bych se snažila, nedělat ostudu, problémy, více bych se věnovala tématice vztahovosti a pospolitosti, více bych s lidmi mluvila, komunikovala.*
- *Já asi nic, udělala bych totéž co náš starosta, starosta se snaží využít veškeré dotace.*
- *Asi nic, vím, že pan starosta se snaží. A já si na nic nestěžuji.*
- *Asi nic, jsem tu spokojená, vyjde nám vstříc.*
- *Pan Moravec toho dělá hodně, ale já osobně bych určitě nejednala sama, vždy s někým jednat. Ale na druhou stranu, on určitě nic nedělá sám, určitě se s někým radí.*